

Isaac Asimov

FUNDAȚIA RENĂSCUTĂ

PREMIILE HUGO ȘI NEBULA

SF
NEMIRA

Cuprins

Partea întâi – Eto Demerzel

Partea a doua – Cleon I

Partea a treia – Dors Venabili

Partea a patra – Wanda Seldon

Partea a cincea – Epilog

Iată cartea pe care fanii lui Isaac Asimov au aşteptat-o ani întregi: a şaptea şi ultima a ciclului Fundaţiei, cea care, întorcându-se în trecut, închide cercul şi istoriceşte până la capăt viaţa întemeietorului psihoistoriei, Hari Seldon. O carte despre intrigile şi primejdiile pe care marele savant le-a înfruntat pentru a impune şi consolida singurul instrument capabil să salveze civilizaţia umană – Fundaţia, o carte despre adevăratul Hari Seldon, dincolo de legenda ţesută în viitorul pe care el însuşi l-a modelat.

* * *

„N-aş fi reuşit să scriu această carte acum patruzeci de ani (şi nici măcar cu treizeci, douăzeci sau chiar zece ani în urmă). Abia acum sunt capabil să ofer cititorilor mei imaginea lui Hari Seldon în cei mai fertili şi cruciali ani ai vieţii sale... Pentru că, de-a lungul timpului, Seldon a devenit propriul meu alter ego... în primele cărţi Hari Seldon a fost un personaj de legendă; în *Fundaţia renăscută* este real.” (Isaac Asimov)

Isaac Asimov
Fundația Renăscută

© Isaac Asimov, 1993
FORWARD THE FOUNDATION

Traducere: Emilian Bazac
Coperta: Dan Alexandru Ionescu
Ediția: Nemira, 1995

Versiunea 2.0 standard RIF1

De ce *Fundația Renăscută*?

Pentru că s-au scurs aproape cincizeci și trei de ani de când au început să apară cu regularitate, într-o ciudată revistă de peste Ocean, intitulată *Astounding Science-Fiction*, povestirile care, mai târziu, au alcătuit volumul *Fundația*. Pentru că cincizeci și trei de ani reprezintă o viață de om și tot cincizeci și trei de ani reprezintă, adeseori, mai multe vieți de carte sf. Pentru că această carte, a cărei traducere abia ați deschis-o, a văzut lumina tiparului în aprilie 1993, la puțin timp după dispariția lui Isaac Asimov. Pentru că, citind-o veți face un nou pelerinaj în trecut, în trecutul *Fundației* și în tinerețea lui Hari Seldon, legendarul întemeietor al psihoistoriei, părintele viitorului. Pentru că, astfel neobositul Asimov a împlinit fabuloasa poveste citită cu o mereu renăscută uimire de alte și alte generații de tineri, în toate limbile Pământului. Și în românește. Pentru că *Nemira*, renunțând la traducerea fidelă a titlului original, pe care-l puteți vedea în pagina a patra, a dorit să aducă un modest omagiu autorului trecut în eternitate și operei sale abia pornită în căutarea eternității. Pentru că *Fundația renaște* mereu, în alte minți, în alte cărți...

Cititorilor mei fideli

Partea întâi – Eto Demerzel

DEMERZEL, ETO – ... Nimeni nu se îndoiește că atâta timp cât Eto Demerzel a fost prim-ministru el a condus de fapt destinul Imperiului și nu Cleon I, Împăratul. În rândul istoricilor există însă controverse referitoare la caracterul guvernării sale. Interpretarea clasică este că Demerzel face parte din lungul șir de opresori puternici și nemiloși care au condus Imperiul Galactic în ultimul secol de dinaintea Prăbușirii. Însă s-au făcut auzite și păreri revizioniste, care insistă că guvernarea sa, deși despotică, a fost binefăcătoare. În acest sens, se pune foarte mult accentul pe relația cu Hari Seldon (deși existența acestei relații rămâne în continuare un mister), mai ales ținând cont de neobișnuita întâmplare care l-a avut ca erou pe Laskin Joranum. Ascensiunea meteorică a lui Joranum...

ENCICLOPEDIA GALACTICA^{1}

1

— Hari, îți spun încă o dată, făcu Yugo Amaryl, prietenul tău Demerzel este în mare încurcătură.

Accentuase foarte ușor cuvântul „prietenul”, cu un inconfundabil aer de dezgust.

Hari Seldon sesiză tonul dezagreabil, dar nu îl luă în seamă. Ridică privirea de la tricomputer și spuse:

— Iar eu îți spun încă o dată, Yugo, că asta-i o prostie.

Apoi adăugă cu o urmă de iritare:

— Ce tot insiști, nu vezi că-mi irosești timpul?

— Nu ți-l irolesc, ceea ce-ți spun eu cred că este important.

Amaryl se așeză sfidător. Era un gest care voia să

arate că nu se va da bătut cu una, cu două. Venise și nu se va da bătut cu una, cu două.

Cu opt ani în urmă, nu fusese altceva decât un amărât de miner în Sectorul Dahl, ocupând nivelul cel mai de jos posibil al ierarhiei sociale. Seldon îl ridicase din acea poziție, îl făcuse matematician și intelectual... mai mult, îl făcuse psihoistoric.

Nu putea uita, nici măcar un singur minut, cine fusese, cine era acum și cui datora ceea ce obținuse. Asta însemna că dacă trebuia să fie aspru cu Hari – pentru binele acestuia – nu se va lăsa oprit de sentimentele de respect și dragoste sau de vreun interes personal privitor la propria-i carieră. Se simțea dator față de Seldon, și *trebuia* să fie sincer.

— Ascultă Hari, spuse el tăind brusc aerul cu mâna stângă, dintr-un motiv care scapă înțelegerii mele, se pare că îl aprobi pe Demerzel în tot ceea ce face. Eu nu gândesc la fel ca tine. Toți cei pe care-i respect au o părere proastă despre el. Toți, în afară de tine. Mie nu-mi pasă ce se întâmplă cu persoana lui, dar atâta vreme cât am senzația că *ție* îți pasă, sunt obligat să îți atrag atenția.

Atât pasiunea care se făcea simțită în gândurile lui Yugo, cât și gândul că îngrijorarea lui era inutilă, îl făcură pe Seldon să zâmbească. Îi era drag acest Yugo Amaryl... mai mult decât drag. Yugo era unul dintre cei patru pe care-i întâlnise în timp ce fugea prin întreg Trantorul, ascunzându-se: Eto Demerzel, Dors Venabili, Yugo Amaryl, și Raych. Patru, și până acum nu întâlnise vreo altă ființă pe măsura lor.

Fiecare îi era indispensabil în felul lui. De exemplu, Yugo Amaryl înțelesese repede principiile psihoistoriei, și avea o puternică imaginație, cu care explora noi domenii. Seldon se simțea în siguranță gândindu-se că dacă i se întâmpla ceva înainte de punerea la punct a matematicilor destinate psihoistoriei – cât de încet mergea totul, și cât de uriașe erau obstacolele – măcar

va rămâne o minte înzestrată care să continue cercetarea.

— Îmi cer scuze, Yugo. Nu voiam să dau impresia că ești nedorit aici sau că nu îmi pasă de ceea ce ești atât de nerăbdător să îmi comunici. Numai că vezi tu, slujba mea, problemele pe care le am din cauză că mă aflu în fruntea unui departament...

Veni rândul lui Amaryl să zâmbească și să își reprime un hohot de râs.

— Îmi pare rău, Hari, spuse el. N-ar fi trebuit să râd, dar natura nu te-a înzestrat cu nicio aptitudine pentru a putea face față poziției pe care o ocupi aici.

— Asta o știu și eu, dar va trebui să mă descurc. Trebuie să dau impresia că fac ceva inofensiv și nu există nimic – *nimic* – mai inofensiv decât a conduce Departamentul de Matematică la Universitatea Streeling. Îmi pot umple ziua cu tot felul de îndatoriri neimportante, astfel încât nimeni să nu simtă nevoia de a ști sau de a întreba despre situația cercetărilor noastre în domeniul psihoistoriei. Însă necazul este că, umplându-mi ziua cu probleme neimportante, nu mai găsesc suficient timp pentru ca să...

Ochii săi se plimbară pe deasupra biroului, la materialele care trebuiau prelucrate și înregistrate. Doar el și Amaryl aveau codul de acces. Mai mult, chiar dacă cineva s-ar fi împiedicat din întâmplare de aceste informații, nu le-ar fi înțeles, pentru că fuseseră încifrate într-un simbolism propriu, cunoscut doar de ei doi.

— Când vei ajunge într-o fază mai avansată cu îndatoririle tale la departament, spuse Amaryl, vei începe să împarți responsabilitățile și vei avea mai mult timp la dispoziție.

— Sper, făcu neîncrezător Seldon. Dar ce lucru important voiai să-mi spui în legătură cu Demerzel?

— Nu voiam decât să te anunț că Demerzel, Primul Ministru al marelui nostru Împărat, pune la cale o

insurecție.

Seldon se încruntă:

— Ce interes ar avea să facă una ca asta?

— Nu am spus că are vreun interes. Am spus că o face – conștient sau nu – și primește un ajutor considerabil din partea unora dintre dușmanii săi politici. Eu unul, n-am nimic împotriva. Cred că, în condiții ideale, mi-ar conveni să-l văd dat afară din Palat, din Trantor, ba chiar din Imperiu. Însă, după cum am mai spus, tu ai o părere bună despre el, așa că te avertizez. Am remarcat că nu urmărești cu atenția cuvenită cursul actual al evenimentelor politice.

— Sunt lucruri mai importante de făcut, motivă Seldon cu blândețe.

— Cum ar fi psihoistoria. Sunt de acord. Dar cum crezi tu că vom avea vreo șansă să ducem psihoistoria la bun sfârșit dacă rămânem ignoranți în problemele politicii? Mă refer la politica actuală. Acum – *acum* – este momentul în care prezentul pregătește viitorul. Nu putem studia doar trecutul. Știm astăzi ce s-a întâmplat în trecut. Însă rezultatele nu le putem verifica decât confruntându-le cu prezentul și cu viitorul apropiat.

— Am impresia că nu aud pentru prima oară argumentul ăsta, spuse Seldon.

— Și îl vei mai auzi de multe ori. Nu cred că are vreun rost să îl justific.

Seldon oftă, se lăsă pe spate în scaun, și îl privi pe Amaryl. Zâmbi. Tânărul din fața sa era foarte abraziv în anumite momente, dar lua psihoistoria în serios... iar asta compensa totul.

Amaryl mai purta încă semnele anilor de minerit: umeri largi și conformație musculoasă proprii unuia care muncise din greu. Nu-și permisese să-și piardă condiția fizică. Și bine făcuse, pentru că îi dădea și lui Seldon putere să reziste impulsului de a petrece tot timpul la birou. Seldon nu avea forța fizică impresionantă a lui Amaryl, dar își păstrase talentele de

Twister⁽²⁾ – cu toate că împlinise de curând patruzeci de ani și vârsta avea să-și spună odată și-odată cuvântul. Însă, deocamdată, se putea menține în formă. Mulțumită antrenamentelor zilnice, talia îi era încă zveltă, picioarele și mâinile puternice.

— Grija asta pentru Demerzel, reluă el, nu se datorează doar faptului că este prieten cu mine; sunt sigur că ai și alte motive.

— Da, și nu sunt greu de ghicit. Atâta vreme cât ești prieten cu Demerzel, poziția ta la Universitate este sigură și îți poți continua cercetările.

— Aha! Iată deci că *am* un motiv să fiu prieten cu el. Un motiv care nu scapă nici măcar înțelegerii tale.

— Ai un interes să fii *în relații bune* cu el. Asta aș înțelege. Dar prietenia... mi se pare ciudat. Totuși... dacă Demerzel și-ar pierde puterea, atunci lăsând la o parte efectul pe care l-ar avea acest lucru asupra poziției tale, Cleon însuși va fi obligat să conducă Imperiul, și panta declinului se va accentua. Anarhia ne-ar putea cuprinde înainte să deslușim toate implicațiile psihoistoriei, înainte de a da posibilitatea științei să salveze întreaga omenire.

— Înțeleg... Dar să știi că eu, sincer să fiu, nu cred că vom definitiva psihoistoria la timp pentru a preveni Prăbușirea.

— Chiar dacă nu vom putea împiedica Prăbușirea, am putea atenua efectele, nu-i așa?

— Probabil că da.

— Deci, iată explicația. Cu cât vom avea mai mult timp pentru a lucra în liniște, cu atât va fi mai mare șansa de a împiedica Prăbușirea sau măcar de a-i atenua efectele. Aceasta este situația. Deci, ca să revenim, salvarea lui Demerzel s-ar putea să fie necesară, chiar dacă nouă... pardon, *mie* nu îmi place.

— Și cu toate acestea, chiar adineauri ai spus că ți-ar conveni să-l vezi dat afară din Palat, din Trantor, și din Imperiu.

— Am spus „în condiții ideale”. Dar noi nu trăim în condiții ideale și avem nevoie de acest Prim Ministru, chiar dacă este un instrument al represiunii și despotismului.

— Înțeleg. Dar de ce crezi că Imperiul se va dezintegra atât de repede dacă îl pierde pe Demerzel?

— Psihoistoria.

— O folosești deja pentru a face predicții? N-am reușit nici măcar să-i construim un schelet. Ce fel de predicții poți face cu ajutorul ei?

— Este vorba de intuiție, Hari.

— *Întotdeauna* intervine intuiția. Dar noi vrem mai mult, nu? Căutăm un procedeu matematic care să ne dea probabilitățile unei anumite evoluții viitoare, în funcție de diverse condiții. Dacă intuiția ar fi suficientă pentru a ne dirija, nu am mai avea deloc nevoie de psihoistorie.

— Nu vorbesc de una sau de cealaltă în mod exclusiv, Hari. Vorbesc de amândouă: o combinație, care s-ar putea dovedi mai eficientă decât fiecare în parte... cel puțin, până la definitivarea psihoistoriei.

— *Dacă* vom reuși vreodată să o definitivăm, spuse Seldon. Dar spune-mi, de unde vine pericolul ăsta pentru Demerzel? Ce anume îl poate atinge sau înlătura? Este vorba de înlăturarea lui Demerzel, nu-i așa?

— Da, încuviință Amaryl și o expresie întunecată i se așternu pe față.

— Atunci, spune-mi. Fie-ți milă de ignoranța mea.

Amaryl se îmbujoră:

— Mă supraapreciezi, Hari. Sunt sigur că ai auzit de Jo-Jo Joranum.

— Bineînțeles. Este un demagog... Ia stai, de unde vine? Din Nishaya, nu? O lume insignifiantă. Acolo se cresc capre, din câte îmi aduc aminte. Au brânză de foarte bună calitate.

— Exact. Totuși, nu este doar un demagog. Conduce

un grup puternic, care capătă din ce în ce mai multă influență. Din câte declară, scopul lui este să ajungă la dreptate socială și la o mai mare implicare politică a poporului.

— Da, spuse Seldon. Asta am auzit și eu. Sloganul lui este: „Guvernul aparține poporului.”

— Nu chiar, Hari. Spune: „Guvernul *este* poporul.”

Seldon dădu din cap, aprobator:

— Păi, să știi că și mie îmi place ideea asta.

— Și mie. Aș fi cu totul de partea ei... dacă Jorandum ar fi sincer. Dar nu este, se servește de ea ca de o trambulină. Pentru el, sloganul este o cale, nu un scop. Vrea să scape de Demerzel. După aceea, îi va fi ușor să îl manipuleze pe Cleon. Apoi va lua tronul pentru sine, și *el* va fi poporul. Chiar tu mi-ai spus că astfel de întâmplări s-au petrecut de nenumărate ori în istoria Imperiului... iar în zilele noastre, Imperiul este mai slăbit și mai instabil ca niciodată. O suflare care în trecut de-abia l-ar fi clătinat, acum l-ar putea distruge. Imperiul se va zbuciuma în război civil, nu-și va reveni niciodată, iar noi nu avem încă psihoistoria, care să ne învețe ce trebuie făcut.

— Da, acum te înțeleg, dar sunt sigur că Demerzel nu poate fi înlăturat cu atât de mare ușurință.

— Habar n-ai cât de puternic devine Jorandum pe zi ce trece.

— Nu contează cât de puternic devine.

Umbra unui gând trecu pe deasupra sprâncenelor lui Seldon:

— Mă întreb cum de i-au dat părinții numele de Jo-Jo. Numele ăsta are ceva pueril în el.

— Părinții nu sunt vinovați cu nimic. Numele lui adevărat este Laskin, un nume foarte răspândit pe Nishaya. El și-a ales prenumele de Jo-Jo, inspirat probabil de prima silabă a numelui.

— Cu atât mai ridicol, nu crezi?

— Nu, nu cred. Ceata care îl urmează strigă

neîncetat: „Jo... Jo... Jo... Jo.” Este hipnotic.

Seldon dădu să se întoarcă la tricomputerul său pentru a pune la punct simularea multidimensională pe care o gândea:

— Ei bine, vom trăi și vom vedea.

— Cum poți fi atât de nepăsător? Îți spun că pericolul este iminent.

— Nu, nu este.

Ochii lui Seldon căpătară luciri de oțel, vocea îi deveni deodată aspră:

— Nu ești în posesia tuturor datelor.

— Și ce anume nu cunosc?

— Vom discuta altă dată despre asta. Deocamdată mergi și continuă-ți munca. Lasă-mă pe mine să-mi fac griji pentru Demerzel și pentru situația existentă în Imperiu.

Amaryl strânse buzele, dar obișnuința de a-l asculta pe Seldon era puternică:

— Da, Hari.

Totuși, nu atotputernică. Ajunse la ușă, se întoarse, și spuse:

— Faci o greșală, Hari.

Seldon zâmbi ușor:

— Nu cred, dar ți-am auzit avertismentul și voi ține cont de el. Sunt sigur însă că totul va fi bine.

După ce Amaryl dispăru pe ușă, zâmbetul lui Seldon se topi... *Oare* totul va fi bine?

2

Dar Seldon, deși nu uită de avertismentul lui Amaryl, nu se mai gândi la el cu foarte mare insistență. A patruzecoa aniversare venise și trecuse... cu obișnuitele implicații psihologice.

Patruzeci! De-acum nu mai era tânăr. Viața nu se mai întindea înaintea sa ca o câmpie vastă și

neexplorată, cu orizontul pierdut în depărtare. Se afla de opt ani pe Trantor, și timpul trecuse repede. Peste încă opt ani va avea aproape cincizeci. Bătrânețea, amenințătoare, va fi atunci aproape.

Și încă nu reușise să facă măcar un început decent în psihoistorie! Yugo Amaryl vorbea cu înflăcărare despre legi și rezolva ecuații făcând ipoteze îndrăznețe, bazându-se pe intuiție. Dar cum puteai să verifici acele ipoteze? Psihoistoria nu era, deocamdată, o știință experimentală. Studiul complet al psihoistoriei va necesita experimente în care vor fi implicați oameni din nenumărate lumi, pe parcursul a câteva secole... va presupune, de asemenea, o lipsă totală de responsabilitate etică.

Problema părea imposibil de rezolvat și își pierdu cheful, astfel încât la sfârșitul zilei se îndreptă morocănos spre casă.

În mod normal, o plimbare prin campus îi readucea invariabil buna dispoziție. Cupola de deasupra Universității Streeling era înaltă, și campusul îi dădea senzația că se afla sub cerul liber, fără a fi nevoit să suporte vremea capricioasă cu care luase cunoștință în vizita sa (singura, dealtfel) la Palatul Imperial. Erau copaci, pajiști, alei, se simțea aproape ca pe campusul vechiului său colegiu din Helicon, lumea pe care se născuse.

Acestei zile i se rezervase iluzia că este noroasă. Lumina soarelui (nu soarele, desigur, doar *lumina* soarelui) apărea și dispărea la intervale neregulate. Și era un pic răcoare, doar un pic.

Seldon avea impresia că zilele răcoroase erau ceva mai frecvente decât altădată. Se economisea energia? Creștea oare ineficiența? Sau (și gândul îl făcu să se încrunte în sinea sa) începea să îmbătrânească și sângele i se subția? Își înfundă mâinile în buzunarele vestei și strânse umerii.

De obicei, nu era atent la traseul pe care mergea.

Corpul său cunoștea perfect drumul de la birouri la camera în care își avea computerul, și de acolo la apartament și înapoi. În general mergea cu gândurile în altă parte, dar astăzi atenția îi fu agresată de un sunet. Un sunet fără înțeles.

„Jo... Jo... Jo... Jo...”

Se auzea slab și în depărtare, dar îi aducea aminte de ceva. Aha, avertismentul lui Amaryl. Venise aici, în campus?

Fără ca Seldon să ia o decizie conștientă, picioarele sale schimbă direcția și îl conduseră, urcând o pantă ușoară, spre Stadionul Universității, folosit pentru antrenamente, sport, și conferințe studențești.

În mijlocul Stadionului se strânsese un grup nu foarte mare de studenți, vociferând cu înflăcărare. Pe platformă se afla un individ pe care nu îl recunoscuse. Avea o voce puternică, și un ritm legănat.

Însă nu era Joranum. Îl văzuse de câteva ori pe Joranum, la holoviziune. De când cu avertismentul lui Amaryl, fusese ceva mai atent. Joranum era masiv și zâmbea cu un fel de camaraderie malițioasă. Avea păr des, de culoarea nisipului, și ochii de un albastru deschis.

Vorbitorul era scund, brunet, subțirel, cu gura mare și zgomotos. Seldon nu acordă atenție discursului, deși auzi fraza „să trecem puterea din mâna unui singur om în mâinile celor mulți”, la care mulțimea de voci răspunse cu un strigăt.

Bun, gândi Seldon, și cum are de gând să facă asta? În primul rând, este sincer?

Acum se afla la marginea mulțimii și privi în jur după cineva cunoscut. Îl descoperi pe Finangelos, student la matematică. Un băiat de treabă, brunet, cu părul creț și abundent.

— Finangelos! îl strigă el.

Finangelos se holbă preț de o clipă, ca și cum ar fi fost incapabil să-l recunoască pe Seldon dacă acesta nu

avea o tastatură la vârful degetelor.

— Profesore Seldon, spuse el apropiindu-se iute. Ați venit să-l ascultați pe tipul ăsta?

— N-am venit decât ca să mă lămuresc ce era cu gălăgia asta. Cine e tipul?

— Se numește Namarti, Profesore. Vorbește în numele lui Jo-Jo.

— M-am prins, spuse Seldon ascultând din nou ovațiile.

Acestea păreau să izbucnească ori de câte ori vorbitorul sublinia o idee importantă.

— Dar cine este acest Namarti? întrebă Seldon. Nu-mi aduc aminte să fi auzit de el până acum. Din ce departament face parte?

— Nu este membru al Universității, Profesore. Este unul dintre oamenii lui Jo-Jo.

— Dacă nu este membru al Universității, nu are dreptul să vorbească aici fără permis. Crezi că are permis?

— Nu știu, Profesore.

— Bine, hai să aflăm.

Seldon dădu să intre în mulțime, dar Finangelos îl prinse de mânecă:

— Lăsați-o baltă, Profesore. A venit cu gorilele.

În spatele vorbitorului stăteau șase tineri, la distanță unul de altul: picioare depărtate, brațele încrucișate la piept, încruntați.

— Gorile?

— În caz că cineva are chef de scandal...

— Atunci, cu siguranță nu este membru al Universității. Și chiar dacă ar avea permis, nu ar avea voie să-și aducă ceea ce tu numești „gorile”... Finangelos, cheamă ofițerii de securitate ai Universității. Ar fi trebuit să fie deja aici, fără să-i cheme cineva.

— Bănuiesc că nu vor să aibă necazuri, murmură Finangelos. Vă rog, Profesore, nu vă amestecați. Dacă vreți să aduc ofițerii de securitate, o voi face, dar

așteptați până vin cu ei aici.

— Poate reușesc să-i opresc pe ăștia înainte de venirea ofițerilor.

Își făcu drum prin mulțime. Nu era greu. Unii dintre cei prezenți îl recunoscuseră, și toți puteau remarca însemnul de profesor prins pe umăr. Ajuns la platformă, puse mâinile pe ea și sări icnind ușor. Se gândi, cu amărăciune, că în urmă cu zece ani ar fi putut face același lucru cu o singură mână și fără a icni.

Se ridică la verticală. Vorbitorul își întrerupsese discursul, privindu-l cu ochi prudenți și reci ca gheața.

— Vă rog să-mi arătați permisul de a vă adresa studenților, domnule, spuse calm Seldon.

— Cine ești dumneata? răcni vorbitorul.

— Sunt membru al acestei Universități, spuse Seldon la fel de tare. Permisul dumneavoastră, domnule?

— Nu-ți recunosc dreptul de a mă interoga în această problemă.

Tinerii din spatele vorbitorului se strânseseră mai aproape.

— Dacă nu aveți permis, vă sfătuiesc să părăsiți imediat domeniul Universității.

— Și dacă nu vreau?

— Nu aveți de ales, ofițerii de securitate ai Universității sunt pe drum.

Se întoarse spre mulțime și spuse cu voce tare:

— Studenți, avem dreptul de a vorbi și de a ne aduna liber în acest campus. Însă acest drept ne poate fi retras dacă permitem celor din afară, fără permis, să țină conferințe neautorizate...

O mână grea îi căzu pe umăr și făcu o grimasă. Se întoarse și se trezi față-n față cu unul dintre tinerii pe care Finangelos îi numise „gorile”.

Omul spuse, cu un accent greoi pe care Seldon nu reuși să îl identifice pe loc:

— Cară-te de-aici... *repede*.

— La ce bun? spuse Seldon. Ofițerii de securitate vor sosi dintr-un minut într-altul.

— În acest caz, spuse Namarti cu un rânjel sălbatic, se va declanșa o răzmeriță. Pe noi nu ne sperie așa ceva.

— Sunt sigur, spuse Seldon. Ți-ar plăcea ție, dar nu va fi nicio răzmeriță. Veți pleca în liniște, cu toții.

Se întoarse din nou spre studenți, scuturându-se de mâna care îl prinsese de umăr:

— Vom avea noi grijă de acest lucru, nu-i așa?

— Este Profesorul Seldon! strigă cineva din mulțime. Să nu-l loviți, că-i om cumsecade.

Seldon sesiză ambivalența din mulțime. Știa că unii dintre ei ar fi fost încântați – așa, din principiu – de ideea unei ciocniri cu ofițerii de securitate. Pe de altă parte, probabil că se aflau acolo unii care-l plăceau pe el personal și alții care nu îl cunoșteau, dar nu ar fi fost de acord ca un cadru universitar să fie agresat.

Răsună o voce de femeie:

— Fii atent, Professore!

Seldon oftă și își îndreptă privirea spre tinerii masivi din fața sa. Cu toată dibăcia sa de Twister, nu era sigur că se va putea descurca. Nu știa dacă reflexele îi erau suficient de prompte, mușchii suficient de puternici.

Un bătauș se apropie de el, mult prea sigur pe sine, desigur. Nu mergea repede, ceea ce îi dădu lui Seldon răgazul de timp necesar. Gorila înainta cu brațul ridicat provocator, simplificând mult situația.

Seldon prinse brațul, se roti, se aplecă, mai întâi cu brațul ridicat, apoi coborându-l (cu un icnet – de ce-o fi fost nevoie să icnească?), și gorila zbură prin aer, propulsată în parte de propriul său avânt. Ateriză, cu o bufnitură, pe marginea exterioară a platformei. Se alesese cu umărul drept dizlocat.

Audiența, luată prin surprindere de evoluția neașteptată a situației, scoase un strigăt înfiorat. O mândrie instituțională puse deodată stăpânire pe mulțime.

— Aranjează-i, Profule! strigă o voce izolată.

I se alăturară altele.

Seldon își netezi părul spre spate, încercând să nu pufăie. Împinse cu piciorul gorila suferindă, făcând-o să cadă de pe platformă.

— Se mai oferă cineva? întrebă el pe un ton agreabil. Sau plecați în liniște?

Namarti și cei cinci bătauși ai săi stăteau nehotărâți. Seldon le spuse:

— Vă previn! Mulțimea este acum de partea mea. Dacă năvăliți cu toții asupra mea, vă vor face bucațele... Bun, cine urmează? Haideți. Pe rând, câte unul.

La ultimele cuvinte ridicase vocea, făcând cu degetele semne însoțite de „Haideți! Veniți!”. Mulțimea urla, excitată.

Namarti rămăsese locului, flegmatic. Seldon făcu un salt și ajunse în spatele lui, prinzându-i gâtul în strânsoarea de oțel a brațului. Studenții se cățărară pe platformă, strigând: „Pe rând! Pe rând!”, interpunându-se între Seldon și bodyguardzi.

Seldon crescua presiunea asupra traheii celui lalt și îi șopti la ureche:

— Namarti, să știi că mă pricep la așa ceva. Am o îndelungată experiență. Dacă faci vreo mișcare și încerci să scapi, îți distrug laringele și n-ai să mai scoți niciodată altceva decât șoaapte. Dacă ții la vocea ta, fă cum îți spun. Îți dau drumul și le spui gorilelor tale să plece. Dacă spui altceva, vor fi ultimele cuvinte pe care le vei rosti în mod normal. Și dacă te vei întoarce vreodată în acest campus, s-a zis cu blândețea! Atunci voi termina cu tine.

Slăbi puțin strânsoarea. Namarti spuse cu voce înăbușită:

— Plecați. Cu toții.

Își luară rapid tălpășița, ajutându-și camaradul suferind.

Când sosiră ofițerii de securitate, câteva momente

mai târziu, Seldon le spuse:

— Îmi pare rău, domnilor. Alarmă falsă.

Părăsi Stadionul și își reluă drumul spre casă, supărat pe sine. Dezvăluise o fațetă a sa de care n-ar fi dorit să se afle. Era Hari Seldon, matematicianul, nu Hari Seldon, Twisterul sadic.

În plus, gândi el cu amărăciune, Dors va afla de întâmplare. De fapt, mai bine să-i spună cu gura lui. Nu trebuia ca incidentul să pară mai grav decât fusese în realitate.

În orice caz, nu va fi deloc încântată.

3

Într-adevăr. Nu era.

Îl aștepta în ușa apartamentului, într-o poziție relaxată, cu mâna pe șold, arătând la fel ca atunci când o întâlnise pentru prima oară, tot la această Universitate, cu opt ani în urmă: zveltă, forme plăcute, păr roșcat-auriu aranjat în bucle... foarte frumoasă în ochii lui, dar nu foarte frumoasă în sens obiectiv. Deși, după primele zile ale prieteniei lor, nu mai reușise vreodată să o privească în mod obiectiv.

Dors Venabili! Pe multe alte lumi, și chiar pe multe sectoare ale Trantorului, ar fi fost normal să fie numită Dors Seldon. Dar dintotdeauna apreciasse că acest lucru ar marca-o ca pe o posesiune, iar el nu dorea așa ceva, deși obiceiul era respectat încă din vremurile imemorabile ale trecutului pre-Imperial.

Dors spuse blând și cu o clătinare tristă a capului, care de-abia îi mișcă buclele părului:

— Am auzit, Hari. Spune-mi, ce să mă fac cu tine?

— Ce spui de un sărut?

— Poate, dar numai după ce discutăm puțin. Intră.

Ușa se închise în urma lor.

— Știi, dragă, spuse Dors, trebuie să mă ocup de

curs și de cercetare. Încă nu am terminat cu îngrozitoarea istorie a Regatului Trantor, despre care îmi spui ca este esențială pentru propria ta cercetare. Să le las pe toate baltă și să merg mereu împreună cu tine, pentru a te proteja? Să știi că *asta* este de fapt sarcina mea. Acum mai mult ca niciodată, din moment ce faci progrese cu psihoistoria.

— Progrese, zici? Aș vrea eu! Dar nu e cazul să-ți faci probleme în privința mea.

— Serios? L-am trimis pe Raych să te caute. Întârziaseși și eram îngrijorată. De obicei mă anunți când lucrezi până mai târziu. Îmi pare rău dacă apar ca un paznic, Hari, dar chiar *sunt* paznicul tău.

— Nu te-ai gândit, Paznic Dors, că din când în când îmi place și mie să mai scap din lesă?

— Și dacă pățești ceva, ce îi spun lui Demerzel?

— Am sosit prea târziu pentru cină? Ai dat deja comanda la bucătărie?

— Nu. Te așteptam pe tine. Din moment ce tot ești aici, fă tu comanda. Când vine vorba de mâncare, ești mult mai pretențios decât mine. Și nu schimba subiectul!

— Raych nu ți-a spus că n-am pățit nimic? Așa că ce rost mai are să discutăm?

— Când a dat de tine, erai stăpân pe situație. S-a întors înaintea ta, dar nu cu mult. N-am auzit detaliile. Spune-mi... Ce anume făceai?

Seldon ridică din umeri:

— Era vorba de o întrunire ilegală, Dors, și a trebuit să-i împrăștii. Dacă nu interveneam, Universitatea putea intra în niște încurcături inutile.

— Și tocmai *tu* trebuia să te ocupi de asta? Hari, nu mai ești Twister. Ești...

— Bătrân? interveni el rapid.

— Pentru un Twister, da. Ai patruzeci de ani. Cum te simți?

— Păi... un pic mai înțepenit.

— Îmi dau seama. Și într-una din zilele astea, pe când ai să faci pe tânărul atlet heliconian, ai să-ți rupi vreo coastă... Acum povestește-mi.

— Ei bine, ți-am mai spus cum m-a avertizat Amaryl că Demerzel are probleme din cauza demagogiei lui Jo-Jo Joranum.

— Jo-Jo. Da, știu asta. Spune-mi ceea ce *nu* știu. Spune-mi ce s-a întâmplat astăzi.

— Era un miting pe Stadion. Un partizan de-al lui Jo-Jo, pe nume Namarti, vorbea mulțimii.

— Namarti este Gambol Deen Namarti, mâna dreaptă a lui Joranum.

— Foarte bine, văd că știi mai multe decât mine. În orice caz, vorbea unei mulțimi destul de numeroase, nu avea permis și cred că spera să provoace un fel de răzmeriță. Ei încurajează revoltele, iar dacă s-ar lua unele măsuri mai drastice asupra Universității, chiar și temporar, l-ar putea acuza pe Demerzel de distrugerea libertății academice. Bănuiesc că dau vina pe el pentru orice. Așa că i-am oprit... I-am dat afară, fără scandal.

— Pari mândru de tine!

— De ce nu? M-am descurcat bine, pentru un tip de patruzeci de ani.

— Asta ai vrut? Să vezi de ce anume mai ești în stare la patruzeci de ani?

Seldon comandă meniul pentru cină, îngândurat. Spuse:

— Nu. Eram într-adevăr îngrijorat ca nu cumva Universitatea să aibă necazuri inutile. Și eram îngrijorat din cauza lui Demerzel. Mă tem că avertismentul lui Yugo m-a impresionat mai mult decât mi-am dorit. A fost o prostie din partea mea, Dors. Știu că Demerzel își poate purta și singur de grijă. Nu-i pot explica asta lui Yugo, sau altcuiva în afară de tine.

Inspiră adânc:

— Este uimitor cât de bine mă simt că pot discuta măcar cu tine despre acest lucru. Eu știu, tu știi,

Demerzel știe, dar nimeni altcineva nu știe – dintre cei pe care-i cunosc eu, cel puțin – că Demerzel este de neatins.

Dors se îndreptă spre un panou aflat pe perete, atinse un contact și acea parte a apartamentului destinat luării mesei fu luminată blând, cu o strălucire de culoarea piersicii. Se așezară la masă, care era deja aranjată cu față de masă, pahare, farfurii și tacâmuri. În timp ce stăteau, cina începu să sosească – la acest moment al serii nu așteptai niciodată prea mult – și Seldon primi totul, deloc impresionat. Se obișnuise de multă vreme cu poziția socială care îl scutea de mesele luate în comun, la cantinele facultății.

Savură aromele de care se bucuraseră în timpul șederii în Mycogen – *singurul* lucru pe care nu îl detestaseră în acel sector straniu dominat de masculi, pătruns de religie, venerând trecutul.

— Cum adică, „de neatins”? întrebă încet Dors.

— Haide dragă, doar știi că poate afecta emoțiile. Sper că n-ai uitat. Dacă Joranum devine cu adevărat periculos, ar putea fi...

Făcu un gest vag cu mâinile:

— ... „lucrat”; făcut să-și schimbe părerea.

Dors nu părea în largul ei și masa continuă într-o tăcere neobișnuită. De-abia după ce farfuriile, tacâmurile, și restul, dispărură alunecând pe un tobogan aflat în centrul mesei (care apoi fu acoperit automat), Dors spuse:

— Nu sunt sigură că-mi face plăcere să vorbesc despre asta, Hari, dar nu te pot lăsa să te amăgești cu propria ta inocență.

— Inocență? se încruntă el.

— Da. N-am vorbit niciodată despre asta. N-am crezut că va fi cazul să discutăm, dar Demerzel are puncte slabe. Nu este de neatins. Poate fi lovit, iar Joranum reprezintă într-adevăr un pericol pentru el.

— Vorbești serios?

— Bineînțeles. Tu nu înțelegi roboții... cel puțin, nu ai cum înțelege un robot de complexitatea lui Demerzel. Eu însă, pot.

4

Din nou liniște, dar numai din cauză că gândurile sunt tăcute. Cele ale lui Seldon erau foarte tumultuoase.

Și totuși, era adevărat. Se părea că soția sa avea o nefirească înțelegere pentru roboți. De-a lungul anilor, își făcuse atâtea probleme în legătură cu această capacitate a lui Dors, încât sfârșise prin a se da bătut, ascunzând totul în ungherele minții sale. Dacă n-ar fi fost Eto Demerzel – un robot – nu ar fi întâlnit-o niciodată pe Dors. Dors *lucra* pentru Demerzel; Demerzel îi „repartizase” lui Dors cazul „Hari”, cu opt ani în urmă, pentru a-i asigura protecția în timpul fugii prin diversele sectoare ale Trantorului. Deși acum era soția lui, camaradul lui, „jumătatea” lui, Hari se mai întreba din când în când în legătură cu strania legătură dintre Dors și robotul Demerzel. Era singura parte a vieții lui Dors în care Hari se simțea cu adevărat străin – și intrus. Iar asta îi aduse în minte cea mai dureroasă întrebare dintre toate: Dors rămăsese cu el pentru că *îl iubea* sau pentru că trebuise să asculte ordinele lui Demerzel? I-ar fi plăcut să creadă în prima variantă... și totuși...

Viața sa cu Dors Venabili era o viață fericită, dar acest lucru avea un preț, o condiție. Condiția era cu atât mai severă cu cât nu rezultase în urma unei discuții sau unui acord, ci în urma unei înțelegeri tacite.

Seldon știa că găsise la Dors tot ceea ce și-ar fi dorit de la o nevastă. Este adevărat, nu avea copii, dar nu se așteptase niciodată să aibă și, ca să fie sincer, nici nu își dorise foarte tare. Îl avea pe Raych, pe care îl iubea ca pe un fiu, de parcă acesta ar fi moștenit întreaga zestre

genetică seldoniană.

Simplul fapt că Dors îl făcuse să se gândească la această problemă era parcă de natură a încălca acordul care îi făcuse să trăiască până acum în pace și bună înțelegere, și simți o ușoară nemulțumire, dar care creștea din ce în ce mai mult.

Însă, într-un târziu, reuși să-și alunge din nou aceste gânduri și întrebări. Învățase să accepte rolul ei de protector. Va face la fel și pe mai departe. La urma urmelor, Dors cu *el* împărțea casa, masa, și patul... nu cu Eto Demerzel.

Vocea lui Dors îl scoase din reverie:

— Am spus... Ești îmbufnat, Hari?

Tresări ușor, dându-și seama că Dors repetase o întrebare, că el se afundase din ce în ce mai mult în sine, îndepărtându-se de ea:

— Scuză-mă, dragă. Nu sunt îmbufnat... prea tare. Mă întrebam însă cum ar trebui să răspund afirmației tale.

— Referitoare la roboți?

Cuvântul fusese pronunțat calm.

— Ai spus că știu mai puține lucruri decât tine în legătură cu roboții. Cum ar trebui să-ți răspund?

Făcu o pauză, apoi adăugă încet (știind că își asuma un risc):

— N-am spus asta ca să te jignesc.

— N-am spus că nu *știi* despre roboți. Dacă mă citezi, măcar fă-o exact. Am spus că nu *înțelegi* roboții. Sunt sigură că știi foarte multe, poate mai multe decât mine, dar a ști nu înseamnă neapărat a înțelege.

— Dors, vorbești deliberat în paradoxuri, ca să mă necăjești. Un paradox se naște dintr-o ambiguitate care provoacă stupoare, intenționat sau nu. Nu-mi place așa ceva nici în știință și nici în conversațiile obișnuite. Poate doar atunci când se fac glume, ceea ce nu este cazul acum.

Dors râse în felul ei special, încet, ca și cum

amuzamentul era prea prețios pentru a fi risipit cu larghețe:

— După toate aparențele, paradoxul te-a necăjit și te-a făcut mai pompos. Și când ești pompos, ești întodeauna nostim. Totuși, am să-ți explic. Nu am avut intenția să te necăjesc.

Se întinse să îl mângâie ușor pe mână și Seldon, spre surpriza – și jena – sa, descoperi că încheștase pumnii.

— Vorbești foarte mult despre psihoistorie, spuse Dors. Cel puțin, cu mine. Știai asta?

Seldon își dresе glasul:

— Da, în privința asta depind foarte mult de tine. Proiectul este secret – prin însăși natura sa. Psihoistoria nu va da rezultate decât dacă oamenii pe care îi afectează nu cunosc nimic despre ea. Nu pot vorbi decât cu Yugo și cu tine. Yugo se lasă cu totul în voia intuiției. Este un tânăr strălucit, dar se avântă nebunește în întuneric, iar eu trebuie să joc rolul de supraveghetor prudent, trăgându-l mereu înapoi. Dar și eu am, la rândul meu, gânduri trăsnite... și îmi este de mare ajutor să mi le aud spuse cu voce tare, chiar și atunci...

Aici zâmbi și continuă:

— ... când îmi dau foarte bine seama că nu înțelegi nicio iotă din vorbele mele.

— Știu că eu sunt placa ta rezonantă și nu mă deranjează... *Serios* că nu mă deranjează, Hari, deci nu încerca să-ți schimbi obiceiul. E normal să nu îți înțeleg matematicile. Eu sunt istoric... și nici măcar nu studiez istoria științei. Timpul meu este acum ocupat cu studiul influențelor modificărilor economice asupra evoluției politice...

— Da, și în privința asta, *eu* sunt placa ta de rezonanță, sau n-ai observat? Va veni o vreme când voi avea nevoie de acest studiu pentru psihoistorie, deci bănuiesc că îmi vei fi un ajutor indispensabil.

— Bun! Acum, după ce ne-am lămurit asupra

motivului pentru care ai rămas împreună cu mine – știam eu că nu pentru frumusețea mea – dă-mi voie să-ți explic că din când în când, în momentele în care discuția ta deviază de la aspectele strict matematice, am senzația că înțeleg ce vrei să spui. Mi-ai explicat, de multe ori, ceea ce tu numești necesitatea de minimalism. Cred că am înțeles-o. Prin aceasta vrei să spui că...

— Știu ce vreau să spun.

Dors păru ofensată:

— Nu-ți mai da atâtea aere, Hari, te rog. Nu încerc să-ți explic ție ce voiai să spui. Încerc să-mi explic *mie*. Dacă zici că ești placa mea rezonantă, poartă-te în consecință. Fiecare este, pe rând, placa rezonantă a celuilalt. Mi se pare corect, nu?

— Da, dar nu mi se pare corect să mă acuzi că-mi dau aere, atunci când fac și eu o mică...

— Gata! Taci din gură!... Mi-ai spus că minimalismul are o importanță esențială în psihoistoria practică; în arta transformării unei evoluții nedorite într-o evoluție dorită sau măcar într-una ceva mai puțin neplăcută. Ai spus că modificarea trebuie să fie cât mai prudentă și mai apropiată de minimalitate...

— Da, spuse Seldon nerăbdător, și asta din cauză că...

— *Nu*, Hari. *Eu* încerc să explic. Știm amândoi că *tu* înțelegi. Minimalismul este necesar pentru că orice schimbare are efecte secundare, care nu pot fi întotdeauna prevăzute. Dacă schimbarea este prea mare și efectele secundare prea numeroase, atunci este aproape sigur că rezultatul va fi departe de ceea ce ai plănuțit.

— Corect, spuse Seldon. Intervine în esență un efect haotic. Problema este dacă există vreo modificare suficient de mică încât să permită prezicerea rezultatului, în limite rezonabile, desigur, sau dacă nu cumva istoria omenirii este inevitabil și iremediabil

haotică, în toate privințele. Iată ceea ce m-a făcut la început să cred că psihoistoria nu era...

— Știu, dar nu m-ai lăsat să-mi termin ideea. Nu se pune problema dacă o schimbare este suficient de mică. Esența este că orice schimbare mai mare decât cea minimă *implică* efecte haotice. Minimul cerut poate fi zero, dar dacă nu este zero, atunci este totuși foarte mic – și este, într-adevăr, o mare problemă găsirea lui. Din câte mi-am dat eu seama, asta ai vrut să spui prin necesitatea de minimalism.

— Mai mult sau mai puțin, spuse Seldon. Desigur, ca întotdeauna, problema poate fi exprimată mai compact și mai riguros în limbajul matematicilor. Ascultă, să-ți explic...

— Scutește-mă, spuse Dors. Având în vedere că știi acest lucru, ar trebui să-ți dai seama că este valabil și pentru Demerzel, nu numai pentru psihoistorie. Știi dar nu înțelegi, pentru că, după toate aparențele, nu te-ai gândit să faci legătura între Regulile Psihoistoriei și Legile Roboticii.

La care Seldon replică anemic:

— Acum *chiar* că nu-mi dau seama unde vrei să ajungi.

— Și acțiunile lui trebuie să fie minime, nu, Hari? Prima Lege a Roboticii spune că robotul nu poate face rău unei ființe umane. Asta este legea esențială a unui robot, dar Demerzel este un robot foarte neobișnuit, iar pentru el, Legea Zero reprezintă o realitate care are prioritate față de Prima Lege. Legea Zero spune că un robot nu poate face rău omenirii ca întreg. Asta îi impune lui Demerzel restricții asemănătoare celor pe care le ai tu atunci când lucrezi cu psihoistoria. Înțelegi?

— Înțeleg.

— Sper. Deși Demerzel are capacitatea de a „lucra” mințile, el trebuie să facă acest lucru fără să determine efecte secundare pe care nu le dorește. Și, având în vedere că este Primul Ministru al Împăratului, efectele

secundare pe care trebuie să le ia în calcul sunt, într-adevăr, numeroase.

— Și care este legătura cu cazul de față?

— Gândește-te! Tu nu poți spune nimănui – în afară de mine, desigur – că Demerzel este un robot, din cauză că te-a „lucrat” astfel încât să nu poți face acest lucru. Dar cât de mult te-a „lucrat”? Vrei să spui oamenilor că este robot? Vrei să-i ruinezi puterile, când depinzi de el pentru protecție, pentru sprijin financiar, pentru influența exercitată în mod discret în favoarea ta? Bineînțeles că nu. Schimbarea pe care a trebuit să o facă a fost foarte mică, doar atât cât să te împiedice să-l desconspiri într-un moment de exaltare sau de neatenție. O schimbare atât de mică încât nu are efecte secundare. Iată, în principiu, cum încearcă Demerzel să conducă Imperiul.

— Și cazul lui Joranum?

— Este evident diferit față de al tău. Din diverse motive, este foarte pornit împotriva lui Demerzel. Fără îndoială, Demerzel ar putea schimba situația, dar numai cu prețul unei schimbări considerabile în structura mentală a lui Joranum, iar asta ar putea duce la rezultate pe care nu le poate prevedea. Decât să-și asume riscul modificării lui Joranum, inducând astfel efecte secundare care i-ar putea afecta pe ceilalți și, probabil, ar putea face rău omenirii, trebuie să-l lase pe Joranum în pace până când va găsi o modificare – o modificare *mică* – pentru a salva situația fără a face nimănui rău. Iată de ce Yugo are dreptate și Demerzel este vulnerabil.

Seldon ascultase, dar nu răspunse. Se cufundă în gânduri. Trecură câteva minute, înainte să spună:

— Dacă Demerzel nu poate face nimic în această problemă, atunci trebuie să fac eu.

— Dacă el nu poate face nimic, ce poți face tu?

— Eu nu sunt în aceeași situație ca și el. Eu nu sunt oprit de Legile Roboticii. Nu trebuie să-mi bat prea mult

capul cu minimalismul... Și pentru început, trebuie să mă întâlnesc cu Demerzel.

Dors părea ușor îngrijorată:

— Chiar trebuie? Nu ar fi înțelept să atragi atenția asupra legăturii dintre voi doi.

— A sosit momentul în care nu mai are rost să ne prefacem că nu avem nicio legătură unul cu altul. Bineînțeles că n-am de gând să anunț la holoviziune întâlnirea cu el. Dar trebuie să-l văd.

5

Seldon resimțea trecerea timpului, cu o furie copleșitoare. Cu opt ani în urmă, când sosise pentru prima oară pe Trantor, putea acționa foarte prompt. Nu avea de renunțat decât la o cameră de hotel. Putea călători, după bunul plac, prin toate sectoarele Trantorului.

Acum avea pe cap ședințele departamentale, trebuia să ia decizii, să rezolve probleme. Nu mai putea trage repede o fugă pentru a-l vedea pe Demerzel... și chiar dacă ar fi putut, Demerzel avea și el propriul lui program, foarte încărcat. Nu era ușor de găsit un timp liber în care să se întâlnească amândoi.

Nu îi era ușor nici cu Dors, care îi spunea clătinând din cap:

— Nu știu ce ai de gând să faci, Hari.

Răspunsul veni puțin iritat:

— Nici eu nu știu ce am de gând să fac, Dors. Sper să mă lămuresc după întâlnirea cu Demerzel.

— Îți va spune că prima ta grijă este să avansezi cu psihoistoria.

— Poate. Mă voi lămuri atunci.

Și apoi, imediat ce reuși să aranjeze o întâlnire cu Primul Ministru, peste opt zile, primi un mesaj în biroul de la departament. Pe afișajul din perete străluceau

litere în stil arhaic, în concordanță deplină cu mesajul pe care îl purtau: ÎL IMPLOR PE PROFESORUL SELDON SĂ ÎMI ACORDE O AUDIENȚĂ.

Seldon rămase surprins. Nici măcar Împăratului nu i se mai adresau fraze atât de demodat formulate.

De asemenea, nici semnătura nu era tipărită, așa cum se făcea de obicei, pentru claritate. Era scrisă de mână, cu litere înflorite, foarte citeață, și totuși avea parfumul unei opere de artist medieval. Semnătura era: LASKIN JORANUM... Deci Jo-Jo implora o audiență!

Seldon râse în sinea sa. Intenția acelei formulări demodate îi era acum clară. Făcea dintr-o banală cerere un mijloc de stimulare a curiozității. Seldon nu avea niciun chef să îl întâlnească pe acest om... mai bine zis, *în mod normal* nu ar fi avut. Dar ce rost aveau arhaismul și înfloriturile? Dorea să afle.

Puse secretara să stabilească data și locul întâlnirii. În biroul său, nu în apartament. O conversație oficială, nimic particular.

Și va avea loc înaintea proiectatei întâlniri cu Demerzel.

— Nu mă surprinde, Hari, spuse Dors. I-ai doborât doi oameni, unul dintre ei fiind mâna sa dreaptă; ai stricat un miting ținut în numele său; și l-ai ridiculizat, prin persoana reprezentanților săi. Vrea să te privească mai îndeaproape; cred că ar fi bine să fii și eu de față.

Seldon dădu din cap:

— Lasă, mai bine îl iau pe Raych. Știe toate șmecheriile pe care le știu și eu. În plus, este un tânăr de douăzeci de ani, puternic și activ. Dar sunt sigur că nu voi avea nevoie de protecție.

— De unde știi?

— Joranum vine să mă întâlnească pe domeniul Universității. Vom fi înconjurați de mult tineret. Eu sunt destul de popular printre studenți; bănuiesc ca Joranum este genul de om care-și face temele și știe că pe teritoriul meu voi fi în siguranță. Am certitudinea că

va fi deosebit de politicos... prietenos la culme.

— Hmf, pufni Dors strâmbând ușor din colțul unei buze.

— Și cumplit de periculos, își termină Seldon spusele.

6

Păstrând o figură neutră, Hari Seldon înclină capul doar atât cât cerea o politețe decentă. Își făcuse timp, mai înainte, pentru a examina mai multe holograme înfățișându-l pe Joranum, dar, așa cum se întâmplă adeseori, realitatea nu seamănă niciodată perfect cu holograma. Diferența, gândi Seldon, constă probabil în reacția observatorului față de „lucrul real”.

Joranum era un bărbat înalt – cel puțin tot atât de înalt ca și Seldon, dar mai lat în toate celelalte aspecte fizice. Acest lucru nu se datora unei constituții musculoase deoarece, fără a fi cu adevărat gras, dădea impresia de „moale”. O față rotundă, cap mare acoperit cu păr nu atât blond cât, mai degrabă, de culoarea nisipului, ochi albastru-deschis. Părea înconjurat de o aură de calm, iar pe față avea întipărit un semi-zâmbet care crea iluzia de prietenie deși, în același timp, arăta clar că era doar o iluzie.

Avea o voce profundă și aflată sub un strict control, o voce de orator:

— Profesore Seldon, sunt încântat să te întâlnesc. Foarte amabil din partea ta că ai acceptat această întâlnire. Sper să nu te simți jignit pentru faptul că am adus cu mine un însoțitor, mâna mea dreaptă, chiar dacă nu am convenit în prealabil asupra acestui lucru. Se numește Gambol Deen Namarti... observi, are trei nume. Cred că l-ai mai întâlnit.

— Da, într-adevăr. Îmi aduc bine aminte de incident.

Seldon îl privi pe Namarti cu o undă de sarcasm.

Acesta avea o înălțime medie, siluetă slăbuță, ten palid, păr negru, gură lată. Nu avea pe figură tentativa de zâmbet a lui Joranum, sau vreo altă expresie demnă de luat în seamă, cu excepția unui aer de prudență.

— Prietenul meu, Dr. Namarti – are doctoratul în literatura antică – a venit din proprie inițiativă, spuse Joranum accentuându-și puțin zâmbetul, pentru a-și cere scuze.

Joranum îi aruncă lui Namarti o privire rapidă... iar Namarti, strângând din buze la început, spuse apoi cu o voce incoloră:

— Îmi pare rău, Professore, pentru ceea ce s-a întâmplat pe Stadion. Nu cunoșteam foarte bine regulile stricte sub care se desfășoară întrunirile în Universitate și mi-am cam pierdut controlul, datorită entuziasmului.

— Este de înțeles, spuse Joranum. În plus, nici nu avea cum să știe cine erai dumneata. Cred că acum putem uita cu totul acest incident.

— Vă asigur, domnilor, spuse Seldon, că nu țin absolut deloc să îmi mai aduc aminte de el. Acesta este fiul meu, Raych, așa că vedeți, și eu am un însoțitor.

Raych își lăsase să-i crească o mustață neagră și stufoasă – semnul virilității dahlite. Nu o avusese cu opt ani în urmă, când îl întâlnise pe Seldon. Pe atunci era un copil al străzii, zdrențăros și infometat. Era scund, dar suplu și viguros. Împrumutase o expresie mândră, pentru a adăuga câțiva centimetri spirituali la statura fizică.

— Bună dimineața, tinere, spuse Joranum.

— Bună dimineața, domnule, spuse Raych.

— Vă rog să luați loc, domnilor, spuse Seldon. Vă pot oferi ceva de mâncare sau de băut?

Joranum ridică palmele, într-un refuz politic:

— Nu, domnule. Nu ne aflăm la o întrunire mondenă.

Se așează în locul indicat:

— Deși sper că, pe viitor, vom avea multe astfel de

întâlniri.

— Dacă este o vizită de lucru, atunci hai să începem.

— Professore Seldon, am aflat de micul incident, pe care cu atâta amabilitate ai fost de acord să-l uităm, și m-am întrebat pentru ce ți-ai asumat riscul de a face ceea ce ai făcut. A fost un risc, trebuie să recunoști.

— Nu, eu nu am considerat că îmi asum un risc.

— Eu da. Așa că mi-am permis libertatea de a afla tot ceea ce se poate în legătură cu dumneata, Professore Seldon. Ești un bărbat interesant. Am descoperit că vii din Helicon.

— Da, acolo m-am născut. Documentele sunt clare în privința asta.

— Și te afli aici, pe Trantor, de opt ani.

— Acest lucru este înregistrat, de asemenea, în arhivele publice.

— Încă de la început ai câștigat faimă susținând acea lucrare referitoare la... cum îi spui?... Psihoistorie?

Seldon clătină foarte ușor din cap. De câte ori nu regretase acea indiscreție! Desigur, pe atunci nu avea cum să-și dea seama că era o indiscreție.

— Un entuziasm al tinereții, spuse el. N-a dus la niciun rezultat.

— Chiar așa?

Jorandum privi împrejur, cu un aer de plăcută surprindere:

— Și totuși, iată-te aici, în fruntea Departamentului de Matematică la una dintre cele mai mari Universități de pe Trantor. La numai patruzeci de ani, am impresia... Apropo, eu am patruzeci și doi de ani, deci nu te consider deloc a fi în vârstă. Pentru a ocupa poziția aceasta, trebuie să fii un matematician foarte competent.

Seldon ridică din umeri:

— În privința asta, eu nu mă pronunț.

— Sau trebuie să ai prieteni puternici.

— Cu toții dorim să avem prieteni puternici,

domnule Joranum, dar nu cred că vei găsi așa ceva pe aici. Profesorii universitari au rareori prieteni puternici. De fapt, rareori au vreun prieten, de orice fel.

Zâmbi.

La fel și Joranum.

— Professore Seldon, nu crezi că Împăratul ar putea fi totuși considerat un prieten puternic?

— Ba da, cu siguranță, dar ce legătură găsești între el și mine?

— Am impresia că Împăratul îți este prieten.

— Cred că documentele sunt clare în această privință, domnule Joranum. Acum opt ani am avut o audiență la Maiestatea Sa Imperială. A durat o oră, sau poate ceva mai puțin, și în acel interval nu am descoperit vreun semn de mare prietenie. De atunci nu am mai vorbit cu el și nici nu l-am mai văzut... decât la holoviziune, desigur.

— Dar, Professore, pentru a avea un prieten puternic în persoana Împăratului nu este neapărat necesar să-l vezi sau să vorbești cu el. Este suficient să te întâlnești sau să vorbești cu Eto Demerzel, Primul Ministru al Împăratului. Protectorul tău este Demerzel și, din acest motiv, putem spune că și Împăratul te protejează.

— Ai găsit pe undeva, prin documente, dovezi pentru presupusa protecție de care m-aș bucura din partea Primului Ministru Demerzel? Sau ceva din care să poți deduce acest lucru?

— De ce să mai cotrobăi prin arihive, când se știe foarte bine că între voi doi există o legătură? Știi și dumneata, știu și eu. Hai s-o luăm ca pe un fapt dovedit, și să continuăm. Te rog, spuse el ridicând mâinile, nu te obosi să-mi aduci argumente că nu-i așa. Ar fi o pierdere de timp.

— De fapt, spuse Seldon, aveam de gând să te întreb care crezi că ar fi motivul pentru care ar vrea să mă protejeze. În ce scop?

— Professore! Vrei să mă jignești? Crezi că sunt chiar

atât de naiv? Adineauri am vorbit despre psihoistoria ta, pe care o vrea Demerzel.

— Iar eu ți-am spus că psihoistoria a fost un entuziasm al tinereții, care nu a dus la nimic.

— Professore, dumneata poți să-mi spui ce vrei. Eu nu sunt obligat să cred ceea ce îmi spui. Uite, dau cărțile pe față. Am citit lucrarea ta originală și am încercat să o înțeleg cu ajutorul unor matematicieni din echipa mea. Ei îmi spun că este un vis mult prea îndrăzneț, absolut imposibil...

— Și sunt foarte de acord, cu ei, spuse Seldon.

— Dar am senzația că Demerzel așteaptă ca psihoistoria să avanseze și să fie aplicată. Și dacă el poate aștepta, la fel pot și eu. Ți-ar fi mai de folos, Professore Seldon, ca cel care așteaptă să fiu eu.

— De ce?

— Pentru că Demerzel nu va rezista în postul său. Opinia publică este din ce în ce mai mult împotriva lui. S-ar putea ca Împăratul să se sature de un Prim Ministru nepopular, care amenință să doboare și tronul o dată cu căderea lui. Îl va înlocui. S-ar putea ca preferințele Împăratului să se aplece asupra umilei mele persoane. Și vei avea în continuare nevoie de un protector, cineva care să aibă grijă ca tu să lucrezi în liniște, să primești fonduri generoase pentru echipament și asistenți.

— Iar acel protector vei fi tu?

— Desigur... pentru același motiv ca și Demerzel. Doresc o tehnică psihohistorică valabilă, cu care să pot conduce Imperiul în mod mult mai eficient.

Seldon dădu din cap gânditor, așteptă un moment, apoi spuse:

— Dar în acest caz, domnule Joranum, de ce trebuie să-mi mai fac probleme? Sunt un biet intelectual, trăiesc o viață liniștită, implicat în activități matematice și pedagogice inofensive. Îmi spui că Demerzel este actualul meu protector și că tu vei fi viitorul meu

protector. În cazul ăsta, îmi pot vedea liniștit de treabă. Tu și cu Primul Ministru, n-aveți decât să vă luptați între voi. Indiferent cine câștigă, eu voi rămâne cu un protector... cel puțin, așa trag concluzia din cele ce mi-ai spus.

Zâmbetul țeapăn al lui Joranum păru să pălească puțin. Namarti își întoarse figura mohorâtă spre Joranum și dădu să spună ceva, dar Joranum făcu un gest de-abia perceptibil. Namarti tuși și tăcu din gură.

— Doctore Seldon, spuse Joranum. Ești patriot?

— Cum să nu, desigur. Imperiul a oferit omenirii pace – sau în orice caz, aproape-pace – timp de milenii și a încurajat-o să progreseze încontinuu.

— Într-adevăr... dar de vreo două secole încoace, progresul înregistrează un ritm din ce în ce mai scăzut.

Seldon ridică din umeri:

— N-am acordat prea mare atenție acestor chestiuni.

— Nici nu-ți trebuie cine știe ce spirit de observație. Știi că, din punct de vedere politic, ultimele două secole au fost pline de frământări. Domniile Imperiale au fost scurte, iar uneori au fost scurtate și mai mult, prin asasinate...

— Fie și numai menționarea acestui lucru, interveni Seldon, este aproape o trădare. Aș prefera să nu...

— Poftim! Vezi, nu te mai simți deloc în siguranță.

Joranum se lăsă pe spate în scaun:

— Imperiul decade. Eu sunt dispus s-o spun deschis. Cei care mi se alătură o fac pentru că știu foarte bine acest lucru. Avem nevoie ca la mână dreaptă a Împăratului să stea cineva care poate conduce Imperiul. Care este în stare să înăbușe rebeliunile ce par să apară pretutindeni, să conducă armata așa cum trebuie, să dirijeze economia...

Seldon îl opri, ridicând nerăbdător brațul:

— Iar acela care poate face toate acestea ești tu, nu-i așa?

— Intenționez să fiu. Nu e o treabă ușoară, și mă

îndoiesc că se vor oferi mulți voluntari... e și normal. Oricum, este cert că Demerzel nu poate face față. Sub conducerea lui, declinul Imperiului se accelerează. În ritmul ăsta, în curând se va dezintegra.

— Dar tu poți opri declinul?

— Da, Dr. Seldon. Cu ajutorul tău. Cu psihoistoria.

— Poate că și Demerzel ar putea evita prăbușirea cu ajutorul psihoistoriei... *dacă psihoistoria ar exista.*

— Există, spuse calm Joranum. Să nu ne prefacem că nu există. Însă existența ei nu îl ajută deloc pe Demerzel. Psihoistoria este doar o unealtă. Are nevoie de o minte care să o înțeleagă și de un braț care să o mânuiască.

— Să înțeleg că tu ai mintea și brațul?

— Da. Îmi cunosc calitățile. Vreau psihoistoria.

Seldon dădu din cap:

— Oricât de mult ai vrea-o, eu nu o am.

— Ba o *ai*. Nu mai discut pe tema asta.

Joranum se dădu mai aproape, ca și cum ar fi dorit să-și insinueze vocea în urechea lui Seldon, evitând transmiterea ei pe calea aerului:

— Spui că ești patriot. Trebuie să-l înlocuiesc pe Demerzel, pentru a evita prăbușirea Imperiului. Totuși, maniera în care s-ar produce această înlocuire ar putea prin ea însăși să slăbească iremediabil Imperiul. Iar eu nu îmi doresc așa ceva. *Tu* mă poți sfătui cum să-mi ating scopul în mod subtil, fără piedici, violențe sau distrugeri... pentru binele Imperiului.

— Nu pot, spuse Seldon. Nu am ceea ce *mă acuzi* tu că am. Aș vrea să fiu de ajutor, dar nu pot.

Joranum se ridică deodată în picioare:

— Bine, deci știi care sunt intențiile mele și ce vreau de la dumneata. Mai gândește-te... gândește-te la Imperiu. Poate crezi că Demerzel – acest spoliator al tuturor planetelor omenirii – are dreptul la prietenia ta. Ai grijă! Ceea ce faci tu ar putea zdruncina chiar fundația Imperiului. Îți cer să mă ajuți, în numele

cvadrilioanelor de ființe umane ce umplu Galaxia. Gândește-te la Imperiu!

Vocea sa scăzuse până la nivelul unei șoapte puternice, plină de pasiune. Seldon aproape că se simți scuturat de un fior, și spuse:

— Întotdeauna mă voi gândi la Imperiu.

— Bun, altceva nici nu-ți cer deocamdată, spuse Joranum. Ți mulțumesc că ai avut amabilitatea de a mă primi în vizită.

Seldon îi privi pe Joranum și pe însoțitorul său cum se ridică și se îndreaptă să plece. Ușa biroului se deschise alunecând fără zgomot, și cei doi bărbați ieșiră.

Se încruntă. Era ceva care îl deranja... și nu știa prea bine ce anume.

7

Ochii negri ai lui Namarti rămaseră fixați asupra lui Joranum. Stăteau în biroul lor din Sectorul Streeling. Nu era un sediu foarte pretențios; mișcarea era cam slabă în Streeling, dar în curând vor deveni din ce în ce mai puternici.

Era uimitor cum lua amploare mișcarea! Începuse cu trei ani în urmă, de la zero; astăzi tentaculele ei se întindeau – în unele locuri erau mai viguroase decât în altele, desigur – pe întreg Trantorul. Lumile din Provincie rămăseseră, deocamdată, aproape neatinse. Demerzel se străduise din răspuțeri să le satisfacă cerințele, dar tocmai *aici* fusese greșeala lui. Rebeliunile erau cu adevărat periculoase doar pe *Trantor*. În restul lumilor, puteau fi stăpânite. Însă cele de aici îl puteau răsturna pe Demerzel. Ciudat că nu-și dăduse seama de acest lucru, dar Joranum susținuse întotdeauna că reputația lui Demerzel era mult exagerată, că s-ar dovedi o simplă găoace goală pe dinăuntru dacă cineva ar îndrăzni să-l înfrunte, și că Împăratul l-ar distruge

rapid dacă și-ar simți siguranța în pericol.

Cel puțin până acum, toate predicțiile lui Jorandum se adevăraseră. Nu fusese niciodată împiedicat în drumul său decât de piedici minore, cum ar fi recentul miting de la Universitatea Streeling, în care își băgase nasul individul ăla, Seldon.

Poate că acesta fusese motivul pentru care Jorandum insistase să se întâlnească cu Seldon. „Trebuie să fii atent, trebuie să ai grijă de toate, chiar dacă uneori este vorba doar de o banală bătătură.” Jorandum dădea impresia unui personaj infailibil și Namarti era obligat să admită că imaginea unui neîntrerupt șir de succese era cea mai bună metodă pentru a asigura continuarea succeselor. Oamenii aveau tendința să evite umilința eșecului alăturându-se părții cu cele mai mari șanse de reușită, deși uneori făceau aceasta împotriva propriilor convingeri.

Dar această întrevvedere cu Seldon fusese oare un succes, sau numai o a doua bătătură care venise să se alăture celei dintâi? Namarti nu apreciasse deloc faptul că fusese târât până acolo ca să-și ceară umil scuze și nu considera că gestul folosisese la ceva.

Jorandum stătea nemișcat, tăcut, evident pierdut în gânduri, rozându-și unghia degetului mare, ca și cum încerca să sugă vreun fel de hrană mentală.

— Jo-Jo, încercă Namarti.

Era unul dintre puținii oameni care i se puteau adresa lui Jorandum cu diminutivul strigat la nesfârșit de către mulțimi, în adunările publice. Jorandum căuta să-și atragă dragostea mulțimii și în acest mod (printre altele), dar, în particular, cerea respect de la orice persoană. Excepție nu făceau decât cei mai buni prieteni, care fuseseră alături de el încă de la început.

— Jo-Jo, spuse din nou Namarti.

Jorandum ridică privirea:

— Da, G.D., ce s-a întâmplat?

Părea puțin iritat.

— Jo-Jo, ce facem cu tipul ăsta, Seldon?

— Ce să facem? Deocamdată nimic. S-ar putea să ni se alăture.

— Pentru ce să mai așteptăm? Putem face presiuni asupra lui. Tragem câteva sfori la Universitate, și-i facem viața mizerabilă.

— Nu-nu. Până acum, Demerzel ne-a lăsat să ne vedem de treabă. Nesăbuitul, are prea multă încredere în el. Însă ar fi o cumplită greșeală să-l forțăm să acționeze înainte de a fi noi gata. O mișcare brutală împotriva lui Seldon l-ar putea convinge să acționeze. Bănuiesc că Seldon reprezintă o piesă esențială în planurile lui Demerzel.

— Din cauza psihoistoriei de care ați discutat?

— Într-adevăr.

— Ce este psihoistoria? N-am auzit de ea până acum.

— Puțini au auzit. Este o analiză matematică asupra societății umane, cu scopul de a prezice viitorul.

Namarti se încruntă și simți cum trupul i se îndepărtează încet, instinctiv, de Joranum. Ce era asta? Vreo glumă de-a lui Joranum? Trebuia să râdă? Namarti nu reușea niciodată să-și dea seama când sau de ce așteptau ceilalți ca el să râdă. Nu simțise niciodată nevoia de a râde.

— Să prezică viitorul? spuse el. Cum?

— Aaa! Dacă aș ști, ce nevoie aș mai avea de Seldon?

— Sincer să fiu, Jo-Jo, eu nu cred. Cum să prezici viitorul? Asta-i treabă de ghicitor!

— Știu, dar după ce Seldon ăsta ți-a spart mitingul, am pus să se afle cât mai multe despre el. În toate privințele. Cu opt ani în urmă, a venit pe Trantor și a susținut o lucrare despre psihoistorie, la o conferință a matematicienilor. După care, chestia a murit. Nimeni nu a mai făcut referire la ea. Nici măcar Seldon.

— Deci, se pare că n-a fost nimic de capul ei.

— O, nu, dimpotrivă. Dacă s-ar fi stins încetul cu

încetul, dacă ar fi fost ridiculizată, aş fi zis şi eu că nu era nimic de capul ei. Dar din cauză că a dispărut aşa, complet şi dintr-o dată, cred că a fost pusă sub cel mai strict secret. Poate tocmai din cauza asta Demerzel n-a făcut nimic pentru a ne opri. Poate că nu este condus de un nesăbuit exces de încredere; poate ca face uz de psihoistorie şi intenţionează să profite din plin, la momentul potrivit. Dacă aşa stau lucrurile, şi dacă nu reuşim noi înşine să ne folosim de psihoistorie, am putea fi sortiţi eşecului.

— Seldon pretinde că psihoistoria nu există.

— Tu n-ai face la fel, dacă ai fi în locul lui?

— Eu sunt totuşi de părere că ar trebui să facem presiuni asupra lui.

— Ar fi inutil, G.D. N-ai auzit niciodată povestea cu Toporul lui Venn?

— Nu.

— Dacă te-ai fi născut pe Nishaya, ai fi auzit. Este un basm faimos, de pe meleagurile mele natale. Pe scurt, Venn era un tăietor de lemne care avea un topor vrăjit. Cu o singură lovitură putea doborî orice copac. Toporul era extrem de preţios, dar Venn n-a făcut niciodată efortul de a-l ascunde. Şi cu toate acestea, niciodată nu a fost furat. Ştii de ce? Pentru că nimeni în afară de Venn nu îl putea ridica sau mânui. Ei bine, în momentul de faţă nimeni în afară de Seldon nu se poate folosi de psihoistorie. Dacă ni se alătură doar din cauză că îl forţăm, nu vom putea fi niciodată siguri de loialitatea lui. Ar putea determina un curs al evenimentelor care la început să pară în favoarea noastră. Însă acest curs ar putea fi manevrat în mod subtil astfel încât, după o vreme, ne-am trezi brusc distruşi. Nu, trebuie să ni se alăture de bună voie, şi trebuie să lucreze dorind să ne vadă pe noi învingători.

— Dar cum îl putem convinge?

— Prin fiul său. Raych, parcă aşa îl chema. Nu l-ai observat?

— Nu în mod special.

— G.D., G.D., trebuie să observi *totul*, altfel riști să-ți scape clemente esențiale. În ochii tânărului se putea vedea că mă ascultă cu inima. A fost impresionat. Mi-am dat seama. Îmi dau perfect seama când îi impresionez pe ceilalți. Știu când zdruncin niște convingeri și aduc pe cineva în pragul schimbării opiniilor.

Joranum zâmbi. Nu era tocmai zâmbetul simpatic, pseudoprietenos, pe care îl arbora atunci când apărea în public. Era un zâmbet sincer de data aceasta – rece, într-un fel, amenințător. Spuse:

— Să vedem ce putem face cu Raych, și dacă, prin el, îl putem convinge pe Seldon.

8

După plecarea celor doi politicieni, Raych îl privi pe Hari, trecându-și degetele peste mustață. Îi făcea mare plăcere să și-o mângâie. Aici, în Sectorul Streeling, existau câțiva bărbați care purtau mustață. Dar mustățile lor erau anemice, de culoare incertă, vrednice de tot disprețul... chiar și cele brunete. Majoritatea bărbaților nu purtau deloc mustață și suportau să stea cu buza superioară dezgolită. Nici Hari nu purta, de exemplu, dar, întâmplător, asta era în avantajul lui. Datorită culorii părului său, o mustață l-ar fi transformat într-o caricatură.

Îl privi cu atenție, așteptând să iasă din oceanul de gânduri în care se cufundase. Apoi, nu mai putu să reziste:

— Tată!

Seldon ridică privirea:

— Ce?

Părea un pic deranjat din cauză că fusese întrerupt din gânduri. Cel puțin, asta era impresia lui Raych.

— Nu cred că ai făcut bine că te-ai întâlnit cu gagii
ăia doi, spuse Raych.

— Serios? De ce?

— Ei bine, gagiul ăla mărunțel, nu mai știu cum îl
cheamă, a fost cel căruia i-ai făcut necazuri, pe Stadion.
Mai mult ca sigur că nu i-a plăcut.

— Dar și-a cerut scuze.

— N-a fost sincer. Însă celălalt gagi, Joranum, ăla
poate fi într-adevăr periculos. Dacă ar fi venit cu arme?

— Ce? Aici, în Universitate? În biroul meu? În niciun
caz! Aici nu suntem în Billibotton. Și, în plus, dacă ar fi
încercat ceva, i-aș fi doborât pe amândoi odată. Fără
probleme.

— Nu știu ce să zic, tată, spuse Raych privind
neîncrezător. Știi, vârsta...

— Oprește-te, monstru nerecunoscător ce ești! spuse
Seldon ridicând un deget amenințător. O să spui exact
ce-mi spune maică-ta și îmi ajunge cicăleala ei. *Nu*
îmbătrânesc... sau, cel puțin, nu *chiar* atât de tare. În
plus, te aveam împreună cu mine, iar tu ești un Twister
aproape la fel de bun ca și mine.

Raych strâmbă din nas:

— Twistu' nu-i mare scofală!

(Da, nu avea niciun rost! Raych se auzi vorbind și își
dădu seama că, deși ieșise de opt ani din mocirla din
Dahl, încă nu reușea să se controleze, folosind din când
în când accentul dahlit care îl marcase cu putere ca pe
un membru al clasei inferioare. Mai mult, era scund, și
din când în când se simțea de-a dreptul pipernicit... Dar
avea mustață, și nimeni nu îndrăznise să-i vorbească de
două ori pe un ton disprețuitor.)

— Ce-ai de gând să faci în privința lui Joranum?

— Nimic, deocamdată.

— Uite, tată, eu l-am văzut de vreo două ori pe
Joranum la Holoviziunea Trantoriană. Ba chiar i-am
înregistrat pe bandă unele discursuri... Toată lumea
vorbește despre el, așa că m-am gândit să văd și eu ce

are de zis. Și, știi, ceea ce spune are sens. Nu-mi place de el, nu am încredere în el, dar ceea ce spuse *are* un sens. Vrea ca toate sectoarele să aibă drepturi și șanse egale... nu-i nimic rău în asta, nu-i așa?

— Desigur. Toți oamenii civilizați sunt de aceeași părere.

— Și atunci, de ce nu *avem* treaba asta? Împăratul nu simte la fel? Demerzel?

— Împăratul și Primul Ministru trebuie să se ocupe de un întreg Imperiu. Nu-și pot concentra toate eforturile doar asupra Trantorului. Lui Joranum îi este ușor să vorbească despre egalitate. El nu are nicio responsabilitate. Însă dacă ar trebui să guverneze, ar descoperi că eforturile îi vor fi în mare parte diminuate de un Imperiu cu douăzeci și cinci de milioane de planete. Mai mult, sectoarele îi vor pune mereu bețe în roate. Fiecare dorește multă egalitate pentru sine... dar nu chiar atât de multă egalitate și pentru ceilalți. Spune-mi, Raych, crezi că lui Joranum i-ar trebui dată o șansă de a guverna, numai pentru a arăta ce poate face?

Raych ridică din umeri:

— Nu știu. Mă întreb și eu. Dar dacă ar fi încercat să-ți facă vreun rău, aș fi fost la gâtul lui înainte de a apuca să înainteze cu doi centimetri.

— Deci, loialitatea ta față de mine depășește grija față de Imperiu.

— Sigur. Tu ești tatăl meu.

Seldon îl privi cu drag pe Raych, dar în spatele acelei priviri simți o undă de incertitudine. Cât de departe putea merge influența aproape hipnotică a lui Joranum?

9

Hari Seldon se lăsă pe spate în scaun. Spătarul se dădu înapoi permițându-i o poziție semi-culcată. Își puse mâinile sub cap, cu privirea pierdută. Respirația îi

era de-abia perceptibilă.

Dors Venabili se afla în celălalt capăt al camerei. Proiectorul era oprit, iar microfilmele la locul lor. Trecuse printr-o perioadă foarte încărcată, în care își revizuisse părerile despre Incidentul Florina din istoria timpurie a Trantorului. Acum își permitea câteva momente de calm, în care putea face speculații asupra gândurilor lui Seldon.

Psihoistoria, mai mult ca sigur. Probabil că își va petrece restul zilelor încercând să descopere vreo scurtătură pentru a ajunge la capătul acestei tehnici matematice semihaotice, va muri nevăzând-o definitivată și, cu inima sfâșiata din cauza neîmplinirii, va lăsa această sarcină în seama altora (lui Amaryl, dacă nu cumva treaba asta îl va da și pe el gata).

Și totuși, psihoistoria îi va da un sens vieții. Va trăi mai mult dacă va fi preocupat în întregime de psihoistorie... iar asta o mulțumea. Știa că într-o zi îl va pierde, și descoperi că acest gând o tulbura puternic. La început, când avea o sarcină simplă, aceea de a-l proteja – pe el și ceea ce știa el – împotriva pericolelor, nu și-ar fi imaginat că un asemenea gând ar putea-o tulbura.

De când devenise asta o problemă personală? Cum putea fi atât de intimă? Era ceva în legătură cu acest bărbat, ceva care o făcea să nu se simtă bine atunci când el nu era prin preajma ei. Chiar și atunci când știa că bărbatul este în siguranță, deci ordinele adânc înrădăcinate în ea nu o determinau să acționeze. Ce anume era? Siguranța lui reprezenta singurul lucru asupra căruia i se ordonase să vegheze. Când și cum se insinuase restul?

Vorbise despre asta cu Demerzel, mult timp înainte, atunci când sentimentul devenise de neconfundat.

El o privise cu seriozitate și spusese: „Dors, tu ești complexă, iar răspunsurile nu sunt simple. Au existat în viața mea câteva persoane a căror prezență mă făcea să gândesc mai ușor, să dau răspunsurile cu mai multă

promptitudine. Am încercat să îmi explic ușurința reacțiilor în prezența lor și dificultatea reacțiilor în momentul dispariției lor definitive, pentru a-mi da seama dacă pe ansamblu am câștigat sau am pierdut. Și un lucru a devenit evident: plăcerea *companiei lor* a depășit regretul *dispariției lor*. Deci, pe ansamblu, experiența ta de acum reprezintă un avantaj.”

Hari va muri odată și-odată, gândi ea. Cu fiecare zi ce trece, moartea lui se apropie, iar eu nu trebuie să mă mai gândesc la asta.

Pentru a scăpa de gândul neplăcut, se hotărî în cele din urmă să-l întrerupă:

— La ce te gândești, Hari?

— Ce?

Seldon reuși să-și focalizeze privirea cu un aparent efort.

— La psihoistorie, bănuiesc, spuse ea. Probabil că iarăși ai ajuns într-un punct mort.

— Nu, dragă. Nu mă gândeam deloc la așa ceva.

Râse, pe neașteptate:

— Vrei să știi la ce mă gândeam?... La păr!

— La păr? Al cui păr?

— În momentul de față, la al tău.

O privi cu drag.

— E ceva în neregulă cu el? întrebă Dors. Să-l vopsesc în altă culoare? Sau poate că, după atâția ani, ar trebui să fie cărunț.

— Ei! Cine are nevoie de fire albe în părul *tău*... Dar asta m-a condus la alte lucruri. De exemplu, la Nishaya.

— Nishaya? Ce-i asta?

— N-a făcut niciodată parte din Regatul pre-Imperial al Trantorului, deci nu mă surprinde că n-ai auzit de ea. Este o lume, una mică. Izolată. Neimportantă. Neluată în seamă. Eu mai știu câte ceva despre ea, dar numai din cauză că m-am deranjat să aflui. Din douăzeci și cinci de milioane de lumi, foarte puține reușesc cu adevărat să se mențină mai tot timpul în atenție, însă

mă îndoiesc că există vreuna la fel de insignifiantă ca Nishaya. Ceea ce, dacă înțelegi, are o foarte mare însemnătate.

Dors puse deoparte materialul de studiu și spuse:

— Ce-i cu predilecția asta a ta pentru paradoxuri, pe care întotdeauna mi-ai spus că le detești? Ce-i cu însemnătatea insignifianței?

— O, paradoxurile nu mă deranjează... atunci când le formulez *eu*. Vezi tu, Joranum vine de pe Nishaya.

— Aha, deci la Joranum te gândeai de fapt.

— Da. Am vizionat unele dintre discursurile lui... la insistențele lui Raych. Nu au prea mult sens, dar efectul general poate fi aproape hipnotic. Raych este foarte impresionat de el.

— Hari, presupun că orice persoană cu origini dahlite ar fi. Apelurile neîncetate ale lui Joranum la egalitatea sectoarelor sunt în mod natural pe placul minerilor oprimați. Îți aduci aminte de vizita în Dahl?

— Îmi aduc foarte bine aminte, și bineînțeles că îl înțeleg pe băiat. Pe mine mă intrigă faptul că Joranum vine de pe Nishaya.

Dors ridică din umeri:

— Ei bine, Joranum trebuie să vină de undeva. Nishaya, ca orice altă lume, mai trimite oameni afară din când în când, chiar și pe Trantor.

— Da, dar după cum am spus, am făcut niște cercetări asupra Nishayei. Am reușit chiar să stabilesc un contact hiperspațial cu un oficial nu foarte important – cu costul unei mari cantități de credite pe care, ca să rămân cu conștiința curată, nu le-am trecut în contul departamentului.

— Și ai găsit ceva care să merite cheltuiala?

— Cred că da. Știi, Joranum spune întotdeauna mici povestioare, pentru a scoate în evidență unele idei. Povestioarele sunt legende auzite pe planeta lui, Nishaya. Îi sunt de mare ajutor aici, pe Trantor, întrucât îi permit să treacă drept un om din popor, cu o filosofie

sănătoasă și bazată pe experiență. Discursurile lui sunt împănate cu astfel de povești. Joranum apare ca provenind dintr-o lume mică, crescut și educat într-o fermă izolată, înconjurată de natura nedomesticită. Oamenilor le place așa ceva, mai ales trantorienilor, care mai degrabă ar prefera să moară decât să se găsească în mijlocul naturii sălbatice, dar care totuși adoră să viseze la astfel de aventuri.

— Bun, și unde vrei să ajungi?

— Partea ciudată este că persoana de pe Nishaya cu care am vorbit nu cunoștea nici una dintre povestioarele lui Joranum.

— Nu este relevant, Hari. O fi ea o lume mică, dar este totuși o lume. Ceea ce este răspândit în regiunea natală a lui Joranum poate să nu fie răspândit în regiunea din care provine oficialul tău.

— Nu, nu. Basmelor populare sunt răspândite pe întreaga planetă, într-o formă sau alta. Dar lăsând la o parte acest lucru, am avut mari probleme încercând să-l înțeleg pe individ. Vorbea Galactică Standard cu un accent foarte puternic. Am mai vorbit cu câțiva de-acolo – așa, ca să verific – și toți aveau același accent.

— Și ce-i cu asta?

— Joranum nu are acest accent. Trantoriană lui este foarte bună. De fapt, este mult mai bună decât a mea. Eu mi-am păstrat accentul heliconian asupra lui „r”. El nu și-a păstrat accentul. Conform documentelor, a venit pe Trantor la nouăsprezece ani. După părerea mea, este imposibil să-ți petreci primii nouăsprezece ani din viață vorbind acea versiune barbară a Galacticii Standard pe care o vorbesc cei de pe Nishaya, după care să vii pe Trantor și să-ți pierzi accentul. Oricât de mult ar fi stat aici, ar fi rămas o urmă a accentului... Uită-te la Raych cum își mai pierde din când în când controlul și începe să vorbească în felul lui.

— Și ce deduci din toate astea?

— Deduc că Joranum nu a venit deloc de pe

Nishaya. De fapt, a ales să pretindă că vine din Nishaya deoarece este atât de retrasă și de izolată încât nimănui nu îi va trece prin cap să o verifice. Cred că a făcut o cercetare computerizată foarte amănunțită pentru a găsi lumea care să îi reducă la maximum șansele de a fi prins cu minciuna.

— Dar este ridicol, Hari. Pentru ce să pretindă că vine dintr-o lume cu care nu are nicio legătură? Ar însemna un foarte mare efort de falsificare a documentelor oficiale.

— Și probabil că exact asta a și făcut. Are probabil destui adepți în serviciile publice, ca să o poată face. Probabil că nicio altă persoană nu a depus atâtea eforturi în direcția falsificării actelor, iar adepții lui sunt prea fanatici pentru a-l da de gol.

— Și totuși... De ce?

— Deoarece, după părerea mea, Joranum nu vrea ca oamenii să afle de unde provine el de fapt.

— De ce? Toate lumile Imperiului sunt egale, atât prin lege cât și prin obiceiuri.

— Știu și eu? Aceste teorii ideale se pare că nu sunt niciodată transpuse în realitate.

— Și atunci, de unde vine? Ai vreo idee?

— Da. Ceea ce ne aduce din nou la problema părului.

— Ce-i cu părul?

— Stăteam acolo, față-n față cu Joranum, mă uitam la el și nu mă simțeam în largul meu, fără să știu de ce. Apoi, în final, mi-am dat seama că din cauza părului său nu mă simțeam eu bine. Era ceva în legătură cu el... o aparență de prospețime, de strălucire... o *perfectiune* pe care nu o mai văzusem niciodată până atunci. După care mi-am dat seama. Părul lui era implantat artificial și cu mare grijă pe un scalp care în mod normal nu ar trebui să aibă habar de așa ceva.

— *Nu ar trebui?*

Dors miji ochii. Era clar că înțelesese și ea, dintr-o

dată:

— Vrei să spui că...

— Da, *asta* vreau să spun. Vine din acel sector care trăiește în trecut, dominat de mitologie. Din Sectorul Mycogen. Asta se străduie el din răspuțeri să ascundă.

10

Dors Venabili reflectă calm la această problemă. Era singurul ei mod de a gândi: calm. Înflăcăratele izbucniri emoționale nu o caracterizau.

Închise ochii pentru a se concentra. Au trecut opt ani de când a vizitat Mycogenul, împreună cu Hari. N-au stat multă vreme acolo. Nu găseai nimic demn de admirație... în afară de mâncare.

Imaginile se succedau, una după alta. Societatea, severă, puritană, care pune a bărbatul în centrul preocupărilor ei; glorificarea trecutului; înlăturarea completă a părului de pe corp, un proces dureros, auto-impus, pentru a diferi cu ceva față de restul oamenilor astfel încât „să știe cine sunt”; legendele lor; amintirile (sau plăsmuirile) unei perioade în care cârmuiseră Galaxia... când aveau o durată de viață foarte mare, când existau roboți.

Deschise ochii și spuse:

— De ce, Hari?

— De ce ce, dragă?

— De ce să pretindă că nu vine din Mycogen?

Credea – ba nu, știa *sigur* – că Hari nu își va aduce aminte de Mycogen mai în detaliu decât ea. Dar mintea lui era mai bună decât a ei și, cu siguranță, diferită. Mintea ei doar își aducea aminte și trăgea concluziile evidente, în maniera unei deducții matematice. Mintea lui făcea salturi neașteptate. Lui Seldon îi plăcea să pretindă că numai asistentul său, Yugo Amaryl, era condus de intuiție. Dar ea nu se lăsa păcălită. Lui

Seldon îi plăcea să pozeze în matematicianul naiv, care privea lumea prin ochii mereu întrebători, dar nici asta nu era de natură a o păcăli.

— De ce să pretindă că nu vine din Mycogen? repetă ea.

Seldon rămăsese nemișcat, cu acea privire pierdută, introspectivă, pe care Dors o asocia întotdeauna cu încercarea lui de a storce încă un strop de utilitate și valabilitate din conceptele psihoistoriei.

În cele din urmă, Seldon spuse:

— Este o societate aspră, care pune multe îngrădiri. Întotdeauna vor exista indivizi iritați de maniera de a li se dicta fiecare acțiune și fiecare gând. Întotdeauna vor exista indivizi care nu vor fi de acord să se lase sufocați, ca și ceilalți, și vor aspira la libertățile mai mari oferite de lumea de dincolo, mai realistă. Este ușor de înțeles.

— Și se vor strădui să se acopere cu păr artificial?

— Nu, în general nu. Majoritatea Evadaților – așa îi numesc mycogenienii pe cei care dezertează – poartă o perucă. Este mult mai simplu, dar mult mai puțin eficient. Evadații serioși își implantează păr artificial, așa mi s-a spus. Operația este dificilă și scumpă, dar aproape că nu se observă. Deși am auzit cu mult timp în urmă, este prima oară când dau peste un astfel de caz. Am petrecut câțiva ani studiind toate cele opt sute de sectoare ale Trantorului, încercând să descopăr legile fundamentale și matematicile psihoistoriei. Din păcate, nu am ajuns la cine știe ce rezultate, însă am învățat câteva lucruri.

— Dar pentru ce trebuie Evadații să ascundă faptul că provin din Mycogen? Din câte știu eu, nimeni nu-i persecută pentru așa ceva.

— Nu, într-adevăr. De fapt, nu există o impresie generală cum că mycogenienii ar fi inferiori. Este ceva mult mai rău. Mycogenienii *nu sunt luați în serios*. Sunt inteligenți – toată lumea admite asta – bine educați, distinși, cultivați, maeștri în arta culinară,

nemaipomeniți în capacitatea lor de a menține prosperitatea sectorului Mycogen... însă nimeni nu îi ia în serios. Credințele lor sunt pentru oamenii din afara Mycogenului ridicole, comice, incredibil de absurde. Mycogenienii Evadați nu sunt considerați altfel. O încercare mycogeniană de a ajunge la putere în guvern s-ar trezi în final zdrobită de râsete. Să fii temut, este o nimica toată. Să fi disprețuit, te poți obișnui și cu asta. Dar să se rătă de tine... e ceva fatal. Joranum vrea să fie Prim Ministru, așa că trebuie să aibă păr, și, ca să fie în siguranță, trebuie să se creadă că a fost crescut pe o lume obscură, cât mai îndepărtată de Mycogen.

— Dar există atâția oameni cu chelie naturală!

— Niciodată nu sunt complet lipsiți de păr, așa cum sunt obligați mycogenienii. În Provincie, n-ar avea mare importanță, însă mycogenienii reprezintă pentru Provincie un cuvânt destul de vag. Mycogenienii trăiesc într-o puternică izolare artificială, și extrem de rar dai peste vreunul care să fi părăsit Trantorul. Însă aici, pe Trantor, lucrurile stau cu totul altfel. Oamenii, chiar dacă au chelie, mai rămân totuși cu câteva fire de păr care arată că nu sunt mycogenieni, sau au păr pe față. Cei foarte puțini care sunt complet spâni – în general, din cauza unei boli – sunt ghinionști. Bănuiesc că trebuie să facă rost de un certificat medical pentru a dovedi că nu sunt mycogenieni.

Dors spuse, încruntându-se ușor:

— Și ne ajută asta cu ceva?

— Nu sunt sigur.

— Ai putea face cunoscut faptul că este mycogenian?

— Nu sunt sigur că este un lucru ușor. Probabil că și-a acoperit bine urmele, și chiar dacă ar fi posibil...

— Da?

Seldon ridică din umeri:

— Nu vreau să dau ocazia unor manifestări de intoleranță. Situația socială pe Trantor e și așa destul de

rea. N-are rost să ne asumăm riscul unor pasiuni dezlănțuite, pe care nici eu și nici altcineva nu le-ar putea ține după aceea sub control. Dacă va trebui să recurg la asta, nu o voi face decât atunci când nu voi mai avea de ales.

— Deci și tu vrei minimalism.

— Desigur.

— Și atunci, ce vei face?

— Am fixat o întâlnire cu Demerzel. Poate știe el ce să facă.

Dors îl privi cu severitate:

— Hari, vezi că s-ar putea să intri într-o capcană. Nu cumva te aștepți ca Demerzel să rezolve toate problemele în locul tău?

— Nu, dar poate că o va rezolva pe aceasta.

— Și dacă nu poate?

— Atunci va trebui să mă gândesc la altceva, nu-i așa?

— Cum ar fi?

O expresie de suferință traversă figura lui Seldon:

— Dors, nu știu. Acum nu e cazul să cazi în extrema cealaltă și să te aștepți ca *eu* să rezolv toate problemele.

11

Eto Demerzel era rareori văzut de ceilalți oameni, cu excepția Împăratului Cleon. Politica lui de a sta retras se datora mai multor motive. Unul dintre ele era faptul că înfățișarea sa se modifica foarte puțin o dată cu trecerea timpului.

Hari Seldon nu îl mai văzuse de câțiva ani. Ultima ocazie când vorbiseră în particular se pierdea undeva, departe, în perioada când era foarte nou pe Trantor.

În lumina recente și neliniștitoarei întâlniri dintre Seldon și Joranum, atât Seldon cât și Demerzel apreciară că ar fi foarte bine să nu atragă atenția asupra

relației lor. O vizită a lui Hari Seldon la biroul Primului Ministru, în Palatul Imperial, nu era de natură a trece neobservată, astfel încât pentru motive de securitate hotărâră să se întâlnească într-un apartament mic dar luxos, din Hotelul Sfârșitul Cupolei, imediat în afara domeniilor Palatului.

Vederea lui Demerzel îi reîmprospătă, dureros, amintirea zilelor de odinioară. Simplul fapt că Demerzel era neschimbat făcea durerea și mai acută. Fața sa avea aceleași trăsături regulate și puternice. Era la fel de înalt și robust. Părul, nu se schimbaseră nici el: negru, cu o tentă de blond. Nu era frumos, dar avea o distincție gravă. Părea imaginea ideală a unui Prim Ministru Imperial. Înfățișarea sa, gândi Seldon, îi dădea jumătate din puterea pe care o avea asupra Împăratului, deci asupra Curții Imperiale, deci asupra Imperiului.

Demerzel înaintă spre el. Un zâmbet lejer îi curba buzele, fără a modifica însă în vreun fel înfățișarea gravă.

— Hari, spuse el. Îmi face plăcere să te văd. Mi-a fost un pic teamă că te vei răzgândi și vei anula întâlnirea.

— Mie mi-a fost teamă că *tu* vei face asta, domnule Prim Ministru.

— Eto... dacă nu vrei să mi te adresezi cu „Daneel”.

— Nu pot. Nu-mi vine. Știi foarte bine asta.

— Spune-mi, totuși. Mi-ar plăcea mult să aud.

Seldon șovăi, de parcă nu-i venea să creadă că buzele sale puteau forma cuvintele, sau că sunetele puteau fi emise de coardele vocale.

— Daneel, spuse el în cele din urmă.

— R. Daneel Olivaw, spuse Demerzel. Da. Vom lua masa împreună, Hari. Astfel, nu voi fi obligat să mănânc, ceea ce pentru mine este o ușurare.

— Bucuros, deși de obicei nu-mi place să stau la masă cu cineva și să mănânc de unul singur. Sunt sigur că o înghițitură sau două...

— Bine, ca să-ți fac pe plac...

— Totuși, spuse Seldon, mă întreb dacă este înțelept să petrecem prea mult timp împreună.

— Este. Ordine Imperiale. Maiestatea Sa Imperială dorește acest lucru.

— De ce, Daneel?

— Peste doi ani se va ține din nou Convenția Decenală... Pari surprins. Ai uitat?

— Nu chiar. Dar nu m-am mai gândit la ea.

— Nu intenționezi să participi? La ultima ai făcut senzație.

— Da. Cu psihoistoria. Ce mai senzație!

— Ai atras atenția Împăratului. Niciun alt matematician nu a reșit acest lucru.

— Tu ai fost atras la început, nu Împăratul, după care a trebuit să fug pentru a sta departe de atenția Imperială, până când te-am asigurat că am reușit să fac primul pas în cercetarea mea privind psihoistoria. După aceea, mi-ai permis să rămân într-un anonimat sigur.

— Să fii în fruntea unui prestigios Departament de Matematici nu este deloc anonim.

— Ba da, este, pentru că disimulează psihoistoria.

— Aha, iată că vine mâncarea. Hai să purtăm, pentru o vreme, o discuție amicală normală. Ce mai face Dors?

— Minunat. O adevărată soție. Mă persecută neîncetat cu grijile ei. Toată ziua se preocupă de securitatea mea.

— Asta îi este misiunea.

— Da, și nu scapă nicio ocazie pentru a-mi aduce aminte. Vorbind serios, nu cred că-ți voi fi vreodată suficient de recunoscător pentru că ne-ai adus împreună.

— Mă bucur, Hari, dar, ca să fiu sincer, nu prevăzusem o căsătorie fericită între voi doi, în niciun caz pentru Dors...

— Îți mulțumesc totuși pentru cadou, chiar dacă nu te-ai așteptat la un astfel de final.

— Sunt încântat, dar vei descoperi că este un cadou care poate avea consecințe neprevăzute... la fel ca și prietenia mea.

Seldon nu reuși să dea nicio replică. La un semn al lui Demerzel, își concentră atenția asupra mâncării.

După o vreme, făcu un semn înspre bucatăria de pește înfiptă în furculiță și spuse:

— Nu recunosc organismul, dar sunt sigur că este o delicată mycogeniană.

— Da, într-adevăr. Știu că îți plac bucatele mycogeniene.

— Este scuza mycogenienilor pentru existență. Singura lor scuză. Însă ei au o semnificație aparte pentru tine. Nu trebuie să uit asta.

— Semnificația aparte nu mai există. Cu multă, multă vreme în urmă, strămoșii lor au populat planeta Aurora. Durata lor de viață depășea trei sute de ani, și erau stăpânii celor cincizeci de Lumi ale Galaxiei. Eu am fost proiectat și produs de către un Auroran. Nu uit asta; îmi aduc aminte mai precis – și cu mai puține distorsiuni – decât oricare dintre descendenții lor mycogenieni. Însă, cu multă, multă vreme în urmă, i-am părăsit. Hotărârea mea în privința a ceea ce este bine pentru omenire a fost luată și de atunci înapoi am acționat conform acestei decizii, în măsura posibilităților mele.

Seldon spuse, dintr-o dată alarmat:

— Dacă ne spionează cineva?

Demerzel păru amuzat de idee:

— Dacă abia acum te-ai gândit la asta, află că este mult prea târziu. Dar nu te teme, am luat măsurile de precauție necesare. Suntem într-un cerc destul de intim. Iar cei care te văd acum, nu sunt surprinși. Sunt bine-cunoscut drept un matematician amator, cu ambiții mari dar prea puțin înzestrat. Asta este o sursă de amuzament pentru cei de la Curte care nu mă prea agreează. Nimeni de aici nu va fi surprins, crezând că-

mi pregătesc terenul pentru apropiata Convenție Decenală. Chiar voiam să te consult în legătură cu Convenția.

— Nu știi dacă pot fi de vreun ajutor. La Convenție, nu aş avea decât un singur subiect... însă *nu pot* vorbi despre el. Dacă voi participa, o voi face doar ca membru al auditoriului. Nu intenționez să prezint vreo lucrare.

— Înțeleg. Totuși, dacă îți va face plăcere să auzi un lucru curios, Maiestatea Sa Imperială își aduce aminte de tine.

— Din cauză că ai avut tu grijă, bănuiesc.

— Nu. Nu am întreprins nimic în direcția asta. Totuși, Maiestatea Sa Imperială mă surprinde din când în când. Este conștient de apropiata Convenție și se pare că își aduce aminte de discursul tău la cea precedentă. Se interesează în continuare de psihoistorie și, trebuie să te avertizez că s-ar putea să ai surprize. Nu ar fi imposibil să ceară să te vadă. Curtea, cu siguranță, va considera asta ca pe o mare onoare... să fii solicitat de Împărat pentru o audiență, de două ori în viață!

— Glumești. La ce ar folosi dacă m-aș întâlni cu Împăratul?

— În orice caz, dacă afli că ești chemat într-o audiență, nu poți refuza... Ce mai fac tinerii tăi protejați, Yugo și Raych?

— Sunt convins că știi. Bănuiesc că mă supraveghezi îndeaproape.

— Da, te supraveghez, dar nu în toate aspectele vieții tale, ci doar în acelea care sunt legate de securitatea ta. Mă tem că îndatoririle mele îmi ocupă foarte mult timp, și nu sunt atotvăzător.

— Dors nu-ți trimite rapoarte?

— Ba da, dar numai în caz de criză. Nu are chef să joace rolul spionului în probleme neesențiale.

Zâmbi din nou.

— Băieții mei fac bine, mormăi Seldon. Cu Yugo este

din ce în ce mai greu de lucrat. Probabil are impresia că îi pun frâne. Cât despre Raych, este un hoțoman adorabil... întotdeauna a fost. Mi-a câștigat inima atunci când era un derbedeu amărât hoinărind pe străzi și, mai surprinzător, a cucerit-o pe Dors. Cred cu sinceritate, Daneel, că dacă Dors s-ar sătura de mine și ar dori să mă părăsească, ar rămâne totuși, din dragoste pentru Raych.

Demerzel dădu din cap iar Seldon continuă, posomorât:

— Dacă Rashelle din Wye nu l-ar fi considerat adorabil, nu aș mai fi fost astăzi aici. Aș fi fost omorât, pulverizat...

Scutură din umeri, tulburat:

— Mă trec fiorii când mă gândesc la ce s-a petrecut atunci, Daneel. A fost un eveniment atât de imprevizibil! Cum ar fi putut ajuta psihoistoria în vreun fel?

— Nu tu mi-ai spus că, în cel mai bun caz, psihoistoria nu poate oferi decât probabilități, trebuind să lucreze cu numere foarte mari, și nu cu indivizi?

— Dar dacă respectivul individ este de o importanță crucială...

— După părerea mea, vei decoperi că niciun individ nu este cu adevărat crucial. Nici chiar eu... sau tu...

— Poate că ai dreptate. Îmi dau seama că, deși lucrez cu ipotezele acestea, mă gândesc totuși la mine ca fiind de o importanță crucială, într-un egoism supranormal care transcende orice rațiune... Și tu ești crucial, de asemenea, motiv pentru care am venit aici să discut cu tine... cât mai sincer posibil. Trebuie să știu.

— Ce să știi?

Resturile fuseseră debarasate de un ajutor de ospătar, iar iluminarea camerei slăbi; pereții parcă se apropiară, dând senzația unei puternice intimități.

— Joranum, spuse Seldon.

Aruncase scurt cuvântul, ca și cum simpla pronunțare a numelui era suficientă.

— A, da.

— Îl știi?

— Desigur. Cum aș putea să *nu* îl știu?

— Ei bine, vreau să aflu și eu mai multe despre el.

— Ce anume vrei să afli?

— Haide, Daneel, nu face glume cu mine. Este periculos?

— Bineînțeles că este periculos. Mai ai vreun dubiu?

— Vreau să spun, periculos pentru tine? Pentru poziția ta de Prim Ministru?

— La asta mă și referisem. Iată de ce este periculos.

— Și accepți situația asta?

Demerzel se aplecă, punând cotul pe masă:

— Hari, unele lucruri se întâmplă fără a-mi cere mie permisiunea. Hai să facem un pic de filosofie. Maiestatea Sa Imperială, Cleon, Primul cu acest Nume, se află pe tron de optsprezece ani, și în toată această perioadă eu am fost Șeful Său de Stat Major, apoi Prim Ministru. Și ține cont că în ultimii ani de domnie ai tatălui Său, am avut cam aceeași funcție. Trebuie să recunoști că e o perioadă îndelungată, iar Prim Miniștrii rareori rămân atât de mult la putere.

— Tu nu ești un Prim Ministru obișnuit, Daneel, și o știi foarte bine. *Trebuie* să rămâi la putere până când definitivez psihoistoria. Nu zâmbi. Este adevărat. Atunci când ne-am întâlnit prima oară, acum opt ani, mi-ai spus că Imperiul se afla într-o stare de decădere și declin. Ți-ai schimbat părerea?

— Nu, desigur.

— De fapt, declinul este chiar mai accentuat acum, nu-i așa?

— Da, așa este, deși mă străduiesc să îl împiedic.

— Și fără tine, ce se va întâmpla? Joranum ațâță Imperiul împotriva ta.

— Trantorul, Hari. Provinciile sunt deocamdată solide și destul de mulțumite de acțiunile mele, chiar și în condițiile unei economii în declin și a unui comerț din

ce în ce mai redus.

— Dar *Trantorul* contează. *Trantorul* – lumea Imperială în care trăim, capitala Imperiului, nucleul, centrul administrativ – te poate înlătura. Nu-ți poți păstra postul dacă *Trantorul* zice nu.

— Sunt de acord cu tine.

— Iar dacă tu pleci, cine va avea grijă de Provinciile și cine va frâna grăbirea declinului, alunecarea rapidă a Imperiului în anarhie?

— Da, desigur, ceea ce spui tu este posibil să se întâmple.

— Deci trebuie să faci ceva în privința asta. Yugo este convins că te afli într-un pericol foarte mare și că nu-ți vei putea păstra postul. Așa îi spune lui intuiția. Dors spune același lucru, exprimându-l în termenii celor Trei Legi ale... ale...

— Roboticii, interveni Daneel.

— Tânărul Raych pare atras de doctrinele lui Joranum. Este ceva normal, înțelegi, fiind de origine dahlită. Iar eu... eu sunt neliniștit, așa că am venit la tine ca să îmi redai liniștea. Te rog, spune-mi că stăpânești bine situația.

— Aș face-o, dacă aș putea. Însă din păcate nu te pot liniști. *Sunt* în pericol.

— Și nu faci nimic?

— Nu. Depun eforturi pentru a atenua nemulțumirile și a toci tăișul mesajului lui Joranum. Dacă nu aș fi depus aceste eforturi, probabil că acum aș fi fost deja dat afară din post. Dar ceea ce fac nu este suficient.

Seldon șovăi. În cele din urmă spuse:

— Cred că Joranum provine de fapt din Mycogen.

— Serios?

— Asta este *părerea* mea. M-am gândit că ne-am putea folosi de asta împotriva lui, însă nu îndrăznesc să dau frâu liber forțelor intoleranței.

— Asta dovedește înțelepciune. Multe lucruri pot fi

făcute, dar cu efecte secundare nedorite. Vezi tu, Hari, eu nu mă tem să părăsesc postul – dacă aş putea găsi un succesor care să continue după aceleaşi principii ca şi mine pentru a reduce la maxim declinul. Pe de altă parte, dacă Joranum îmi succede, părerea mea este că acest lucru va fi fatal.

— Atunci, orice am face pentru a-l opri ar avea justificare.

— Nu chiar. Anarhia poate pune stăpânire pe Imperiu chiar dacă Joranum este distrus şi eu rămân. În consecinţă, nu trebuie să întreprind ceva care l-ar distruge pe Joranum şi mi-ar permite mie să-mi păstrez postul, decât dacă astfel ar putea fi împiedicată Prăbuşirea Imperiului. Încă nu am reuşit ceva care să-l distrugă pe Joranum şi să evite în acelaşi timp anarhia.

— Minimalism, şopti Seldon.

— Poftim?

— Dors mi-a explicat că eşti constrâns de minimalism.

— Într-adevăr.

— Deci, Daneel, vizita mea aici este un eşec.

— Adică ai venit aici pentru a căpăta încredere şi nu ai căpătat-o.

— Mă tem că da.

— Dar şi eu am dorit să te văd, tot pentru a căpăta încredere.

— De la mine?

— De la psihoistorie, care ar trebui să ne arate calea spre un viitor ceva mai luminos.

Seldon oftă adânc:

— Daneel, psihoistoria nu a ajuns în stadiul ăsta.

Primul Ministru îl privi cu gravitate:

— Hari, ai avut opt ani la dispoziţie.

— Chiar după opt, sau opt sute de ani, psihoistoria este posibil să nu ajungă în stadiul ăsta. Este o problemă căreia nu îi văd capătul.

— Nu mă aşteptam ca metoda să fi fost adusă la

perfectiune, spuse Demerzel, dar poate ai o schiță, un schelet, un principiu după care te poți ghida. Imperfect, poate, dar mai bun decât o presupunere la nimereală.

— Nu te pot ajuta mai mult decât așa fi putut-o face cu opt ani în urmă, spuse trist Seldon. Deci, iată care este problema: Tu trebuie să rămâi la putere iar Joranum trebuie eliminat astfel încât stabilitatea Imperiului să se mențină cât mai mult timp posibil, iar eu să am o șansă rezonabilă de a duce psihoistoria la bun sfârșit. Însă acest lucru nu se poate realiza decât dacă am psihoistoria. Așa este?

— Așa se pare, Hari.

— Atunci ne învârtim inutil într-un cerc, iar Imperiul va fi distrus.

— Numai dacă nu intervine cumva ceva neprevăzut. Numai dacă nu cumva ai tu grijă să se întâmple ceva neprevăzut.

— Eu? Cum aş putea, fără psihoistorie?

— Nu ştiu, Hari.

Seldon se ridică să plece... copleșit de desperare.

12

Câteva zile după aceea, Seldon își neglija îndatoririle departamentale, lucrând la computer și adunând date.

Nu erau multe computere capabile să prelucreze informațiile primite zilnic din douăzeci și cinci de milioane de lumi. Erau câteva în clădirile Imperiale, unde se dovedeau absolut necesare. Unele dintre capitalele mai mari din Provinciile aveau și ele asemenea computere, deși majoritatea erau satisfăcute de hiperconectarea la Agenția Centrală de Știri a Trantorului.

Un computer aflat la un important Departament de Matematică putea fi modificat, dacă era suficient de evoluat, și transformat într-o sursă de știri

independentă. Hari Seldon chiar asta făcuse cu computerul său. La urma urmelor, îi era necesar în cercetarea sa psihoistorică, deși computerul fusese achiziționat invocându-se alte motive.

În mod ideal, computerul trebuia să raporteze orice eveniment care ieșea din sfera obișnuitului, pe oricare lume a Imperiului. O lumină de avertizare, codificată și discretă, ieșea atunci în evidență și Seldon o putea descoperi cu ușurință. Însă rareori apărea o astfel de lumină, pentru că definiția pentru evenimentul „care ieșea din sfera obișnuitului” era puternic restrictivă și se limita la transformări rare, la scară mare.

Altfel, ar fi trebuit să suni în diferite lumi la întâmplare – nu în toate cele douăzeci și cinci de milioane, desigur, dar măcar în câteva zeci. Asta era o sarcină descurajantă și chiar epuizantă, pentru că nu existau lumi care să nu-și aibă relativ minorele catastrofe zilnice. O erupție vulcanică aici, o inundație acolo, un colaps economic și, desigur, revolte. În ultima mie de ani nu existase zi în care să nu se fi produs revolte în cel puțin o sută de lumi diferite.

Normal, astfel de lucruri nu trebuiau luate în seamă. Nu avea rost să-ți faci probleme din cauza revoltelor, nici din cauza erupțiilor vulcanice, întrucât ambele reprezentau lucruri constante în lumile locuite. Dimpotrivă, dacă trecea o zi în care să nu se fi raportat o revoltă undeva, *acesta* era un semn că se întâmpla ceva atât de neobișnuit încât era cazul să te cuprindă îngrijorarea.

Îngrijorarea era un lucru pe care Seldon nu reușea să-l simtă. Provinciile, cu toate dezordinile și nenorocirile, erau ca un mare ocean într-o zi calmă: valuri line și deloc înalte – însă nimic mai mult. Nu găsi nicio dovadă cum că situația generală indica clar un declin în ultimii opt ani, sau chiar optzeci de ani. Și totuși Demerzel a spus că declinul era în plin proces, iar el punea zilnic degetul pe pulsul Imperiului, simțindu-l

într-o manieră pe care Seldon nu era capabil să o imite – poate doar atunci când va avea la dispoziție puterea îndrumătoare a psihoistoriei.

S-ar putea ca declinul să fie atât de lent încât să nu se observe decât atunci când va atinge un punct crucial – asemănător unei case care îmbătrânește încetul cu încetul și se deteriorează, nearătând vreun semn al deteriorării până când, într-o noapte, acoperișul se prăbușește.

Când se va prăbuși acoperișul? Asta era problema, iar Seldon nu avea niciun răspuns la ea.

Din când în când, Seldon investiga însuși Trantorul. Aici, știrile erau întotdeauna mult mai importante. În primul rând, Trantorul, cu cele patruzeci de miliarde de locuitori, era cea mai populată lume din galaxie. În al doilea rând, cele opt sute de sectoare ale sale formau ele însele un mini-Imperiu. În al treilea rând, erau de urmărit plictisitoare schimbări în funcțiile guvernului și acțiunile familiei Imperiale.

Însă ceea ce îi sări lui Seldon în ochi ținea de Sectorul Dahl. În alegerile pentru Consiliul Sectorului Dahl câștigaseră și cinci Joraniumiți. Era pentru prima oară, spunea comentariul, când Joraniumiții puseseră mâna pe funcții administrative.

Nimic de mirare! Joraniumiții aveau o adevărată fortăreață aici, în Sectorul Dahl, mai mult decât în oricare alt sector. Dar Seldon îl consideră drept un indiciu îngrijorător referitor la ascensiunea demagogului. Înregistrează acel reportaj pe un micro-cip și îl luă cu el acasă, seara.

Când își făcu intrarea, Raych ridică privirea din computer și simți nevoia să se explice:

- O ajut pe mama la un material de care are nevoie.
- Dar cu lucrarea ta, ce se întâmplă?
- Am terminat-o.
- Bun... Acum uită-te la asta.

Îi arată lui Raych cipul, înainte de a-l introduce în

microproiector.

Raych privi la reportajul cu pricina, care parcă plutea în aer înaintea ochilor săi, și spuse:

— Da, știu.

— Știi?

— Desigur. De obicei sunt la curent cu tot ce se întâmplă în Dahl. Știi, e sectorul meu natal...

— Și ce părere ai?

— Nu mă surprinde. Pe tine da? Restul Trantorului îi tratează pe dahliți ca pe niște gunoaie. De ce să nu adere la opiniile lui Joranum?

— Deci ești și tu de partea lor?

— Ei bine...

Figura lui Raych se încreți, gânditoare:

— Trebuie să recunosc că unele lucruri pe care le spune sunt foarte pe placul meu. Spune că vrea egalitate pentru toți oamenii. Ce e rău în asta?

— Nimic rău... dacă este și el convins. Dacă este sincer. Dacă nu se folosește de asta pentru a acumula voturi.

— Este adevărat, tată, dar majoritatea dahliților probabil că își spun: Ce avem de pierdut? Acum nu avem egalitate, deși legile spun că avem.

— E greu să transpui în legi egalitatea oamenilor.

— Asta nu te răcorește când transpiri muncind de-ți dai sufletul.

Seldon gândea rapid. Se tot gândea, de când dăduse peste acest reportaj.

— Raych, spuse el, n-ai mai fost în Dahl de când mama ta și cu mine te-am luat de-acolo, nu-i așa?

— Ba sigur că am mai fost. Am fost cu tine în vizită, acum cinci ani.

— Da, da...

Seldon dădu din mână, ca pentru a da subiectul la o parte:

— ... dar vizita aia nu contează. Am stat la un hotel de intersector, care nu avea nimic dahlit în el și, din

câte îmi amintesc, Dors nu te-a lăsat deloc să umbli singur pe străzi. La urma urmelor, nu aveai decât cincisprezece ani. Cum ți-ar place să faci acum o vizită în Dahl, singur, fără să-ți mai poarte altcineva de grijă? Ai douăzeci de ani împliniți.

Raych chicoti:

— Mama n-o să-mi dea voie niciodată.

— Nu spun că mi-ar face plăcere să mă confrunt cu ea în privința asta, dar de fapt n-am de gând să-i cer permisiunea. Întrebarea este: Ești dispus să faci asta pentru mine?

— Din curiozitate? Sigur. Mi-ar plăcea să văd ce s-a mai întâmplat prin vechile locuri.

— Te poți rupe de la studiile tale?

— Sigur. O săptămână sau un pic mai mult, n-o să se simtă. De altfel, îmi poți înregistra lecțiile și le recuperez atunci când mă întorc. Pot obține o învoire. La urma urmelor, taică-meu e membru al facultății – dacă nu cumva ai fost concediat.

— Nu n-am fost. Însă să știi că nu mă gândeam să-ți iei o mică vacanță pentru distracție.

— M-ar fi mirat. Cred că habar n-ai ce-i aia vacanță pentru distracții, tată. Sunt surprins că ți-a trecut prin cap că o vacanță poate fi folosită și pentru așa ceva.

— Nu fi impertinent. Când ajungi acolo, vreau să te întâlnești cu Laskin Jorandum.

Raych tresări, surprins:

— Și cum să fac? Habar n-am de un' să-l iau.

— Va fi în Dahl. I s-a cerut să vorbească la Consiliul Sectorului Dahl, împreună cu noii membrii Jorandumii. Vom afla data exactă și, cu câteva zile mai înainte, vei pleca acolo.

— Și cum fac să mă-ntâlnesc cu el, tată? Nu-mi închipui că ușile lui sunt deschise pentru oricine.

— Nici eu nu cred, dar mă bazez pe tine că te vei descurca. Când aveai doisprezece ani, te descurcai de minune. Sper că istețimea nu ți s-a tocit prea tare în

anii din urmă.

Raych zâmbi:

— Sper că nu. Dar, presupunând că mă întâlnesc cu el, ce fac?

— Ei bine, încerci să afli cât mai multe lucruri. Ce plănuiește el de fapt. Care sunt adevăratele lui gânduri.

— Și crezi ca o să-mi spună mie?

— Nu m-ar mira. Ai darul ăsta de a inspira încredere, șnapanule. Uite, am să-ți spun.

Și discutară. De mai multe ori.

Seldon era sfâșiat de gânduri. Nu știa prea sigur la ce rezultat va ajunge, dar nu îndrăznea să se consulte cu Yugo Amaryl sau cu Demerzel sau (mai ales) cu Dors. Ei l-ar putea opri. I-ar putea dovedi că ideea era subredă, iar el nu voia o astfel de demonstrație. Planul lui părea singura soluție pentru salvare și nu dorea să-i fie blocat.

Dar exista, totuși, o soluție? După părerea lui Seldon, Raych era singurul care putea câștiga încrederea lui Joranum, dar era oare Raych omul potrivit? Era dahlit, îl simpatiza pe Joranum. Până unde putea avea încredere în el?

Oribil! Raych era *fiul său*... și Seldon nu mai avusese până atunci motive să nu aibă încredere în Raych.

13

Dacă Seldon avea îndoieli referitoare la eficacitatea planului său, dacă se temea că va declanșa precipitarea evenimentelor într-o direcție iremediabil greșită, dacă era copleșit de îndoială în privința încrederii pe care trebuia să i-o acorde lui Raych, despre care nu știa dacă își va îndeplini așa cum trebuie misiunea, în schimb nu avea nicio îndoială – nici una – referitoare la modul în care va reacționa Dors atunci când o va pune în fața faptului împlinit.

Și, se poate spune că nu s-a înșelat.

Ba da, într-un fel *s-a înșelat* totuși, pentru că Dors nu a ridicat vocea cuprinsă de groază, așa cum se gândise el că va face, pregătindu-se să o înfrunte.

Dar de unde era el să știe? Ea nu era ca celelalte femei și nu o văzuse niciodată cu adevărat mânioasă. Probabil că așa era felul ei.

Avea ochi de gheață și în vocea joasă simți o dezamăgire amară:

— L-ai trimis în Dahl? Singur?

Calm. Ca un interogatoriu.

Auzindu-i vocea calmă, Seldon fu cuprins de un fior. Apoi spuse, ferm:

— Trebuia. Era obligatoriu.

— Fă-mă să înțeleg. L-ai trimis în bârlogul hoților, în spelunca aia plină de asasini, în locul ăla care adună tot ce este criminal pe lume?

— Dors! Mă enervezi când te aud vorbind astfel. Numai un bigot ar folosi stereotipurile astea.

— Negi că Dahl ar fi așa cum l-am descris?

— Bineînțeles. În Dahl există criminali și derbedei. Știu asta foarte bine. Amândoi știm. Dar nu toți oamenii din Dahl sunt așa. Criminali și derbedei există în toate sectoarele, chiar și în Sectorul Imperial, chiar și în Streeling.

— Dar nu tot atât de mulți, nu-i așa? Unu nu este egal cu zece. Deși în toate lumile există criminali, Dahl este printre cele mai rele. Ai computerul. Verifică statisticile.

— Nu e cazul. Dahl este cel mai sărac sector de pe Trantor și există o corelație strânsă între sărăcie, mizerie și crimă. Îți garantez.

— Îmi *garantezi*? Și l-ai trimis singur? Puteai să fi plecat tu cu el sau să mă fi trimis pe mine, sau să fi rugat câțiva colegi să-l însoțească. Nici unul nu ar fi avut ceva împotriva să întrerupă puțin cursurile, sunt sigură.

— Misiunea în care l-am trimis cere ca el să fie singur.

— Ce misiune?

Dar Seldon se cufundă în tăcere, încăpățânat.

— Aici am ajuns? spuse Dors. Nu mai ai încredere în mine?

— Este un joc. Nu îndrăznesc să mai las și pe altcineva în afară de mine să-și asume riscul. Nu te pot implica pe tine sau pe altcineva.

— Dar nu tu îți asumi riscul, ci sărmanul Raych.

— Nu-și asumă niciun risc, spuse iritat Seldon. Are douăzeci de ani, e tânăr, viguros, și tare ca un copac... și nu mă refer la puieții pe care-i avem aici, în sera de pe Trantor. Mă refer la un copac solid și sănătos din pădurile heliconiene. În plus, este Twister, spre deosebire de dahlii.

— Tu și Twistul tău, spuse Dors fără a muia vreun pic atitudinea rece. Crezi că soluționează totul. Dahlii poartă cuțite. Toți. Și blastere, sunt sigură.

— Despre blastere, nu știu ce să spun. Legile sunt foarte stricte în privința lor. Cât despre cuțite, sunt sigur că și Raych poartă unul. Poartă cuțit chiar și aici, în campus, unde legile îi interzic cu desăvârșire. Crezi că o să renunțe la el în Dahl?

Dors nu mai spuse nimic.

Seldon tăcu și el câteva minute, apoi decise că venise vremea să o mai îmbuneze.

— Uite ce e, spuse el, am să-ți dezvălui ceva. Sper că se va întâlni cu Joranum, care în curând va vizita Sectorul Dahl. Mai mult nu-ți spun.

— Da? Și ce te aștepti să facă Raych? Să-l umple de regrete amare pentru că duce o politică necinstită și să-l trimită înapoi în Mycogen?

— Ei! Fii serioasă. Dacă adopți atitudinea asta sarcastică, nu mai are rost să discutăm.

Își mută privirea de la ea, prin fereastră, fixând cerul gri-albăstrui de sub cupolă.

— Mă aștept de la el...

Și vocea sa tremură o clipă...

— ... să salveze Imperiul.

— Eee, asta da! E o chestie mult mai simplă.

Vocea lui Seldon se aspri:

— Asta *aștept* de la el. Tu nu ai nicio soluție. Nici Demerzel nu are. El n-a spus decât că soluția trebuie să o găsească eu. Asta mă chinui să obțin, și am nevoie de Raych în Dahl. De altfel, știi că are darul de a inspira încredere. Cu noi a reușit; sunt sigur că va reuși și cu Joranum. Dacă am dreptate, totul va fi bine.

Dors mări puțin ochii:

— Acum ai de gând să-mi spui că ai fost îndrumat de psihoistorie?

— Nu. N-am să te mint. N-am ajuns în stadiul în care psihoistoria ne poate ajuta în vreun fel, dar Yugo vorbește mereu de intuiție... și uite că și eu am intuiție.

— Intuiție! Ce-i aia? Definește-o!

— Simplu. Intuiția este arta – specifică minții umane – de a găsi răspunsul corect plecând de la informații incomplete sau chiar false.

— Și tu ai găsit răspunsul!

— Da, spuse Seldon cu o convingere fermă.

Dar în sinea sa era atacat de gânduri pe care nu i le putea împărtăși lui Dors. Dacă Raych și-a pierdut farmecul personal? Sau, mai rău, dacă va conștientiza mult prea puternic faptul că este dahlit?

14

Billibotton era Billibotton: mizerabilul, puturosul, întunecatul, întortocheatul Billibotton. Descompunerea ieșea la iveală peste tot, însă era plin de o vitalitate pe care Raych știa că nu o va găsi nicăieri altundeva pe Trantor. Probabil nicăieri altundeva în Imperiu. Însă el nu prea cunoștea nimic, din experiență proprie, despre

alte lumi în afară de Trantor.

Văzuse ultima oară Billibottonul pe când avea doisprezece ani, dar chiar și oamenii păreau aceiași: un amestec de umilință și lipsă de respect; plini de o mândrie artificială, mormăindu-și mereu nemulțumirea; bărbații scoși în evidență de mustățile lor negre și stufoase, femeile de rochiile lor din pânză grosolană care arătau acum mult mai murdare în ochii lui Raych (era și normal, nu mai avea aceiași ochi ca la doisprezece ani).

Cum puteau femeile să atragă bărbații cu rochii ca alea? Ce întrebare tâmpită! Chiar și la doisprezece ani știa foarte bine cât de repede și ușor puteau fi date jos.

Deci, iată-l acolo, pierdut în gânduri și amintiri, mergând pe străzi, trecând pe lângă vitrinele magazinelor, încercând să recunoască vreun loc sau altul, întrebându-se dacă mai putea recunoaște pe cineva acum, după ce trecuseră opt ani. Poate vreunul dintre prietenii din copilărie... și își dădu seama, încurcat, că deși își amintea unele dintre poreclele cu care se strigau, nu-și aducea aminte numele adevărate.

De fapt, golurile din memoria sa erau enorme. Nu că opt ani ar fi fost un interval chiar atât de lung, dar reprezentau două cincimi din viața unui tânăr de douăzeci de ani, iar de când plecase din Billibotton totul fusese atât de diferit, încât vechile amintiri păliseră ca un vis neclar.

Însă mirosurile rămăseseră. Se opri în fața unei brutării, mică și murdară, adulmecând glazura de nucă de cocos care se simțea în aer. Nicăieri altundeva nu mai dăduse peste un astfel de miros. Chiar și atunci când se oprise pe undeva să cumpere tarte cu glazură de nucă de cocos, chiar și atunci când erau lăudate ca fiind „în stil dahlit”, nu erau decât slabe imitații, nimic mai mult.

Se simți puternic încolțit de tentație. Ei bine, de ce nu? Avea suficiente credite, iar Dors nu mai era acolo ca să strâmbe din nas și să se întrebe cât de curat – sau,

mai degrabă, necurat – era locul. Ehe! Când avea el doisprezece ani, cine stătea să-și facă probleme din cauza *curățeniei*?

Dugheana era întunecată și ochii lui Raych avură nevoie de ceva timp pentru a se obișnui. Erau câteva mese scunde, cu câte două scaune șubrede. Acolo, oamenii puteau servi o masă frugală. Probabil o moka și câteva tarte. La una dintre mese stătea un tânăr, cu o cană goală în față. Purta un tricou care la origini fusese alb.

Brutarul (sau, cine știe, un ospătar) își făcu apariția dintr-o cameră din spate și spuse morocănos:

— Ce să-ți dau?

— O coco-tartă.

Vorbise la fel de morocănos. (Dacă s-ar fi comportat politicos, ar fi însemnat că nu era billibottonian.) Folosise termenul pe care și-l aducea aminte de pe vremuri.

Termenul era folosit și acum, deoarece ospătarul îi aduse ceea ce comandase, *în mână* (nu tu farfurie, nu tu... ceva!). Puștiul Raych nu s-ar fi sinchisit, însă bărbatul Raych se simți puțin descumpănit.

— Ți-o fac pachet?

— Nu, spuse Raych. O mănânc aici.

Plăti, îi luă ospătarului coco-tarta din mână și mușcă din plin, coborând pe jumătate pleoapele. În copilărie, rareori avusese plăcerea asta – uneori șterpeliase creditele necesare pentru a-și cumpăra una; alteori căpăta o mușcătură de la vreun prieten ocazional mai bogat; cel mai adesea fura câte o coco-tartă, când nimeni nu era atent. Acum își putea cumpăra oricâte dorea.

— Ei! se auzi o voce.

Raych deschise ochii. Era bărbatul de la masă, care se aplecase înspre el.

— Ce-i bubule, vorbești cu mine? întrebă domol Raych.

— Da. Ce cauți tu p'acilea?

— Halesc o coco-tartă. Da' dă ce-ntrebi?

Automat, își însușise felul de a vorbi al celor din Billibotton. Fără nicio greutate.

— Ce cauți tu pân' Billibotton?

— M-am născut aici. Am crescut aici. Într-o casă. Nu ca tine, pă stradă.

Insulta ieșise de la sine, de parcă nu plecase niciodată de acasă.

— Ai, lasă-mă! Eș' prea bine-mbrăcat pentru un billibottonez. Ca boierii! Puți a parfum.

Și ridică degetul mic în sus, vrând parcă să spună: Ca o cucoană.

— Da' tu nu te uiți la tine, ce duhoare împrăștii? Eu am fost prin lume.

— Prin lume? *O-la-laa.*

Alți doi bărbați intrară în brutărie. Raych se încruntă ușor, pentru că nu era sigur dacă fuseseră chemați sau nu. Bărbatul de la masă spuse spre noii-veniți:

— Gagi' ăsta a fost pân' lume. Zice că-i billibottonez.

Unul dintre cei doi nou-veniți lăsă să curgă un salut în bătaie de joc și rânji fără nicio urmă de amabilitate. Avea dinți decolorați.

— Măi-măi! făcu el. Da' întotdeauna-i o plăcere să te întâlnești cu un billibottonez care a fost pân' lume. Așa au și ei o șansă să-i ajute pă concetățenii lor nenorocoși. Cu credite, dă exemplu. Întotdeauna poți să dai un credit sau două la săraci, ce zici?

— Câți ai, domne? spuse celălalt renunțând la rânjet.

— Hei! spuse bărbatul din spatele tejghelei. Ia cărați-vă din magazin' meu. N-am chef dă necazuri.

— Nu vor fi necazuri, spuse Raych. Eu plec.

Dădu să plece, dar bărbatul de la masă, care stătea așezat, îi puse piciorul în cale:

— Nu te căra, gagiule. Îți vom duce lipsa.

(Bărbatul din spatele tejghelei, temându-se de ce era mai rău, dispăru în spate.)

Raych zâmbi.

— Băi ăștia, spuse el. Când eram mai dămunt în Billibotton, cu bătrânii mei, au venit zece gagii ca să ne oprească. Zece. I-am numărat. A trebuit să avem grijă dă ei.

— I-auzi! făcu cel de la masă. Bătrănu' tău a avut grijă dă zece?

— Bătrănu'? Neah! Nu-și pierdea el timpu' cu d-astea. Bătrăna s-a ocupat dă ei. Și io-s mai bun decât ea. Și voi nu'steți decât trei. Așa că fiți buni și dați-vă la o parte.

— Sigur. Da' lasă-ți aici toate creditele. Și ceva din țoale.

Bărbatul de la masă se ridică în picioare. Ținea un cuțit în mână.

— Aha! spuse Raych. Deci vreți să mă faceți să-mi pierd timpu'.

Luă ultima înghițitură din coco-tartă, și se întoarse pe jumătate. Apoi, mai repede ca gândul, se ținu bine de masă, piciorul drept țâșni și vârful pantofului lovi cu precizie în pântecul bărbatului cu cuțitul.

Acesta căzu cu un icnet. Masa se ridică, împingându-l pe al doilea bărbat în perete, și ținându-l acolo. Brațul drept al lui Raych se mișcă fulgerător. Tăișul palmei lovi laringele celui de-al treilea, care tuși și se prăbuși.

Totul durase două secunde. Acum Raych stătea nemișcat, cu câte un cuțit în fiecare mână:

— Are vreunu' dântre voi chef să facă vreo mișcare?

Ei îl priviră, însă rămaseră locului.

— În cazul ăsta, spuse Raych, eu am să plec acum.

Dar ospătarul, care se retrăsese în camera din spate, chemase probabil ajutor, deoarece intrară încă trei oameni în dugheană. Ospătarul țipă strident:

— Scandalagii. Peste tot numa' scandalagii.

Noii-veniți erau îmbrăcați la fel, în uniforme... Însă Raych nu mai văzuse astfel de uniforme. Pantaloni băgați în ghețe, tricou larg de culoare verde, centură și pălărie ciudată, de formă semi-sferică, pe undeva comică, așezată pe creștetul capului. Pe umărul stâng al fiecărui tricou erau imprimate literele: G.J.

Aveau o înfățișare dahlită, dar era ceva în neregulă cu mustățile. Erau negre și dese, dar retezate cu grijă la nivelul buzei, împiedicate să crească prea mult. Raych își permise – în sinea sa – un surâs disprețuitor. Le lipsea vigoarea mustății sale stufoase, dar trebuia să recunoască faptul că arătau curate și îngrijite.

Șeful acestor trei bărbați spuse:

— Sunt Caporalul Quinber. Ce s-a întâmplat aici?

Billibottonienii căzuți se căzniră să se ridice în picioare, evident de frică. Unul stătea în continuare încovoiat, altul își freca gâtul, iar al treilea dădea impresia că îi fusese dizlocat unul dintre umeri.

Caporalul îi studie cu un ochi de filosof, în timp ce cei doi oameni ai săi blocau ușa. Se întoarse spre Raych – singurul care părea neatins:

— Băiete, ești billibottonian?

— Aici m-am născut și am crescut, dar în ultimii opt ani am trăit în altă parte.

Renunță la accentul billibottonian, dar acesta mai era încă acolo, cam tot atât cât exista și în cuvintele caporalului. Mai existau și alte zone în Dahl în afară de Billibotton. Unele dintre ele cultivau aspirația spre relații amicale între oameni.

— Sunteți ofițeri de securitate? întrebă Raych. Nu-mi aduc aminte de uniforme pe care le...

— Nu suntem ofițeri de securitate. În Billibotton nu prea întâlnești ofițeri de securitate. Noi facem parte din Garda Joranumită, și păstrăm liniștea aici. Pe ăștia trei îi cunoaștem, i-am avertizat să aibă grijă ce fac. Ne vom ocupa de ei mai târziu. Însă problema noastră ești tu,

amice. Numele. Numărul de identificare.

Raych le spuse.

— Și ce s-a întâmplat aici?

Raych le spuse.

— Cu ce treburi ai venit?

— Uite ce e, spuse Raych. Aveți dreptul să mă chestionați? Dacă nu sunteți ofițeri de securitate...

— Ascultă, spuse caporalul cu o voce dură, nu ne întreba tu pe noi ce drepturi avem. Aici suntem în Billibotton și avem tot dreptul, pentru că ni-l luăm singuri. Spui că i-ai bătut peăștia trei, și te cred. Dar pe noi nu ne poți bate. Noi avem voie să purtăm blastere...

Acestea fiind zise, caporalul scoase încet la iveală un blaster:

— Acum spune-mi cu ce treburi ai venit aici.

Raych oftă. Dacă s-ar fi dus direct la un hotel de sector, așa cum ar fi trebuit... Dacă nu s-ar fi oprit, lăsându-se învins de nostalgia pentru Billibotton și coco-tarte...

— Am venit să discut o problemă importantă cu domnul Joranum, spuse el, și din moment ce se pare că faceți parte din organi...

— Să discuți cu Șeful?

— Da, Caporale.

— Cu două cuțite asupra ta?

— Pentru auto-apărare. Când aș fi discutat cu domnul Joranum, nu le-aș fi avut asupra mea.

— Așa deci! Te arestăm, domnule. O să lămurim noi totul. S-ar putea să fie nevoie de timp, dar ne vom lămuri.

— Dar nu aveți dreptul. Nu sunteți constituiți legal...

— Ascultă, plânge-te altcuiva. Până una-alta, ești al nostru.

Cuțitele fură confiscate, iar Raych se trezi arestat.

Cleon nu mai era monarhul tânăr și frumos care apărea în holograme. Oglinda îi spunea cu totul altceva. Ultima sa zi de naștere fusese sărbătorită cu pompa și ritualurile obișnuite, însă era cea de-a patruzeccea.

Împăratul nu vedea nimic rău în a avea patruzeci de ani. Sănătatea îi era perfectă. Câștigase în greutate, dar nu mult. Figura sa ar fi arătat probabil mai în vârstă dacă nu ar fi fost micro-operațiile estetice periodice, dar din cauza asta avea o față parcă dată cu smalt.

Se afla pe tron de optsprezece ani – deja una dintre cele mai lungi domnii din acest secol – și simțea că nimic nu avea motiv să-l împiedice a domni încă patruzeci de ani, realizând poate cea mai lungă domnie din istoria Imperiului.

Cleon se privi din nou în oglindă și se gândi că ar fi arătat poate ceva mai bine dacă nu s-ar fi folosit și cea de-a treia dimensiune.

Să-l luăm de exemplu pe Demerzel – credinciosul, eficientul, indispensabilul, *nesuferitul* Demerzel. La el, nicio schimbare. Își păstrase înfățișarea și, din câte știa, Demerzel nu făcuse nicio micro-operație estetică. Desigur, Demerzel era atât de discret în privința tuturor lucrurilor! Și nu fusese niciodată *tânăr*. Nu arătase tânăr pe vremea când îl servea pe tatăl lui Cleon. Nici acum nu arăta tânăr. Era mai bine să pari bătrân de la început, pentru ca după aceea să nu-ți mai schimbi înfățișarea?

Schimbarea!

Își aduse aminte că îl chemase pe Demerzel cu un scop, nu ca să stea acolo și să se uite cum meditează Împăratul. Demerzel ar putea considera acest lucru ca pe un semn de bătrânețe.

— Demerzel, spuse el.

— Sire?

— Individul ăsta, Joranum. M-am săturat să tot aud de el.

— Nu aveți motive să-i dați prea mare atenție, Sire.

Este unul dintre acele fenomene care apar efemer în centrul atenției mass-mediei.

— Dar ăsta *nu* dispare.

— Uneori durează mai mult, Sire.

— Ce crezi despre el, Demerzel?

— Este periculos, însă și-a câștigat o oarecare popularitate. Popularitatea este cea care amplifică pericolul.

— Tu îl găsești periculos, eu îl găsesc enervant. Ce mai așteptăm? Nu poate fi închis, sau executat sau... mai știu eu ce?

— Sire, situația politică pe Trantor este delicată...

— Întotdeauna este delicată. Când mi-ai spus tu că *nu* este delicată?

— Trăim vremuri delicate, Sire. Nu ar avea niciun rost să facem o mișcare dură împotriva lui, care ar putea astfel să exacerbeze pericolul.

— Mie nu-mi place. Poate că n-am citit prea mult – un Împărat nu prea are timp să citească – dar, în orice caz, îmi cunosc istoria Imperială. În ultimele două secole au mai existat cazuri cu indivizi din ăștia, populiști li se spune, care au pus mâna pe putere. De fiecare dată, Împăratul a fost transformat într-o marionetă. Eu *nu* vreau să ajung o marionetă, Demerzel.

— Ar fi ceva de neimaginat, Sire.

— Nu va fi deloc de neimaginat, dacă stai și nu faci nimic.

— Intenționez să iau măsuri, Sire. Dar trebuie să fiu prudent.

— Uite că am auzit însă de un individ care, el cel puțin, nu este atât de prudent. Cam cu o lună în urmă, un profesor – un *profesor* – a oprit o potențială revoltă Joranumită, de unul singur. A intrat în ei și i-a trimis acasă.

— Într-adevăr, Sire. Cum se face că ați auzit de el?

— Este un profesor care prezintă interes pentru mine. Cum se face însă că nu mi-ai vorbit până acum de

el?

Demerzel spuse, aproape servil:

— Credeți că ar fi bine să vă deranjez cu toate detaliile nesemnificative care ajung pe biroul meu?

— Nesemnificativ? Tipul ăsta este Hari Seldon.

— Într-adevăr, așa îl cheamă.

— Și numele lui îmi este cunoscut. Nu el a prezentat o lucrare, cu câțiva ani în urmă, la ultima Convenție Decenală? O lucrare care ne-a interesat?

— Ba da, Sire.

Cleon părea mulțumit de sine însuși:

— După cum vezi, *am* totuși o memorie. Nu trebuie să depind în toate privințele de echipa mea. I-am acordat o audiență și l-am întrebat pe acest Seldon în legătură cu lucrarea sa, nu-i așa?

— Memoria voastră nu are nicio fisură, Sire.

— Ce s-a întâmplat cu ideea lui? Era despre un aparat cu care se pot face predicții. Memoria mea fără fisură nu își aduce aminte cum se numea.

— Psihoistorie, Sire. Nu era chiar un aparat. Era o teorie care putea da metode de a prezice tendințele generale ale omenirii în viitor.

— Și ce s-a întâmplat cu ea?

— Nimic, Sire. După cum am explicat la momentul respectiv, ideea s-a dovedit imposibil de pus în practică. O idee interesantă, dar inutilă.

— Și totuși, uite că este capabil să acționeze pentru a opri o potențială revoltă. Ar fi îndrăznit să facă așa ceva dacă n-ar fi știut dinainte că va reuși? Asta nu-i o dovadă că... cum îi spune?... psihoistoria lui dă rezultate?

— Nu este decât o dovadă că Hari Seldon a acționat pripit, Sire. Chiar dacă teoria psihoistorică ar putea fi aplicată în practică, nu ar putea da soluții referitoare la o singură persoană sau la o singură acțiune.

— Nu tu ești matematicianul, Demerzel. *El* este. Cred că a sosit vremea să-i mai pun niște întrebări. De

fapt, nu peste multă vreme va avea din nou loc Convenția Decenală.

— Ar fi inutil...

— Demerzel, *doresc* acest lucru. Ocupă-te!

— Da, Sire.

16

Raych asculta cu o neliniște teribilă, pe care se străduia să nu și-o arate. Stătea într-o celulă improvizată, în furnicarul din Billibotton. Fusesse dus acolo pe niște alei pe care nu și le mai amintea. (*El*, care pe vremuri putea cutreiera aceleași alei fără posibilitatea de a se rătăci, scăpând de orice urmăritor.)

Omul care era cu el, îmbrăcat de asemenea în verdele Gărzii Joranumite, era fie un misionar, fie un educator, fie un fel de teolog ratat. În orice caz, se recomandase cu numele de Sander Nee și debitase un lung mesaj (pe care evident îl învățase pe de rost), cu un puternic accent dahlit:

— Dacă oamenii din Dahl doresc să se bucure de egalitate, atunci trebuie să se dovedească demni de ea. Legi bune, un comportament liniștit, distracții cuviincioase, toate acestea sunt necesare. Agresivitatea și portul cuțitelor sunt acuzații pe care ceilalți ni le aduc pentru a-și justifica intoleranța. Trebuie să avem o vorbire curată și...

— Sunt de acord cu tine, Gardian Nee, îl întrerupse Raych. Întru totul de acord... Dar eu trebuie să mă întâlnesc cu domnul Joranum.

Gardianul dădu încet din cap:

— Nu se poate, dacă nu ai vreo programare, vreun permis, ceva...

— Uite ce e, eu sunt fiul unui important profesor de la Universitatea Streeling... un profesor de matematică.

— Nu cunosc niciun profesor... parcă spuneai că ești

din Dahl.

— Ba sigur că sunt din Dahl. Nu ți-ai dat seama, după felul în care vorbesc?

— Și tatăl tău este profesor la o universitate mare? Nu sună prea plauzibil.

— Ei bine, este tatăl meu adoptiv.

Gardianul se gândi puțin și dădu din cap:

— Cunoști pe cineva în Dahl?

— Pe Mama Rittah. Ea mă cunoaște.

(Era foarte bătrână, pe vremea când ea îl cunoștea. Acum probabil că e senilă... poate chiar murise.)

— N-am auzit de ea.

(Cine altcineva? Nu cunoscuse vreodată pe cineva care să poată penetra în conștiința nebuloasă a bărbatului din fața sa. Cel mai bun prieten al său fusese un alt puști, pe nume Smoodgie... în sfârșit, nu știa să fi avut un alt nume. Chiar și în disperarea sa, Raych nu se vedea întrebând: „Cunoști pe cineva numit Smoodgie?”)

— Yugo Amaryl, spuse el în cele din urmă.

O luminiță slabă păru să se aprindă în ochii lui Nee:

— Cine?

— Yugo Amaryl, spuse Raych plin de speranță. Lucrează pentru tatăl meu adoptiv, la Universitate.

— Și el este dahlit? La Universitatea aia sunt numai dahliți?

— Doar el și cu mine. El era miner.

— Și ce face la Universitate?

— Tatăl meu l-a scos din mină, acum opt ani.

— Bine... am să trimit pe cineva.

Raych trebuia să aștepte. Chiar dacă ar fi evadat, unde să se ducă printre aleile încălcite ale Billibottonului, fără să fie prins imediat?

Trecură douăzeci de minute înainte ca Nee să se întoarcă împreună cu caporalul care îl arestase pe Raych. Raych simți o undă de speranță; caporalul avea – așa era de presupus – ceva mai mult creier.

— Cine este dahlitul pe care îl cunoști? întrebă caporalul.

— Yugo Amaryl, Caporale, un miner pe care tatăl meu l-a descoperit aici, în Dahl, cu opt ani în urmă, și l-a luat împreună cu el la Universitatea Streeling.

— Pentru ce a făcut una ca asta?

— Tatăl meu a considerat că Yugo putea face lucruri mai importante decât mineritul, Caporale.

— Ca de exemplu?...

— Matematici. El...

Caporalul întinse mâna, oprindu-l:

— În ce mină lucra?

Raych stătu un moment pe gânduri:

— Pe atunci eram doar un puști, dar cred că era C-2.

— Destul de aproape. C-3.

— Deci îl cunoști, Caporale?

— Nu personal, dar povestea lui este faimoasă în mine, unde am lucrat și eu. De altfel, s-ar putea ca tot așa să fi auzit și tu. Ai vreo dovadă că îl cunoști cu adevărat pe Yugo Amaryl?

— Uite. Să-ți spun cum facem. Eu scriu pe o bucățică de hârtie numele meu și numele tatălui meu. După care mai scriu încă un cuvânt. Ia legătura – în ce fel dorești – cu vreun oficial din grupul domnului Joranum – domnul Joranum va sosi mâine în Dahl – și citește-i numele meu, numele tatălui meu, și cuvântul de sub ele. Dacă nu se întâmplă nimic, atunci probabil că aici îmi vor putrezi oasele, dar eu nu cred să nu se întâmple nimic. De fapt, sunt sigur că mă vor scoate imediat de aici, iar tu vei fi promovat pentru că ai transmis informația. Dacă refuzi să faci ce ți-am spus, când vor afla că sunt aici – și vor afla – vei intra în mare belea. În plus, dacă știi că Yugo Amaryl a plecat de aici cu un matematician valoros, gândește-te că același matematician valoros este tatăl meu. Numele lui este Hari Seldon.

Figura caporalului arăta clar că numele nu îi era cunoscut.

— Și care este cuvântul pe care vrei să-l scrii? întrebă el.

— Psihoistorie.

Caporalul se încruntă:

— Ce-i aia?

— Nu contează. Transmite-l și vei vedea ce se întâmplă.

Caporalul îi dădu o foiță de hârtie, smulsă dintr-un carnețel:

— În regulă. Scrie și vom vedea ce se întâmplă.

Raych își dădu seama că tremura. Voia foarte mult să afle ce se va întâmpla. Totul depindea de persoana cu care va lua caporalul legătura și de vraja pe care o putea purta cuvântul.

17

Seldon privi cum se formează picăturile pe scutul transparent care înconjura automobilul Imperial și se simți pătruns de un sentiment insuportabil de nostalgie.

În cei opt ani de când se afla pe Trantor, aceasta era a doua oară când trebuia să se întâlnească cu Împăratul, în singura zonă deschisă a planetei... și vremea era la fel de urâtă ca și prima dată. Atunci, la scurtă vreme după sosirea pe Trantor, vremea rea îl iritase doar. Nu i se părea ceva neobișnuit. Acasă, pe Helicon, furtunile nu erau rare, mai ales în zona în care se născuse el.

Însă în ultimii opt ani trăise pe o planetă cu fenomene meteorologice iluzorii. Furtunile constau din înnorări computerizate, la intervale neregulate, cu ploi liniștite și slabe în timpul orelor de somn. Vânturile dezlănțuite fuseseră înlocuite de adieri calde, și nu existau canicule sau înghețuri extreme... doar niște mici

modificări de temperatură, care te făceau să te deschei din când în când la nasturele de sus al cămășii sau să pui pe tine o vestă ușoară. Și auzise oameni care protestau chiar și din cauza acestor mici modificări de temperatură.

Dar acum Hari zărea ploaia tristă, adevărată, căzând din cerul rece – de mulți ani nu mai văzuse așa ceva – și îi plăcea; era un lucru autentic. Îi aducea aminte de Helicon, de tinerețea sa, de zilele lipsite de griji, și se întrebă dacă nu l-ar putea convinge cumva pe șofer să o ia spre Palat pe drumul cel mai lung.

Imposibil! Împăratul dorea să-l întâlnească, iar călătoria era destul de lungă atunci când se făcea cu automobilul, deși se mergea în linie dreaptă și nu se intersecta cu traficul obișnuit. Împăratul, desigur, nu era dispus să aștepte.

Era un Cleon diferit față de cel cu care se întâlnise cu opt ani în urmă. Pusese pe el vreo cinci kilograme și figura îi căpătase o expresie de proastă dispoziție. Pielea de pe obraji și din jurul ochilor fusese ajustată și Hari observa acum rezultatul prea multor micro-operații estetice. Într-un fel, lui Seldon îi părea rău pentru Cleon... oricât de multă putere ar fi avut în Imperiu, Împăratul era neputincios în fața trecerii timpului.

Încă o dată, Cleon îl primi pe Hari Seldon singur... în aceeași cameră bogat mobilată în care se produsese și prima întâlnire. Așa cum cerea protocolul, Seldon așteptă ca celălalt să i se adreseze.

După o scurtă examinare a înfățișării lui Seldon, Împăratul spuse pe un ton firesc:

— Mă bucur să te văd, Profesore. Hai să renunțăm la formalități, așa cum am făcut și la prima noastră întâlnire.

— Da, Sire, spuse Seldon puțin cam rigid.

Nu era întotdeauna înțelept să renunți la formalități în prezența Împăratului doar din cauză că așa ți-a cerut el într-un moment de efuziune.

Cleon făcu un gest imperceptibil și dintr-o dată camera se însufleți, masa se aranjă singură, automat, începură să apară farfurii... Seldon, derutat, nu reuși să urmărească toate detaliile.

— Iei masa cu mine, Seldon? spuse Împăratul pe un ton deloc oficial.

Însă deși fusese o întrebare, avea forța unui ordin.

— Aș fi onorat, Sire, spuse Seldon.

Privi împrejur, cu prudență. Știa foarte bine că nimeni nu pune întrebări Împăratului (sau, în sfârșit, nu *ar trebui* să-i pună întrebări), dar altă soluție nu avea pentru a se lămuri. Spuse, foarte calm, încercând să-și facă vorbele să nu sune a întrebare:

— Primul Ministru nu ia masa cu noi?

— Nu, spuse Cleon. În momentul ăsta are alte treburi și, oricum, vreau să vorbim doar noi doi.

Mâncară în liniște o vreme. Cleon îl privea din când în când, fix, iar Seldon îi zâmbea, neștiind ce altceva să facă. Cleon nu avea reputația unui om crud sau iresponsabil, dar putea, teoretic, să ordone ca Seldon să fie arestat sub cine știe ce acuzație. Putea, dacă dorea, să-și exercite influența și cazul nu ar fi ajuns niciodată să fie judecat. Cel mai bine era să nu intri deloc în atenția Împăratului, dar se pare că Seldon nu putea evita acest lucru.

Cu siguranță că în urmă cu opt ani situația sa fusese mai dificilă. Venise la Palat sub escortă armată... Însă acest lucru nu reușea să-l liniștească pe Seldon.

Apoi, Cleon vorbi:

— Seldon, Primul Ministru îmi este de mare ajutor. Totuși, uneori simt că oamenii cred că eu nu prea știu ce vreau. Tu ce crezi?

— Nu sunt de acord, Sire, spuse calm Seldon.

Nu avea rost să protesteze prea mult.

— Nu te cred, spuse Împăratul. Totuși, știu ce vreau și îmi aduc aminte că atunci când ai sosit pentru prima oară pe Trantor, te jucai cu o idee numită psihoistorie.

— Sunt sigur că vă amintiți de asemenea, Sire, spuse încet Seldon, și de explicațiile mele pe care vi le-am dat cu acea ocazie: era o teorie matematică fără șanse de aplicare în practică.

— Așa ai spus. Acum spui același lucru?

— Da, Sire.

— Ai mai lucrat la ea de atunci?

— M-am mai jucat cu ea din când în când, dar nu am ajuns la niciun rezultat. Intervine din nefericire haosul, și previziunea nu este...

Împăratul îl întrerupse:

— Aș dori să-mi vorbești despre o anumită problemă... Mănâncă desertul, Seldon. Este foarte bun.

— Care este acea problemă, Sire?

— Joranum. Demerzel îmi spune – oh, cu foarte multă politețe – că nu-l pot aresta pe individ și nu pot folosi armata pentru a-i împrăști adeptii. Spune că asta nu ar duce decât la înrăutățirea situației.

— Dacă așa spune Primul Ministru, probabil că are dreptate.

— Dar eu nu-l accept pe tipul ăsta... pe Joranum... În orice caz, *nu* voi fi marioneta lui. Demerzel nu face nimic.

— Sunt sigur că face tot posibilul, Sire.

— Dacă se străduie să rezolve problema, atunci înseamnă că nu mă ține la curent.

— Sire, poate are dorința – foarte explicabilă – de a evita neplăcerea unui scandal. Primul Ministru crede că dacă Joranum ar... în caz că ar...

— Prelua puterea, îl completă Cleon cu un dezgust infinit în voce.

— Da, Sire. Nu ar fi bine să dați impresia că aveți ceva personal împotriva lui Joranum. Trebuie să rămâneți neatins, de dragul stabilității Imperiului.

— Aș asigura stabilitatea Imperiului mai bine dacă nu ar exista Joranum. Tu ce sfat îmi dai, Seldon?

— Eu, Sire?

— Tu, Seldon, spuse nerăbdător Cleon. Vreau să știi că eu nu te cred atunci când îmi spui că psihoistoria nu este decât un joc. Demerzel îți cultivă prietenia. Crezi că sunt atât de idiot încât să nu îmi dau seama? *Așteaptă* ceva de la tine. *Așteaptă* psihoistoria, iar din moment ce nu sunt idiot, o aștept și eu... Seldon, ești de partea lui Joranum? Spune-mi adevărul!

— Nu, Sire, nu sunt de partea lui. Consider că reprezintă un mare pericol pentru Imperiu.

— Foarte bine, te cred. Din câte înțeleg, ai oprit o potențială revoltă Joranumită pe domeniile Universității tale, de unul singur.

— Am acționat din impuls, Sire.

— Spune asta la proști, nu mie. Ai acționat din cauză că așa te-a sfătuit psihoistoria.

— *Sire!*

— Fără proteste! Ce faci în privința lui Joranum? Trebuie să faci ceva, dacă ești de partea Imperiului.

Seldon spuse, prudent, nefiind sigur ce aflate Împăratul:

— Sire, l-am trimis pe fiul meu să-l întâlnească pe Joranum, în Sectorul Dahl.

— De ce?

— Fiul meu este dahlit... și foarte șmecher. Ar putea descoperi ceva care să ne fie util.

— Ar putea?

— Da, Sire, ar putea, dar nimic nu e sigur.

— Mă ții la curent?

— Da, Sire.

— Și, Seldon, să *nu* mai îmi spui că psihoistoria este doar un joc, că nu există. Nu vreau să mai aud așa ceva. Mă aștept de la tine să faci ceva în legătură cu Joranum. Nu știu ce anume, dar trebuie să faci ceva. Acum poți pleca.

Seldon se întoarse la Universitatea Streeling într-o dispoziție mult mai întunecată decât la plecare. Cleon vorbise de parcă nu era dispus să accepte eșecul.

Acum, totul depindea de Raych.

18

Raych stătea în anticamera unei clădiri municipale din Dahl. Nu intrase niciodată acolo, până atunci. Nici *nu ar fi putut*. Cu opt ani în urmă era un mic zdrențăros. Și acum se simțea un pic stânjenit, de parcă intra pe furiș.

Încercă să arate calm, încrezător, simpatic.

Seldon îi spusese că asta era o calitate a lui, dar nu fusese niciodată conștient de ea. Dacă așa era el în mod natural, probabil că ar strica totul străduindu-se să *pară* așa cum de fapt *era*.

Încercă să se calmeze, menținându-și în același timp atenția asupra funcționarului care stătea la birou și se folosea de un computer. Funcționarul nu era dahlit. De fapt, era Gambol Deen Namarti, cel care îl însoțise pe Joranum la întâlnirea cu Seldon.

Din când în când, Namarti ridică privirea de la birou și îl fixa pe Raych cu ochi dușmănoși. Namarti nu îl considera simpatic pe Raych. Era foarte clar.

Raych nu încercă să înfrunte ostilitatea lui Namarti cu un zâmbet prietenos. Ar fi fost prea artificial. Așteptă, pur și simplu. Bine că ajunsese până aici. Dacă sosea Joranum, așa cum era de așteptat, Raych va avea ocazia să vorbească cu el.

Joranum sosi, într-adevăr, mergând grăbit și radiind zâmbetul său public, plin de bunăvoință și încredere. Namarti ridică mâna și Joranum se opri. Vorbiră în șoaptă, în timp ce Raych aștepta cu înfrigurare, încercând în van să pară calm. Lui Raych îi era evident că Namarti se opunea întâlnirii și simți un gol în stomac.

Apoi Joranum îl privi pe Raych, zâmbi, și îl împinse pe Namarti într-o parte. Raych își dădu seama că deși

Namarti era creierul echipei, Joranum era cel cu charisma.

Joranum se îndreptă cu pași mari spre el și întinse o mână grasuță, ușor umedă:

— Ia te uită! Flăcăul Profesorului Seldon. Ce mai faci?

— Bine, mulțumesc, domnule.

— Am înțeles că ai avut niște necazuri până să ajungi aici.

— Nu cine știe ce, domnule.

— Am convingerea că ai venit cu un mesaj din partea tatălui tău. Sper că s-a răzgândit și s-a hotărât să mi se alăture în marea mea cruciadă.

— Nu cred, domnule.

Joranum se încruntă ușor:

— Ai venit aici fără știrea lui?

— Nu, domnule. El m-a trimis.

— Înțeleg... Ți-e foame, băiete?

— În momentul ăsta, nu, domnule.

— Atunci, ai ceva împotriva dacă mănânc eu? De obicei nu am prea mult timp la dispoziție pentru plăcerile obișnuite ale vieții, spuse el abordând un zâmbet larg.

— N-am nimic împotriva, domnule.

Se deplasară amândoi până la o masă, și se așezară. Joranum despachetă un sandwich și luă o mușcătură. Spuse, cu vocea ușor înfundată:

— Și pentru ce te-a trimis, băiete?

Raych dădu din umeri:

— Cred că spera să aflu ceva compromițător despre dumneavoastră. El este devotat Primului Ministru Demerzel cu trup și suflet.

— Tu nu ești?

— Nu, domnule. Eu sunt dahlit.

— Știu asta, domnule Seldon, dar ce să înțeleg de aici?

— Asta înseamnă că mă simt asuprit, deci sunt de

partea dumneavoastră, și vreau să vă ajut. Desigur, n-aș dori ca tatăl meu să afle.

— Nu există niciun motiv pentru care să afle. Și cum te-ai gândit să mă ajuti?

Aruncă o privire rapidă înspre Namarti, care încrucișase brațele deasupra biroului, ascultând cu o expresie întunecată. După care își îndreaptă din nou atenția asupra lui Raych:

— Știi ceva despre psihoistorie?

— Nu, domnule. Tata nu vorbește cu mine despre așa ceva... și chiar dacă ar vorbi, nu aș înțelege. Dar nu cred că o să ajungă la un rezultat cu chestia aia.

— Ești sigur?

— Sigur că sunt sigur. Mai e un tip acolo, Yugo Amaryl, și el e dahlit, care mai vorbește din când în când despre psihoistorie. Sunt sigur că nu se întâmplă nimic.

— Aha! Și crezi că m-aș putea vedea și eu cu Amaryl, din când în când?

— Nu cred. Nu-l are la suflet pe Demerzel, dar este cu totul de partea tatălui meu. Nu i-ar trage clapa.

— Dar tu?

Raych împrumută o expresie nefericită, apoi murmură încâpățânat:

— Eu sunt dahlit.

Joranum își drese glasul:

— Atunci, te mai întreb încă o dată. Cum ai de gând să mă ajuti, tinere?

— Am ceva să vă spun. Probabil că n-o să vă vină să credeți.

— Serios? Încearcă-mă. Dacă n-am să te cred, te anunț.

— Este vorba despre Primul Ministru Eto Demerzel.

— Da? Spune!

Raych privi în jur, stânjenit:

— Mă aude cineva?

— Doar Namarti și cu mine.

— Foarte bine, atunci ascultați. Individul ăsta, Demerzel, nu este om. Este un robot.

— Ce! explodează Joranum.

Raych se simți dator să explice:

— Robotul este un om mecanic, domnule. Nu e om. E o mașină.

Namarti interveni, înfierbântat:

— Jo-Jo, să nu crezi una ca asta. Este ridicol.

Dar Joranum îl opri, întinzând o mână dojenitoare. Ochii îi străluceau:

— De ce crezi asta?

— Tatăl meu a fost mai demult în Mycogen. Mi-a povestit. Acolo se vorbește mult despre roboți.

— Da, știu. Am auzit, așa e.

— Mycogenienii au credința că roboții erau pe vremuri foarte răspândiți în lumea strămoșilor lor, dar că mai târziu au fost distruși.

Namarti miji ochii:

— Și ce te face să crezi că Demerzel este un robot? Din puținul pe care l-am citit eu despre basmele astea, roboții sunt făcuți din metal, nu-i așa?

— Așa este, spuse Raych încercând să fie cât mai convingător. Dar am auzit că existau câțiva roboți care arătau exact ca oamenii, și trăiau la nesfârșit...

Namarti dădu violent din cap:

— Legende! Legende ridicole! Jo-Jo, pentru ce ascultăm toate...

Dar Joranum i-o retează brusc:

— Nu, G.D. Vreau să ascult. Am auzit și eu legendele astea.

— Dar, Jo-Jo, este un nonsens.

— Nu te grăbi să spui că ceva este un „nonsens”. Și chiar dacă ar fi, oamenii trăiesc și mor în nonsens. Nu contează ce *este*, ci ceea ce oamenii *cred* că este... Spune-mi, tinere, lăsând legendele la o parte, ce te face să crezi că Demerzel este un robot? Să presupunem că roboții există. Ce anume te face să crezi că *Demerzel* este

un robot? Ți-a spus el asta?

— Nu, domnule, spuse Raych.

— Ți-a spus tatăl tău? întrebă Jorandum.

— Nu, domnule. Este ideea mea, dar sunt convins că am dreptate.

— De ce? De ce ești atât de sigur?

— E ceva în legătură cu el. Nu se schimbă. Nu îmbătrânește. Nu-și arată sentimentele. *Arată* de parcă ar fi făcut din metal.

Jorandum se lăsă pe spate în scaun, și îl privi îndelung pe Raych. Aproape că îi puteai auzi gândurile bâzâindu-i prin cap. În cele din urmă, spuse:

— Să presupunem că *este* un robot, tinere. Ce te interesează pe tine? Are vreo importanță?

— Sigur că are, spuse Raych. Eu sunt o ființă omenească. Nu vreau ca un robot să conducă Imperiul.

Jorandum se întoarse entuziasmat spre Namarti:

— Ai auzit, G.D.? „Eu sunt o ființă omenească. Nu vreau ca un robot să conducă Imperiul.” Pune-l să spună încă o dată asta, și fă o înregistrare pentru holoviziune. Să repete cuvintele astea mereu și mereu, până când mesajul o să intre cu forța în fiecare persoană de pe Trantor.

— Hei, spuse Raych reușind în sfârșit să strecoare și el o vorbă. Nu pot spune așa ceva la holoviziune. Nu vreau ca tata să afle...

— Nu, sigur că nu, spuse repede Jorandum. Într-adevăr, nu se poate. Vom folosi cuvintele tale și vom găsi noi un dahlit care să le pronunțe. Câte unul din fiecare sector, fiecare în dialectul său, însă întotdeauna același mesaj: „Nu vreau ca un robot să conducă Imperiul.”

— Și ce se va întâmpla când Demerzel va dovedi că *nu* este un robot? întrebă Namarti.

— Fii serios, spuse Jorandum. Cum să facă așa ceva? Îi va fi imposibil. Psihologic imposibil. Ce? Marele Demerzel, puterea din spatele tronului, omul care i-a

manevrat pe Cleon și pe tatăl lui Cleon ca pe niște marionete în toți acești ani? Să coboare el de-acolo și să se smiorcăie în fața publicului, arătând că este un om? Ar fi la fel de dezastruos pentru el ca și în cazul în care *ar fi* robot. G.D., l-am băgat pe ticălos într-o situație fără scăpare și pentru asta trebuie să-i fim recunoscători acestui tânăr, aici de față.

Raych roși.

— Raych te cheamă, nu-i așa? spuse Joranum. Când partidul nostru va ajunge la putere, nu te vom uita. Dahl va fi bine tratat, iar tu vei avea o situație bună. Raych, într-o zi vei ajunge să conduci Sectorul Dahl și nu vei regreta ajutorul pe care ni l-ai oferit. Acum regreti?

— Absolut deloc, spuse Raych cu ardoare.

— În acest caz, vom avea grijă să te întorci la tatăl tău. Dă-i de știre că nu vrem să-i facem niciun rău, că îl apreciem foarte mult. Dacă te va întreba cum ai aflat asta, te descurci tu, că ești băiat isteț. Și dacă mai afli ceva care crezi că ne-ar fi de ajutor – în special despre psihoistorie – dă-ne de știre.

— Garantat. Dar vorbiți serios când spuneți că veți avea grijă ca Dahlul să o ducă bine?

— Absolut. Egalitate pentru toate sectoarele, băiete. Egalitate pentru toate lumile. Vom avea un nou Imperiu, din care vor fi date afară toate ticăloșiile datorate privilegiului și inegalității.

Raych dădu puternic din cap:

— Exact asta vreau și eu.

19

Cleon, Împăratul Galaxiei, trecea în goană prin coridorul ce ducea de la apartamentele sale personale, din Micul Palat, la birourile supradimensionatei sale echipe, care trăia în diversele anexe ale Palatului

Imperial. Acestea reprezentau sistemul nervos central al Imperiului.

Câțiva dintre atașații săi personali mergeau în urma lui, cu priviri care oglindeau cea mai adâncă îngrijorare. Împăratul nu mergea niciodată la alții. Îi chema și veneau *ei* la el. Iar când mergea, nu trăda niciodată semne de dezechilibru emoțional. Cum ar fi fost posibil? El era Împăratul și, din această cauză, reprezenta mai mult un simbol al tuturor lumilor decât o ființă omenească.

Totuși, acum părea o ființă omenească. Îi dădea pe ceilalți la o parte, cu o mișcare nervoasă a mâinii drepte. În mâna stângă ținea o hologramă strălucitoare.

Vorbea cu o voce aproape sugrumată, ce nu semăna deloc cu vocea cultivată pe care și-o finisase cu atâta grijă de când stătea pe tron:

— Primul Ministru! Unde este?

Toți înalții funcționari care îi stăteau în cale se bâlbâiau, înghițeau în sec și nu reușeau deloc să fie coerenți. Îi lăsă furios în urmă, făcându-i să se simtă ca într-un coșmar.

În cele din urmă, năvăli în biroul lui Demerzel, gâfâind ușor, și strigă (serios, chiar a strigat):

— *Demerzel!*

Demerzel ridică surprins privirea și se sculă din fotoliu, pentru că nimeni nu putea sta așezat în prezența Împăratului decât dacă era invitat de acesta.

— Sire? spuse el.

Împăratul trânti holograma pe biroul lui Demerzel și spuse:

— Ce-i asta? Poți să-mi spui?

Demerzel privi ceea ce îi dăduse Împăratul. Era o hologramă minunată, clară și vie. Aproape ca îl puteai auzi pe băiețel – zece ani avea, probabil – pronunțând cuvintele incluse în subtitlu: „Nu vreau ca un robot să conducă Imperiul.”

Demerzel spuse liniștit:

— Am primit și eu așa ceva, Sire.

— Și cine a mai primit?

— Am impresia, Sire, că este un manifest răspândit peste tot în Trantor.

— Da, și vezi la cine se uită piciul ăsta?

Arată cu Imperialul deget pe hologramă:

— Țsta nu ești tu?

— Asemănarea este frapantă, Sire.

— Și greșesc dacă presupun că intenția acestui *manifest*, după cum îl numești tu, este să te acuze că ai fi un robot?

— Se pare că aceasta este intenția, Sire.

— Te rog să mă oprești dacă greșesc. Roboții nu sunt legendarii oameni mecanici care se pot găsi în... în cărțile de aventuri și în poveștile pentru copii?

— Sire, mycogenienii au convingerea că...

— Nu mă interesează mycogenienii și convingerile lor. De ce te acuză că ai fi un robot?

— Sunt sigur că este o metaforă, Sire. Vor să mă înfățișeze ca pe un om fără inimă, ale cărui gânduri reprezintă calcule lipsite de conștiință.

— Interpretarea ta e prea subtilă. Eu nu sunt idiot.

Lovi din nou holograma cu palma:

— Vor să-i facă pe oameni să creadă că *într-adevăr* ești un robot.

— Dacă oamenii vor să creadă așa ceva, Sire, nu pot fi împiedicați.

— Nu putem permite așa ceva. Este un atac la demnitatea postului tău. Mai rău, este un atac la demnitatea Împăratului. Se subînțelege că eu – *eu* – aș fi ales un om mecanic pe postul de Prim Ministru. Așa ceva nu poate fi tolerat. Ascultă, Demerzel, nu există *legi* care interzic denigrarea funcționarilor publici ai Imperiului?

— Ba da... și sunt foarte severe, Sire, începând cu Codul de Legi al lui Aburamis.

— Iar denigrarea Împăratului este o crimă capitală,

nu-i așa?

— Și se pedepsește cu moartea, Sire. Da.

— Ei bine, chestia asta nu te denigrează doar pe tine, ci și pe mine... iar cel care a făcut-o trebuie executat fără întârziere. Desigur, Joranum a pus totul la cale.

— Fără îndoială, Sire, dar va fi foarte greu de dovedit.

— Prostii! Am suficiente dovezi! Vreau o execuție.

— Necazul este, Sire, că legile denigrării n-au mai fost demult aplicate.

— Din cauza asta devine societatea atât de instabilă și Imperiul se clatină din rădăcini! Legile nu au fost anulate, așa că aplică-le!

— Sire, gândiți-vă dacă acest lucru este înțelept, spuse Demerzel. Veți apărea în ochii tuturor ca un tiran și un despot. Domnia voastră a avut un foarte mare succes prin bunătate și cumpătare...

— Și uite unde am ajuns. Acum schimbăm foaia, mai bine să se teamă de mine, decât să mă iubească... în felul ăsta.

— Sire, eu nu vă recomand să faceți una ca asta. Ar putea fi scânteia care să declanșeze o rebeliune.

— Și ce vei face? Te prezinți în fața oamenilor și spui: „Uitați-vă la mine. Nu sunt robot.”

— Nu, Sire, pentru că, așa cum spuneți, mi-ar distruge demnitatea și, mai rău, ar distruge-o pe a voastră.

— Și atunci?

— Nu știu sigur, Sire. Încă nu m-am gândit.

— Nu te-ai gândit încă?... Ia legătura cu Seldon.

— Sire?

— Ce-i atât de greu de înțeles la ordinul ăsta? *Ia legătura cu Seldon!*

— Doriți să-l chem la Palat, Sire?

— Nu, nu e timp pentru asta. Cred că poți stabili o linie de comunicație care să nu poată fi spionată.

- Bineînțeles, Sire.
- Atunci fă-o! Acum!

20

Seldon, fiind făcut din sânge și carne, nu avea stăpânirea de sine a lui Demerzel. Apelul, slaba licărire și țiuitul ecranului de pe perete erau semne sigure că se întâmpla ceva neobișnuit. Mai vorbise până atunci prin linii oficiale cifrate, dar niciodată prin linii care purtau sigiliul Imperial.

Se aștepta ca vreun funcționar oficial să îl anunțe pe însuși Demerzel. Nu se aștepta la cineva sub Demerzel, ținând cont de tumultul inspirat de manifestul cu robotul care creștea încet dar sigur.

Dar nu se aștepta nici la cineva peste Demerzel. Așa că atunci când imaginea Împăratului – subliniată de ușoara strălucire a ecranului vertical – păși în biroul său (dacă se poate spune așa), Seldon căzu în fotoliu, cu gura deschisă larg, făcând în van eforturi de a se ridica în picioare.

Cleon făcu un gest nervos: stai jos.

— Probabil că ești la curent cu ce se întâmplă, Seldon.

— Vă referiți la manifestul cu robotul, Sire?

— Exact la asta mă refeream. Ce-i de făcut?

Seldon, în ciuda permisiunii de a sta așezat, se ridică în cele din urmă în picioare:

— Nu este numai atât, Sire. Jorandum organizează mitinguri pe tot cuprinsul Trantorului pedalând pe ideea cu robotul. Cel puțin, asta am auzit la buletinele de știri.

— *Eu* încă nu am auzit. Bineînțeles că nu. De ce să afle Împăratul ce se întâmplă?

— Nu Împăratul trebuie să-și facă probleme din cauza asta, Sire. Sunt sigur că Primul Ministru...

— Primul Ministru nu face nimic, nici măcar nu mă ține la curent cu ce se întâmplă. Așa că îmi pun speranțe în tine și în psihoistoria ta. *Spune-mi ce-i de făcut.*

— Sire?

— M-am săturat de jocul tău, Seldon. De opt ani lucrezi la psihoistorie. Primul Ministru îmi spune că nu trebuie să întreprind vreo acțiune legală împotriva lui Joranum. Bine. Ce să fac?

Seldon reuși să îngăime:

— S-sire! Nimic!

— Nu ai nimic să-mi spui?

— Nu, Sire, nu asta voiam să spun. Voiam să spun că nu trebuie să faceți nimic. *Nimic!* Primul Ministru are foarte mare dreptate când spune că nu trebuie să întreprindeți vreo acțiune legală. Asta ar înrăutăți lucrurile.

— Foarte bine. Și ce anume le va îmbunătăți?

— Va fi mai bine dacă nu faceți nimic. Dacă Primul Ministru nu face nimic. Dacă guvernul îl va lăsa pe Joranum să facă așa cum îl taie capul.

— Cum ne-ar putea ajuta asta?

Seldon spuse, încercând să-și supprime nota de desperare din voce:

— Vom vedea în curând.

Împăratul păru să se dezumfle dintr-o dată, ca și cum dăduse afară din el toată furia și indignarea.

— Aha! spuse el. Acum înțeleg. Stăpânești bine situația!

— Sire! Nu am spus că...

— Nu e nevoie să-mi spui. Am auzit destul. Stăpânești situația, dar vreau rezultate. Eu încă mai am controlul asupra Gărzii Imperiale și forțelor armate. Ele îmi vor fi loiale, și dacă se produc dezordini nu voi ezita. Însă mai întâi îți dau ție șansa să faci cum știi.

Imaginea sa dispăru și Seldon rămase locului, holbându-se la spațiul gol care mai înainte fusese

umplut de imagine.

Din primul moment nefericit în care își menționase psihoistoria, la Convenția Decenală care avusese loc cu opt ani în urmă... de atunci deci, nu făcuse decât să recunoască faptul că nu avea ceea ce menționase, cu atât de mare nesăbuință.

Nu avea decât fantome de gânduri... și ceea ce Yugo Amaryl numea intuiție.

21

În două zile, Joranum cutreierase întreg Trantorul, în parte singur, în cea mai mare parte prin locotenenții săi. Așa cum îi spuse Hari lui Dors, era o campanie caracterizată printr-o eficiență de-a dreptul militară.

— Dacă s-ar fi născut pe vremuri, spuse el, ar fi fost amiral de război. Și-a ratat cariera intrând în politică.

— S-a ratat? spuse Dors. În ritmul ăsta, într-o săptămână se va proclama singur Prim Ministru și, dacă vrea, în două săptămâni va ajunge Împărat. Sunt rapoarte care spun că unele garnizoane militare au trecut de partea lui.

Seldon dădu din cap:

— Se va prăbuși, Dors.

— Cine? Partidul lui Joranum sau Imperiul?

— Partidul lui Joranum. Povestea cu robotul a creat o agitație imediată, mai ales prin folosirea eficientă a acestui manifest. Însă va fi nevoie doar de un pic de gândire, de calmare, și publicul va vedea cât de ridicolă este acuzația.

— Dar Hari, spuse încordată Dors, nu e cazul să te prefaci în fața *mea*. Nu este o poveste ridicolă. Oare cum a putut afla Joranum că Demerzel este un robot?

— A, păi i-a spus Raych.

— Raych!

— Exact. Și-a îndeplinit perfect misiunea, și s-a

întors teafăr acasă, cu promisiunea că mai târziu va fi făcut conducătorul Sectorului Dahl. Bineînțeles că a fost crezut. Știam că așa va fi.

— Adică i-ai spus lui Raych că Demerzel este robot, iar el a trebuit să-i transmită vestea asta lui Joranum?

Dors îl privi profund îngrozită.

— Nu, nu puteam face asta, spuse Seldon. Dar i-am cerut să-i spună lui Joranum că Demerzel *este* robot. Este foarte convins că l-a mințit pe Joranum.

— Dar de ce, Hari? De ce?

— Nu m-am folosit de psihoistorie, de asta pot să te asigur. Să nu cazi în aceeași capcană ca și Împăratul. Pur și simplu, am vrut ca Joranum să creadă că Demerzel este robot. Este mycogenian prin naștere, așa că i-a fost împuiat capul cu basme despre roboți. În consecință, era predispus să creadă și a fost convins că publicul îl va crede.

— Și publicul nu-l va crede?

— Nu chiar. După ce trece șocul inițial, își vor da seama – sau își vor închipui – că este o idee aiurită. L-am convins pe Demerzel că trebuie să apară la holoviziunea subterică și să țină un discurs care să fie difuzat în zonele-cheie ale Imperiului și în fiecare sector de pe Trantor. Va trebui să vorbească despre orice altceva în afară de povestea cu robotul. Poate vorbi despre multe altele, sunt destule crize în Imperiu. Oamenii vor asculta și nu vor auzi nimic despre roboți. Apoi, la sfârșit, va fi întrebat despre manifest și nu va trebui să scoată niciun cuvânt. Nu va trebui decât să râdă.

— Să râdă. Nu l-am văzut niciodată pe Demerzel râzând. Nu zâmbește aproape niciodată.

— De data aceasta, Dors, va râde. Nimeni nu concepe că un robot poate face așa ceva. Ai văzut roboți în holo-filmele de ficțiune, nu-i așa? Sunt întotdeauna înfățișați ca niște creaturi algoritmice, fără sentimente, inumane... La asta se așteaptă oamenii din partea lor. Și

ca să punem vârf... Ți-l amintești pe Sunmaster Fourteen, conducătorul religios al Mycogenului?

— Bineînțeles că mi-l amintesc. Algoritmice, fără sentimente, inuman. Nu l-am văzut să râdă vreodată.

— Nici de data aceasta nu va râde. M-am interesat foarte îndeaproape de acest Joranum, de când cu incidentul de la Stadion. Am aflat care este numele lui adevărat. Știu unde s-a născut, cine i-au fost părinții, unde a învățat când era mic. Am trimis toate aceste dovezi lui Sunmaster Fourteen. Nu cred că lui Sunmaster îi plac Evadații.

— Credeam că nu vrei să dai frâu liber manifestărilor de intoleranță.

— Nu vreau. Nu am dat aceste informații celor de la holoiziune, ci lui Sunmaster Fourteen, care este în drept să le primească.

— Iar el va declanșa intoleranța.

— Bineînțeles că nu o va declanșa. Nimeni de pe Trantor nu i-ar acorda vreun pic de atenție lui Sunmaster, orice ar spune.

— Și atunci, care-i raționamentul?

— Vei vedea, Dors. Nu pot face o analiză psihoistorică a situației. Nici nu știu dacă este posibil. Sper doar ca raționamentul meu să fie corect.

22

Eto Demerzel râse.

Nu era pentru prima oară. Stătea, împreună cu Hari Seldon și Dors Venabili, într-o cameră unde nu-i putea spiona nimeni. Din când în când, la un semnal al lui Hari, râdea. Câteodată se lăsa pe spate și râdea în hohote, dar Seldon dădea nemulțumit din cap:

— Așa nu vei convinge niciodată.

Așa că Demerzel zâmbea și râdea imediat după aceea, cu o atitudine demnă. Seldon se strâmba:

— Sunt în mare încurcătură. N-are niciun sens să-ți spun bancuri. Tu nu înțelegi poanta decât din punct de vedere intelectual. Va trebui pur și simplu să memorezi sunetul.

— Folosește-te de înregistrarea holografică a altuia care râde, îi propuse Dors.

— *Nu!* Așa nu va părea niciodată natural. Ția nu sunt decât o ceată de idioți plătiți să cotcodăcească. Nu asta vreau. Încearcă din nou, Demerzel.

Demerzel încercă din nou, și tot așa, până când Seldon spuse în cele din urmă:

— În regulă. Înregistrează sunetul ăsta și reprodu-l atunci când ți se va pune întrebarea. Trebuie să pari amuzat. Oricât de bine ai râde, nu o poți face cu figura ta serioasă. Zâmbește puțin, o idee. Trage de colțurile gurii.

Încet, gura lui Demerzel se deschise într-un zâmbet.

— Nu-i rău, spuse mulțumit Seldon. Poți să faci ca ochii să-ți scânteieze?

— Cum adică, să-i „scânteieze”, spuse indignată Dors. Nimeni nu poate face așa ceva. Este o metaforă.

— Nu, nu este, spuse Seldon. Apare o lacrimă în ochi – de fericire, tristețe, surpriză sau ce-o mai fi – și reflexia luminii în ea crează senzația.

— Și chiar crezi că Demerzel poate lăcrima?

Demerzel spuse, foarte serios:

— Ochii mei pot produce lacrimi, pentru a curăța zona... dar nu în alte scopuri. Poate că dacă îmi imaginez totuși că am ochii puțin iritați...

— Încearcă, spuse Seldon. Nu-ți poate cauza vreun rău.

Așa se face că atunci când discursul la holoviziunea subterică luă sfârșit și cuvintele se transmiteau spre milioane de lumi cu o viteză de mii de ori mai mare decât cea a luminii – cuvinte realiste, serioase, precise, fără încărcătură retorică – nu se spusese nimic despre roboți – Demerzel se declară pregătit să răspundă

întrebărilor.

Nu avu mult de așteptat. Prima întrebare fu:

— Domnule Prim Ministru, sunteți robot?

Demerzel rămase calm, lăsând tensiunea să crească. Apoi zâmbi, trupul lui se scutură ușor, după care râse. Nu era un râs zgomotos, în hohote, dar era sănătos. Râsul unuia care aprecia un banc bun. Un râs molipsitor. Spectatorii chicotiră, apoi râseră împreună cu el.

Demerzel așteptă ca râsul să se termine, apoi, cu ochii scânteind, spuse:

— Chiar trebuie să răspund la o astfel de întrebare? Credeți că este necesar?

Încă zâmbea, când imaginea se întunecă progresiv, și emisiunea luă sfârșit.

23

— Sunt sigur ca a mers, spuse Seldon. Normal. Nu se vor întoarce cu toții la o sută optzeci de grade, instantaneu. Este nevoie de timp. Dar acum lucrurile merg în direcția cea bună. Am observat asta atunci când am oprit discursul lui Namarti, pe Stadionul Universității. Publicul era de partea lui, până când l-am înfruntat cu curaj, deși șansele nu erau de partea mea. Publicul a trecut imediat de partea mea.

— Crezi că este o situație asemănătoare? întrebă neîncrezătoare Dors.

— Bineînțeles. Deși nu am psihoistoria la îndemână, mă pot folosi de analogie... și de creierul cu care m-am născut. Iată-l pe Primul Ministru, atacat din toate părțile de acuzații, și le înfruntă pe toate cu un zâmbet, râzând. Niciun robot nu ar face așa ceva, deci iată cel mai simplu mod de a răspunde la întrebare. Așa cum e și normal, simpatia a început să treacă de partea lui. Nimic nu mai poate opri acest proces. Dar nu suntem

decât decât la început. Va trebui să așteptăm să vedem ce are de spus Sunmaster Fourteen.

— Ai încredere și în privința asta?

— Absolut.

24

Tenisul era unul dintre sporturile favorite ale lui Hari, dar prefera să joace decât să se uite la alții. Îl urmări cu atenție, deci, pe Împăratul Cleon care, îmbrăcat în costum de sport, alerga pe teren să returneze mingea. Era vorba de tenis Imperial, numit astfel deoarece îl practicau Împărații, o versiune a tenisului în care se folosea o rachetă computerizată ce-și putea modifica ușor aspectul în funcție de presiunea exercitată asupra mânerului. Hari încercase de câteva ori să se acomodeze cu acest mod de joc, dar descoperi că stăpânirea rachetei computerizate i-ar cere multă practică... iar timpul lui Hari Seldon era mult prea prețios pentru o astfel de preocupare neînsemnată.

Cleon trimise mingea într-o poziție din care nu se mai putea returna și câștigă jocul. Ieși în pas alergător de pe teren, în aplauzele moderate ale funcționarilor care priviseră.

— Felicitări, Sire, îi spuse Seldon. Ați făcut un joc minunat.

Cleon răspunse, indiferent:

— Crezi, Seldon? Toți sunt foarte atenți să mă lase să câștig. Asta nu-mi face nicio plăcere.

— În acest caz, Sire, spuse Seldon, ați putea ordona subalternilor să joace mai bine.

— N-ar fi de niciun folos. Tot ar avea grijă să piardă. Iar dacă ar câștiga, aș fi și mai puțin satisfăcut decât dacă aș câștiga eu din cauză că mă lasă ei. Nu e deloc plăcut să fii Împărat, Seldon. Joranum ar fi aflat asta... dacă ar fi reușit să devină.

Dispăru în cabina Imperială de duș. Ieși destul de repede, spălat, uscat și îmbrăcat într-o ținută mult mai oficială.

— Seldon, spuse el facându-le semn celorlalți să se îndepărteze, terenul de tenis oferă o protecție maximă față de urechile indiscrete, iar vremea este deosebit de frumoasă, așa că hai să nu intrăm înăuntru. Am citit mesajul mycogenian al lui Sunmaster Fourteen. Este adevărat?

— Desigur, Sire. După cum ați citit, Joranum a fost denunțat. Este un Evadat. L-au acuzat de blasfemie, în cei mai duri termeni.

— Asta înseamnă că s-a terminat cu el?

— Îi reduce importanța în mod fatal, Sire. Puțini mai acceptă acum ideea trăznită cu Primul Ministru-robot. Mai mult, Joranum s-a dovedit mincinos și fals. Mai rău, a fost prins cu minciuna.

— Da, spuse gânditor Cleon, a fost prins cu minciuna. Adică dacă nu ești prins cu minciuna înseamnă că ești viclean, iar asta este de admirat; iar dacă ești prins, asta înseamnă că ești prost, iar pentru asta nu te admiră nimeni.

— Ați sesizat esențialul, Sire.

— Deci, Joranum nu mai reprezintă un pericol.

— Nu putem fi siguri, Sire. S-ar putea reface, chiar și în aceste condiții. Și-a păstrat organizația, iar unii dintre adepți îi vor rămâne loiali. Istoria prezintă exemple de personalități care au revenit după dezastre la fel de mari ca și acesta... sau chiar mai mari.

— În cazul ăsta, să-l executăm.

Seldon dădu din cap:

— Nu ar fi înțelept, Sire. Nu cred că v-ar plăcea să creați un martir sau să apăreți ca un despot.

Cleon se încruntă:

— Acum ai vorbit exact ca Demerzel. Ori de câte ori vreau să întreprind vreo acțiune mai energică, îmi șoptește cuvântul „despot”. Au existat Împărați care au

acționat energic, au fost admirați din cauza asta și au fost considerați puternici și importanți.

— Fără îndoială, Sire, dar trăim vremuri tulburi. Execuțiile nu sunt necesare. Vă puteți atinge scopul într-un mod care va face să păreți înțelept și binevoitor.

— Să *par* înțelept?

— Să *fiți* înțelept. M-am exprimat greșit. A-l executa pe Joranum ar însemna să vă răzbunați, ceea ce nu ar fi de demnitatea voastră. Însă, ca Împărat, aveți o atitudine tolerantă – paternă chiar – față de credințele poporului vostru. Nu faceți nicio deosebire, deoarece sunteți Împăratul tuturor.

— Ce vrei să spui?

— Spun, Sire, că Joranum a jignit sensibilitatea mycogenienilor și sunteți îngrozit de sacrilegiul său. Mai ales că Joranum este mycogenian. Deci, cel mai bun lucru pe care-l puteți face este să-l dați pe mâna lor, să se ocupe *ei* de el. Veți fi aplaudat pentru grija voastră Imperială față de supuși.

— Și mycogenienii îl vor executa?

— Foarte posibil, Sire. Legile lor împotriva blasfemiei sunt deosebit de severe. În cel mai fericit caz, îl vor condamna la muncă silnică pe viață.

Cleon zâmbi:

— Foarte bine. Eu apar ca omenos și iertător, iar ei fac treaba murdară.

— Ar face-o, Sire, dacă l-ați da pe mâna lor. Însă astfel ați crea un martir.

— Stai că m-ai zăpăcit. Deci, ce vrei să fac?

— Îl puneți pe Joranum să aleagă. Îi spuneți că grija voastră față de supușii Imperiului vă obligă să-l dați pe mâna mycogenienilor pentru a fi judecat, dar că domnia voastră se teme că mycogenienii ar putea fi prea severi. Deci, ca alternativă, poate alege să fie exilat pe Nishaya, lumea micuță și izolată din care *pretinde* că a venit, să-și ducă restul vieții în liniște și anonim. Veți avea grijă să fie bine păzit, desigur.

— Și asta va rezolva lucrurile?

— Desigur. Jorandum ar accepta o adevărată sinucidere dacă s-ar întoarce în Mycogen... iar mie nu mi se pare că este genul lui. Sunt sigur că va alege Nishaya și cu toate că aceasta este varianta preferabilă, nu este deloc eroică. Ca refugiat în Nishaya, nu știu cum ar putea conduce o mișcare destinată a cuceri Imperiul. Adepții lui se vor împrăștia. Ar urma un martir, cu un zel teribil. Dar ar fi greu de crezut că vor urma un laș.

— Fantastic! Cum ai reușit să-ți dai seama de toate astea, Seldon?

În vocea lui Cleon se simțea nota de admirație.

— Ei bine, spuse Seldon, este normal să presupui...

— Las-o baltă, spuse deodată Cleon. Nu cred că-mi vei spune adevărul sau că-l voi înțelege dacă mi-l vei spune. Însă am și eu ceva de spus. Demerzel va părăsi postul. Această ultimă criză a fost prea dură. Sunt de acord cu el că a sosit timpul să se retragă. Dar eu nu mă pot descurca fără un Prim Ministru și, din acest moment, tu ești acela.

— Sire! exclamă Seldon într-un amestec de perplexitate și oroare.

— Primul Ministru Hari Seldon, spuse calm Cleon. Aceasta este dorința Împăratului.

25

— Nu te alarma, spuse Demerzel. A fost sugestia mea. Eu am stat prea mult în acest post, iar succesiunea crizelor a ajuns în punctul la care luarea în considerare a celor Trei Legi mă paralizează. Tu ești succesorul firesc.

— *Nu* sunt succesorul firesc, spuse cu aprindere Seldon. Ce știu *eu* despre cum trebuie condus Imperiul? Împăratul este nesăbuit dacă își închipuie că am

rezolvat această criză cu ajutorul psihoistoriei. Dar nu este așa.

— Nu are importanță, Hari. Dacă *crede* că ai o soluție psihohistorică, atunci va avea încredere în tot ce faci, iar asta va face din tine un bun Prim Ministru.

— El are încredere în mine, iar eu îl conduc spre dezastru.

— Am convingerea că bunul tău simț – sau *intuiția* – te va ține pe calea cea corectă... cu sau fără psihoistorie.

— Dar ce mă voi face eu fără tine... Daneel?

— Îți mulțumesc că mi-ai spus așa. De-acum nu mai sunt Demorzel. Sunt doar Daneel. Cât despre ce vei face fără mine... Ce-ar fi să încerci să pui în practică unele dintre ideile lui Joranum referitoare la egalitate și dreptate socială? El poate că nu vorbea sincer – le-a folosit doar pentru a-și câștiga susținători – dar ideile nu sunt rele. Și găsește o modalitate pentru ca Raych să te ajute în această privință. A făcut așa cum i-ai spus tu, împotriva atracției pe care o simțea față de ideile lui Joranum. Poate că se simte mizerabil din cauza asta, aproape un trădător. Demonstrează-i că nu este. În plus, vei putea munci cu toate forțele la psihoistorie, pentru că Împăratul va fi alături de tine, trup și suflet.

— Dar *tu* ce vei face, Daneel?

— Mai sunt și alte lucruri în Galaxie de care trebuie să mă ocup. Există în continuare Legea Zero și trebuie să am grijă de binele omenirii, în măsura în care îmi pot da seama care este acela. Și, Hari...

— Da, Daneel.

— O ai în continuare pe Dors.

Seldon aprobă din cap:

— Da, o am în continuare pe Dors.

Făcu o pauză înainte de a apuca mâna fermă a lui Daneel și a spune:

— Adio, Daneel.

— Adio, Hari, răspunse Daneel.

Și cu aceasta, robotul se întoarse și plecă. Roba grea

de Prim Ministru foșnea în timp ce el se îndepărta cu capul sus, cu spatele drept, prin culoarul înalt al Palatului.

Seldon rămase locului câteva minute după plecarea lui Daneel, pierdut în gânduri. Apoi începu să meargă în direcția apartamentului Primului Ministru. Mai avea un lucru să-i spună lui Daneel, cel mai important lucru.

Ezită, în holul blând luminat, înainte de a intra. Dar camera era goală. Roba închisă la culoare era aranjată pe un scaun. Camerele Primului Ministru purtară ecoul ultimelor cuvinte ale lui Hari adresate robotului: „Adio, prietene.” Eto Demerzel plecase; R. Daneel Olivaw dispăruse.

Partea a doua – Cleon I

CLEON I – ... Deși adesea s-a spus că a fost ultimul Împărat sub care Primul Imperiu Galactic a rămas suficient de unit și destul de prosper, domnia de un sfert de secol a lui Cleon I a fost una de declin. Acest lucru nu poate fi pus pe seama lui, deoarece declinul Imperiului avea la bază factori politici și economici prea puternici pentru ca cineva să le mai poată face față în acea vreme. A avut noroc în alegerea Primilor Miniștri – Eto Demerzel și apoi Hari Seldon. A avut încredere în finalizarea cu succes a psihoistoriei. Cleon și Seldon, ca ținte ale Conspirației Joranumite finale, cu apogeul său bizar...

ENCICLOPEDIA GALACTICA

1

Mandell Gruber era un om fericit. Cel puțin, așa credea Hari Seldon, care se opri din plimbarea de dimineață pentru a-l privi.

Gruber, probabil în vârstă de cincizeci de ani, cu câțiva ani mai tânăr decât Seldon, era puțin adus de spate din cauza neîntreruptei sale munci pe domeniile Palatului Imperial, însă avea o față bine-dispusă, bine bărbierită, pielea capului era rozalie, acoperită nu foarte mult de părul blond și rar. Fluiera încet în timp ce inspecta frunzele tufişurilor pentru a descoperi vreun semn de infecție datorată insectelor.

Desigur, nu el era Grădinarul Șef. Grădinarul Șef al domeniilor Palatului Imperial era un înalt funcționar, care avea un birou somptuos într-una din clădirile enormului complex Imperial, cu o armată de bărbați și femei la dispoziție. Probabil că nu avea mai mult de o ocazie sau două pe an pentru inspectarea domeniilor

Imperiale.

Gruber era unul din acea armată. Seldon știa că avea titlul de Grădinar Clasa Întâi, pe care îl câștigase pe merit, în treizeci de ani de serviciu conștiincios.

Seldon, stând pe aleea cu pietriș perfect nivelată, i se adresă:

— Încă o zi minunată, Gruber.

Gruber ridică privirea și clipi din ochi:

— Da, într-adevăr, domnule Prim Ministru, și îmi pare rău pentru cei care stau închiși înăuntru.

— Adică așa cum sunt și eu pe cale să fac.

— Domnule Prim Ministru, dumneavoastră nu aveți nevoie să fiți compătimit, dar dacă mergeți să dispăreți într-una din clădirile acelea pe o zi ca asta, cei fericiți ca mine putem simți un pic de părere de rău pentru dumneavoastră.

— Mă bucur că te gândești la mine, Gruber, dar să știi că sub cupolă se află patruzeci de miliarde de trantorieni. Ți pare rău pentru toți?

— Da, într-adevăr. Mă bucur că nu sunt de origine trantoriană, și m-am putut califica pe postul de grădinar. Puțini oameni muncesc în această lume sub cerul liber, dar eu sunt unul dintre ei, unul dintre puținii norocoși.

— Vremea nu este întotdeauna tot atât de frumoasă ca astăzi.

— Este adevărat. Am stat aici afară în ploi torențiale și în furtuni puternice. Însă, dacă îți iei haine potrivite... Priviți...

Și Gruber deschise larg brațele, la fel de larg ca și zâmbetul de pe figură, ca pentru a îmbrățișa imensa întindere a domeniilor Palatului.

— ... Am prieteni aici... copacii, pajiștile și toate formele de viață animală care îmi țin companie... și gardurile vii care trebuie să crească în formă geometrică, până și iarna. Ați văzut vreodată geometria domeniilor, domnule Prim Ministru?

— Mă uit la ea chiar acum, nu-i așa?

— Vorbeam de planuri; dacă le-ați vedea, ați putea aprecia totul... și într-adevăr, sunt minunate. Au fost făcute de Tapper Savand, acum peste o sută de ani, și de-atunci au fost aduse foarte puține modificări. Tapper a fost un mare horticultor, cel mai mare... și a venit de pe planeta mea.

— Anacreon, nu-i așa?

— Într-adevăr. O lume îndepărtată, aflată la periferia Galaxiei, unde natura încă nu a fost domesticită și viața poate fi frumoasă. Am venit aici pe când eram un puștan cu caș la gură și m-a angajat actualul Grădinar Șef, care fusese investit în funcție pe vremea vechiului Împărat. Desigur, acum se vorbește de refacerea planurilor.

Gruber oftă din rărunchi și dădu din cap:

— Ar fi o greșală. Sunt foarte bune așa cum sunt acum: bine proporționate, bine echilibrate, plăcute ochiului și sufletului. Dar este adevărat că de-a lungul istoriei domeniile au fost din când în când rearanjate. Împărații se satură de cele vechi și caută întotdeauna ceva nou, ca și cum dacă e mai nou înseamnă că e și mai bun. Actualul nostru Împărat, lungă să-i fie viața, a plănuit rearanjarea împreună cu Grădinarul Șef. Cel puțin, așa vorbesc grădinarii între ei.

Aceste ultime cuvinte le adăugase repede, ca și cum se simțea rușinat că răspândea bârfele din Palat.

— S-ar putea ca asta să nu se întâmple prea curând, spuse Seldon.

— Sper că nu, domnule Prim Ministru. Vă rog, dacă aveți puțin timp să vă rupeți de la munca istovitoare pe care o depuneți, studiați actualele planuri ale domeniilor. Sunt de o frumusețe rară și, dacă ar fi după mine, nu ar trebui mișcate din loc nici măcar o frunză, sau o floare, sau un iepure, nicăieri în toate aceste sute de kilometri pătrați.

Seldon zâmbi:

— Ești un om cu un suflet foarte sensibil, Gruber. Nu m-ar mira dacă într-o zi vei ajunge Grădinar Șef.

— Fie ca Soarta să mă ferească de așa ceva. Grădinarul Șef nu respiră aer curat, nu vede peisaje naturale, și uită tot ceea ce a învățat de la natură. Trăiește acolo...

Și Gruber arată cu degetul, disprețuitor:

— ... și cred că nu mai știe să deosebească un tufiș de o fântână arteziană.

Preț de o clipă, se păru că Gruber avea de gând să-și exspecteze disprețul, însă nu reuși să găsească un loc în care să merite să scuipe.

Seldon râse încetișor:

— Gruber, este o încântare să discute omul cu tine. Când sunt copleșit de greutatea îndatoririlor zilnice, îmi face plăcere să-mi petrec câteva clipe ascultându-ți filosofia despre viață.

— Ah, domnule Prim Ministru, eu nu sunt filosof. Educația mea a fost foarte sumară.

— Nu ai nevoie de instruire pentru a fi un filosof. Ți trebuie doar o minte activă și experiența vieții. Ai grijă, Gruber. S-ar putea să te promovez.

— Dacă mă lăsați așa cum sunt, domnule Prim Ministru, veți avea recunoștința mea nețărmurită.

Seldon zâmbi în timp ce se îndepărta, însă zâmbetul i se topi pe măsură ce mintea i se întorcea din nou la problemele curente. Zece ani ca Prim Ministru... și dacă ar ști Gruber cât de greață i se făcuse lui Seldon de postul său, compasiunea sa nu ar mai avea limite. Își putea da Gruber seama că progresele lui Seldon în domeniul psihoistoriei îl preveneau că în curând se va confrunta cu o dilemă insuportabilă?

2

Plimbarea tacticoasă și meditativă a lui Seldon pe

domenii reprezenta parcă un simbol al păcii. Era greu de crezut că aici, pe domeniul Împăratului, se afla o lume care, cu excepția acestei zone, era în întregime acoperită de cupolă. Aici, pe acest petic de pământ, se putea simți ca pe lumea sa natală, Helicon, sau ca pe lumea din care venea Gruber, Anacreon.

Desigur, senzația de pace era o iluzie. Domeniile erau strașnic păzite... împănate cu ofițeri de securitate.

Pe vremuri, acum o mie de ani, domeniile Palatului Imperial – mult mai puțin somptuoase, mai puțin diferite de o lume care de-abia începea să înalțe cupole peste diverse regiuni – erau deschise tuturor cetățenilor, și Împăratul însuși se putea plimba pe alei, nepăzit, înclinând binevoitor din cap la salutarile supușilor săi.

Acum, totul se schimbase. Locul fusese ocupat de securitate și nimeni, nici chiar de pe Trantor, nu putea pătrunde fără permis pe domenii. Însă acest lucru nu putea înlătura pericolul, deoarece atunci când venea, venea din partea funcționarilor Imperiali nemulțumiți și din partea soldaților neloiali și corupți. Paradoxal, pentru Împărat și echipa sa, pericolul venea din *interiorul* domeniilor. Ce s-ar fi întâmplat dacă, acum zece ani, Seldon n-ar fi fost însoțit de Dors Venabili?

Nu se împlinise nici măcar un an de când era Prim Ministru, și i se păruse absolut normal (după consumarea faptului) ca să existe nemulțumiri și izbucniri de invidie datorate neașteptatei sale alegeri pe acest post. Mulți alții, mai bine pregătiți practic – după ani întregi de serviciu – erau îndreptățiți să privească cu mânie această alegere. Ei nu știau despre psihoistorie, sau despre importanța pe care o acorda Împăratul acesteia, și cea mai ușoară cale de a corecta situația era să se corupă unul dintre protectorii permanenți ai Primului Ministru.

Dors probabil că fusese mult mai suspicioasă decât Seldon. Sau poate că, după dispariția de pe scenă a lui Demerzel, fusese instruită să-l protejeze pe Seldon cu și

mai mare băgare de seamă. Adevărul este că în primii ani în care fusese Prim Ministru, Dors stătuse lângă el mai mult decât oricând.

Și în după-amiza târzie a unei zile călduroase și însorite, Dors remarcase sclipirea soarelui la apus – un soare care nu se putea vedea niciodată sub cupola Trantorului – pe metalul unui blaster.

— Jos, Hari! strigă ea.

Pașii ei zdrobiră iarba, îndreptându-se rapid spre sergent.

— Dă-mi blasterul, Sergeant, spuse ea încordată.

Presupusul asasin, surprins pentru moment de neașteptata apariție a unei femei care fugea spre el, ridică blasterul.

Dar ea era deja lângă el, prinzându-l cu o strânsoare de oțel de încheietura mâinii drepte și ridicându-i-o în aer.

— Aruncă-l, spuse ea printre dinții încleștați.

Figura sergentului se schimonosi în timp ce încerca să-și elibereze brațul.

— Nu încerca, Sergeant, spuse Dors. Genunchiul meu este la zece centimetri depărtare de pântecul tău și dacă îndrăznești să clipești măcar, organele tale genitale vor deveni istorie. Rămâi nemișcat. Perfect. Bun, acum desfă palma. Dacă nu arunci *acum* blasterul, îți rup brațul.

Un grădinar sosi în fugă, purtând o greblă asupra sa. Dors îi făcu semn să plece. Sergentul lăsă blasterul să cadă la pământ.

Sosi și Seldon:

— Lasă-l în seama mea, Dors.

— *Nu*. Urcă-te în copacii ăia, dar ia și blasterul cu tine. Poate sunt implicați și alții. S-ar putea să fie pregătiți să acționeze.

Dors nu-l slăbise pe sergent din strânsoare.

— Acum, Sergeant, spuse ea, doresc să-mi spui numele celui care te-a convins să atentezi la viața

Primului Ministru... și numele tuturor celorlalți care sunt implicați în acest atentat.

Sergentul rămase mut.

— Nu fi prost! spuse Dors. Vorbește!

Îi răsuci brațul și sergentul căzu în genunchi. Îi puse piciorul în gât:

— Dacă ai impresia că tăcerea te aranjează, îți zdrobesc laringele și vei rămâne pentru totdeauna mut. Însă, înainte de asta, te voi avaria *rău de tot*... N-am să-ți las niciun os nezdrobot. Așa că ai face mai bine să vorbești.

Sergentul vorbi.

Mai târziu, Seldon îi spuse lui Dors:

— Cum de-ai putut face una ca asta, Dors? Niciodată nu mi te-am închipuit capabilă de atâta... *violență*.

Dors replică, rece:

— Nu i-am făcut mult rău, Hari. Amenințarea a fost suficientă. În orice caz, securitatea ta trecea pe locul întâi.

— Ar fi trebuit să mă lași pe mine să mă ocup de el.

— De ce? Pentru a-ți salva mândria masculină? În primul rând, nu ai fi fost suficient de rapid. În al doilea rând, orice ai fi reușit să faci, trebuie să ții cont că ești bărbat și ar fi fost de așteptat, din partea ta, să ai o reacție pe măsură. Însă eu sunt femeie, iar femeile, așa cum cred majoritatea oamenilor, nu sunt considerate tot atât de feroce ca bărbații și, în general, nu ar avea puterea să facă ceea ce am făcut eu. Povestea se va amplifica pe măsură ce va fi transmisă din gură în gură și toți se vor teme de mine. Nimeni nu va mai încerca să-ți facă vreun rău, pentru că se va teme de mine.

— De teama ta și de teama execuției. Sergentul și complicii lui vor fi executați, știi?

Auzind acestea, o expresie de suferință întunecă fața de obicei calmă a lui Dors, ca și cum nu putea suporta gândul că sergentul trădător urma să fie executat, deși

acesta l-ar fi omorât fără șovăială pe iubitul ei Hari.

— Dar nu este necesară executarea conspiratorilor, exclamă ea. Exilul este foarte potrivit.

— Nu, spuse Seldon. Este prea târziu. Cleon nu vrea să audă de nimic în afară de execuție. Îl pot cita... dacă dorești.

— Adică s-a hotărât deja?

— Pe loc. I-am spus că exilul sau închisoarea erau suficiente, însă el a spus nu. A spus: „De fiecare dată când încerc să rezolv o problemă prin acțiune directă și de forță, mai întâi Demerzel și apoi tu mi-ați vorbit de «despotism» și «tiranie». Însă acesta este Palatul *meu*. Acestea sunt domeniile *mele*. Aceștia sunt gardienii *mei*. Siguranța *mea* depinde de siguranța acestui loc și de loialitatea oamenilor mei. Crezi că orice abatere de la loialitatea absolută poate fi pedepsită cu altceva decât cu moartea imediată? Cum altfel vei fi tu în siguranță? Cum altfel voi fi *eu* în siguranță?” I-am spus că vor trebui judecați. „Sigur,” a spus el, „va avea loc o judecată militară sumară și nu mă aștept să existe vreun vot împotriva execuției. Le voi spune clar care este intenția mea.”

Dors părea îngrozită:

— Vorbești foarte calm despre toate astea. Ești de acord cu Împăratul?

Seldon aprobă stânjenit din cap:

— Da.

— Pentru că a fost un atentat la viața *ta*. Ți-ai abandonat principiile de dragul răzbunării?

— Haide, Dors, știi că nu sunt o persoană răzbunătoare. Totuși, nu numai eu, sau Împăratul, am fost în pericol. Istoria recentă a Imperiului ne arată clar că Împărații se perindă pe tron. *Psihoistoria* trebuie protejată. Chiar dacă eu pătesc ceva, psihoistoria va fi odată și-odată creată. Însă Imperiul se prăbușește vertiginos, nu putem aștepta... și doar eu am avansat suficient de mult pentru a o obține la timp.

— Atunci ar trebui să-i înveți și pe alții ceea ce știi tu, spuse seriosă Dors.

— Chiar asta și fac. Yugo este un succesori foarte bun și am adunat un grup de tehnicieni care vor fi folositori ceva mai târziu, dar nu vor fi tot atât...

Se opri.

— Nu vor fi tot atât de buni ca și tine? continuă ea. Tot atât de înțelepți, de capabili? Asta ai vrut să spui?

— Întâmplător, chiar așa cred, spuse Seldon. Sunt și eu om. Psihoistoria este a mea și, dacă o pot realiza, aș dori ca meritele să-mi fie atribuite mie.

— Oameni, oftă Dors dând din cap aproape cu tristețe.

Execuțiile avură loc. De peste un secol nu se mai văzuse o astfel de epurare. Doi Miniștri, cinci funcționari din eşaloanele inferioare, și patru soldați, inclusiv nefericitul sergent, fură trimiși la moarte. Toți gardienii care nu au făcut față unor verificări riguroase au fost eliberați din serviciu și exilați în Provinciile îndepărtate.

De atunci, nu s-a mai dat vreun semn de neloialitate. Atât de notorie devenise grija cu care era păzit Primul Ministru, ca să nu mai spunem nimic despre terifianta femeie – „Tigroaica” i se spunea – care îl supraveghea, încât Dors nici nu mai avea nevoie să se țină mereu de el. Prezența ei invizibilă era un scut perfect și Împăratul Cleon se bucură timp de aproape zece ani de o securitate liniștită și absolută.

Însă acum, psihoistoria ajunsese în punctul în care putea face predicții, într-un anume sens. Seldon, traversând domeniile de la birou (Prim Ministru) la laborator (psihoistoric) își dădea seama, cu neliniște, că această perioadă de pace avea mari șanse să se termine.

3

Și totuși, chiar și așa, Seldon nu-și putu reprima

sentimentul de satisfacție care îl învăluia atunci când intra în laboratorul său.

Cum se mai schimbaseră lucrurile!

Totul începuse acum douăzeci de ani, cu încercările ezitante pe care le făcuse pe un computer heliconian de mână a doua. Atunci, pentru prima oară, i se revelase într-o manieră vagă ceea ce avea să devină matematică parahaotică.

Apoi au fost anii petrecuți la Universitatea Streeling, când el și Yugo Amaryl, muncind împreună, au încercat să pună ordine în ecuații, să scape de inconveniente și să găsească o modalitate de modelare a celor mai dificile efecte haotice. Făceau, într-adevăr, progrese foarte mici.

Dar acum, după zece ani petrecuți în postul de Prim Ministru, avea o întreagă clădire plină cu cele mai noi versiuni de computere și o întreagă echipă de oameni muncind la o mare varietate de probleme.

Din necesitate, nimeni din echipa sa – excepție făcând, desigur, Yugo și el însuși – nu erau la curent cu altceva în afara problemelor de care se ocupau. Fiecare lucra cu o mică răpă sau cu o mică pajiște, pe giganticul munte al psihoistoriei, pe care doar Seldon și Amaryl îl puteau vedea în toată imensitatea sa. Ba chiar și ei îl vedeau neclar, vârfurile fiind ascunse în nori, pantele învăluite în ceață.

Desigur, Dors Venabili avea dreptate. Va trebui să-și inițieze oamenii în misterul întregii psihoistorii. Psihoistoria nu mai putea fi manevrată de numai doi oameni. În plus, Seldon îmbătrânește. Chiar dacă putea privi înainte câteva decenii, anii celor mai fructuoase realizări se aflau, cu siguranță, în spatele său.

Chiar și Amaryl va împlini peste o lună treizeci și nouă de ani. Deși putea fi considerat încă tânăr, nu era prea tânăr pentru un matematician... și lucrase la rezolvarea problemelor aproape tot atât de mult ca și Seldon. Capacitatea sa de acceptare a unor idei noi, tangențiale, putea, de asemenea, să se fi diminuat.

Amaryl îl văzuse intrând și apropiindu-se. Seldon îl privi cu drag. Amaryl era tot atât de dahlit ca și Raych. Totuși, Amaryl, în ciuda fizicului musculos și staturii scunde, nu părea deloc dahlit. Îi lipsea mustața, îi lipsea accentul, îi lipsea, după toate aparențele, conștiința faptului că este dahlit. Ba chiar fusese de-a dreptul insensibil la lozincile lui Jo-Jo Joranum, atât de pe placul oamenilor din Dahl.

Ca și cum Amaryl nu aparținea unui sector sau unei planete, nici măcar Imperiului. El aparținea – complet – psihoistoriei.

Seldon fu cuprins de un acces de nemulțumire. El era conștient de primele două decenii petrecute pe Helicon și se considera încă heliconian. Se întrebă dacă acest lucru nu îl va trăda, deviindu-i gândurile de la psihoistorie. Ideal, pentru a folosi în mod corect psihoistoria, trebuie să fii deasupra lumilor și sectoarelor, să consideri doar umanitatea, în aspectul său abstract... iar Amaryl chiar asta și făcea, spre deosebire de Seldon.

Seldon trebui să recunoască asta în sinea sa, oftând tăcut.

— Hari, cred că *facem* progrese, spuse Amaryl.

— Presupui, Yugo? Doar presupui?

— N-am de gând să mă arunc în spațiu fără un costum de cosmonaut.

Vorbise pe un ton foarte serios (nu prea avea simțul umorului) și intrară în biroul lor particular. Era mic, însă bine ecranat.

Amaryl se așeză, picior peste picior. Spuse:

— Ultima ta metodă de a modela haosul pare să meargă, parțial... cu prețul preciziei, desigur.

— Desigur. Ceea ce câștigăm în lungime pierdem în lățime. Așa funcționează Universul. Însă trebuie să-l păcălim cumva.

— L-am păcălit puțin. E ca și cum ai privi printr-un geam acoperit cu gheață.

— Mai bine decât în anii în care priveam printr-un perete de plumb.

Amaryl murmură ceva pentru sine, apoi spuse:

— Putem prinde pâlپări de lumină și întuneric.

— Explică-te!

— Nu pot, însă am Primul Radiant, la care am lucrat ca un... un...

— Încearcă „lamec”. Este un animal – de povară – pe Helicon. Pe Trantor nu există.

— Dacă lamecul trage din greu, atunci cam așa a fost și munca mea la Primul Radiant.

Apăsă plăcuța de pe birou și desigilă un sertar, care se deschise alunecând fără zgomot. Luă de acolo un cub negru, opac, pe care Seldon îl cercetă cu interes. Seldon însuși pusese la punct circuitele Primului Radiant, însă Amaryl asamblase totul... un bărbat foarte îndemânatic, Amaryl ăsta!

Camera se cufundă în întuneric și prin aer începură să strălucească ecuații și relații numerice. Cifrele se întindeau sub ochii lor, plutind chiar deasupra suprafeței biroului, ca niște marionete suspendate de niște fire invizibile.

— Minunat, spuse Seldon. Mai târziu, dacă vom trăi suficient de mult, Primul Radiant va produce un fluviu de simbolism matematic, care va îngloba istoria trecută și viitoare. În el vom găsi curenți și pârâiașe, metode pentru a le modifica traseul după dorința noastră.

— Da, spuse sec Amaryl, dacă ne putem obișnui cu gândul că acțiunile pe care le facem, pe care noi le dorim îndreptate spre cea mai buna finalitate, se pot dovedi de fapt cele mai nefaste.

— Crede-mă, Yugo, în fiecare noapte, când mă bag în pat, mă roade gândul ăsta. Totuși, încă nu am ajuns într-un asemenea stadiu. Tot ce avem este aparatul ăsta... care, după cum spui tu, nu oferă mai mult decât distingerea vagă a unor pete de lumină și întuneric printr-un geam acoprit de gheață.

— Foarte adevărat.

— Și ce anume crezi că distingi, Yugo?

Seldon îl privi cu atenție pe Amaryl, cu un ochi puțin critic. Câștigase în greutate, începea să se rotunjească. Petrecea prea mult timp aplecat deasupra computerelor (și acum, asupra Primului Radiant)... și cam neglija activitatea fizică. Deși se mai întâlnea din când în când cu câte o femeie, Seldon știa că nu se însurase niciodată. Ce greșală! Până și omul cel mai obsedat de muncă trebuie să-și facă timp pentru a-și satisface o consoartă, pentru a avea grijă de copii.

Seldon se gândi la propria sa față, încă fără riduri, și la modul în care Dors îl obliga să și-o mențină astfel.

— Ce distingi? spuse Amaryl. Imperiul are necazuri.

— Imperiul are mereu necazuri.

— Da, dar acum sunt de un tip ceva mai special. Există posibilitatea să avem necazuri chiar în centru.

— Pe Trantor?

— Așa cred. Sau la Periferie. Fie vom avea o situație grea aici – probabil război civil – fie lumile dinspre Periferie vor începe să se desprindă de Imperiu.

— Nu ai nevoie de psihoistorie ca să faci o predicție ca asta.

— Chestia interesantă este că există, se pare, o relație de excluziune mutuală. Una sau alta. Probabilitatea să se întâmple amândouă odată este foarte mică. Aici! Privește! Este chiar matematica ta. Uită-te!

Rămaseră îndelung aplecați deasupra ecranului Primului Radiant.

Seldon spuse în cele din urmă:

— Nu reușesc să-mi dau seama *de ce* aceste două variante se exclud una pe alta.

— Nici eu, Hari, dar ce valoare ar mai avea psihoistoria dacă ne-ar arăta ceea ce ne este evident? Acum ne arată ceva ce *nu* am putea estima. Ceea ce nu ne arată este, în primul rând, care dintre alternative este

mai bună, și în al doilea rând, ce anume trebuie făcut pentru a se realiza varianta cea bună și a elimina varianta proastă.

Seldon strânse buzele, apoi spuse șoptit:

— Îți pot spune eu care dintre alternative este preferabilă. Lăsăm Periferia și păstrăm Trantorul.

— Serios?

— Nicio îndoială. Trebuie să păstrăm stabilitatea pe Trantor, chiar dacă ar fi să o facem numai pentru că ne aflăm noi aici.

— Sunt sigur că siguranța noastră personală nu este factorul decisiv.

— Nu, dar psihoistoria este. La ce ne-ar folosi să păstrăm periferia dacă evenimentele de pe Trantor ne vor împiedica să lucrăm la psihoistorie? Nu spun că vom fi uciși, însă vom fi puși în imposibilitatea de a lucra. Evoluția psihoistoriei și soarta noastră depind de acest lucru. Cât despre Imperiu, dacă Periferia se destramă, va începe o dezintegrare care de-abia peste multă vreme va atinge nucleul.

— Chiar dacă ai dreptate, Hari, ce putem face pentru a menține stabilitatea pe Trantor?

— Va trebui să ne gândim la asta.

Între cei doi căzu liniștea. După o vreme, Seldon spuse:

— Faptul că mă gândesc nu mă face mai fericit. Dacă Imperiul este deja pe o cale greșită și a fost așa în toată istoria lui? Mă gândesc la asta de fiecare dată când vorbesc cu Gruber.

— Cine-i Gruber?

— Mandell Gruber. Un grădinar.

— Aha. Cel care a alergat să te salveze cu grebla, în momentul atentatului?

— Da. Întotdeauna i-am fost recunoscător pentru asta. Nu avea decât o greblă, împotriva altor posibili conspiratori cu blastere. Asta se cheamă loialitate. Oricum, o discuție cu el este ca o gură de aer curat. Nu-

mi pot petrece tot timpul discutând cu funcționarii de la Curte și cu psihoistoricii.

— Mulțumesc.

— Haide! Știi ce vreau să spun. Lui Gruber îi place să stea sub cerul liber. Își dorește vântul, ploaia, frigul aspru... tot ce îi poate oferi vremea urâtă. Și eu le duc dorul din când în când.

— Eu nu. N-am să sufăr dacă n-am să merg niciodată acolo.

— Ai fost crescut sub cupolă... dar să presupunem că Imperiul ar fi alcătuit din lumi simple, neindustrializate, câștigându-și existența din creșterea animalelor și din agricultură, cu o populație redusă ca număr, cu spații vaste? Nu ne-ar fi tuturor mai bine?

— Sună oribil ceea ce spui.

— Am găsit niște timp liber pentru a face niște analize cât mai amănunțite. Mie mi se pare că este un caz de echilibru instabil. O lume slab populată, ca cea pe care am descris-o, fie sărăcește, căzând până la un nivel de subcivilizație aproape animală... fie se industrializează. Stă pe o margine îngustă și cade ori într-o direcție, ori în cealaltă. Întâmplător, aproape toate lumile din Galaxie s-au îndreptat spre industrializare.

— Pentru că așa este mai bine.

— Poate. Dar nu poate continua la nesfârșit. Acum privim rezultatele industrializării. Imperiul nu mai poate exista multă vreme pentru că s-a... s-a supraîncălzit. Nu mă pot gândi la nicio altă expresie. Ce va urma, nu știm. Dacă vom reuși cu ajutorul psihoistoriei să împiedicăm Prăbușirea sau, mai probabil, să realizăm o revenire a Imperiului după Prăbușire, oare nu vom crea un răgaz pentru o altă supraîncălzire? Țasta este singurul viitor al omenirii, să împingă bolovanul, ca Sisif, până în vârful muntelui, pentru ca după aceea să îl privească rostogolindu-se din nou până la poalele muntelui?

— Cine-i Sisif?

— Un personaj dintr-un mit primitiv. Yugo, ar trebui

să mai citești.

Amaryl dădu din umeri:

— Ca să învăț despre Sisif? Nu mi se pare important. Poate că psihoistoria ne va arăta calea spre o cu totul altă societate, una diferită de toate cele pe care le-am cunoscut, una stabilă și dorită de toți oamenii.

— Sper, oftă Seldon. Sper, dar deocamdată nu întrezăresc niciun semn încurajator. În viitorul apropiat, va trebui să lăsăm Periferia să se destrame. Asta va marca începutul Prăbușirii Imperiului Galactic.

4

— Așa am spus, declară Hari Seldon. „Asta va marca începutul Prăbușirii Imperiului Galactic.” Și este adevărat, Dors.

Dors asculta cu buzele strânse. Accepta poziția lui Seldon ca Prim Ministru așa cum accepta totul: calm. Singura ei misiune era aceea de a-l proteja pe el și de a-i proteja psihoistoria. Însă misiunea ei, știa foarte bine, era îngreunată de poziția lui. Cea mai bună protecție era să rămâi neremarcată. Și, atâta vreme cât Nava-Spațială-și-Soarele, simbolul Imperiului, își răspândea strălucirea asupra lui Seldon, toate scuturile materiale existente erau nesatisfăcătoare.

Luxul în care trăiau acum – ecranul care îi proteja de curiozitatea spionilor, ca și de o intruziune fizică; avantajele proprii cercetării istorice, având posibilitatea folosirii unor fonduri nelimitate – nu o satisfăcea. Ar fi schimbat bucuroasă toate acestea cu vechiul lor apartament de la Universitatea Streeling. Sau, și mai bine, pentru un apartament anonim, într-un sector anonim, unde nimeni să nu-i cunoască.

— Foarte bine, Hari dragă, spuse ea, dar nu este suficientă.

— Ce nu e suficientă?

— Informația pe care mi-ai dat-o. Ai spus că am putea pierde Periferia. Cum? De ce?

Seldon zâmbi scurt:

— Ce bine ar fi dacă aş şti, Dors, dar psihoistoria nu este încă în stadiul de a ne putea spune.

— Atunci spune-mi care este părerea ta. Este cumva ambiția guvernatorilor locali de a se declara independenți?

— Acesta este un factor, desigur. S-a întâmplat în istoria trecută – după cum ştii mai bine decât mine – dar nu a durat niciodată mult timp. Poate că de data aceasta va fi ceva permanent.

— Din cauză că Imperiul este mai slab?

— Da. Din cauză că relațiile comerciale sunt mai îngrădite decât pe vremuri, comunicațiile sunt mai rigide decât pe vremuri, guvernatorii de la Periferie sunt, în realitate, mai aproape de independență ca niciodată până acum. Dacă apare vreunul cu ambiții personale...

— Ai putea spune care?

— Absolut deloc. Tot ce putem scoate de la psihoistorie în acest moment este informația sigură că *dacă* se ivește un guvernator cu capacități și ambiții deosebite, ar putea găsi condiții mai favorabile scopurilor lui decât dacă s-ar fi născut în trecut. Ar putea interveni, de asemenea, și alte evenimente... o catastrofă naturală sau un neașteptat război civil între două coaliții de la Periferie. Acum nu se poate spune nimic precis referitor la evenimentul anume care va surveni, însă se poate spune că orice se va întâmpla, consecințele vor fi mult mai importante decât dacă s-ar fi produs acum un secol.

— Dar dacă nu ştii cu ceva mai multă precizie ce anume se va întâmpla la Periferie, cum vei face să-ți dirijezi acțiunile pentru a lăsa Periferia să se destrame, menținând Trantorul?

— Fiind cu ochii pe amândouă, încercând să stabilizez Trantorul, și nefăcând nimic pentru a stabili

Periferia. Deocamdată nu știu prea bine cum funcționează psihoistoria, deci nu ne putem aștepta de la ea să facă foarte mare ordine; trebuie, ca să spun așa, să exercităm mereu un control manual. În zilele care vor urma, metodele vor fi îmbunătățite, și necesitatea comenzilor manuale se va reduce.

— Dar asta, spuse Dors, se va întâmpla în viitor. Corect?

— Chiar și aceasta este doar o speranță.

— Și ce instabilități ar amenința Trantorul, dacă am decide totuși să păstrăm Periferia?

— Aceleași posibilități... factori sociali și economici, dezastre naturale, rivalități între înalții funcționari. Și încă ceva. I-am descris lui Yugo Imperiul ca fiind supraîncălzit. Trantorul este cea mai supraîncălzită porțiune dintre toate. Parcă totul se prăbușește. Infrastructura – alimentarea cu apă, căldura, eliminarea reziduurilor, alimentarea cu energie – are probleme deosebite, și iată o chestiune spre care mi-am îndreptat atenția din ce în ce mai mult în ultima vreme.

— Dar moartea Împăratului?

Seldon deschise larg brațele:

— Moartea este ceva inevitabil, însă Cleon se bucură de o sănătate bună. Este de vârsta mea (care mi-aș dori să fie ceva mai redusă). Fiul său este total inapt pentru a urma la tron, însă vor exista destui pretendenți. Mai mult decât suficient pentru a naște necazuri și a face din moartea sa o sursă de neplăceri, dar s-ar putea să nu se dovedească o catastrofă fatală... din punct de vedere istoric.

— Și dacă ar fi asasinat?

Seldon ridică iritat privirea:

— Să nu mai spui una ca asta. Chiar dacă nu ne poate auzi nimeni, renunță la folosirea cuvântului.

— Hari, nu fi absurd. Este o eventualitate care trebuie luată în seamă. A fost o vreme când Joraniți ar fi putut prelua puterea. Dacă așa s-ar fi întâmplat,

Împăratul, într-un fel sau altul...

— Poate că nu. Ar fi fost mult mai util pe post de marionetă. Și, în orice caz, las-o baltă. Joranum a murit anul trecut pe Nishaya, ca un jalnic personaj.

— A avut adepți.

— Desigur. Fiecare are adepți. În studiile tale despre istoria timpurie a Regatului Trantor și Imperiului Galactic, ai dat cumva peste Partidul Globalist, format pe Helicon?

— Nu. Nu am dat. N-aș vrea să-ți rănesc sentimentele, Hari, dar nu-mi aduc aminte să fi existat vreun moment în istorie în care Helicon să fi avut importanță.

— Nu mă simt rănit, Dors. Fericită este lumea fără istoric, așa am spus dintotdeauna... În orice caz, cu vreo douăzeci și patru de ani în urmă, s-a format pe Helicon un grup de oameni foarte convingși că Helicon era singura planetă locuită din Univers. Helicon *era* Universul, iar dincolo de el se afla doar o sferă solidă de cer pe care străluceau câteva mici stele.

— Cum puteau crede una ca asta? spuse Dors. Făceau parte din Imperiu, bănuiesc.

— Da, dar Globaliștii insistau că toate dovezile despre existența Imperiului erau fie iluzii, fie minciuni deliberate, că emisarii și funcționarii Imperiului erau heliconieni, care, din cine știe ce motive, jucau teatru. Erau absolut insensibili la orice argument logic.

— Și ce s-a întâmplat?

— Cred că întotdeauna este plăcut să crezi că lumea ta este *singura* lume. La apogeul lor, Globaliștii poate că au convins zece procente din populație să intre în mișcarea lor. Doar zece procente, dar erau o minoritate vehementă, care a acoperit cu gălăgia o majoritate indiferentă, amenințând să preia puterea.

— Dar nu au reușit, nu-i așa?

— Nu, nu au reușit. Globalismul a determinat o diminuare a comerțului cu Imperiul și economia

heliconiană s-a întors pe dos. Atunci când această credință a început să afecteze buzunarul populației, și-a pierdut rapid popularitatea. Ascensiunea și căderea probabil că a nedumerit pe mulți în acea vreme, însă psihoistoria, sunt sigur, ar fi arătat că erau lucruri inevitabile și că nu era cazul să le mai acorzi atenție.

— Înțeleg. Dar, Hari, care este morala acestei povestiri? Cred că există o legătură cu subiectul discuției noastre.

— Legătura este că aceste mișcări nu mor niciodată complet, oricât de ridicole ar părea doctrinele lor pentru un om cu mintea întreagă. Chiar și acum, pe Helicon, *chiar și acum*, există încă Globaliști. Nu mulți, dar periodic șaizeci sau șaptezeci se adună în ceea ce ei numesc Congresul Global și le face o plăcere enormă să discute despre Globalism, unul cu altul... Ei bine, cu abia zece ani în urmă, mișcarea Joranumită părea o amenințare teribil de cumplită pentru această planetă și nu ar fi deloc de mirare dacă ar mai exista unele rămășițe ale ei. Poate că vor exista rămășițe chiar și peste o mie de ani.

— Nu ar fi posibil ca unul dintre continuatori să fie periculos?

— Mă îndoiesc. Mișcarea era periculoasă doar din cauza charismei lui Jo-Jo. Iar Jo-Jo a dispărut. Nu a murit ca un erou, sau ca un personaj de seamă; s-a veștejit și a murit în exil, ca un om dărâmat.

Dors se ridică în picioare și traversă rapid camera dintr-un capăt într-altul, de câteva ori, legănându-și brațele pe lângă corp și încleștând pumnii. Se întoarce și luă loc în fața lui Seldon, care nu se ridicase.

— Hari, spuse ea, dă-mi voie să-ți spun ce gândesc eu. Dacă psihoistoria indică posibilitatea unor perturbări serioase pe Trantor, și dacă au mai rămas câțiva Joranumiți, atunci probabil că ei plănuiesc și acum asasinarea Împăratului.

Seldon râse nervos:

— Te legi de fantome, Dors. Calmează-te.

Dar descoperi că nici el nu putea neglija atât de ușor o astfel de posibilitate.

5

Sectorul Wye avea în tradiție opoziția față de Dinastia Entun a lui Cleon I, care condusese Imperiul de peste două secole. Opoziția data dintr-o vreme când linia Primarilor de Wye furnizaseră membri care ajunseseră Împărați. Dinastia wyană nu avusese viață lungă și nici nu se remarcase prin succese deosebite, însă populația și conducătorii Sectorului Wye nu voiau să uite faptul că deținuseră odată – oricât de efemer – poziția supremă. Scurta perioadă în care Rashelle, auto-proclamată Primar de Wye, înfruntase Imperiul, cu optsprezece ani în urmă, contribuise atât la mândria cât și la frustrarea Sectorului Wye.

Toate acestea garantau unei mici organizații de conspiratori de prima mână că în Wye se vor simți mai în siguranță decât oriunde altundeva pe Trantor.

Cinci dintre ei stăteau în jurul unei mese, într-o cameră dintr-o zonă dezafectată a sectorului. Camera era sărac mobilată însă bine ecranată.

Pe un scaun oarecum mai bun față de celelalte, stătea o persoană care putea fi considerată șeful grupului. Avea o figură uscată, ten palid și o gură lată, cu buze atât de palide încât de-abia se distingeau. Părul avea o urmă de gri, însă ochii ardeau însuflețiți de o furie de nestins.

Îl privea pe bărbatul care stătea exact în partea opusă lui – mult mai în vârstă și mai lipsit de vigoare, cu părul aproape alb. Obrajii grași îi tremurau atunci când vorbea.

Șeful spuse aspru:

— Ei? Este foarte clar că nu ai făcut nimic. Explică-

te!

Bărbatul mai în vârstă spuse:

— Eu sunt un vechi Joranut, Namarti. Pentru ce trebuie să dau explicații asupra acțiunilor mele?

Gambol Deen Namarti, pe vremuri mâna dreaptă a lui Laskin „Jo-Jo” Joranut, spuse:

— Sunt mulți Joranuți vechi. Unii sunt incompetenți, alții sunt blegi, iar alții au uitat. Faptul că ești un Joranut vechi poate însemna pur și simplu că ești un idiot bătrân.

Bărbatul se lăsă pe spate în scaun:

— Mă faci pe mine idiot bătrân? *Pe mine?* Kaspal Kaspalov? Eu eram împreună cu Joranut pe când tu încă nu intraseși în partid. Pe când erai un terchea-berchea zdrențaros în căutarea unei cauze.

— Nu te-am făcut idiot, spuse aspru Namarti. Am spus pur și simplu că unii dintre vechii Joranuți sunt idioți. Ai acum ocazia să-mi demonstrezi că nu faci parte dintre ei.

— Asocierea mea cu Jo-Jo...

— Las-o baltă. Jo-Jo a murit!

— Spiritul lui e încă viu.

— Dacă acest gând ne ajută în luptă, atunci spiritul lui trăiește. Însă asta s-o creadă alții... nu noi. Știm că a făcut greșeli.

— Te contrazic.

— Nu mai insista să faci un erou dintr-un simplu om care a făcut greșeli. A crezut că poate mișca Imperiul doar prin puterea oratoriei, prin cuvinte...

— Istoria ne arată că, în trecut, cuvintele au mișcat și munții.

— Însă, evident, nu cuvintele lui Joranut, pentru că el a făcut greșeli. Și-a ascuns cu prea puțină dibăcie originea mycogeniană. Mai rău, s-a lăsat prins în capcană și l-a acuzat pe Primul Ministru Eto Demerzel că este un robot. L-am prevenit să nu facă o astfel de acuzație și nu m-a ascultat... iar asta l-a distrus. Deci,

ce-ar fi să nu ne mai legăm de prostii? Oricum ne-am folosi noi de memoria lui Joranum pentru a-i manevra pe cei din afară, să nu ne agățăm noi înșine de ea.

Kaspalov rămase mut. Ceilalți trei își transferau privirile de la Namarti la Kaspalov și înapoi, mulțumiți să-l lase pe Namarti să ducă greul discuției.

— Odată cu exilarea lui Joranum pe Nishaya, mișcarea Joranumită s-a dezmembrat și a părut să se topească, spuse aspru Namarti. Și, într-adevăr, ar fi dispărut... dacă nu aș fi fost eu. Bucățică cu bucățică, piesă cu piesă, am refacut-o, am transformat-o într-o rețea care se întinde pe întreg Trantorul. Știți asta, presupun.

— Știu, Șefule, murmură Kaspalov.

Era clar că, prin folosirea titlului, Kaspalov căuta reconcilierea.

Namarti zâmbi discret. Nu insista asupra titlului, dar întotdeauna îi plăcea să îl audă.

— Faci parte din această rețea, spuse el, și ai îndatoriri.

Kaspalov tresări. În el se dădea o luptă interioară. Spuse încet:

— Șefule, mi-ai spus că l-ai avertizat pe Joranum să nu îl acuze pe fostul Prim Ministru că este un robot. Ai spus că nu te-a ascultat, dar măcar ai spus ce-ai avut de spus. Pot avea și eu același privilegiu, de a-ți spune ceea ce cred eu că este o greșeală și să mă asculți, așa cum te-a ascultat pe tine Joranum, chiar dacă, asemeni lui, nu vei lua în seamă sfatul?

— Sigur că poți să spui ce ai de spus. Tocmai de aceea sunteți aici, ca să spuneți ce aveți de spus. Care este părerea ta?

— Șefule, această nouă tactică a noastră este o greșeală. Provoacă disfuncționalități și distrugeri.

— Desigur! Tocmai asta se și dorește.

Namarti se foi în fotoliu, stăpânindu-și cu greu furia:

— Joranum a încercat cu vorba. N-a mers. Noi vom

supune Trantorul prin *acțiune*.

— Cât timp va dura? Și cu ce preț?

— Atâta timp cât va fi nevoie... și, de fapt, cu un preț foarte mic. O întrerupere a furnizării de energie aici, o fisură în conducta de apă acolo, deversarea unui canal de transport a reziduurilor, oprirea aerului condiționat. Neplăcere și disconfort... asta înseamnă.

Kaspalov dădu din cap:

— Lucrurile astea se acumulează.

— Desigur, Kaspalov, dar noi *dorim* ca neplăcerile și nemulțumirile populației să se acumuleze. Ascultă, Kaspalov. Orice om inteligent știe asta. Tehnologia va cădea ici și colo, chiar dacă noi nu facem nimic. Noi doar punem puțin umărul.

— Este periculos, Șefule. Infrastructura Trantorului este incredibil de complicată. O acțiune neatență o poate transforma în ruine. Dacă tragi de o sfoară care nu trebuie, Trantorul se dărâmă ca un castel făcut din cărți de joc.

— Până acum nu a căzut.

— S-ar putea să cadă în viitor. Și dacă se află că noi suntem la originea acestor acțiuni? Ne vor sfâșia. Nici nu va fi nevoie să fie chemate echipele de securitate și forțele armate. *Populația* ne va distruge.

— De unde să aibă suficiente informații pentru a da vina pe noi? Ținta firească a tuturor nemulțumirilor va fi guvernul... Consilierii Împăratului. Oamenii nu vor căuta niciodată mai în profunzime.

— Dar cum ne vom împăca cu propria noastră conștiință?

Această ultimă întrebare fusese pusă în șoaptă. Bătrânul era evident frământat de o puternică emoție. Kaspalov privi stăruitor peste masă, la șeful său, omul căruia îi jurase supunere. Făcuse asta crezând sincer că Namarti avea să continue într-adevăr lupta lui Jo-Jo Joranum de impunere a anumitor standarde de libertate; acum Kaspalov se întreba dacă Jo-Jo și-ar fi

dorit ca visul său să se transforme în așa ceva.

Namarti cloncăni din limbă, așa cum face un părinte care dorește să-și dojenească odrasla neascultătoare:

— Kaspalov, tu nu ești serios. Ți închipui că ne ataci la coarda sensibilă? Odată ce vom câștiga puterea, vom aduna piesele și le vom pune din nou împreună. Vom câștiga oamenii de partea noastră cu vechile discursuri ale lui Joranum despre participarea poporului la guvernare, iar atunci când vom fi sigur la putere, vom înființa un guvern mai eficient și mai ferm. Vom avea atunci un Trantor mai bun și un Imperiu mai puternic. Vom înființa un sistem informațional în care reprezentanții altor lumi vor vorbi unii cu alții, propunând tot felul de aiureli... dar *noi* vom guverna.

Kaspalov stătea nemișcat, nehotărât.

Namarti zâmbi fără urmă de veselie:

— Nu ai încredere? Nu putem pierde. A mers perfect până acum și va continua să meargă perfect. Împăratul nu știe ce se petrece. Nu are nici cea mai vagă idee. Iar Primul său Ministru este un matematician. Este adevărat, l-a distrus pe Joranum, dar de atunci nu a mai făcut nimic.

— Are ceva numit... numit...

— Las-o baltă. Joranum îi dădea foarte multă importanță, dar asta din cauză că era mycogenian. Așa s-a lăsat păcălit și în povestea cu robotul. Matematicianul ăsta nu are *nimic*...

— O psihoanaliză istorică sau cam așa ceva. L-am auzit odată pe Joranum spunând...

— *Las-o baltă*. Mai bine fă-ți treaba. Te ocupi de ventilația din Sectorul Anemoria, nu-i așa? Foarte bine, atunci. Provoacă o disfuncționalitate, cum crezi tu de cuviință. Fie se va întrerupe și umiditatea va crește, fie va produce un miros dezagreabil, găsești tu ceva... Nimeni nu va muri din asta, așa că nu mai face pe virtuosul, încărcându-te cu sentimente de vinovăție. Le provoci oamenilor o neplăcere care va crește gradul

general de disconfort și nemulțumire. Ne putem baza pe tine?

— Dar ceea ce pentru tineri și sănătoși este doar disconfort și nemulțumire, poate fi mult mai rău pentru copii, vârstnici și bolnavi.

— Acum vrei să-mi spui că nimeni nu trebuie să pățească nimic?

Kaspalov murmură ceva în sinea lui.

— Este imposibil să faci *ceva* astfel încât nimeni să nu pățească nimic, spuse Namarti. Tu fă-ți treaba. Fă-o astfel încât să afecteze cât mai puțini oameni posibil – dacă te muștră conștiința chiar atât de tare – dar *fă-o*.

— Ascultă! spuse Kaspalov. Mai am un lucru de spus, Șefule.

— Atunci spune-l, făcu plictisit Namarti.

— Putem munci ani întregi deteriorând infrastructura. Va veni vremea când vei profita de nemulțumirea oamenilor și vei pune stăpânire pe guvern. Cum ai de gând să faci asta?

— Vrei să știi exact cum vom face?

— Da. Cu cât lovim mai repede, cu atât vor fi mai limitate stricăciunile și cu atât mai eficientă va fi operația chirurgicală.

Namarti spuse rar:

— Încă nu m-am hotărât asupra naturii „operației chirurgicale”. Dar va veni și asta. Până atunci, îți vei face treaba?

Kaspalov aprobă resemnat, cu o mișcare a capului:

— Da, Șefule.

— Foarte bine, atunci, poți să pleci.

Și Namarti făcu un gest brutal, de concediere.

Kaspalov se ridică, se întoarse și plecă. Namarti îl privi părăsind încăperea. Spuse spre omul din dreapta sa:

— Nu mai putem avea încredere în Kaspalov. Este vândut, și a dorit să îmi cunoască planurile de viitor doar pentru a ne trăda. Fiți atenți la el.

Celălalt încuviință. Apoi plecară și ceilalți trei oameni, lăsându-l pe Namarti singur în cameră. Deconectă panourile luminoase, lăsând în tavan doar o porțiune luminoasă cât să nu se cufunde complet în întuneric.

Gândi: Fiecare lanț are verigi slabe, care trebuiesc eliminate. A mai trebuit să facem așa ceva și în trecut, iar rezultatul este că avem o organizație intangibilă.

Și zâmbi în obscuritate, schimonosindu-și fața într-un fel de bucurie feroce. La urma urmelor, rețeaua se extindea chiar și în Palat... nu foarte puternică, nu foarte de încredere, dar exista acolo. Și va fi întărită.

6

Vremea se menținea caldă și însorită deasupra zonei neacoperite a domeniilor Palatului Imperial.

Nu se întâmpla foarte des acest lucru. Seldon își aduse aminte că Dors îi povestise odată cum fusese aleasă această zonă cu ierni reci și ploi dese.

„De fapt, nu a fost *aleasă*”, spusese ea. „A fost moșia familiei Moroviene, în perioada de început a Regatului Trantor. Când Regatul a devenit Imperiu, Împăratul avea numeroase locuri la dispoziție... stațiuni de iarnă, stațiuni de vară, domenii pentru sport, litoraluri. Și, pe măsură ce planeta a fost acoperită încetul cu încetul de cupole, unuia dintre Împărați, trăind aici, i-a plăcut atât de mult încât zona a rămas neacoperită. Din cauză că rămăsese *singura* zonă neacoperită, a devenit repede specială – un loc deosebit – iar acest caracter i-a plăcut următorului Împărat... și următorului... și următorului... Și, uite-așa, s-a născut o tradiție.”

Și, ca întotdeauna când auzea un astfel de lucru, Seldon gândise: Cum ar putea psihoistoria să pună ordine în așa ceva? Ar putea prezice că o zonă va rămâne neacoperită, nefiind însă în stare să spună care

anume zonă? Ar putea ajunge oare într-un asemenea stadiu? Ar putea prezice că mai multe zone (sau poate nici una) vor rămâne neacoperite – greșind? Cum ar putea ține cont de dispozițiile sau de indispozițiile unui Împărat care se întâmplă să se afle pe tron într-un moment crucial și care ia o decizie într-un moment de bună dispoziție și nimic mai mult? În felul ăsta ajungem la haos... și la nebunie.

Cleon I se bucura, evident, de vremea bună.

— Îmbătrânesc, Seldon, spuse el. Nu e cazul să-ți amintesc și ție. Amândoi avem aceeași vârstă. Este un semn de bătrânețe faptul că nu mai am chef să joc tenis sau să pescuiesc, deși lacul a fost de curând populat cu pești, în schimb îmi doresc să fac o plimbare ușoară pe alei.

În timp ce vorbea, mânca nuci, care semănau cu ceea ce pe Helicon, lumea de baștină a lui Seldon, s-ar fi numit semințe de dovleac. Însă care erau mai mari și mai puțin gustoase. Cleon le spărgea cu delicatețe între dinți, înlătura coaja subțire și arunca în gură miezul.

Lui Seldon nu îi plăceau foarte mult, dar, desigur, după ce primi câteva de la Împărat, le acceptă și măncă. Nu prea multe.

Împăratul avea o grămadă de coji în mână și privi distrat în jurul său pentru a găsi vreun coș, sau ceva de genul ăsta, în care să le arunce. Nu văzu nici unul, dar remarcă un grădinar stând nu foarte departe, cu corpul drept (așa se cuvenea în prezența Împăratului) și cu capul respectuos aplecat.

— Grădinarule! strigă Cleon.

Grădinarul se apropie repede:

— Sire!

— Scapă-mă de astea, spuse Cleon punând cojile în mâna grădinarului.

— Da, Sire.

— Am și eu câteva, Gruber, spuse Seldon.

Gruber întinse mâna și spuse, aproape timid:

— Da, domnule Prim Ministru.

Dispăru în grabă. Împăratul privi curios în urma lui:

— Îl cunoști pe tipul ăsta, Seldon?

— Da, Sire. Este un vechi prieten.

— *Grădinarul* este un vechi prieten? Dar ce este el? Un coleg matematician ajuns la strâmtoare?

— Nu, Sire. Probabil că vă amintiți întâmplarea. Atunci când cu...

Își dresе vocea, căutând modalitatea cea mai diplomatică pentru a-i aminti Împăratului despre acel incident:

— ... sergentul mi-a amenințat viața, la scurt timp după ce am fost numit în actualul meu post, prin bunătatea voastră.

— *Tentativa de asasinare*, spuse Cleon ridicând privirea spre cer ca și cum încerca să nu se enerveze. Nu înțeleg de ce toată lumea se teme să pronunțe cuvântul ăsta.

Seldon spuse domol, disprețuindu-se pentru ușurința cu care învățase să flateze:

— Poate că noi ceilalți suntem mai puternic afectați decât voi la gândul că Împăratului nostru i s-ar putea întâmpla ceva rău.

Cleon zâmbi ironic:

— Așa o fi. Și ce legătură are asta cu Gruber? Parcă așa îl cheamă, nu?

— Da, Sire. Mandell Gruber. Sunt sigur că dacă veți sonda în memorie, vă veți aminti că un grădinar a venit în fugă să mă apere cu o greblă, deși sergentul avea în mână un blaster.

— A, da. Și tipul ăsta este acel grădinar?

— El, Sire. De atunci l-am considerat prieten și mă întâlnesc cu el de fiecare dată când ies pe domenii. Cred că mă supraveghează, se simte răspunzător pentru mine. Și, desigur, eu îi sunt recunoscător.

— Te înțeleg... Că tot veni vorba, ce mai face formidabila ta doamnă, Dr. Venabili? Nu mă întâlnesc

prea des cu ea.

— Este istoric, Sire. Pierdută în trecut.

— Nu te sperie? Pe mine m-ar speria. Mi s-a povestit cum l-a tratat pe acel sergent. Aproape că ți s-ar fi făcut milă de el.

— Când e vorba de siguranța mea, Sire, nimic nu-i poate sta în cale. Însă, în ultima vreme nu i s-a mai oferit ocazia. Totul este liniștit.

Împăratul privi în urma grădinarului, care dispărea din raza vizuală:

— L-am răsplătit pe acest om?

— M-am ocupat eu de asta, Sire. Are o soție și două fiice. Am aranjat ca fiecare fată să aibă pusă de-o parte câte o sumă de bani.

— Foarte bine. Însă cred că are nevoie de o promovare... Este un grădinar bun?

— Excelent, Sire.

— Grădinarul Șef, Malcomber – nu-mi mai aduc bine aminte cum îl cheamă – a îmbătrânit și probabil că nu mai poate face față slujbei. S-a apropiat de optzeci de ani. Crezi că Gruber i-ar putea lua locul?

— Sunt sigur ca ar putea, Sire, dar îi place slujba pe care o are acum. Stă afară, sub cerul liber, indiferent de vreme.

— Da, văd că recomandările tale sunt foarte bune. Sunt sigur că se va deprinde cu treburile administrative și chiar *am* nevoie de cineva pentru rearanjarea domeniilor. Hmmm. Trebuie să mă mai gândesc la asta. Prietenul tău Gruber ar putea fi chiar omul de care am nevoie... Apropo, Seldon, la ce te refereai când ai spus că totul este liniștit?

— Am vrut să spun, Sire, că nu au mai fost semne de neînțelegere la Curtea Imperială. Tendința inevitabilă spre intrigi pare să se apropie de minima posibilă.

— N-ai mai vorbi așa dacă ai fi Împărat, Seldon, și ar trebui să te lupți cu toți funcționarii ăștia și plângerile lor. Cum poți să-mi spui că lucrurile sunt liniștite, când

ajung la mine în fiecare săptămână rapoarte despre o avarie importantă aproape în fiecare loc de pe Trantor?

— Sunt evenimente inevitabile.

— Nu-mi aduc aminte să se fi produs atât de frecvent în anii precedenți.

— Poate din cauză că nici nu s-au produs, Sire. Infrastructura îmbătrânește și ea o dată cu trecerea timpului. Pentru a face reparațiile necesare așa cum trebuie este nevoie de timp, muncă și cheltuieli enorme. O creștere a taxelor nu ar fi privită cu ochi buni, în vremurile astea.

— Dar ce, au fost vreodată privite cu ochi buni? Înțeleg că oamenii sunt foarte nemulțumiți de aceste disfuncționalități. Trebuie să le pui capăt, Seldon. Psihoistoria ce zice?

— Zice ce zice și bunul simț. Anume că totul îmbătrânește.

— Ei bine, asta mi-a cam stricat buna dispoziție. Trebuie să faci ceva, Seldon.

— Da, Sire, spuse încet Seldon.

Împăratul se îndepărtă cu pași mari. Seldon se gândi că ultima parte a discuției îi stricase și lui ziua. Prăbușirea centrului era alternativa pe care nu o dorea. Dar cum să o evite? Cum să mute criza înspre Periferie?

Psihoistoria nu îi spunea cum.

7

Raych Seldon se simțea extraordinar de mulțumit pentru că era prima cină *en famille* pe care o lua în ultimele luni cu cele două ființe pe care le considera mamă și tată. Știa foarte bine că nu îi erau părinți în sens biologic, dar asta nu avea importanță. Le zâmbi cu o dragoste nețărmurită.

Ambianța nu era tot atât de plăcută ca cea din Streeling, pe vremuri, când căminul lor era mic și intim,

o adevărată bijuterie în clădirea mare a Universității. Acum, din nefericire, nimic nu putea ascunde grandoarea apartamentului Primului Ministru.

Raych se privea câteodată în oglindă și se minuna cum de fusese totul posibil. Nu era înalt, avea doar 163 centimetri în înălțime, mult mai scund decât oricare dintre părinții săi. Era cam îndesat, însă musculos (nu gras), brunet, și purta semnul caracteristic dahlților: mustața pe care și-o păstra cât mai neagră și mai deasă.

În oglindă îl mai putea vedea și acum pe vagabondul de dinaintea întâlnirii cu Hari și Dors. Seldon era mult mai tânăr în acele vremuri. Raych avea acum vârsta lui de atunci. Uimitor, Dors se schimbaseră extrem de puțin. Părea tot atât de proaspătă și de zveltă ca în ziua în care Raych le arătase pentru prima oară drumul spre Mama Rittah, în Billibotton. Iar el, Raych, născut în sărăcie și mizerie, era acum membru în serviciul public, un mic slujbaş în Ministerul Populației.

— Cum merg lucrurile la Minister, Raych? întrebă Seldon. Vreun progres?

— Oarecum, tată. Elaborăm legi. Luăm decizii. Ținem discursuri. Totuși, este greu să miști oamenii. Poți să predici cât vrei despre frăția dintre oameni, însă nimeni nu se prea simte frate cu altul. Ce mă descurajează pe mine este că dahlții sunt la fel de răi ca și ceilalți. Vor să fie tratați ca egali, așa spun, și este adevărat, însă dacă li se dă ocazia, nu le face nicio plăcere să-i trateze pe *ceilalți* ca egali.

— Este imposibil să schimbi mentalitatea și inima oamenilor, Raych, spuse Dors. Cel mai bun lucru pe care-l poți face este să încerci și să reușești eliminarea celor mai mari dintre nedreptăți.

— Necazul este, spuse Seldon, că, de-a lungul istoriei, nimeni nu s-a ocupat să rezolve aceasta problemă. Oamenilor li s-a permis să se macine în tentantul joc „eu sunt mai bun decât tine”, și este greu astăzi să faci ordine în toată harababura pe care au

creat-o. Dacă lași lucrurile să meargă de la sine pe o cale proastă timp de o mie de ani, nu este de mirare dacă ai nevoie de – să zicem – o sută de ani pentru a mai îmbunătăți situația.

— Tată, spuse Raych, uneori am impresia că mi-ai dat slujba asta pentru a mă pedepsi.

Seldon ridică sprâncenele:

— Ce motiv aș fi avut să te pedepsesc?

— Pentru că m-am simțit atras de lozincile lui Joranum, cele cu egalitatea dintre sectoare și o mai mare participare a populației la guvernare.

— Nu te condamn pentru așa ceva. Sunt idei atrăgătoare, dar știi că Joranum le folosea doar ca pe o modalitate de a prelua puterea. După aceea...

— Dar m-ai pus să-i întind capcana, în ciuda faptului că eram de acord ideile lui.

— Nu mi-a fost ușor să-ți cer să faci una ca asta, spuse Seldon.

— Iar acum mă pui să muncesc la implementarea programului lui Joranum, ca să-mi arăți cât de dificilă este în realitate o asemenea sarcină.

Seldon se întoarse spre Dors:

— Ce spui, Dors? Băiatul ăsta îmi atribuie un fel de ticăloșie ascunsă, care pur și simplu nu face parte din caracterul meu.

Umbra unui zâmbet trecu pe deasupra buzelor lui Dors:

— Sunt sigură, spuse ea spre Raych, că nu îl acuzi pe tatăl tău de așa ceva.

— Nu asta voiam să spun. În viața obișnuită, tată, nimeni nu este mai cinstit și mai sincer decât tine. Dar dacă *trebuie*, te pricepi să măsluiești cărțile. Nu asta speri să faci cu ajutorul psihoistoriei?

— Până acum, spuse Seldon cu tristețe, am făcut foarte puține lucruri cu psihoistoria.

— Păcat. Mă gândesc că există poate un fel de soluție psihoistică la problema intoleranței.

— Poate că există. Însă eu nu am descoperit-o deocamdată.

Când cina luă sfârșit, Seldon spuse:

— Tu și cu mine, Raych, vom avea o mică discuție.

— Serios? spuse Dors. Să înțeleg că eu nu sunt invitată?

— Probleme ministeriale, Dors.

— *Prostii* ministeriale, Hari. Iar ai să-i ceri bietului băiat să facă ceva cu care eu nu sunt de acord.

Seldon spuse cu fermitate:

— Oricum, nu am să-i cer să facă ceva cu care *el* nu va fi de acord.

— Este în regulă, mama, spuse Raych. Lasă-ne să discutăm. Îți promit că după aceea îți voi povesti totul.

Dors dădu ochii peste cap:

— Voi doi o să pretindeți după aceea că ați discutat „secrete de stat”. Știu eu.

— De fapt, spuse foarte hotărât Seldon, exact asta și avem de discutat. Și sunt de o importanță covârșitoare. Vorbesc serios, Dors.

Dors se ridică, strângând din buze. Părăsi camera, aruncând un ultim avertisment:

— Hari, să nu îl arunci pe băiat în gura lupilor.

După ce ea plecă, Seldon spuse aproape în șoaptă:

— Raych, mă tem că exact asta am să fac: am să te arunc în gura lupilor.

8

Se priveau față în față, în biroul lui Seldon. „Locul meu de gândire”, așa îi spunea. Acolo petrecuse nenumărate ore încercând să găsească o cale pentru a ocoli sau a trece peste complicațiile guvernării Imperiale și trantoriene.

— Raych, spuse el, ai citit despre recente avarii pe care le avem în infrastructura planetei?

— Da, spuse Raych. Dar știi, tată, planeta noastră e cam bătrână. Ce-ar trebui să facem, ar fi să îi trimitem pe toți de-aici, să facem toate săpăturile de care este nevoie, să înlocuim, să computerizăm, după care să îi aducem pe toți înapoi... sau mai bine nu, să aducem doar jumătate. Ar fi mult mai bine pentru Trantor dacă n-ar avea decât douăzeci de miliarde de locuitori.

— Care anume dintre ei? întrebă zâmbind Seldon.

— Tare-aș vrea să știu și eu, făcu întunecat Raych. Problema este că nu putem reface planeta dintr-o dată. Suntem obligați să cârpim.

— Da, Raych, însă se întâmplă unele lucruri ciudate. Vreau să-mi spui care este părerea ta. Eu mi-am făcut deja unele idei.

Scoase din buzunar o mică sferă.

— Ce-i asta? întrebă Raych.

— Este o hartă a Trantorului, foarte precisă. Raych, fă-mi plăcerea, dă la o parte toate lucrurile de pe birou.

Seldon așeză sfera mai mult sau mai puțin în centrul biroului și duse mâna spre un panou de comandă aflat pe brațul fotoliului. Se folosi de degetul mare pentru a închide un contact, și lumina din cameră se stinse, în timp ce suprafața biroului strălucea cu o culoare ivorie, care părea adâncă de un centimetru. Sfera se aplatizase și se extinsese până la marginile suprafeței biroului.

Lumina se stinse, punct cu punct, dar nu pe de-a ntregul, formând un desen. După aproape o jumătate de minut, Raych exclamă, surprins:

— *Este o hartă a Trantorului.*

— Bineînțeles. Nu asta ți-am spus și eu? Însă nu poți cumpăra o chestie ca asta de la magazin. Este una dintre jucăriile cu care se joacă forțele armate. Ar putea reprezenta Trantorul și ca o sferă, însă o proiecție plană ți-ar arăta mai clar ceea ce vreau să-ți arăt.

— Ce vrei să-mi arăți, tată?

— Ei bine, în ultimii doi ani s-au produs avarii. Așa

cum spui și tu, planeta este bătrână și este normal să ne așteptăm la avarii. Însă sunt prea frecvente și aproape toate par a fi rezultatul unor greșeli umane.

— Nu ți se pare plauzibil?

— Ba da, desigur. În anumite limite. Acest lucru este valabil chiar și atunci când este vorba de cutremure.

— Cutremure? Pe Trantor?

— Recunosc că Trantorul este o planetă foarte puțin seismică. Iar asta este un lucru bun, pentru că dacă închizi lumea sub cupolă, în timp ce pe planetă au loc câteva cutremure puternice pe an, riști să se spargă o porțiune din cupolă, iar asta ar provoca distrugerii mari. Mama ta spune că unul dintre motivele pentru care Trantorul (și nu altă lume) a fost ales capitala Imperiului îl constituie faptul că este muribund din punct de vedere geologic... am folosit exact expresia ei, deloc măgulitoare. Totuși, deși este muribund, nu este mort. Se produc din când în când unele cutremure minore... trei în ultimii doi ani.

— Nu mi-am dat seama, tată.

— Cu greu și-ar putea da cineva seama. Cupola nu este un obiect dintr-o bucată. Are sute de secțiuni, fiecare putând fi ridicată și întredeschisă pentru a elimina tensiunile și compresionile în cazul unui cutremur. Întrucât un cutremur, atunci când se produce, durează de la zece secunde până la un minut, deschiderea durează și ea foarte puțin. Trantorienii de dedesubt nici măcar nu o pot sesiza. Mai repede și-ar da seama de tremuratul și zdrăngănitul ușor al sticlelor de prin casă decât de deschiderea și închiderea cupolei de deasupra și infiltrarea slabă a condițiilor climaterice de afară...

— Asta-i bine, nu-i așa?

— Ar trebui să fie. Totul este computerizat, desigur. Izbucnirea unui cutremur într-un anumit loc activează comenzile pentru deschiderea și închiderea acelei secțiuni a cupolei. Cupola se deschide înainte ca

vibrația să devină prea puternică.

— Da, e bine.

— Însă în cazul celor trei mici cutremure din ultimii doi ani, comenzile cupolei au „căzut”, în toate cazurile. Cupola nu s-a deschis și în fiecare caz au fost necesare reparații. A fost nevoie de timp, de bani, iar condițiile climaterice au fost sub optim o perioadă îndelungată de timp. Raych, știi care sunt șansele ca echipamentul să se defecteze în *toate* trei cazurile?

— Mici?

— Extrem de mici. Sub unu la sută. Se poate trage concluzia că cineva a stricat comenzile înaintea producerii unui cutremur. Acum, trebuie să știi că aproximativ o dată la un secol avem o scurgere de lavă, care este mult mai greu de controlat... și refuz să mă gândesc la ce s-ar întâmpla dacă nu ar fi observată decât atunci când ar fi prea târziu. Din fericire, așa ceva nu s-a întâmplat și nici nu este probabil să se întâmple. Totuși... Pe această hartă vei descoperi locurile în care s-au produs avariile în ultimii doi ani. Se pare că ele s-au datorat erorilor umane, însă niciodată nu am putut descoperi *cine* anume este vinovatul.

— Din cauză că toată lumea este preocupată să-și acopere spatele.

— Mă tem că ai dreptate. Aceasta este caracteristica oricărei birocrații, iar birocrăția Trantorului este cea mai mare din istorie... Dar ce părere ai despre locurile în care s-au produs?

Harta era presărată cu semne micițe, roșii și strălucitoare, semănând cu niște bășicuțe pe suprafața uscatului Trantorului.

— Ei bine, avansă prudent Raych, par uniform răspândite.

— Exact... nu ți se pare interesant? Ne-am putea aștepta ca porțiunile mai vechi ale Trantorului să aibă infrastructura cea mai deteriorată, și să fie mult mai predispuse la evenimente care necesită o decizie umană

rapidă, creând cadrul posibilelor erori umane... Voi colora secțiunile mai vechi ale Trantorului cu albastru și vei remarca faptul că avariile nu par mai dese în locurile albastre.

— Și?

— De aici trag concluzia, Raych, că avariile nu au o origine naturală, ci sunt provocate în mod deliberat și distribuite într-o manieră care să afecteze cât mai mulți oameni posibil, creând astfel nemulțumire pe o arie cât mai întinsă.

— Nu mi se pare prea probabil.

— Nu? Atunci hai să aruncăm o privire la evoluția *în timp* a avariilor și nu în spațiu.

Zonele albastre precum și punctele roșii dispărură repede. Harta Trantorului rămase pustie... apoi semnele începură să apară și să dispară ici și colo, unul câte unul.

— Observă, spuse Seldon, că punctele nu apar în grupuri, mai multe odată. Apare unul, apoi altul, apoi altul, și așa mai departe, aproape ca ticăitul regulat al unui metronom.

— Crezi că sunt intenționate?

— Eu zic că da. Cel care face asta vrea să provoace cât mai multe distrugerii cu cât mai puține eforturi posibil, așa că nu are rost să provoace două în același timp, pentru ca una dintre avarii o va atenua pe cealaltă, în buletinele de știri și în conștiința publicului. Fiecare incident trebuie să provoace o iritare cât mai mare.

Harta dispăru, luminile se aprinseră. Sfera se comprimă, ajungând la dimensiunea originală și Seldon o băgă la loc în buzunar.

— Cine ar face toate astea? întrebă Raych.

Seldon spuse, gânditor:

— Acum două zile am primit un raport despre o crimă în Sectorul Wye.

— Nu e ceva neobișnuit, spuse Raych. Deși Wye nu

face parte dintre sectoarele în care domnește fărâdelegea, probabil că se produc și acolo multe crime, zilnic.

— Sute, spuse Seldon scuturând din cap. Am avut zile grele, când numărul deceselor violente pe întreg Trantorul se apropia de un milion pe zi. În general, sunt puține șanse să găsești toți vinovații, toți criminalii. Crimele intră în dosare, completând statisticile. Însă această crimă este neobișnuită. Omul a fost ucis cu cuțitul... de către un ageamiu. Când a fost găsit, încă mai avea un suflu de viață în el. Înainte de a muri a mai apucat să gâfâie un singur cuvânt, și acesta a fost „Șeful”. Asta ne-a trezit curiozitatea, și am reușit să-l identificăm. Lucra în Anemoria și nu știu ce făcea în Wye. Însă un ofițer merituos a reușit să descopere că era un vechi Joranumit. Se numea Kaspal Kaspalov, și se știe bine că a fost unul dintre intimii lui Laskin Joranum. Și cineva l-a ucis. Cu cuțitul.

Raych se încruntă:

— Tată, crezi că mai există vreo altă Conspirație Joranumită? Joranumiții au dispărut.

— Nu cu mult timp în urmă, mama ta m-a întrebat dacă nu cumva am impresia că mai există câțiva Joranumiți activi. Iar eu i-am spus că orice credință își menține întotdeauna un anumit cadru, uneori timp de secole. De obicei nu sunt foarte importante, doar niște grupuri fărâmițate, care nu mai contează. Totuși, dacă Joranumiții și-au păstrat o organizație? Dacă au păstrat o anumită putere? Dacă sunt capabili să omoare pe cineva considerat trădător în rândurile lor? Dacă tocmai ei produc aceste avarii, ca un preludiu la acapararea puterii?

— Tată, sunt o grămadă de „dacă”.

— Știu. Și s-ar putea să mă înșel. Dar crima s-a produs în Wye și, întâmplător, în Wye nu a avut loc nicio avarie a infrastructurii.

— Ce dovedește asta?

— Ar putea dovedi că centrul conspirației este în Wye și că acești conspiratori nu doresc să sufere și ei, ci doar restul Trantorului. Ar putea de asemenea însemna că nu sunt implicați Joranumiții, ci membri ai vechii familii wyane care încă mai visează să conducă Imperiul.

— Aoleu, tată. Faci din țânțar armăsar.

— Știu. Acum să presupunem că *este* o conspirație Joranumită. Mâna dreaptă a lui Joranum a fost Gambol Deen Namarti. Nu s-a înregistrat nicăieri moartea lui Namarti, nici că ar fi părăsit Trantorul. De fapt, nu mai există nicio informație despre cum și-a dus viața în ultimul deceniu. Nu e de mirare. La urma urmelor, e ușor să pierzi urma unei persoane printre alte patruzeci de miliarde. A existat o perioadă în viața mea când încercam să fac exact același lucru. Desigur, Namarti s-ar putea să fie mort. Asta ar fi cea mai simplă explicație. Dar s-ar putea să *nu* fie mort.

— Și ce facem?

Seldon oftă:

— Logic ar fi să mă adresez forțelor de securitate, însă nu pot face așa ceva. Eu nu am forța lui Demerzel. El putea convinge oamenii; eu nu pot. Avea o personalitate puternică; eu sunt doar un... matematician. Eu nu ar trebui să fiu Prim Ministru; nu sunt făcut pentru așa ceva. Și nici nu aș fi... dacă Împăratul nu s-ar fi bizuit pe psihoistorie mai mult decât merită.

— Acuma parcă-ți plângi de milă, nu-i așa, tată?

— Da. Presupun că asta fac, dar mă imaginez mergând până la sediul securității, ca să le arăt ce ți-am arătat și ție pe hartă...

Arată spre suprafața biroului, acum goală:

— ... și spunându-le că suntem în mare pericol din cauza unei conspirații a cărei natură și importanță nu le cunoaștem. Vor asculta cu seriozitate și, după plecarea mea, vor râde între ei de „matematicianul nebun”... și bineînțeles că nu vor face nimic.

— Atunci, ce facem? întrebă Raych întorcându-se la subiect.

— Ce vei face *tu*, Raych, asta-i problema. Am nevoie de mai multe dovezi, și vreau să mi le găsești. Aș fi trimis-o pe mama ta, dar ea nu ar pleca de lângă mine sub niciun motiv. Nici eu nu pot părăsi în acest moment domeniile Palatului. Imediat după Dors și după mine, am încredere în tine. Ba, de fapt, am mai multă încredere în tine decât în Dors și în mine. Ești încă tânăr, puternic, ești un Twister mai bun decât am fost eu vreodată și ești inteligent. Totuși, trebuie să ții cont că nu vreau să-ți riști viața. Fără eroisme, fără prostii. Nu aș mai putea privi vreodată în ochii mamei tale dacă ai păți ceva. Află ce poți. Probabil vei descoperi că Namarti trăiește și complotează... sau că este mort. Probabil vei afla că Joranumiții constituie un grup activ... sau muribund. Probabil vei afla că familia wyană aflată la conducere complotează... sau nu. Toate astea sunt lucruri care merită aflate, dar nu sunt vitale. Eu vreau să aflu dacă avariile infrastructurii au o cauză umană, și, mult mai important, dacă sunt produse în mod intenționat. În cazul ăsta, aș vrea să aflu ce alte planuri au conspiratorii. Părerea mea este ca plănuiesc o lovitură mare și, dacă este așa, trebuie să aflu ce anume.

Raych spuse prudent:

— Ai vreun plan, vreo idee de unde să încep?

— Da, Raych. Vreau să mergi în Wye, în zona în care a fost omorât Kaspalov. Află dacă era un Joranumit activ și vezi dacă nu poți intra tu însuși într-o celulă Joranumită.

— Ar putea fi posibil. Pot oricând să pretind că sunt un vechi Joranumit. Este adevărat că eram destul de tânăr pe vremea când Joranum își ținea discursurile, dar am fost foarte impresionat de ideile lui. Nici nu trebuie să mă prefac.

— Da, însă există o mare dificultate. Ai putea fi

recunoscut. La urma urmei, ești fiul Primului Ministru. Ai apărut din când în când la holoviziune și ți s-au luat interviuri în care vorbeai despre egalitatea dintre sectoare.

— Da, dar...

— Fără dar, Raych. Vei purta pantofi cu talpa groasă, pentru a-ți adăuga încă trei centimetri la înălțime, și va veni cineva să-ți arate cum îți poți schimba forma sprâncenelor, cum îți poți face fața mai rotundă, cum îți poți schimba timbrul vocii.

Raych dădu din umeri:

— Atâta deranj pentru nimic.

— Și, spuse Seldon cu voce tremurată, va trebui să-ți razi mustața.

Raych holbă ochii și rămase câteva momente nemișcat, mut și îngrozit. Apoi șopti răgușit:

— Să-mi rad mustața?

— Da, vei avea o față netedă ca-n palmă. Nimeni nu te va recunoaște fără ea.

— Dar nu se poate. E ca și cum ți-ar tăia ție... e ca și cum te-ar castra.

Seldon dădu din cap:

— Este doar o tradiție ciudată. Yugo Amaryl este la fel de dahlit ca și tine și nu poartă mustață.

— Yugo este *sonat*. Cred că dacă nu ar exista matematica, nici nu ar avea motive să trăiască.

— Este un matematician strălucit și absența mustaței nu îi diminuează calitățile. În plus, *nu* este o castrare. Mustața îți va crește în două săptămâni.

— Două săptămâni! Îmi vor trebui doi *ani* ca să ajungă tot atât de... de...

Ridică mâna, ca pentru a-și acoperi mustața și a o proteja.

Seldon spuse, neînduplecat:

— Raych... Este un sacrificiu pe care trebuie să îl faci. Dacă mergi acolo ca spionul meu, *cu* mustață, s-ar putea să... să pățești ceva.

— Mai bine *mor*, spuse cu violență Raych.

— Lasă melodrama, spuse cu severitate Seldon. Mai bine *nu* mori. De fapt, îți poruncesc: să nu mori. Și...

Aici Seldon ezită puțin.

— ... nu-i spune nimic mamei tale. Mă voi ocupa eu de asta.

Raych își privi tatăl cu frustrare și spuse cu o voce șoptită și disperată:

— Bine, tată.

— Voi pune pe cineva să-ți supravegheze deghizarea, spuse Seldon. După aceea vei pleca spre Wye, cu un aero-reactor... Capul sus, Raych, nu-i sfârșitul lumii.

Raych zâmbi anemic și Seldon îl privi plecând, cu o privire îngrijorată. O mustață putea crește din nou, cu ușurință. Un fiu nu putea. Seldon știa foarte bine că îl punea în pericol pe Raych.

9

Fiecare avem micile noastre iluzii. Cleon – Împăratul Galaxiei, Regele Trantorului, și posesor al unei imense colecții de titluri a căror menționare lua foarte mult timp – avea impresia că era o persoană democrată.

Întotdeauna se înfuria când era avertizat să nu facă un lucru sau altul de către Demerzel (și, mai recent, de către Seldon) pe motiv că o astfel de acțiune ar putea fi considerată „tiranică” sau „despotică”.

Cleon nu era din fire un tiran sau un despot; el nu dorea decât să acționeze ferm și decisiv.

De multe ori vorbea cu o aprobare nostalgică despre vremurile în care Împărații se puteau întâlni liber cu supușii lor. Dar acum, bineînțeles, când loviturile de Palat și asasinatele – înfăptuite sau doar plănuite – deveniseră o tristă realitate a vieții, Împăratul fusese, din necesitate, izolat de lume.

Este greu de presupus că Cleon, care niciodată în

viață nu se întâlnise cu alți oameni decât în condițiile cele mai restrictive, s-ar fi simțit într-adevăr în largul său într-o întâlnire neprevăzută, cu niște străini, însă el își imagina că i-ar face plăcere. În consecință, era entuziasmat de rarele ocazii în care putea vorbi cu una dintre slugile de pe domenii, pentru a-i zâmbi și a i se plânge câteva momente de povara îndatoririlor Împărătești. Asta îl făcea să se simtă democrat.

Uite, de exemplu, grădinarul ăsta de care îi vorbise Seldon. Ar fi nimerit, ba ar fi chiar o plăcere să îl răsplătească, destul de târziu, e adevărat, pentru loialitatea și curajul lui... iar asta o va face el însuși, nu va lăsa treaba pe umerii unui funcționar.

Aranjă deci o întâlnire cu individul în vasta grădină de trandafiri, care înflorise aproape în totalitate. Locul va fi foarte potrivit, gândi Cleon, dar, desigur, grădinarul trebuia adus acolo primul. Împăratul nici nu putea concepe să aștepte. Una este să fii democrat și cu totul alta să te lași pus într-o situație penibilă.

Grădinarul îl aștepta printre trandafiri, cu ochii mari, cu buzele tremurând. Cleon se gândi că probabil nimeni nu îi spusese grădinarului motivul acestei întâlniri. Nu-i nimic, o să-l liniștească el, cu tact și cu delicatețe... numai că, acum își dădu seama, nu își mai amintea cum îl cheamă pe individ.

Se întoarse spre unul dintre funcționarii de lângă el și puse o întrebare:

— Cum îl cheamă pe grădinar?

— Mandell Gruber, Sire. Este grădinar aici de treizeci de ani.

Împăratul dădu din cap și spuse:

— Aaaa, Gruber! Sunt încântat să întâlnesc un grădinar atât de harnic și talentat ca tine.

— Sire, murmură Gruber clănțănind din dinți, eu nu am foarte multe calități, dar fac tot posibilul pentru a satisface grațioasa voastră persoană.

— Sigur, sigur, spuse Împăratul.

Cine știe, poate grădinarul ăsta își închipuie că îmi bat joc de el, gândi Împăratul. Oamenii ăștia din clasele inferioare nu aveau simțurile acelea fine care veneau o dată cu rafinarea manierelor. Din cauza asta, era greu să te arăți democrat față de ei.

— Am auzit de la Primul Ministru, spuse Cleon, despre loialitatea cu care i-ai venit în ajutor pe vremuri și despre faptul că te îngrijești de domenii cu foarte multă pricepere. Primul Ministru îmi spune că tu și cu el sunteți prieteni.

— Sire, Primul Ministru este deosebit de bun cu mine, însă eu îmi cunosc bine locul. Nu vorbesc niciodată înainte ca dânsul să-mi vorbească primul.

— Foarte bine, Gruber. Asta demonstrează că ai maniere, însă Primul Ministru, ca și mine de altfel, este un om cu impulsuri democratice. Eu am încredere în modul său de a aprecia oamenii.

Gruber se înclină adânc.

— După cum știi, Gruber, spuse Împăratul, Grădinarul Șef Malcomber este foarte bătrân și abia așteaptă să se retragă. Responsabilitățile au devenit o povară prea grea pentru umerii lui.

— Sire, Grădinarul Șef este foarte respectat de toți grădinarii. Fie ca el să trăiască mulți ani de-acum încolo, pentru ca noi să putem găsi la dânsul judecată și sfaturi înțelepte.

— Bine spus, Gruber, făcu neglijent Împăratul, dar știi foarte bine că astea-s aiureli. Nu mai are cum trăi foarte mult și în niciun caz nu mai are vigoarea și calitățile necesare acestui post. El însuși cere să se retragă înainte de sfârșitul anului, iar eu i-am promis acest lucru. Rămâne să-i găsec un înlocuitor.

— O, Sire sunt cincizeci de bărbați și femei pe acest vast domeniu, care ar putea fi Grădinari Șefi.

— Așa o fi, spuse Împăratul, însă preferința mea a căzut asupra ta.

Împăratul zâmbi mărinimos. ăsta era momentul!

Acum se aștepta ca Gruber să cadă în genunchi, într-un extaz de recunoștință.

Gruber nu reacționează astfel și Împăratul se încruntă.

— Sire, spuse Gruber, este o onoare prea mare pentru mine... mult prea mare.

— Prostii, spuse Cleon nemulțumit că hotărârea îi era contestată. A sosit timpul să-ți fie recunoscute calitățile. De-acum încolo nu va mai trebui să stai expus la capriciile vremii. Vei avea un birou – biroul Grădinarului Șef – și o locuință frumoasă, pe care o voi redecora special pentru tine. Îți poți aduce acolo întreaga familie... Ai familie, nu-i așa, Gruber?

— Da, Sire. O nevastă și două fiice. Și un ginere.

— Foarte bine. Te vei simți foarte bine, și noua ta viață o să-ți placă, Gruber. Vei sta înăuntru, la adăpost de vremea capricioasă, ca un adevărat trantorian.

— Sire, țineți cont că eu sunt anacreonian prin educație...

— Am ținut cont, Gruber. În ochii Împăratului, toate lumile sunt la fel. S-a făcut. Meriți slujba de Grădinar Șef.

Dădu din cap și se îndepărtă maiestuos. Era mulțumit de ultimul sau gest de bunăvoință. Desigur, individul ar fi trebuit să se arate puțin mai recunoscător, să fi dat dovadă de mai multă apreciere, dar, în sfârșit, totul se rezolvase.

Și era mult mai ușor să faci *asta* decât să rezolvi problema avariilor infrastructurii.

Cleon, într-un moment de iritare, declarase că ori de câte ori o avarie putea fi atribuită erorii umane, individul vinovat trebuia executat fără întârziere.

„Câteva execuții”, spusese el, „și ai să te miri cât de atenți vor deveni cu toții.”

„Sire”, spusese Seldon, „mă tem că o astfel de atitudine despotică nu ar duce la rezultatele pe care le doriți. Probabil că i-ar determina pe muncitori să facă grevă... și dacă încercați să-i obligați să reia lucrul, se va

declanșa o răzmeriță... și dacă veți încerca să-i înlocuiți cu soldați, veți descoperi că aceștia nu pot stăpâni mașinile, deci avariile se vor produce mult mai des.”

Nu era de mirare că Cleon preferase să se ocupe de problema numirii unui nou Grădinar Sef.

Cât despre Gruber, acesta privi în urma Împăratului străbătut de fiorii unei groaze neprefăcute. Avea să fie luat din imensitatea aerului liber și condamnat să trăiască între patru pereți... Și totuși, cum putea să-l refuze pe Împărat?

10

Raych se afla în Wye. În camera hotelului (un hotel de mâna a doua, pentru că Raych trebuia să pară sărac) se privi posomorât în oglindă. Ceea ce văzu nu îi făcu plăcere. Mustața dispăruse; favoriții fuseseră scurtați; părul tuns în lateral și la spate.

Arăta de parcă era... jumulit.

Mai rău chiar. Ca urmare a modificării trăsăturilor feței, avea o figură de copil.

Dezgustător!

Și măcar de-ar fi făcut vreun progres. Seldon îi dăduse rapoartele securității referitoare la moartea lui Kaspal Kaspalov. Nu prea avusese ce citi. Kaspalov fusese omorât, iar ofițerii locali de securitate nu descoperiseră nimic important în legătură cu crima. Era foarte clar că nu dădeau importanță crimei.

Nimic de mirare! În ultimul secol, rata criminalității crescuse simțitor în majoritatea lumilor, *mai ales* în grandioasa și complexa lume a Trantorului, și nicăieri forțele de securitate nu reușeau să se descurce în mod satisfăcător. De fapt, forțele de securitate scăzuseră ca număr și ca eficiență pretutindeni și (cu toate că era mai greu de dovedit) erau din ce în ce mai corupte, salariul nefiind în stare să țină pasul cu costul vieții.

Funcționarii civili trebuie *plătiți* pentru a-i menține cinstiți. Dacă nu, își vor rotunji salariile pe alte căi.

Seldon susținuse doctrina asta de câțiva ani buni, dar nu ajungea la niciun rezultat. Nu aveai cum să crești lefurile fără a crește taxele, iar populația nu era dispusă să accepte liniștită creșterea taxelor. Erau dispuși mai degrabă să piardă de zece ori mai multe credite dând mită.

Toate acestea făceau parte (spusese Seldon) din degenerarea generală a Imperiului, care avea loc de două secole încoace.

Bun, iar el, Raych, ce trebuia să facă? Se afla acolo, la hotelul în care locuise Kaspalov în zilele imediat de dinaintea morții sale. Undeva în hotel poate se afla cineva care avusese legătură cu crima... sau care cunoștea pe cineva care avusese legătură.

Raych se hotărî să iasă puțin în evidență. Trebuia să se arate interesat de moartea lui Kaspalov, și atunci cineva se va arăta interesat de *el*, căutând să intre în legătură. Era un joc periculos, dar dacă ar putea da impresia că este o persoană suficient de inofensivă, poate că nu îl vor ataca imediat.

Ei bine...

Privi banda orară. Probabil că în bar se aflau deja câțiva consumatori, savurându-și aperitivele de dinaintea mesei. Ce-ar fi să li se alăture, și apoi... poate se va întâmpla ceva.

11

În unele aspecte, Wye putea fi foarte puritan. (Acest lucru era valabil pentru toate sectoarele, deși fiecare sector își manifesta intoleranța în felul său.) Aici nu se consuma alcool, însă băuturile erau preparate sintetic pentru a stimula în alte direcții. Lui Raych nu-i plăcea gustul, nefiind deloc obișnuit cu el, dar pe de altă parte

asta însemna că își putea sorbi în tihnă băutura, privind în jur.

Prinse privirea unei tinere, aflată la câteva mese depărtare, și îi fu greu să și-o desprindă. Era atrăgătoare și își dădu seama ca Wye nu era puritan în toate privințele.

După câteva momente, tânăra zâmbi discret și se ridică. Pluti înspre masa lui Raych, în timp ce acesta o privea contemplativ. Nu își putea permite (se gândi el cu adânc regret) în aceste momente o aventură care să îl distragă de la scopul său.

Tânăra ajunsese lângă Raych, se opri un moment, apoi alunecă lin într-un scaun liber de la masă.

— Bună, spuse ea. Nu pari un obișnuit al casei.

Raych zâmbi:

— Nici nu sunt. Îi cunoști pe toți obișnuiții casei?

— Cam pe toți, spuse ea fără a da semne de stinghereală. Mă numesc Manella. Tu?

Simțea cum regretul îl apasă mai mult decât oricând. Era mai înaltă decât el, exact pe placul lui Raych. Avea tenul alb și un păr lung, ușor involburat, cu evidente tonuri de roșu închis. Hainele nu îi erau prea țiptoare și ar fi putut, dacă și-ar fi dat puțin silința, trece drept o femeie respectabilă din clasele care nu prea se omorau cu munca.

— Numele meu nu are importanță, spuse Raych. Important este că nu prea am credite.

— O, ce păcat, spuse Manella făcând o grimasă dezamăgită. Nu poți face rost?

— Aș vrea eu. Am nevoie de o slujbă. Cunoști pe cineva care m-ar putea ajuta?

— Ce fel de slujbă?

Raych ridică din umeri:

— Nu mă pricep la nimic deosebit, dar nici nu sunt pretențios.

Manella îl privi gânditoare:

— Hai să-ți spun ceva, domnule Anonim. Uneori nu

este nevoie de credite.

Raych îngheță pe loc. Avusese destul succes la femei, dar cu mustața... cu mustața! Ce vedea ea la o față de bebeluș?

— Hai să-ți spun ceva, făcu el. Am avut un prieten care stătea pe aici acum două săptămâni, și nu îl mai găsesc. Dacă zici că-i cunoști pe toți obișnuiții casei, poate îl cunoști și pe el. Îl cheamă Kaspalov.

Repetă, ridicând ușor vocea:

— Kaspal Kaspalov.

Manella îl privi nedumerită și apoi dădu din cap:

— Nu cunosc pe nimeni cu numele ăsta.

— Păcat. Era Joranut, la fel ca și mine.

Primi din nou o privire nedumerită.

— Nu știi ce este un Joranut? întrebă el.

Ea dădu din cap:

— N-nu. Am auzit cuvântul, dar nu știu ce înseamnă. Este vreun fel de meserie?

Raych era dezamăgit.

— Ar dura prea mult să-ți explic, spuse el.

Suna ca o concediere și, după câteva momente de incertitudine, Manella se ridică și plecă. Nu îi zâmbi și Raych era un pic surprins că rămăsese atât de mult timp în compania lui.

(Ei bine, Seldon susținuse întotdeauna că Raych ar avea capacitatea de a inspira afecțiune... da, dar nu unei femei care se ocupa cu *astfel* de treburi. Pentru ele nu contau decât creditele.)

Ochii săi o urmăriră automat pe Manella oprindu-se la o altă masă, unde se afla un bărbat singur. Acesta avea o vârstă medie, păr de culoarea untului, dat pe spate. Era foarte atent bărbierit, dar Raych își spuse că ar fi fost bine să poarte o barbă, pentru că avea bărbia prea ieșită în afară și era un pic asimetrică.

După toate aparențele, Manella nu avu succes nici cu acest individ. După un schimb de cuvinte, se ridică și plecă. Însă nu va continua mult cu insuccesele, gândi

Raych. Era foarte sexy.

Fără să vrea, Raych se gândi ce fantastic ar fi fost dacă ar fi putut să... Apoi își dădu seama că la masa lui se așezase încă cineva. Un bărbat, de data aceasta. De fapt, chiar bărbatul cu care vorbise adineauri Manella. Raych era uimit că gândurile la acea femeie îl făcuseră să nu-și dea seama de apropierea bărbatului și să fie luat prin surprindere. Nu-și putea permite astfel de neglijențe.

Bărbatul îl privi cu o lucire de curiozitate în ochi:

— Ai vorbit mai devreme cu o prietenă de-a mea.

Raych nu se putu abține să nu zâmbească larg:

— Este o persoană prietenoasă.

— Da, într-adevăr. Și este o *bună* prietenă de-a mea.

Am auzit, fără să vreau, ce i-ai spus.

— Sper că n-am spus nimic rău.

— Nu, deloc, dar ai spus că ești Joranumit.

Inima lui Raych tresări. Remarca făcută Manellei lovise exact la țintă. Nu însemna nimic pentru ea, dar cu siguranță că însemna ceva pentru „prietenu” ei.

Adică intrase pe drumul cel bun? Sau intrase în necazuri?

12

Raych făcu tot posibilul pentru a-l studia pe noul său interlocutor, fără însă ca figura sa să-și piardă expresia de naivitate inofensivă. Omul avea ochi verzui și pătrunzători, iar mâna dreaptă i se încleșta aproape amenințător într-un pumn, odihnindu-se pe tăblia mesei.

Raych privi cu ochii larg deschiși spre celălalt, așteptând.

Bărbatul spuse din nou:

— Pretinzi că ești Joranumit.

Raych făcu tot posibilul pentru a arăta stingherit.

Nici nu era greu. Spuse:

— De ce întrebați, domnule?

— Nu cred că ești suficient de în vârstă.

— Sunt destul de în vârstă. Obişnuiam să urmăresc discursurile lui Jo-Jo Joranum, la holovizor.

— Poți să-mi dai câteva citate?

Raych ridică din umeri:

— Nu, dar am reținut ideile.

— Ești un tânăr curajos, dacă spui deschis că ești Joranumit. Unora nu le place asta.

— Mi s-a părut că în Wye sunt mulți Joranumiți.

— Probabil. De asta ai venit aici?

— Caut de lucru. Poate că un alt Joranumit m-ar putea ajuta.

— Și în Dahl sunt Joranumiți. De unde vii?

Recunoscuse accentul lui Raych. Accentul nu putea fi disimulat.

— M-am născut în Millimaru, spuse Raych, dar am crescut mai mult în Dahl.

— Făcând ce?

— Nu cine știe ce. M-am mai dus pe la școală.

— Și de ce ești Joranumit?

Raych își permise să se aprindă un pic. N-ar fi putut trăi într-un Dahl asuprit, desconsiderat, fără a avea motive serioase de a fi Joranumit. Spuse:

— Cred că guvernul Imperiului ar trebui să fie mai bine reprezentat, oamenii să aibă o participare mai largă, să existe mai multă egalitate între diferitele sectoare și lumi. Oricine care are minte și inimă este de aceeași părere, nu?

— Și ai vrea să vezi abolită domnia Împăraților?

Raych făcu o pauză. În general, oamenii se aventurau destul de mult în declarațiile subversive, însă de obicei nu se spunea nimic neplăcut referitor la Împărat.

— N-am zis asta, spuse el. Cred în Împărat, dar este prea greu pentru un singur om să conducă Imperiul.

— Nu este un singur om. Este o întreagă birocrație Imperială. Ce părere ai despre Hari Seldon, Primul Ministru?

— N-am nicio părere. Nici nu-l cunosc.

— Nu știi decât că populația ar trebui să se implice mai mult în treburile guvernului. Așa-i?

Raych își permise să se arate puțin nelămurit:

— Asta obișnuia să spună Jo-Jo. Nu știu cum îi spuneți dumneavoastră. Am auzit uneori că i se spune „democrație”, dar nu știu foarte bine ce înseamnă.

— Democrația este un lucru pe care l-au încercat multe lumi. Unele îl mai încearcă și acum. Nu cred că au avut ceva de câștigat. Deci, ești democrat?

— Așa îi spuneți dumneavoastră?

Raych își lăsă capul să cadă, de parcă s-ar fi gândit adânc:

— Eu mă simt mai în largul meu dacă îmi spun Joranumit.

— Desigur, ca dahlit...

— Am trăit o perioadă acolo, dar nu sunt chiar dahlit.

— ... ești cu trup și suflet pentru egalitatea dintre oameni și alte lucruri din astea. Dahliții fiind un grup oprimat, este normal să gândească astfel.

— Am auzit că în Wye sunt bine văzute ideile Joranumite. *Ei* nu sunt oprimați.

— Aici intervin alte motive. Vechea familie a Primarilor de Wye și-a dorit dintotdeauna să aibă tronul. Știai asta?

Raych dădu din cap.

— Cu optsprezece ani în urmă, spuse bărbatul, Rashelle de Wye a fost foarte aproape de a reuși o lovitură în sensul ăsta. Așa că wyanii sunt rebeli. Nu atât Joranumiți, cât anti-Cleon.

— Eu nu mă bag în chestii d’astea, spuse Raych. Eu n-am nimic împotriva Împăratului.

— Dar ești pentru reprezentarea populației în

guvernare, nu? Crezi că vreun fel de adunare aleasă de oameni ar putea conduce Imperiul Galactic fără să se afunde în politică, și fără dispute partizane? Fără paralizie?

— Hă? făcu Raych. Nu înțeleg.

— Crezi că un grup mare de oameni ar putea lua decizii prompte în perioadele de criză? Sau vor discuta și se vor certa la nesfârșit?

— Nu știu, dar nu mi se pare drept ca doar câțiva oameni să hotărască asupra tuturor lumilor.

— Ești dipus să lupti pentru ideile astea? Sau doar îți place să vorbești despre ele?

— Nimeni nu mi-a cerut să lupt, spuse Raych.

— Să presupunem că ți-ar cere cineva. Cât de importante crezi că sunt convingerile tale despre democrație – sau despre filosofia Joranumită?

— Aș lupta pentru ele... dacă aș avea impresia că merită.

— Ei, uite un băiat curajos. Deci ai venit în Wye să lupti pentru convingerile tale.

— Nu, spuse stânjenit Raych, nu zic că de-asta am venit. Am venit să caut de lucru, domnule. Nu e ușor de găsit de lucru în zilele astea... și nu mai am credite. Omu' trebuie să trăiască.

— Sunt de acord cu tine. Cum te cheamă?

Întrebarea țâșnise fără veste, dar Raych era pregătit:

— Planchet, domnule.

— Numele sau prenumele?

— Singurul nume, din câte știu.

— Nu ai credite și, din câte îmi dau seama, ești foarte puțin educat.

— Mă tem că da.

— Și n-ai experiență în vreo muncă specializată?

— N-am prea lucrat, dar sunt foarte doritor să o fac.

— În regulă. Să-ți spun eu ce să faci, Planchet.

Scoase din buzunar un mic triunghi alb și, apăsându-l în diferite moduri, obținu un mesaj. Apoi

frecă degetul mare de mesaj, înghețându-l:

— Îți spun unde să mergi. Iei asta cu tine și s-ar putea să capeți o slujbă.

Raych luă plăcuța și o privi. Semnele păreau să strălucească fluorescent, dar Raych nu le înțelese. Privi prudent spre celalalt bărbat:

— Și dacă au să creadă că l-am furat?

— Nu poate fi furat. Are semnătura mea pe el, iar acum are numele tău.

— Și dacă mă întreabă cine sunteți?

— Nu te vor întreba... Tu spune-le că vrei de lucru. Asta-i șansa ta. Nu ți-o garantez, dar asta-i șansa ta.

Îi dădu încă o plăcuță:

— Aici scrie unde să mergi.

Raych, de data aceasta, o putu descifra.

— Mulțumesc, murmură el.

Bărbatul făcu un gest discret de concediere, cu mâna.

Raych se ridică și plecă... întrebându-se în ce intrase.

13

Sus-jos. Sus-jos. Sus-jos.

Gleb Andorin îl privea pe Gambol Deen Namarti cum se tot fâțâia prin cameră. Namarti era evident incapabil să stea locului, agitat de o puternică și violentă emoție.

Andorin gândi: Nu este cel mai strălucit om din Imperiu sau măcar din mișcare, nici cel mai perspicace și, cu siguranță, nici cel mai capabil de o gândire rațională. Trebuie mereu să-l potolim... dar are o energie pe care nici unul dintre noi nu o are. Noi ne-am da bătăuți, am lăsa-o baltă, dar el *nu*. Du-te, vino, împinge, lovește... Avem nevoie de un om ca el. *Trebuie* să avem un om ca el, altfel nu am face vreodată ceva.

Namarti se opri, ca și cum ar fi simțit în spate

privirea sfredelitoare a lui Andorin. Se întoarse și spuse:

— Dacă ai de gând să-mi faci din nou morală cu privire la Kaspalov, mai bine las-o baltă.

Andorin dădu ușor din umeri:

— Pentru ce să-mi bat gura de pomană făcându-ți morală? Fapta a fost comisă. Răul – în caz că există – a fost făcut.

— Ce rău, Andorin? Ce rău? Dacă n-aș fi făcut-o, atunci *noi* am fi dat de necazuri. Omul ăsta era pe punctul de a deveni un trădător. În maximum o lună, ar fi dat fuga la...

— Știu. Am fost de față. Am auzit ce-a spus.

— Atunci înțelegi că nu am avut de ales. N-am avut de ales. Doar nu crezi că mi-a convenit să trimit la moarte un vechi camarad, nu? N-am avut de ales.

— Foarte bine. N-ai avut de ales.

Namarti își reluă plimbarea prin cameră, apoi se întoarse din nou:

— Andorin, tu crezi în zei?

Andorin se holbă la el:

— În ce?

— În zei.

— N-am auzit niciodată cuvântul ăsta. Ce înseamnă?

— Nu face parte din Galactica Standard, spuse Namarti. Influențe supranaturale. Acum înțelegi?

— A, influențe supranaturale. De ce n-ai spus așa? Nu, nu cred în astfel de lucruri. Prin definiție, ceva este supranatural dacă există în afara legilor naturii, și nimic nu există în afara legilor naturii. Ai devenit mistic?

Andorin pusese întrebarea ca și cum ar fi glumit, însă mijise ochii cu o bruscă îngrijorare.

Namarti îl privi, făcându-l să se simtă stânjenit. Ochii aceia strălucitori puteau tulbura pe oricine:

— Nu fi idiot. Am citit și eu despre ei. Trilioane de oameni cred în influențele supranaturale.

— Știu, spuse Andorin. Întotdeauna s-a crezut.

— S-a crezut încă dinaintea începuturilor istoriei. Cuvântul „zei” are o origine necunoscută. După toate aparențele, este o rămășiță a vreunui limbaj primitiv din care nu ne-a mai rămas nimic în afară de acest cuvânt... Știi câte varietăți de credințe există în diferite feluri de zei?

— Aproximativ cam câte feluri de idioți există în întreaga populație Galactică.

Namarti nu îl luă în seama:

— Unii oameni cred că acest cuvânt datează din vremea în care întreaga omenire nu exista decât pe o singură lume.

— Care este ea însăși un mit. O idee la fel de idioată ca și ideea de influențe supranaturale. Niciodată nu a existat o lume originară.

— Trebuie să fi existat, Andorin, spuse necăjit Namarti. Oamenii nu au putut evolua pe diferite lumi, sfârșind într-o singură specie.

— Chiar și așa, nu există o lume de origini *reală*. Nu poate fi localizată, nu poate fi definită, deci nu se poate vorbi în mod rațional despre ea, deci *în realitate* ea nu există.

— Acești zei, își urmă Namarti firul gândurilor, se presupune că protejează omenirea și o ajută, sau cel puțin au grijă de acele părți ale omenirii care știu cum să se folosească de zei. Pe vremea când exista o singură lume, este rațional să presupui că erau în mod deosebit interesați să aibă grijă de ea. Aveau grijă de oameni așa cum au grijă părinții de copii.

— Foarte frumos din partea lor. Aș vrea să văd dacă pot avea grijă de un întreg Imperiu.

— Și dacă ar putea? Dacă nu ar avea limite?

— Și dacă ar îngheța Soarele? Ce rost au toți acești „dacă”?

— Făceam doar niște speculații. Mă gândeam. Nu ți-ai lăsat niciodată mintea să zburde liberă? Ții mereu totul sub lesă?

— Așa este cel mai sigur, să ții mereu totul sub lesă. Și ce-ți spune mintea după ce ai lăsat-o să zburde, Șefule?

Ochii lui Namarti fulgerară în direcția celuilalt, ca și cum îl bănuia de sarcasm, însă fața lui Andorin rămăsese bine dispusă și nevinovată.

Namarti spuse:

— Mintea mea îmi spune că... Dacă există zei, atunci cu siguranță sunt de partea noastră.

— Minunat... dacă ar fi adevărat. Unde este dovada?

— Dovada? Dacă nu ar fi fost mâna zeilor, atunci înseamnă că este doar o coincidență, una foarte fericită.

Namarti căscă deodată și se prăvăli pe scaun, părând epuizat.

Bun, gândi Andorin. Mintea lui zburdalnică a obosit în cele din urmă. Acum putem vorbi mai rațional.

— Problema asta cu avariile interne ale infrastructurii..., începu Namarti cu o voce mult mai șoptită.

Andorin îl întrerupse:

— Știi, Șefule, Kaspalov nu vorbea totuși prostii în privința asta. Cu cât ne lălăim mai mult, cu atât vor fi mai mari șansele ca forțele Imperiale să descopere cauza. Întregul plan ne va exploda în față, mai devreme sau mai târziu.

— Deocamdată nu. Până acum, totul a explodat în fața guvernului Imperial. Simt cum crește revolta pe Trantor.

Ridică mâinile, frecându-și degetele:

— O simt. Și *aproape* am terminat. Suntem gata pentru pasul următor.

Andorin zâmbi fără veselie:

— Nu-ți cer detalii, Șefule. Kaspalov a făcut-o și uite unde a ajuns. Eu nu sunt Kaspalov.

— Dar am să-ți spun, tocmai din cauză că nu ești Kaspalov. Și din cauză că acum am aflat ceva ce atunci nu știam.

— Presupun, spuse Andorin crezând doar pe jumătate în ceea ce spunea, că vrei să dai o lovitură pe domeniile Palatului Imperial.

Namarti ridică privirea:

— Bineînțeles. Ce altceva ar mai fi de făcut? Însă problema este cum să pătrunzi în mod eficient pe domeniile Palatului. Am eu acolo unele surse de informații, însă nu sunt decât spioni. Am nevoie acolo de oameni de acțiune.

— Nu e deloc ușor să bagi oameni de acțiune pe cea mai bine păzită regiune din Galaxie.

— Bineînțeles că nu. Asta mi-a dat până acum niște dureri de cap insuportabile... însă acum au intervenit zeii.

Andorin spuse blând (avea nevoie de toată capacitatea sa de control pentru a nu-și manifesta dezgustul):

— Nu cred că avem nevoie de o discuție metafizică. Ce s-a întâmplat... lăsând la o parte zeii?

— Grația Sa, Etern Iubitul Împărat Cleon I, a decis să numească un nou Grădinar Șef. Este prima numire după aproape un sfert de secol.

— Și ce dacă?

— Nu sesizezi însemnătatea?

Andorin se gândi un moment:

— Se pare că zeii tăi nu mă privesc cu ochi buni. Nu sesizez însemnătatea.

— Andorin, dacă ai un nou Grădinar Șef, situația este ca și cum ai avea un nou administrator, de orice fel... ca și cum ai avea un nou Prim Ministru sau un nou Împărat. Noul Grădinar Șef va dori cu siguranță să aibă propria sa echipă. Va trimite la pensie ceea ce va considera că sunt uscături și va angaja noi grădinari cu sutele.

— Este posibil.

— Este mai mult decât posibil. Este sigur. Exact la fel s-a întâmplat și atunci când a fost numit actualul

Grădinar Șef și la fel s-a întâmplat atunci când a fost numit predecesorul său, și așa mai departe. Sute de străini provenind din Provinciile...

— De ce din Provinciile?

— Folosește-ți creierul... dacă ai așa ceva, Andorin. Ce știi trantorienii despre grădinărit, când toată viața și-au petrecut-o sub cupolă? Ei nu au văzut decât flori în ghivece, grădini zoologice, lanuri cu cereale și livezi bine întreținute. Ce știi ei despre viața în sălbăticie?

— Aaa... Acum înțeleg.

— Așa că domeniile vor fi invadate de străini. Vor fi verificați cu mare atenție, dar nu tot atât de sever cum ar fi verificați niște trantorieni. Iar asta, desigur, înseamnă că am putea infiltra câțiva oameni de-ai noștri, sub o falsă identitate. Chiar dacă unii vor fi respinși, câțiva trebuie să reușească... trebuie. Oamenii noștri vor intra, în ciuda controlului extrem de strict care se face după tentativa eșuată de asasinare a Primului Ministru Seldon, în primele zile ale instalării sale.

Aproape că scuiase numele lui Seldon, ca întotdeauna când vorbea de el. Continuă:

— În cele din urmă, vom avea o șansă.

Andorin se simțea un pic amețit, ca și cum intrase într-un vârtej:

— Șefule, mi se pare ciudat să spun tocmai eu asta, dar cred că totuși este ceva real în chestia asta cu „zeii”. Așteptam să termini tu ca să-ți spun ceva și acum văd că totul se leagă perfect.

Namarti îl privi pe celălalt cu suspiciune apoi roti ochii, ca și cum s-ar fi temut să nu apară securitatea. Dar o astfel de teamă era nefondată. Camera se afla în mijlocul unui complex rezidențial de modă veche și era bine protejată. Nimeni nu-i putea auzi și nimeni, chiar dacă ar fi primit îndrumări competente, nu ar fi putut-o găsi cu ușurință. Și nici nu ar fi putut trece de filtrele de protecție formate din membrii loiali ai organizației.

— Despre ce vorbești? întrebă Namarti.

— Ți-am găsit un om. Un tânăr... foarte naiv. Un tip simpatic, genul în care ai încredere imediat ce te uiți la el. Are o figură sinceră, ochi larg deschiși; a trăit în Dahl; este un adept convins al egalității; crede că apariția lui Joranum a fost cel mai mare eveniment, de la coco-tartele dahlite încoace; și sunt sigur că îl putem convinge foarte ușor să facă ceva pentru cauză.

— Pentru cauză? întrebă Namarti ale cărui bănuieli nu se diminuaseră deloc. Este de-al nostru?

— De fapt, nu e cu nimeni. El are în cap niște idei vagi, cum că Joranum dorea egalitatea între sectoare.

— Asta era lozinca lui. Sigur.

— Este și lozinca noastră, dar puștiul *crede* în ea. Vorbește despre egalitate și despre reprezentarea populației la guvernare. A menționat chiar și ideea de democrație.

Namarti chicoti:

— De douăzeci de mii de ani, democrația a fost folosită din când în când, dar mereu a eșuat lamentabil, în foarte scurtă vreme.

— Da, dar asta nu ne interesează pe noi. Îl însuflețește pe tânărul asta și îți spun, Șefule, că din momentul în care l-am văzut am știut că ne poate fi de folos, deși nu știam în ce fel ne-ar putea ajuta. Acum știu. Îl putem infiltra pe domeniile Palatului Imperial, ca grădinar.

— Cum? Știe ceva despre grădinărit?

— Nu. Sunt sigur că nu știe. N-a făcut altceva în viața lui decât muncă necalificată. Acum lucrează pe un transportor. Totuși, dacă-l putem da pe mâna unui grădinar, care să-l învețe cum se țin foarfecele în mână, cred că reușim.

— Ce să reușim?

— Infiltrăm un om de-al nostru și îl pregătim să lovească la momentul potrivit. Este un om care nu ar ridica nici cea mai mică bănuială. Îți spun că emană un

fel de stupiditate sinceră, un fel de virtute idioată, care inspiră încredere.

— Și va face ceea ce îi spui tu să facă?

— Absolut.

— Cum l-ai întâlnit?

— Nu l-am întâlnit eu. De fapt, Manella l-a descoperit.

— Cine?

— Manella. Manella Dubanqua.

— A, prietena aia a ta.

Namarti se strâmbă, arborând o expresie de dezaprobare.

— Este prietenă cu multă lume, spuse tolerant Andorin. Din cauza asta este și atât de utilă. Poate aprecia un bărbat foarte repede, dintr-o privire. A vorbit cu băiatul ăsta pentru că s-a simțit atrasă de el – și te asigur că Manella *nu* e atrasă doar de ceea ce se află mai jos de centură – așa că, vezi, băiatul este deosebit. A vorbit cu băiatul – apropo, îl cheamă Planchet – după care mi-a spus: „Am un tip adevărat pentru tine, Gleb.” Am oricând încredere în aprecierile ei despre tipi adevărați.

Namarti întrebă cu viclenie:

— Și ce crezi că va face omul ăsta al tău, Andorin, odată ajuns pe domeniile Palatului?

Andorin inspiră adânc:

— Păi, ce să facă? Dacă totul merge cum trebuie, scăpăm de scumpul nostru Împărat Cleon, Primul cu acest Nume.

Figura lui Namarti deveni o mască a mâniei:

— Ce? Ești nebun? Pentru ce să-l omorâm pe Cleon? El este sprijinul nostru în guvernare, fațada din spatele căreia vom putea conduce. Este pașaportul nostru pentru legitimitate. Ce ai în cap? Avem nevoie de el, să ne fie marionetă. Nu se va amesteca în treburile noastre, dar existența lui ne va asigura o poziție solidă.

Fața calmă a lui Andorin se înroși toată; buna sa

dispoziție dispăru cu totul:

— Atunci, ce ai *tu* în cap? Care sunt planurile tale? M-am săturat să tot să ghicesc.

Namarti ridică mâna, împăciuitor:

— În regulă. În regulă. Calmează-te. N-am vrut să te enervez. Dar gândește-te puțin. Cine l-a distrus pe Joranum? Cine ne-a distrus speranțele acum zece ani? Matematicianul. *El* conduce acum Imperiul, cu vorbele lui idioate despre psihoistorie. Cleon nu reprezintă nimic pentru noi. Pe Hari Seldon trebuie să-l distrugem. Cu aceste continue avarii, am vrut să fac din Hari Seldon un subiect al ridicolului. Mizeriile sunt aruncate la ușa lui. Totul este interpretat ca ineficiența *lui*, incapacitatea *lui*.

Făcuse un pic de bale pe la colțurile buzelor:

— Când va fi asasinat, întreg Imperiul se va bucura, veselia va ocupa multă vreme toate știrile de la holoviziune. Atunci nu va mai conta dacă vor afla cine a făcut-o.

Ridică mâna, apoi o lăsă să cadă, ca și cum ar fi împlântat un cuțit:

— Vom fi considerați eroi ai Imperiului, salvatori. Ei? Ei? Ce zici? Crezi că puștiul tău îl poate omori pe Hari Seldon?

Andorin își recăpătase înfățișarea calmă.

— Sunt sigur că poate, spuse el cu nepăsare forțată. Pentru Cleon, ar fi avut probabil un pic de respect; Împăratul, după cum știi, are un fel de aură mistică.

(Accentuase cuvântul „știi” și Namarti se încruntă.) Apoi continuă:

— Pentru Seldon însă, nu va avea astfel de sentimente.

Însă în sinea sa, Andorin era furios. Nu asta dorise. Se simțea trădat.

Manella își plimbă mâna peste frunte, zâmbindu-i lui Raych:

— Ți-am spus că n-o să te coste niciun credit.

Raych clipi și se scărpină pe umărul gol:

— Dar acum, ai de gând să-mi ceri?

Ea ridică din umeri și zâmbi malițios:

— De ce?

— De ce nu?

— Pentru că din când în când am și eu dreptul să-mi satisfac plăcerile.

— Cu mine?

— Mai vezi pe altcineva pe-aici?

După o pauză lungă, Manella îi spuse, ocrotitor:

— De altfel, nici nu ai destule credite ca să mă plătești. Cum este slujba?

— Mai bine decât nimic, spuse Raych. Mult mai bine. Ai vorbit tu cu tipul ala să-mi facă rost de slujbă?

Manella dădu lent din cap:

— Vorbești de Gleb Andorin? Nu i-am zis să facă nimic. I-am zis doar că s-ar putea să îl interesezi.

— O să se supere din cauză că tu și cu mine...

— Pentru ce? Nu-i treaba *lui*. De altfel, nu-i nici treaba *ta*.

— Ce face el? Adică, ce muncește?

— Nu cred că muncește. Este bogat. Rudă cu vechii Primari.

— Primarii de Wye?

— Da, chiar așa. Nu-i place guvernul Imperial. Spune că Cleon ar trebui să...

Se opri brusc:

— Vorbesc prea mult. Nu cumva să repeți cuiva ceea ce spun eu aici.

— Eu? N-am auzit nimic. Și nici n-am de gând să aud.

— Foarte bine.

— Dar ce-i cu Andorin? E băgat în mișcarea Joranumită? E vreun șef?

— De unde să știu?

— Nu vorbește cu tine despre chestiile astea?

— Nu.

— Aha, spuse Raych încercând să nu pară dezamăgit.

Manella îl privi, vicleană:

— Dar de ce te interesează?

— Vreau să intru și eu în mișcarea asta. Cred că așa am să ajung și eu mai bine. O slujbă mai bună... Mai multe credite... Știi tu...

— Poate că Andorin o să te ajute. Îi place de tine. Asta o știu.

— Nu-l poți face să-i placă și mai mult de mine?

— Aș putea încerca. Nu vād de ce nu te-ar plăcea. *Mie* îmi plac. Îmi plac mai mult decât îmi place el.

— Mulțumesc, Manella. Și eu te plac... Foarte mult.

Își plimbă mâna pe corpul ei, dezmiardând-o, și își dori cu putere să se poată concentra mai mult asupra ei și mai puțin asupra misiunii.

15

— Gleb Andorin, spuse obosit Hari Seldon.

Se frecă la ochi.

— Cine-i ăsta? întrebă Dors Venabili.

Din ziua în care plecase Raych, era într-o dispoziție la fel de rece.

— Până acum câteva zile nici nu auzisem de el, spuse Seldon. ăsta este necazul când încerci să guvernezi o lume cu patruzeci de miliarde de locuitori. Nu auzi niciodată de cineva, decât dacă intră cu forța în atenția ta. Cu toate informațiile computerizate, Trantor rămâne o planetă de anonimi. Dăm oamenilor numere de identificare, îi introducem în statistici, dar nu știm nimic despre ei. Mai adaugă douăzeci și cinci de milioane de lumi ale Provinciilor, și chiar ai motive să te

miri că Imperiul Galactic a rămas, timp de atâtea milenii, un mecanism care funcționează. Să fiu sincer, cred că în cea mai mare parte s-a condus singur. Dar acum, în cele din urmă, se prăbușește.

— Destul cu filosofia, Hari, spuse Dors. Cine este Andorin ăsta?

— Cineva de care recunosc că *ar fi trebuit* să știu. Am reușit să fac rost de câteva informații din dosarul lui de la securitate. Este membru al familiei Primarilor de Wye – cel mai important membru, de fapt – și cei de la securitate au fost tot timpul cu ochii pe el. Se crede că are ambiții politice, dar este prea afemeiat pentru a le putea realiza.

— Și s-a înhăitat cu Joranumiții?

Seldon făcu un gest vag:

— Am senzația că cei de la securitate habar nu au despre Joranumiți. Asta poate însemna că aceștia nu mai există sau, dacă există, nu mai prezintă niciun fel de importanță. Ar mai putea însemna pur și simplu că securitatea nu se interesează de ei. N-am nicio șansă să îi implic în cercetările mele. Să zic mersi că îmi mai dau niște informații. Și ține cont că eu sunt *Primul Ministru*.

— Este posibil să nu fi un foarte bun Prim Ministru? întrebă sec Dors.

— Este mai mult decât posibil. Probabil că de generații întregi nu a fost numită în post o persoană mai puțin potrivită decât mine. Dar asta nu are nicio legătură cu forțele de securitate. Securitatea este un departament independent. Cred că nici Cleon nu știe prea multe despre ea, deși, teoretic, ofițerii de securitate ar trebui să-i dea raportul prin directorul lor. Dacă am ști ceva mai mult despre forțele de securitate, am încerca să-i încadrăm acțiunile în ecuațiile psihoistoriei.

— Dar ofițerii de securitate sunt de partea ta?

— Cred că da, dar n-aș băga mâna-n foc.

— Și pentru ce te interesează... cum îl cheamă?

— Gleb Andorin. Pentru că am primit, prin

intermediari, un mesaj de la Raych.

Ochii lui Dors fulgerară:

— De ce nu mi-ai spus? Ce face? E bine?

— Deocamdată da, dar sper să nu încerce să mai trimită mesaje. Dacă este prins comunicând, atunci *nu* îi va fi bine. În orice caz, a intrat în legătură cu Andorin.

— Și cu Joranumiții?

— Nu cred. Nu ar avea niciun sens. Mișcarea Joranumită are cea mai mare priză în clasele inferioare... o mișcare proletară, dacă se poate spune așa. Iar Andorin este un aristocrat printre aristocrați. Ce legătură să aibă el cu Joranumiții?

— Dacă face parte din familia Primarilor de Wye, ar putea aspira la tronul Imperial, nu-i așa?

— Aspiră de generații întregi. Îți aduci aminte de Rashelle, cred. A fost mătușa lui Andorin.

— Atunci s-ar putea folosi de Joranumiți ca de o trambulină, nu crezi?

— *Dacă există* vreo mișcare Joranumită. Dacă există – și dacă Andorin are nevoie de o trambulină – atunci cred că a intrat într-un joc periculos. Joranumiții ar putea avea planurile lor, iar Andorin va descoperi că pur și simplu călărește un greti...

— Ce este greti?

— Un animal dispărut, foarte feroce. Pe Helicon avem o expresie foarte populară: Dacă te-ai urcat pe un greti, descoperi că nu te mai poți da jos, de frică să nu te mănânce.

Seldon făcu o pauză, după care continuă:

— Și încă ceva. Raych se pare că s-a încurcat cu o femeie care îl cunoaște pe Andorin și prin care, crede el, ar putea căpăta informații importante. Îți spun asta acum ca să nu mă acuzi, mai târziu, că ți-am ascuns ceva.

— O femeie? se încruntă Dors.

— Una care – cred – cunoaște foarte mulți oameni ce-și dau necontrolat drumul la gură, uneori, în niște

împrejurări mai intime.

— Una din *alea*.

Încruntătura ei luă amploare:

— Nu-mi place că Raych s-a...

— Haide, haide. Raych are treizeci de ani și multă experiență. Nu se lasă dus de nas chiar atât de ușor.

Se întoarse spre Dors cu o privire atât de îmbătrânită, atât de obosită!... Spuse:

— Crezi că mie îmi place? Crezi ca mie îmi place *ceva* din toate astea?

Dors nu găsi niciun răspuns.

16

Gambol Deen Namarti nu era, nici măcar în momentele sale cele mai bune, o persoană remarcabilă prin politețe și suavitate... iar apropierea punctului culminant după zece ani de planuri îl făcuse și mai ursuz.

Se ridică din scaun cu o oarecare agitație și spuse:

— Ți-a luat cam mult timp să ajungi până aici, Andorin.

Andorin dădu din umeri:

— Dar am venit.

— Și tânărul ăla al tău... acea unealtă remarcabilă cu care te laudai... Unde este?

— Va veni și el, dar altă dată.

— De ce nu acum?

Capul frumos al lui Andorin păru să se aplece puțin, ca și cum căzuse pe gânduri sau ajunsese la o decizie, apoi spuse dintr-o dată:

— Nu vreau să îl aduc aici până nu mă lămuresc cum stau.

— Ce înseamnă asta?

— Simple cuvinte în Galactica Standard. De când plănuiești să scapi de Hari Seldon?

— Dintotdeauna! Dintotdeauna! Ți-e chiar atât de greu să înțelegi? Vrem răzbunare pentru ce i-a făcut lui Jo-Jo. Însă chiar dacă n-ar fi făcut asta, din moment ce este Primul Ministru, va trebui să-l înlăturăm.

— Dar Cleon – *Cleon* – trebuie dat jos. Dacă nu numai el, atunci el împreună cu Seldon.

— Pentru ce te interesează o marionetă?

— Doar nu te-ai născut ieri. N-a trebuit niciodată să dau explicații pentru ce m-am încurcat cu voi. Nu ești chiar atât de nebun și ignorant încât să nu știi. Pentru ce m-ar interesa pe mine planurile voastre dacă nu aș avea speranțe să capăt tronul Imperial?

Namarti râse:

— Desigur. De multă vreme știu că mă consideri o treaptă, o modalitate de a te urca pe tronul Imperial.

— Te așteptai la altceva?

— Nu, deloc. Eu fac planurile, îmi asum riscurile și, după aceea, când totul este gata, tu vii și culegi roadele. Este rezonabil, nu?

— Da, este rezonabil, pentru că și tu te vei înfrupta din roade. Nu vei deveni Prim Ministru? Nu te vei putea baza pe întregul sprijin al noului Împărat, care va fi plin de recunoștință? Nu voi fi eu...

Și fața i se schimonosi ironică, scuipând cuvântul:

— ... noua marionetă?

— Asta dorești să fii? O marionetă?

— Vreau să fiu Împărat. Ți-am dat credite, când erai lefter. Ți-am dat oameni, când nu aveai nici unul. Ți-am oferit respectabilitate, când ai avut nevoie să pui la punct o organizație puternică în Wye. Pot retrage tot ceea ce am investit în tine.

— Nu cred.

— Vrei să riști? Să nu crezi că mă poți trata la fel cum ai făcut cu Kaspalov. Dacă pățesc ceva, Wye va deveni de nelocuit pentru tine și pentru ai tăi... vei descoperi că niciun alt sector nu îți va mai oferi ceea ce vrei.

Namarti oftă:

— Deci insiști să-l omorâm pe Împărat.

— N-am spus să-l „omorâm”. Am spus să-l înlăturăm. Detaliile le las în seama ta.

Această ultimă remarcă o făcuse cu un gest al mâinii, aproape neglijent, din încheietură, ca și cum ar fi stat deja pe tronul Imperial.

— După care crezi că vei fi Împărat? întrebă Namarti.

— Da.

— Nu, nu vei fi. Vei fi omorât... și nu de mâinile mele. Andorin, dă-mi voie să te învăț unele lucruri care țin de experiență. Dacă Cleon este ucis, atunci se va pune problema succesiunii și, pentru a se evita războiul civil, Garda Imperială va omori imediat toți membrii familiei Primarilor de Wye... începând cu tine. Pe de altă parte, dacă nu este omorât decât Primul Ministru, vei fi în siguranță.

— De ce?

— Un Prim Ministru este doar un Prim Ministru. Țștia vin și pleacă. Este posibil ca Cleon însuși să se sature de el și să pună să fie omorât. Vom avea noi grijă să răspândim zvonuri în sensul ăsta. Garda Imperială nu va interveni, și ne va permite să formăm un nou guvern. Ba chiar este posibil să fie ei înșiși recunoscători pentru moartea lui Seldon.

— Și, odată instalat noul guvern, eu ce voi face? Voi aștepta? La infinit?

— Nu. Dacă ajung Prim Ministru, voi găsi o cale să mă descurc cu Cleon. S-ar putea chiar să pot face ceva în privința Gărzilor Imperiale – sau chiar forțelor de securitate – atrăgându-le de partea mea. Atunci voi scăpa de Cleon, înlocuindu-l cu tine.

Andorin izbucni:

— Pentru ce ai face asta?

— Cum adică, pentru ce? făcu Namarti.

— Tu cu *Seldon* ai ce ai. După ce scapi de el, pentru

ce să-ți mai asumi riscuri inutile la cel mai înalt nivel? Vei face pace cu Cleon, iar cu mă voi întoarce la moșia mea năruită și la visele imposibile. Ba chiar, cine știe, ca să scapi de riscuri vei pune să fiu ucis.

— Nu! spuse Namarti. Cleon a fost născut pentru tron. Este descendentul mai multor generații de Împărați... mândra Dinastie Entun. El va fi foarte greu de manevrat, o adevărată năpastă. Spre deosebire de el, tu vei veni la tron ca membru al unei noi dinastii, fără tradiție, pentru că foștii Împărați wyani au fost, trebuie să recunoști, absolut insignifianți. Vei sta pe un tron instabil și vei avea nevoie de ceva care să te sprijine... de *mine*. Iar eu voi avea nevoie de ceva care să depindă de mine, și pe care să îl pot manevra... de *tine*... Haide, Andorin, căsătoria noastră nu este una din dragoste, altfel s-ar sfârși într-un an; este o căsătorie din interese, și poate dura atâta timp cât vom trăi. Hai mai bine să avem încredere unul în celălalt.

— Jură că voi fi Împărat.

— La ce bun să jur dacă nu ai încredere în cuvântul meu? Hai să spunem că te voi considera un Împărat deosebit de folositor și că voi dori să te pun în locul lui Cleon imediat ce acest lucru se poate face în siguranță. Acum prezintă-mi-l pe individul ăsta despre care crezi că va fi unealta perfect adecvată scopurilor noastre.

— Foarte bine. Și nu uita ce anume îl face deosebit. L-am studiat. Este un idealist și nu are foarte multă minte. Va face ceea ce i se va spune, fără să se gândească la pericole sau la consecințe. Și emană în jurul lui un fel de sinceritate și de nevinovăție, încât victima are încredere în el, chiar dacă îl vede ținând un blaster în mână.

— Mi-e imposibil să cred așa ceva.

— Așteaptă să-l vezi, spuse Andorin.

Raych stătea cu ochii pironiți în podea. Îi aruncase o privire rapidă lui Namarti, și nu avusese nevoie de mai mult. Îl întâlnise pe acest om cu zece ani în urmă, când fusese trimis cu capcana pentru Jo-Jo Joranum. Da, o privire fusese de ajuns.

Namarti se schimbaseră foarte puțin în acești zece ani. Furia și ura erau în continuare caracteristicile dominante pe care le putea observa la el – sau poate era doar o apreciere subiectivă – și păreau să se fi constituit într-o crustă tare și permanentă. Fața era un pic mai suptă, părul presărat cu fire albe, dar gura cu buze subțiri era în continuare ca o linie aspră, iar ochii negri străluceau la fel de periculos ca întotdeauna.

Raych își ferea ochii. Namarti, simțea el, nu era genul de om care să facă o pasiune pentru persoanele care îl priveau deschis în față.

Namarti părea să-l devoreze pe Raych din ochi, păstrându-și eternul surâs batjocoritor.

Se întoarse spre Andorin care stătea în lateral și spuse, de parcă subiectul conversației nu era de față:

— Deci, ăsta e băiatul.

Andorin aprobă din cap și buzele se mișcară fără a scoate un sunet: „Da, Șefule.”

Namarti spuse dintr-o dată spre Raych:

— Cum te cheamă?

— Planchet, domnule.

— Crezi în cauza noastră?

— Da, domnule.

Vorbea cu prudență, așa cum îl instruisese Andorin:

— Eu sunt democrat și doresc o mai mare participare a populației la procesul de guvernare.

Ochii lui Namarti sclipiră în direcția lui Andorin:

— Ia te uită, avem aici un orator.

După care se întoarse din nou spre Raych:

— Ești gata să-ți asumi riscuri pentru a sluji cauza?

— Orice risc, domnule.

— Vei face ce ți se va spune? Fără întrebări? Fără să

dai înapoi?

— Voi îndeplini toate ordinele.

— Știi ceva despre grădinărit?

Raych șovăi:

— Nu, domnule.

— Deci, ești trantorian? Născut sub cupolă?

— M-am născut în Millimaru, domnule, și am fost crescut în Dahl.

— Foarte bine, spuse Namarti.

Apoi, către Andorin:

— Du-l afară și lasă-l o vreme pe mâna oamenilor care îl așteaptă acolo. Ei vor avea grijă de el. După care te întorci aici, Andorin. Vreau să vorbesc cu tine.

Când se întoarse, Andorin descoperi că Namarti suferise o schimbare profundă. Ochiul îi strălucea, iar gura îi era schimonosită într-un zâmbet feroce.

— Andorin, spuse el, zeii despre care ți-am vorbit zilele trecute sunt de partea noastră mai mult decât mi-am imaginat.

— Ți-am spus că băiatul este exact ceea ce ne trebuie.

— Da, este mult mai bun decât îți închipui. Cunoști, desigur, povestea căderii lui Joranum: Hari Seldon, iubitul nostru Prim Ministru, și-a trimis fiul – sau, mai bine zis, fiul adoptiv – să se întâlnească cu Joranum și să-i întindă o capcană. În care a căzut, deși eu l-am prevenit.

— Da, spuse Andorin dând plictisit din cap, cunosc.

O spusese cu aerul unuia care cunoștea foarte bine povestea, fiindu-i spusă de nenumărate ori.

— L-am văzut pe băiatul ăla doar atunci, dar imaginea lui mi s-a întipărit în creier, fierbinte. Crezi că trecerea a zece ani, tocurile false și raderea mustaței erau suficiente să mă ducă de nas? Planchet ăsta al tău este Raych, fiul adoptiv al lui Hari Seldon.

Andorin se albi și i se opri respirația. După câteva momente, reuși să îngaime:

— Ești sigur, Șefule?

— Tot așa cum sunt sigur că stai acum în fața mea și ai băgat un dușman în mijlocul nostru.

— Habar n-aveam...

— Nu te agita, spuse Namarti. Consider că ai făcut cel mai bun lucru din întreaga ta viață aristocratică și trândavă. Ai jucat rolul pe care ți l-au dat zeii. Dacă eu n-aș fi știut cine este, și-ar fi îndeplinit cu succes misiunea: se infiltra ca spion în mijlocul nostru, și divulga informații despre planurile noastre cele mai secrete. Însă din moment ce știm cine este, planul lui nu se va realiza. În schimb, avem acum *totul*.

Namarti își frecă încântat mâinile și, ca și cum știa cât de puțin i se potrivea, zâmbi... și râse poticnit.

18

Manella spuse, melancolică:

— Cred că nu ne vom mai vedea, Planchet.

Raych tocmai se usca după ce făcuse duș:

— De ce?

— Nu mai vrea Gleb Andorin.

— De ce?

Manella ridică din umerii delicați:

— Spune că ai ceva important de făcut, și s-a terminat cu joaca. Poate că o să primești o slujbă mai bună.

Raych ciuli urechile:

— Ce fel de slujbă? Ți-a zis ceva în mod special?

— Nu, dar a spus că se duce în Sectorul Imperial.

— Serios? Îți spune adesea lucruri din astea?

— Știi cum e, Planchet. Când stai în pat cu un tip, își dă mai ușor drumul la gură.

— Știu, spuse Raych care mereu fusese atent să nu pățească la fel. Și ce altceva a spus?

— De ce mă întrebi? făcu ea încruntându-se puțin.

Și el mă întreabă mereu de tine. Am observat asta la bărbați. Sunt curioși să afle unul despre celălalt. Care să fie cauza?

— Ce i-ai spus despre mine?

— Nu cine știe ce. Doar că ești un tip foarte cumsecade. Normal, nu i-am spus că îmi place mai mult de tine decât de el. Asta i-ar putea răni sentimentele... și mi-ar dăuna mie.

Raych terminase de îmbrăcat:

— Deci, ne spunem adio.

— Da, cel puțin pentru o vreme. Gleb mi-a spus că s-ar putea să se răzgândească. Desigur, mi-ar plăcea și mie să merg în Sectorul Imperial... dacă ar vrea să mă ia cu el. N-am fost niciodată acolo.

Raych fusese gata-gata să spună ceva, dar reuși să tușească, oprindu-se la timp:

— Nici eu nu am mai fost.

— Acolo sunt clădirile cele mai mari, locurile cele mai frumoase, restaurantele cele mai elegante... și acolo locuiesc oamenii cei mai bogați. Mi-ar plăcea să întâlnesc niște oameni bogați... în afară de Gleb, vreau să spun.

— Bănuiesc că o persoană ca mine nu prea are ce-ți oferi, spuse Raych.

— Ai dreptate. Nu te poți gândi mereu la credite, dar din când în când trebuie s-o faci. Mai ales acum, când am impresia că Gleb s-a cam săturat de mine.

Raych se simți dator să spună:

— Nimeni nu s-ar putea sătura de tine.

Apoi, spre uimirea sa, descoperi că fusese sincer.

— Așa spun bărbații întotdeauna, spuse Manella, dar, ai să rămâi surprins, se poate. Oricum, ne-a fost bine împreună, Planchet. Ai grijă de tine și, cine știe, poate ne vom mai revedea.

Raych dădu din cap și se trezi în pană de cuvinte. Nu găsi niciun cuvânt, niciun gest, prin care să-și exprime sentimentele.

Își îndreptă gândurile spre alte direcții. Trebuia să afle ce plănuiau oamenii lui Namarti. Dacă îl despărteau de Manella, însemna că intraseră în faza finală. Dar, concret, nu avea alt indiciu decât chestia asta ciudată, cu grădinăritul.

Și nici nu îi mai putea trimite informații lui Seldon. De la întâlnirea cu Namarti, fusese ținut sub o supraveghere strictă și toate căile de comunicație îi fuseseră tăiate... iar acesta era încă un semn al crizei care se apropia.

Dar dacă va afla ce anume se petrecea doar *după* consumarea faptului – și dacă își va putea comunica noutățile doar după ce acestea încetau a mai fi noutăți – însemna că avea să rateze misiunea.

19

Hari Seldon era într-o dispoziție proastă. Nu mai primise vești de la Raych; nu avea nicio idee despre ce se întâmpla.

În afara îngrijorării firești vizavi de soarta lui Raych (cu siguranță că ar fi auzit dacă i s-ar fi întâmplat ceva rău), mai era și neliniștea față de ceea ce se plănuia.

Trebuia să fie ceva perfid. Nu se punea problema unui atac direct asupra Palatului. Era înțesat de securitate. Dar dacă lucrurile stăteau astfel, ce conspirație ar avea sorți de izbândă?

Chestia asta îl ținuse treaz toată noaptea și îi ocupase gândurile ziua.

Se aprinse un bec de semnalizare.

— Domnule Prim Ministru, întâlnirea de la ora două, domnule...

— Ce întâlnire de la ora două?

— Cu Mandell Gruber, grădinarul. A primit aprobările necesare.

Seldon își aduse aminte:

— Da. Trimite-l înăuntru.

Nu prea avea timp pentru o întâlnire cu Gruber, dar fusese de acord într-un moment de slăbiciune... omul păruse de-a dreptul desperat. Un Prim Ministru nu ar trebui să dea semne de slăbiciune, dar lui Seldon îi venea greu să-și înfrâneze adevărata fire.

— Intră, Gruber, spuse el cu amabilitate.

Gruber stătea în fața lui, cu capul înfundat între umeri, aruncând priviri în toate direcțiile. Seldon își dădu seama că grădinarul nu mai intrase niciodată într-o cameră atât de grandioasă ca aceasta și fu îmboldit de un impuls amar. Ar fi vrut să-i spună: „Îți place? Te rog să o iei tu. *Eu* nu o vreau.”

Dar nu spuse decât:

— Ce s-a întâmplat, Gruber? De ce ești atât de nefericit?

Nu primi un răspuns imediat; deocamdată, Gruber nu făcea decât să scoată un zâmbet absent.

— Stai jos, omule, spuse Seldon. Uite, în fotoliul ăla.

— O, nu domnule Prim Ministru. Ar fi o necuviință. L-aș murdări.

— Dacă îl murdărești, va fi ușor de curățat după aceea. Fă așa cum îți spun... Bun! Acum rămâi acolo un minut sau două și adună-ți gândurile. După ce ești gata, îmi spui care-i problema.

Gruber stătu tăcut o vreme, apoi cuvintele îi ieșiră la repezeală din gură:

— Domnule Prim Ministru, voi fi Grădinar Șef. Binecuvântatul Împărat mi-a spus asta.

— Da, am auzit, dar sunt sigur că nu asta te descurajează. Este un post pe care trebuie să-l primești ca pe un cadou, și zic că-l meriți. Poate am avut și eu o contribuție la asta, Gruber. Nu am uitat niciodată curajul tău atunci când aproape că era să fiu ucis. Te-am lăudat Maiestății Sale Imperiale. Este o recompensă rezonabilă, și oricum merita o promovare. Dosarul tău arată clar că ești pe deplin calificat pentru acest post.

Deci, dacă am lămurit asta, spune-mi acum ce anume te necăjește.

— Domnule Prim Ministru, tocmai postul și promovarea mă necăjesc. Nu pot face față, pentru că nu sunt calificat.

— Noi suntem convinși că ești.

Gruber începu să se frământa în fotoliu:

— Și voi fi obligat să stau într-un birou? Nu pot sta într-un birou. Nu aș mai putea ieși sub cerul liber, să muncesc înconjurat de plante și animale. Voi fi ca într-o închisoare, domnule Prim Ministru.

Seldon holbă ochii la el:

— Nicidecum, Gruber. Nu trebuie să stai în birou mai mult decât este nevoie. Te vei putea plimba liber pe domenii, supraveghind totul. Vei sta afară oricât vei dori, numai că vei fi scutit de munca grea.

— Dar mie îmi place munca grea, domnule Prim Ministru. Și nu voi avea nicio șansă să ies afară din birou. L-am urmărit pe actualul Grădinar Sef. Nu a putut ieși la aer curat, deși a vrut. Este prea multă administrare de făcut, prea multă evidență de luat în calcul. Dacă vrea să știe ce se întâmplă, trebuie să mergem noi la el în birou ca să-i spunem. Privește lucrurile la *holovizor*...

Pronunțase cuvântul cu un dispreț infinit:

— ... ca și cum din imagini ți-ai putea da seama despre creaturile vii. Nu e pentru mine treaba asta.

— Haide, Gruber, fii bărbat. Lucrurile nu sunt chiar atât de negre. Ai să te obișnuiești. Încetul cu încetul, lucrurile vor decurge așa cum îți dorești tu.

Gruber scutură din cap:

— Pentru început – chiar de la început – va trebui să mă ocup de noii grădinari. Treaba asta o să mă îngroape.

Apoi, cu o izbucnire plină de energie:

— Este un post pe care nu-l vreau și nu trebuie să-mi fie oferit, domnule Prim Ministru.

— Gruber, poate că în momentul ăsta nu-ți dorești postul, dar să știi că nu ești singurul. Îți spun eu că acum, *chiar acum*, nu-mi doresc să fiu Prim Ministru. Postul ăsta este o pălărie prea largă pentru capul meu. Ba sunt convins că până și Împăratul însuși are momente când se satură de straietele Imperiale. Dar suntem aici, în Galaxia asta, și cu toții trebuie să ne facem treaba chiar dacă nu ne place întotdeauna.

— Înțeleg, domnule Prim Ministru, dar Împăratul trebuie să fie Împărat deoarece pentru asta s-a născut. Iar dumneavoastră trebuie să fiți Prim Ministru pentru că nimeni altcineva nu poate face față acestui post. Dar în cazul meu, nu este vorba decât despre postul de Grădinar Șef. Sunt aici cincizeci de grădinari tot atât de competenți ca și mine pe care nu i-ar deranja să primească postul. Spuneți că ați vorbit Împăratului despre cum am încercat să vă ajut. Nu-i puteți vorbi din nou explicându-i că dacă dorește să mă răsplătească pentru ceea ce am făcut atunci să mă lase așa cum sunt?

Seldon se lăsă pe spate și spuse pe un ton grav:

— Gruber, aș face asta pentru tine dacă s-ar putea, dar trebuie să-ți explic ceva și sper din tot sufletul că vei înțelege. Teoretic, Împăratul este conducătorul absolut al Imperiului. În realitate, posibilitățile lui sunt foarte limitate. În acest moment, eu conduc Imperiul în mai mare măsură decât o face el, dar, chiar și așa, nici eu nu pot face decât foarte puține lucruri. Sunt milioane și miliarde de oameni la toate nivelurile de guvernare, toți iau decizii, toți fac greșeli, unii acționând cu înțelepciune sau eroic, alții acționând prostește sau hoștește. Nu am cum să-i controlez. Mă înțelegi, Gruber?

— Da, dar ce legătură are asta cu cazul meu?

— Are, pentru că există un singur loc în care Împăratul este stăpân absolut – iar acest loc îl reprezintă domeniile Palatului Imperial. Aici cuvântul lui este lege și eșaloanele de funcționari subordonați lui

sunt destul de puține la număr, astfel încât îi poate controla. Dacă-i ceri să-și retragă o decizie pe care a luat-o în legătură cu administrarea domeniilor Palatului Imperial ar însemna să dai buzna în singura zonă pe care el o consideră inviolabilă. Dacă i-aș spune: „Retrageți-vă decizia în legătură cu Gruber, Maiestatea Voastră Imperială”, mai degrabă m-ar da pe mine afară din post decât să-și retragă decizia. Acesta ar putea fi un lucru bun pentru mine, dar ție nu ți-ar ajuta la nimic.

— Deci nu se poate face nimic pentru a schimba lucrurile? întrebă Gruber.

— Nu. Dar nu-ți face probleme, Gruber, am să te ajut eu, atât cât voi putea. Îmi pare rău. Însă acum trebuie să înțelegi că ți-am acordat mai mult timp decât îmi puteam permite.

Gruber se ridică în picioare, frământând între mâini șapca verde de grădinar. În ochii lui străluceau lacrimi:

— Mulțumesc, domnule Prim Ministru. Știu că ați vrea să mă ajutați. Sunteți... sunteți un om bun, domnule Prim Ministru.

Se întoarse și plecă, încovoiat sub greutatea mâhnirii.

Seldon privi meditativ în urma lui și dădu din cap. Înmulțește amarul lui Gruber cu un cvadrilion și vei avea necazurile tuturor oamenilor din cele douăzeci și cinci de milioane de lumi ale Imperiului. Cum putea el, Seldon, să le rezolve pe toate când nu putea să rezolve problema unui singur om care venise la el să ceară ajutor?

Psihoistoria nu putea salva un om. Dar ar putea salva un cvadrilion?

Dădu din nou din cap, verifică natura și ora următoarei audiențe, apoi înlemni deodată. Urlă în microfon, dând frâu liber tensiunilor interioare, în contradicție cu obișnuitul său control:

— Aduceți-l pe grădinarul acela înapoi! Acum!

— Ce-i cu noii grădinari? exclamă Seldon.

De data asta nu îl invită pe Gruber să ia loc.

Gruber clipi repede din ochi. Era panicat, din cauza acestei rechemări neașteptate.

— N-noii g-grădinari? se bâlbâi el.

— Ai spus „noii grădinari”. *Care* noi grădinari?

Gruber era uluit:

— Păi, dacă se numește un nou Grădinar Șef, vor fi angajați grădinari noi. Așa este obiceiul.

— N-am mai auzit de așa ceva.

— La ultima schimbare de Grădinar Șef dumneavoastră nu erați Prim Ministru. Probabil că nici nu vă aflați pe Trantor.

— Despre ce este vorba?

— Ei bine, grădinarii nu sunt concediați niciodată. Unii mor. Alții îmbătrânesc prea mult, ies la pensie și sunt înlocuiți. Atunci când se instalează în post un nou Grădinar Șef, cel puțin jumătate din echipă este trecută binișor de floarea vârstei. Li se dă tuturor o pensie bună și sunt aduși grădinari noi.

— Pentru întinerire.

— În parte. Alt motiv ar fi că în acel moment apar de obicei noi planuri pentru grădini și trebuie să avem idei și scheme noi. Sunt aproape cincizeci de kilometri pătrați de grădini și parcuri, de obicei reorganizarea lor durează câțiva ani iar eu va trebui să supraveghez totul. Vă rog, domnule Prim Ministru...

Gruber abia își mai trăgea răsuflarea:

— Sunt sigur că un om deștept ca dumneavoastră poate găsi o modalitate pentru a-l face pe binecuvântatul nostru Împărat să se răzgândească.

Seldon nu îi dădu atenție. Pe frunte îi apăruă riduri, din cauza concentrării:

— De unde vin noii grădinari?

— Se fac selecții pe toate lumile... întotdeauna se

găsesc oameni gata să-i înlocuiască pe cei care nu mai pot face față. Vor veni cu sutele, în zeci de loturi. Îmi va lua un an, cel puțin...

— De unde vin? De unde?

— Din milioane de lumi. Ne dorim o mare varietate de cunoștințe în horticultură. Orice cetățean din Imperiu se poate califica.

— Și din Trantor?

— Nu, nu din Trantor. În grădini nu vine nimeni de pe Trantor.

Vocea sa căpătă accente disprețuitoare:

— Dintr-un trantorian nu poți face un grădinar. Parcurile pe care le au ei aici, sub cupolă, nu sunt grădini. Sunt plante în ghivece, și animale în cușcă. Trantorienii, sârmanii de ei, nu știu nimic despre aerul liber, apa curgătoare și adevăratul echilibru al naturii.

— În regulă, Gruber. Am să-ți dau o sarcină. Va trebui să obții pentru mine numele fiecărui nou grădinar programat să sosească în săptămânile următoare. Obții toate informațiile în legătură cu ei. Numele. Lumea. Numărul de identificare. Educația. Experiența. Totul. Vreau ca toate să apară aici, pe biroul meu, cât mai rapid posibil. Îți voi trimite oameni care să te ajute. Oameni cu calculatoare. Ce fel de computer folosești?

— Eu? Unul simplu de tot, care ține evidența plantelor, speciilor și alte chestii din astea.

— În regulă. Oamenii pe care ți-i trimit vor face tot ceea ce nu poți face tu. Nici nu îți pot spune cât de importantă este treaba asta.

— Dacă fac asta...

— Gruber, nu e momentul să te târguiești cu mine. Dacă nu faci ce-ți spun, nu vei mai fi Grădinar Șef. Dar vei fi concediat, fără pensie.

Din nou singur, Seldon lătră în aparatul de comunicație:

— Anulează-mi toate întâlnirile pentru restul zilei.

După care trupul îi căzu în fotoliu, simțindu-și din

plin fiecare din cei cincizeci de ani. Durerea de cap i se accentua. Timp de zeci de ani, securitatea formase straturi în jurul Palatului Imperial, din ce în ce mai numeroasă, mai solidă, mai impenetrabilă, mai dotată.

... Și, periodic, hoarde de străini erau lăsate să intre pe domenii. Fără altă întrebare decât: „Te pricepi la grădinărit?”

Stupiditatea situației era de-a dreptul colosală.

Bine că își dăduse seama la timp. Sau...? Oare nu era prea târziu?

21

Gleb Andorin miji ochii, privindu-l pe Namarti. Niciodată nu îi plăcuse acest om, dar erau momente când îl antipatiza puternic, cum era cazul acum, de exemplu. Pentru ce trebuia el, Andorin, un wyan de viță regală (la urma urmelor, avea descendență regală, nu?), să lucreze cu acest parvenit, acest psihopat?

Știa de ce, și trebuia să suporte, chiar și atunci când Namarti era pe pragul de a spune încă o dată povestea în care reconstituise mișcarea timp de zece ani, aducând-o până la apogeul perfecțiunii actuale. Oare o spunea oricui, mereu și mereu? Sau doar Andorin era microfonul lui preferat?

Fața lui Namarti părea luminată de o voioșie vicleană în timp ce spunea, târăgănat, ca și cum învățase mecanic ceea ce avea de spus:

— An după an, am muncit din greu, deși părea fără speranță și inutil, ca să pun pe picioare o organizație, să subrezesc puțin câte puțin încrederea în guvern, creând și amplificând nemulțumirile. Atunci când a izbucnit criza bancară și săptămâna cu moratoriul, eu...

Se opri deodată:

— Ți-am mai spus asta de multe ori, și te-ai săturat să tot asculți, nu-i așa?

Buzele lui Namarti se strânseseră, curbându-se într-un zâmbet scurt și sec. Nu era chiar atât de idiot încât să nu-și dea seama cât de plictisitor devenise; numai că nu se putea abține. Andorin spuse:

— Da, mi-ai povestit asta de multe ori...

Lăsă în aer restul frazei. Răspunsul era, la urma urmelor, un „da” evident. Nu era cazul să i-o spună direct în față.

Figura palidă a lui Namarti se îmbujoră ușor.

— Dar ar fi putut dura la nesfârșit, continuă el. Organizarea, munca în ascuns, puteam să nu ajungem la niciun rezultat... dacă nu aș fi obținut o unealtă potrivită. Iar această unealtă a venit la mine, fără niciun efort din partea mea.

— Zeii ți l-au adus pe Planchet, spuse Andorin pe un ton neutru.

— Ai dreptate. În curând, se va permite accesul pe domeniile Palatului a unui grup de grădinari.

Se opri, savurându-și gândurile, apoi continuă:

— Bărbați și femei. Suficienți cât să mascheze nucleul nostru operativ. Printre ei se vor afla Planchet... și cu tine. Însă voi vă veți deosebi de ceilalți prin faptul că veți purta blastere asupra voastră.

— Sigur, spuse Andorin cu o maliție intenționată în spatele expresiei politicoase. Și vom fi opriți la poartă, arestați și interogați. Să intri cu un blaster pe domeniile Palatului...

— Nu veți fi opriți, spuse Namarti nesesizând maliția celui alt. Nu veți fi percheziționați. S-a aranjat totul. Veți fi primiți în mod natural, firesc, de un funcționar al Palatului. Nu știu cine se ocupă de obicei de problema asta – al Treilea Asistent Șambelan Responsabil cu Iarba și Frunzele, bănuiesc. Dar în acest caz, va fi însuși Seldon. Marele matematician se va grăbi să-i întâmpine pe noii grădinari și să le ureze bun-venit pe domenii.

— Văd că ești foarte sigur.

— Sigur că sunt sigur. A fost aranjat totul. Va

descoperi, aproape în ultima clipă, că fiul său adoptiv se află pe lista noilor grădinari și îi va fi imposibil să nu îl întâmpine. Iar atunci când va apărea Seldon, Planchet va ridica blasterul. Oamenii noștri vor striga „Trădare!” În confuzia și talmeș-balmeșul ce vor urma, Planchet îl va omorî pe Seldon, iar tu îl vei omorî pe Planchet. După care arunci blasterul și fugi. Avem oameni care te vor ajuta să pleci. Totul a fost aranjat.

— Este absolut necesar să îl omorâm pe Planchet?

Namarti se încruntă:

— De ce? Accepi una din crime și te opui celeilalte? După ce Planchet își va reveni, vrei să divulge autorităților tot ce știe despre noi? De fapt, acolo se va regla o mică neînțelegere în familie. Nu uita că Planchet este, de fapt, Raych Seldon. Va părea ca și cum cei doi au tras în același timp... sau ca și cum Seldon ar fi dat ordine ca, dacă fiul său dă vreun semn de ostilitate, să fie omorât. Vom avea noi grijă ca disensiunile familiale să se bucure din plin de publicitate. Originile conflictului se vor pierde în zilele rele ale Sângerosului Împărat Manowell. Populația Trantorului va fi îngrozită de ticăloșia nemaipomenită a acestei fapte. Asta, pusă în vârful tuturor ineficiențelor și avariilor la care au fost martori și pe care le-au trăit, îi va face să țipe după un nou guvern... și nimeni nu va fi în stare să-i refuze, cu atât mai puțin Împăratul. Atunci vom intra noi în scenă.

— Așa, pur și simplu?

— Nu, nu pur și simplu. Nu sunt chiar atât de naiv. Probabil se va constitui un guvern interimar, dar va cădea repede. Vom avea noi grijă să cadă, după care vom ieși la luptă deschisă reînviind vechile idei ale lui Joranum pe care trantorienii nu le-au uitat niciodată. Și peste câțva timp – nu foarte mult – voi fi Prim Ministru.

— Dar eu?

— În cele din urmă, vei fi Împărat.

— Șansa ca toate astea să meargă este foarte mică, spuse Andorin. Asta s-a aranjat... aia s-a aranjat...

cealaltă s-a aranjat. Totul trebuie să se îmbine perfect, altfel se va prăbuși. Cineva, undeva, sigur va da greș. Este un risc inacceptabil.

— Inacceptabil? Pentru cine? Pentru tine?

— Da. Eu trebuie să am grijă ca Planchet să-și omoare tatăl, apoi să-l omor. De ce eu? Nu ai alte unelte mai puțin valoroase decât mine, pe care să le pui să riște?

— Ba da. Dar dacă aș alege pe altcineva, ar însemna să mă îndrept spre un eșec sigur. Cine altcineva în afară de tine mai are atât de mult interes să îndeplinească misiunea, fără ca să se răzgândească și să se evapore în ultimul moment?

— Riscul este enorm.

— Și nu crezi că merită? Este în joc tronul Imperial.

— Da, dar tu ce risc îți asumi, Șefule? Vei rămâne aici, în siguranță, așteptând să auzi veștile.

Namarti zâmbi:

— Ce idiot ești, Andorin! Ce mai Împărat vei fi! Crezi că din cauză că rămân aici, nu îmi asum niciun risc? Dacă mișcarea nu-și atinge ținta, dacă planul dă greș, sau dacă vreunii dintre oamenii noștri sunt prinși, crezi că nu vor spune tot ceea ce știu? Dacă tu vei fi cumva prins, vei suporta tratamentul drăgăstos al Gărzii Imperiale fără să le povestești despre mine? Și, după o tentativă de asasinare eșuată, crezi că nu vor scotoci Trantorul în căutarea mea? Crezi că nu voi fi prins până la urmă? Și când mă vor găsi, care crezi că va fi soarta mea? Risc? Eu îmi asum un risc mai mare decât oricare dintre voi, stând aici și nefacând nimic. Deci, pe scurt, cam așa stau lucrurile. Vrei sau nu să fi Împărat?

Andorin spuse cu o voce joasă:

— Vreau să fiu Împărat.

Și astfel, totul se puse în mișcare.

Lui Raych nu-i scăpă faptul că era tratat cu o atenție deosebită. Întregul grup al grădinarilor-pretendenți era acum cazat într-unul dintre hotelurile Sectorului Imperial. Nu într-unul de mână întâi, desigur.

Grădinarii formau un grup eterogen, din cincizeci de lumi diferite, însă Raych nu prea avea ocazia să vorbească cu ei. Andorin, fără să pară că face eforturi deosebite în această direcție, reușise să-l izoleze de ceilalți.

Raych se întrebă care să fie motivul. Avea o senzație de deprimare. De fapt, se simțise oarecum deprimat încă de când plecase din Wye. Asta îi afecta procesul gândirii; se mai lupta și să o înlăture pe... însă fără un succes deplin.

Andorin era îmbrăcat cu haine grosolane și se străduia să arate ca un muncitor. Trebuia să joace rolul grădinarului, pentru a conduce „spectacolul” – oricare ar fi fost acesta.

Raych se simțea vinovat pentru faptul că nu reușise să afle natura acelui „spectacol”. Îl izolaseră, îi întrerupseseră orice posibilitate de comunicare. Probabil că făceau asta cu fiecare trantorian din grup, ca o măsură de precauție (gândea el). Raych apreciasse că în grup se aflau mai mult de zece trantorieni, toți oameni de-ai lui Namarti, desigur.

Ce îl nedumerea era că Andorin se purta aproape cu afecțiune. Îl monopolizase, insista să ia împreună toate mesele și nu îl trata deloc ca pe ceilalți.

Poate din cauză că o împărțiseră pe Manella? Raych nu știa suficiente lucruri despre obiceiurile Sectorului Wye pentru a-și da seama dacă nu cumva societatea lor era atinsă de poliandrie. Poate că dacă doi bărbați împărțeau o femeie, asta însemna că, într-un fel, trebuiau să se poarte ca frații? Se crea astfel o relație între ei?

Raych nu auzise niciodată de așa ceva, dar putea presupune că dăduse peste una dintre infinitele

subtilități ale societății Galactice... sau, mai precis, ale celei trantoriene.

Dar acum, că îi revenise în minte Manella, stăruia puțin asupra amintirii ei. Îi ducea teribil dorul, și se gândi că poate din cauza asta era deprimat. Deși, ca să fie sincer, ceea ce simțea acum, după ce terminase dejunul în compania lui Andorin, era mai degrabă desperare... cu toate că nu putea descoperi motivul.

Manella!

Spusese că și-ar dori să viziteze Sectorul Imperial și probabil ar fi fost capabilă a-l convinge pe Andorin să-i facă pe plac. Deprimarea îl făcu să pună o întrebare prostească:

— Domnule Andorin, mă tot întreb, poate că ați adus-o pe domnișoara Dubanqua cu dumneavoastră. Aici, în Sectorul Imperial.

Andorin părea sincer mirat. Apoi zise cu blândețe:

— Pe Manella? O vezi pe ea pricepându-se la grădinărit? Nici măcar nu s-ar putea preface că se pricepe. Nu, nu, Manella este una dintre femeile făcute special pentru momentele noastre de liniște. Altă funcție nu are.

Apoi:

— Dar de ce întrebi, Planchet?

Raych ridică din umeri:

— Nu știu. E cam plictiseală pe aici. Mi-am zis că... Vocea i se stinse.

Andorin îl privi cu atenție. În cele din urmă, spuse:

— Sper că nu ești vreunul dintre ăia cărora le pasă de femeia cu care se culcă. Te asigur că pe ea nu o interesează ce bărbat primește în pat. După ce terminăm treaba, vor fi alte femei. Multe.

— Și când terminăm?

— Curând. Iar tu vei avea un rol foarte important.

Andorin îl privea cu atenție pe Raych.

— Cât de important? întrebă Raych. Nu voi fi doar... un grădinar?

Vocea îi suna dogită, falsă, și nu reușea să pună niciun pic de viață în ea.

— Vei fi mai mult decât atât, Planchet. Vei intra acolo cu un blaster.

— Cu un ce?

— Cu un blaster.

— N-am ținut niciodată un blaster în mână. Niciodată în viață.

— Nu-i nicio scofală. Îl ridici... țintești... apeși pe contact și cineva moare.

— Eu nu pot să omor pe nimeni.

— Credeam că ești de-ai noștri, că ai face orice pentru cauză.

— Da, dar nu să... omor.

Raych nu reușea să-și adune gândurile. Pentru ce trebuia să ucidă? Oare ce rol juca el în planul lor? Și cum putea preveni Garda Imperială, înainte ca crima să aibă loc?

Fața lui Andorin se aspri brusc, trecând instantaneu de la o atitudine prietenoasă la o hotărâre neclintită.

— *Trebuie* să ucizi, spuse el.

Raych își adună toate puterile:

— Nu. Eu nu omor pe nimeni. Punct.

— Planchet, spuse Andorin, vei face ceea ce ți se va spune.

— Dar nu crimă.

— Ba chiar și crimă.

— Și cum ai să mă obligi?

— Simplu. Am să-ți poruncesc.

Raych se simți derutat. Ce anume îl făcea pe Andorin atât de încrezător?

Dădu din cap:

— Nu.

— Te-am hrănit, Planchet, spuse Andorin, încă de când am plecat din Wye. Am avut grijă să mănânci împreună cu mine. Ți-am supravegheat meniurile. În special pe acela pe care de abia l-ai mâncat.

Raych simți cum groaza pune stăpânire pe el. Înțelese deodată:

- Desperanță!
- Exact, spuse Andorin.
- Este ilegal.
- Da, desigur. La fel și crima.

Raych știa despre desperanță. Era un derivat chimic al unui tranchilizant absolut inofensiv. Însă derivatul nu calma, ci dimpotrivă, inducea o stare de desperare. Fusese interzisă prin lege deoarece cu ajutorul ei puteai supune voința oricui, deși se auzeau mereu zvonuri cum că Garda Imperială o folosea.

Andorin spuse, ca și cum nu îi era greu să citească gândurile lui Raych:

— Se numește desperanță pentru că vine de la un cuvânt vechi, care înseamnă „desperare”. Cred că te simți desperat.

— Absolut deloc, murmură Raych.

— Văd că ești foarte categoric, dar nu poți lupta împotriva drogului. Și cu cât te simți mai desperat, cu atât este mai eficient drogul.

— Nicio șansă.

— Gândește-te, Planchet. Namarti te-a recunoscut imediat, chiar și fără mustață. Știe că ești Raych Seldon și, la porunca mea, îți vei ucide tatăl.

— Nu înainte de a te omorî pe tine, murmură Raych.

Se ridică de pe scaun. În mod normal, nu ar fi trebuit să aibă nicio problemă. Andorin era mai înalt, dar în niciun caz atlet. Îl va rupe în două, cu o singură mână... însă de-abia se ridică de pe scaun că îi veni amețea. Scutură capul, dar nu i se limpezi.

Andorin se ridică și el, făcând un pas înapoi. Scoase mâna dreaptă de acolo de unde o ținuse până atunci: în mâneca stângă. Arma ieși la iveală.

Spuse, pe un ton aproape agreabil:

— Am venit pregătit. Am fost informat că ești un adevărat maestru în Twistul heliconian. Așa că nu va

avea loc nicio luptă corp-la-corp.

Coborî privirea spre armă.

— Nu este un blaster, spuse el. Nu-mi pot permite să te ucid înainte de a-ți îndeplini misiunea. Este un bici neuronice. Într-un fel, e mult mai rău. Voi ținti spre umărul tău stâng și, crede-mă, durerea va fi atât de cumplită încât nici cel mai mare stoic din Galaxie nu ar putea să o îndure.

Raych, care avansase încet și hotărât, se opri brusc. Avea numai doisprezece ani când gustase – un pic – din durerea indusă de un bici neuronice. Odată lovit, nimeni nu uită vreodată durerea, oricât de mult ar trăi, oricât de plină de evenimente i-ar fi viața.

— Mai mult, spuse Andorin, îl voi folosi la putere maximă, astfel încât vei simți o durere insuportabilă, apoi nervii brațului îți vor fi distruși definitiv. Nu vei mai folosi niciodată brațul stâng. Ți-l voi cruța pe cel drept, pentru ca să poți ține blasterul în mână... Acum, dacă te așezi și accepți realitatea, îți poți păstra ambele brațe. Desigur, va trebui să mănânci din nou, ca să crească gradul de intoxicare. Situația ta, băiete, se înrăutățește din ce în ce mai mult.

Raych simțea cum disperarea indusă de drog pune stăpânire pe el, iar această stare servea la a amplifica efectul. Începea să vadă dublu și nu mai găsi nimic de spus.

Nu știa decât că va trebui să facă ceea ce îi va porunci Andorin. Jucase și pierduse.

23

— Nu! spuse Hari Seldon. Nu vreau să apari acolo afară, Dors!

Dors Venabili îi înfruntă privirea cu o expresie la fel de hotărâtă ca a lui:

— Atunci nu te las nici pe tine să mergi, Hari.

— Eu trebuie să fi acolo.

— *Nu* este treaba ta. Grădinarul Clasa Întâi trebuie să-i întâmpine pe noii veniți.

— Într-adevăr. Dar Gruber nu poate. Este un om distrus.

— Probabil că are un asistent. Sau mai bine lasă-l pe Grădinarul Șef. Trebuie să rămână în post până la sfârșitul anului.

— Grădinarul Șef este prea bătrân. În plus...

Seldon ezită, după care continuă:

— ... există niște suspecti printre grădinari. Trantorieni. Au venit aici cu un motiv. Am numele fiecăruia dintre ei.

— Atunci arestează-i. Pe toți. Este simplu. Pentru ce complici lucrurile?

— Pentru că nu știu *de ce* se află aici. Se pune ceva la cale. Nu văd ce ar putea face doisprezece grădinari, dar... Nu, m-am exprimat greșit, am să reformulez: Văd o mulțime de lucruri pe care le-ar putea face, dar nu știu pe care l-au plănuțit. Îi vom aresta, într-adevăr, dar trebuie mai înainte să aflăm cât mai multe detalii. Trebuie să aflăm suficient de mult pentru a-i descoperi pe toți cei care fac parte din conspirație, de sus și până jos. Trebuie să știu cu ce se ocupă fiecare, pentru a stabili capetele de acuzare. Nu vreau să arestez doisprezece bărbați și femei sub acuzația că au săvârșit o banală infracțiune. Vor spune că erau desperați, că aveau nevoie de o slujbă. Se vor plânge că nu e drept ca trantorienii să fie excluși. Toată lumea va simpatiza cu ei, iar noi vom căuta ca tâmpiții, degeaba. Trebuie să le oferim ocazia să se desconspire. În plus...

O pauză lungă, după care Dors spuse, furioasă:

— Ei bine, spune! Ce-i cu acest „în plus”?

Seldon coborî vocea:

— Unul dintre cei doisprezece este Raych, sub pseudonimul Planchet.

— *Ce?*

— Ce te miră? L-am trimis în Wye pentru a se infiltra în mișcarea Joranumită, și uite că a reușit să se infiltreze. Am încredere deplină în el. Dacă se află acolo, atunci știe care este motivul, și probabil că are un plan ca să ne dea și nouă un indiciu cât de mic. Vreau să fiu de față. Vreau să-l văd. Vreau să-l ajut, dacă pot.

— Dacă vrei să-l ajuți, pune câte cincizeci de gardieni umăr lângă umăr, de fiecare parte a grădinarilor tăi.

— Nu. Nici asta nu ne va ajuta cu ceva. Garda Imperială va fi la fața locului, dar va fi disimulată. Grădinarii respectivi trebuie să aibă impresia că au mână liberă să execute planul așa cum își doresc. Înainte de a-l executa, însă după ce-și vor da în vileag intențiile... îi vom aresta.

— Este riscant. Este riscant pentru Raych.

— Uneori trebuie să ne asumăm și riscuri. Miza este mai mare decât viața unor indivizi.

— Nu ai inimă, dacă poți spune așa ceva!

— Crezi că nu am inimă? Am, dar chiar dacă mi s-ar sfâșia, prima mea grijă ar fi pentru...

— Termină!

Dors îi întoarse spatele, ca și cum ar fi fost cuprinsă de durere.

— Înțeleg, spuse Seldon, dar tu nu trebuie să fii acolo. Prezența ta va fi foarte nepotrivită, conspiratorii vor bănuî că știm prea multe și vor renunța la plan. Nu vreau să renunțe la plan.

Se opri, apoi spuse cu blândețe:

— Dors, spui că sarcina ta este să mă protejezi *pe mine*. Asta trece înaintea protecției lui Raych și o știi foarte bine. Nu vreau să insist, dar a mă proteja pe mine înseamnă a proteja psihoistoria și întreaga omenire. Asta trebuie să treacă pe primul plan. Psihoistoria îmi spune că eu, la rândul meu, trebuie să protejiez centrul cu orice preț și chiar asta încerc să fac... Înțelegi?

— Înțeleg, spuse Dors.

După care îi întoarse din nou spatele.

Și sper că am dreptate, gândi Seldon.

Dacă nu avea dreptate, ea nu îl va ierta niciodată. Mai rău, nici el nu se va ierta vreodată... indiferent de existența psihoistoriei.

24

Erau aliniați frumos, cu picioarele depărtate, mâinile la spate, fiecare îmbrăcat într-o uniformă verde, nouă, curată, comodă, și cu buzunare largi. Femeile puteau fi deosebite doar după înălțimea lor mai mică. Părul le era acoperit de glugă, însă grădinarii – de ambele sexe – trebuiau să poarte părul tăiat scurt și să nu aibă păr pe față.

Nimeni nu știa care era motivul. Era invocat cuvântul „tradiție”, la fel ca în multe alte cazuri, unele rezonabile, altele pur și simplu idioate.

În fața lor se afla Mandell Gruber, flancat de câte un asistent. Gruber tremura, cu ochii larg deschiși.

Hari Seldon strânse din buze. Dacă Gruber ar reuși să spună „Grădinarii, Împăratul vă urează tuturor bine ați venit”, ar fi fost suficient. După aceea avea să se ocupe el.

Ochii săi alunecară, privind noul contingent și îl descoperi pe Raych.

Inima îi tresări un pic. Raych stătea în rândul din față, fără mustață, mai rigid decât ceilalți, privind drept înainte. Ochii săi nu se mișcă pentru a întâlni privirea lui Seldon; nu dădea niciun semn, oricât de mic, că l-ar fi recunoscut.

Bun, gândi Seldon. Nici nu trebuie. Nu trebuie să se dea de gol.

Gruber murmură anemic o formulă de bun-venit și Seldon intră în scenă.

Înaintă cu un pas lejer, așezându-se imediat

înaintea lui Gruber, și spuse:

— Îți mulțumesc, Grădinar Clasa Întâi. Bărbați și femei, grădinari ai Împăratului, veți prelua o sarcină importantă. Veți fi responsabili de sănătatea și frumusețea singurei zone deschise de pe măriștea lume Trantor, capitala Imperiului Galactic. Deși nu avem perspectivele nesfârșite ale lumilor neacoperite, voi veți avea grijă ca această bijuterie să strălucească mai puternic decât orice altceva în Imperiu. Veți primi ordine de la Mandell Gruber, care în curând va deveni Grădinar Șef. Dacă va fi necesar, el îmi va da raportul mie, iar eu voi da raportul Împăratului. După cum vă puteți da seama, asta înseamnă că nu sunteți decât la trei nivele de prezență Imperială și întotdeauna vă veți afla sub supravegherea sa binevoitoare. Sunt sigur că și acum chiar suntem priviți din Micul Palat, locuința sa personală, care este clădirea pe care o vedeți la dreapta – cea cu acoperiș de opal – și că ceea ce vede îi provoacă satisfacție. Desigur, înainte de a începe, veți urma un curs de pregătire pentru a vă familiariza pe de-a-ntregul cu domeniile și necesitățile. Veți...

În toată această vreme, se deplasase, aproape pe nesimțite, până în fața lui Raych, care rămânea în continuare nemișcat, fără să clipească.

Seldon se strădui să nu-și trădeze sentimentele, după care fața îi fu traversată de o încruntătură ușoară. Persoana din spatele lui Raych îi părea cunoscută. Dacă nu i-ar fi studiat holograma, ar fi trecut neobservată. Nu era Gleb Andorin de Wye? De fapt, patronul lui Raych în Wye? Ce căuta aici?

Andorin probabil că remarcase privirea suspicioasă a lui Seldon, căci murmură ceva printre buzele de-abia întredeschise. Mâna dreaptă a lui Raych plecă de la spate, intră în buzunarul larg al salopetei verzi, și scoase un blaster. La fel făcu și Andorin.

Seldon intră într-un fel de stare de șoc. Cum de li se permisesese să intre cu blastere pe domenii? Zăpăcit, de-

abia auzi strigătele de „Trădare!” și zarva iscată.

Nu era preocupat decât de blasterul din mâna lui Raych, îndreptat direct spre el. Raych îl privea fără a da vreun semn că-l recunoaște. Minteia lui Seldon se umplu de oroare când își dădu seama că avea să fie ucis de propriul fiu. Doar câteva fracțiuni de secundă îl mai despărteau de moarte.

25

Un blaster, în ciuda numelui său^[3], nu produce o explozie în adevăratul sens al cuvântului. El vaporizează și provoacă distrugerii în interior și – dacă se poate spune așa – provoacă o implozie. Se aude un sunet ușor ca o șoaptă.

Hari Seldon nu se aștepta să audă acel sunet. Nu se aștepta decât la moarte. În consecință, fu surprins să îl audă totuși, clar. Clipi rapid din ochi, în timp ce se pipăia, cu fălcile tremurând.

Era în viață? (Își pusese o întrebare, nu era o afirmație.)

Raych stătea în continuare acolo, cu blasterul îndreptat în față, cu ochi de sticlă. Era absolut nemișcat, ca o mașină careia i se întrerupsese alimentarea cu energie.

În spatele lui se afla trupul prăbușit al lui Andorin, mototolit și scăldat într-o baltă de sânge. Iar lângă acesta, cu blasterul în mână, se afla un grădinar. Gluga alunecase; grădinarul era o femeie.

Îi aruncă o privire lui Seldon și spuse:

— Fiul dumneavoastră mă cunoaște sub numele de Manella Dubanqua. Sunt ofițer de securitate. Vreți să vă dau numărul de identificare, domnule Prim Ministru?

— Nu, spuse slab Seldon.

Garda Imperială își făcuse apariția în scenă.

— Fiul meu! spuse el. Ce s-a întâmplat cu fiul meu?

— A consumat disperanță, spuse Manella. Cred că va putea fi salvat.

Înaintă și luă blasterul din mâna lui Raych:

— Îmi pare rău că nu am acționat mai devreme. A trebuit să aștept o mișcare clară și, când a venit, m-a luat prin surprindere.

— Și eu am pățit la fel. Trebuie să-l ducem pe Raych la spitalul Palatului.

Dinspre Micul Palat se auzi deodată zarvă. Seldon se gândi că Împăratul urmărise într-adevăr evenimentele și, în cazul acesta, trebuia să fie teribil de furios.

— Ai grijă de fiul meu, domnișoară Dubanqua, spuse el. Trebuie să merg să-l văd pe Împărat.

Trase o fugă nedemnă de poziția lui, prin haosul de pe Marea Peluză, pătrunzând fără ceremonie în Micul Palat. Oricum, Cleon nu avea cum să fie mai furios de atât.

Și acolo, într-un grup care privea îngrozit – chiar acolo, pe treptele semicirculare – se găsea trupul Maiestății Sale Imperiale, Cleon I, făcut praf, aproape de nerecunoscut. Robele lui Cleon serveau acum drept giulgiu. Ghemuț, sprijinit de perete, privind prostește la figurile îngrozite care îl încercuiau, se afla Mandell Gruber.

Seldon simți că îl lasă nervii. Culese blasterul care zăcea la picioarele lui Gruber. Fusesse blasterul lui Andorin. Întrebă încet:

— Gruber, ce-ai făcut?

Gruber, privindu-l țință, băigui:

— Toată lumea țipa, urla. M-am gândit: Cine își va da seama? Vor crede că altcineva l-a ucis pe Împărat. Dar, după aceea, n-am mai putut să fug.

— Dar Gruber, de ce?

— Ca să nu fiu Grădinar Șef, spuse Gruber prăbușindu-se.

Seldon privea șocat la Gruber, care căzuse în nesimțire.

Totul mersese ca prin urechile acului. El era în viață. Raych era în viață. Andorin era mort, iar Conspirația Joranută avea acum să fie vânată până la ultima persoană. Centrul ar fi rezistat, exact așa cum cerea psihoistoria. Și tocmai atunci, dintr-un motiv care sfida orice rațiune, un grădinar îl omorâse pe Împărat.

Ce facem acum? gândi desperat Seldon. Ce se va întâmpla în continuare?

**Partea a treia –
Dors Venabili**

VENABILI, DORS – Hari Seldon a fost subiectul multor legende, astfel încât avem puține speranțe să obținem vreodată o biografie cu un mare grad de veridicitate. Cel mai enigmatic aspect al vieții sale este legat probabil de consoarta sa Dors Venabili. Nu există nicio informație referitoare la Dors Venabili, în afară de faptul că s-a născut pe planeta Cinna și mai târziu a ajuns la Universitatea Streeling din Trantor, devenind membru al facultății de istorie. La scurtă vreme după ocuparea postului la Universitate, s-a întâlnit cu Seldon și a conviețuit cu el timp de douăzeci și opt de ani. Despre viața ei nu se poate spune decât că este mai plină cu legende decât cea a lui Seldon. Există basme de-a dreptul incredibile care vorbesc despre puterea și rapiditatea ei. Mai toți o numeau – fățiș sau pe ascuns – „Tigroaica”. Mai enigmatică însă decât apariția ei este dispariția, deoarece, după o anumită perioadă, nu mai auzim nimic despre ea. Nu există niciun indiciu referitor la ce s-a întâmplat.

Rolul de istoric este pus în evidență de lucrările sale privind...

ENCICLOPEDIA GALACTICA

1

Wanda avea acum aproape opt ani, dacă e să ne luăm – ca aproape toată lumea, de altfel – după Timpul Galactic Standard. Se făcuse o mică domnișoară cu părul șaten. Ochii erau albaștri, dar în final aveau să devină căprui, ca ai tatălui său.

Stătea nemișcată, pierdută în gânduri... Șaizeci.

Era preocupată de numărul ăsta. În curând va veni

ziua de naștere a bunicului. Va împlini șaiszeci de ani... și șaiszeci era un număr foarte mare. Ieri avusese un vis urât despre vârsta asta.

Se duse să își caute mama. Trebuia să întrebe.

Mama ei nu era greu de găsit. Discuta cu bunicul... despre ziua de naștere, desigur. Wanda șovăi. Probabil că nu era frumos să întrebe de față cu bunicul.

Manella simți imediat că fiica ei avea o problemă.

— Stai puțin, Hari, spuse ea, să vedem ce o frământă pe Wanda. Ce s-a întâmplat, dragă?

Wanda o trase de mână:

— Nu aici, mamă. E o problemă personală.

Manella se întoarse spre Hari Seldon:

— Vezi cât de devreme începe? Viață personală. Probleme personale. Desigur, Wanda, mergem în camera ta?

— Da, mamă.

Wanda răsuflă, vizibil ușurată.

Plecară ținându-se de mână, apoi Manella o întrebă:

— Care este problema, Wanda?

— E vorba de bunicul, mamă.

— Bunicul! Nu-mi pot închipui că ar face ceva care să te deranjeze.

— Ei bine, uite că poate.

Ochii Wande se umplură dintr-o dată de lacrimi:

— O să moară?

— Bunicul tău? Cine ți-a băgat asta în cap, Wanda?

— O să împlinească șaiszeci de ani. E atât de bătrân!

— Nu, nu e bătrân. E drept că nu mai este tânăr, dar nici bătrân nu este. Oamenii trăiesc optzeci, nouăzeci, chiar și o sută de ani – iar bunicul este puternic și sănătos. Va trăi mult.

— Ești sigură? întrebă Wanda trăgându-și nasul.

Manella își prinse fata de umeri și o privi drept în ochi:

— Toți trebuie să murim într-o zi, Wanda. Ți-am mai explicat o dată. Totuși, nu ne facem prea multe griji din

cauza asta, decât atunci când se apropie termenul.

Șterse cu blândețe lacrimile Wande:

— Bunicul va trăi până când tu vei crește mare și vei avea proprii tăi copii. Ai să vezi. Acum hai cu mine. Vreau să vorbești cu bunicul.

Wanda își trase din nou nasul.

La întoarcere, Seldon își privi cu drag nepoata și spuse:

— Ce s-a întâmplat, Wanda? De ce ești supărată?

Wanda dădu din cap, dar tăcu din gură.

Seldon întoarse privirea spre mama fetei:

— Ei bine, Manella, ce s-a întâmplat?

Manella dădu și ea din cap:

— Va trebui să-ți spună singură.

Seldon se așeză și se bătu cu palma peste genunchi:

— Vino, Wanda. Așază-te aici și povestește-mi despre necazurile tale.

Ea se conformă, se fâțâi puțin, apoi spuse:

— Sunt speriată.

Seldon o cuprinse cu brațul:

— Nu ai motive de teamă atunci când ești cu bătrânul tău bunic.

Manella făcu o grimasă:

— Eroare!

Seldon ridică privirea spre ea:

— Bunic?

— Nu. Bătrân.

Asta sparse zăgazul. Wanda izbucni în lacrimi:

— Ești bătrân, bunicule.

— Te cred și eu. Am șaiszeci de ani.

Își apropie obrazul de al Wande și șopti:

— Nici mie nu-mi place, Wanda. De-asta mă bucur că tu de-abia acum mergi pe opt ani.

— Ai părul alb, bunicule.

— N-a fost așa mereu. De-abia de curând s-a albit.

— Bunicule, ai părul alb și asta înseamnă că ai să mori.

Seldon păru să primească în plin șocul. Spuse spre Manella:

— Ce-i asta?

— Nu știu, Hari. E raționamentul ei.

— Am avut un vis urât, spuse Wanda.

Seldon își dresе glasul:

— Wanda, toți avem vise urâte din când în când. Sunt folositoare. Visele urâte alungă gândurile urâte și după aia ne simțim mai bine.

— Visul era despre moartea ta, bunicule.

— Știu. Știu. Visele pot fi și despre moarte, dar asta nu înseamnă că sunt importante. Uită-te la mine. Nu vezi ce plin de viață sunt... bine dispus... surâzător? Arăt eu ca și cum aș fi pe moarte? Spune-mi!

— N... n-nu.

— Ai văzut? Acum du-te și te joacă și uită despre toate astea. Îmi voi aniversa ziua de naștere și toată lumea va petrece bine. Mergi acum, dragă.

Wanda plecă cu buna dispoziție oarecum reparată, dar Seldon îi făcu Manellei semn să rămână.

2

— De unde crezi că i-a venit Wandei ideea asta? întrebă Seldon.

— Haide, Hari. Nu-ți aduci aminte că a avut o șopârlă salvaniană, care a murit? Tatăl uneia dintre prietenele ei a murit într-un accident, iar la holoviziune vezi mereu moartea. Este imposibil să împiedici un copil să afle despre moarte. De fapt, eu nici nu aș fi vrut să o împiedic. Moartea este o parte esențială a vieții; trebuie să învețe asta.

— Nu mă refer la moarte în general, Manella. Mă refer în particular la moartea mea. Cum a putut să-i intre ideea asta în cap?

Manella ezită, nesigură. Ținea foarte mult la Hari

Seldon. Cine n-ar ține la el, gândi ea, deci cum i-aș putea spune?

Dar cum să *nu* îi spună?

— Hari, chiar tu i-ai băgat ideea asta în cap.

— Eu?

— Bineînțeles. De câteva luni tot anunți că vei împlini șaizeci de ani și te plângi cu voce tare că îmbătrânești. Singurul motiv pentru care oamenii pregătesc această petrecere este acela de a te consola.

— Nu e cine știe ce mare distracție să împlinești șaizeci de ani, spuse Seldon revoltat. Așteaptă! Așteaptă și ai să vezi tu singură!

— Am să văd... dacă am noroc. Unii oameni nu ajung la șaizeci. Totuși, dacă nu vorbești decât că ai șaizeci de ani și îmbătrânești, vei sfârși prin a înspăimânta-o pe biata fetiță, care este foarte impresionabilă.

Seldon oftă și păru încurcat:

— Îmi pare rău, dar îmi este greu. Uită-te la mâinile mele. Se acoperă de pete și în curând vor deveni noduroase. Nu mai pot practica Twistul. Un copil probabil că m-ar doborî fără nicio problemă.

— Și cu ce ești tu diferit de alții care au șaizeci de ani? Cel puțin, creierul îți merge la fel de bine ca întotdeauna. Nu ai spus de atâtea ori că numai asta contează?

— Știu. Dar îmi este dor de trupul meu tânăr.

Manella spuse, cu o urmă de maliție:

— Mai ales că Dors nu pare să îmbătrânească.

Seldon spuse, stânjenit:

— Ei bine, cred că da...

Întoarse privirea și era clar că nu dorea să dezvolte subiectul.

Manella își privi socrul cu seriozitate. Problema era că el nu înțelegea copiii – de fapt, nu-i înțelegea nici pe ceilalți oameni. Era greu de crezut că petrecuse zece ani ca Prim Ministru sub vechiul Împărat și învățase totuși

atât de puțin despre oameni.

Desigur, era băgat până peste cap în psihoistoria asta a lui, care lucra cu cvadrilioane de oameni, ceea ce în definitiv însemna că nu se ocupa de nimeni ca individ. Și cum să înțeleagă el copiii, când nu avusese contact cu nici unul în afară de Raych, care intervenise în viața lui la doisprezece ani? Acum o avea pe Wanda, care era – și probabil că va rămâne – un mister de nedelegat pentru el.

Manella gândi toate acestea cu dragoste pentru bărbatul din fața sa. Avea dorința incredibilă de a-l proteja împotriva unei lumi pe care el nu o înțelegea. Era singurul aspect în care ea și soacra sa, Dors Venabili, se întâlneau și mergeau împreună: dorința de a-l proteja pe Hari Seldon.

Manella îi salvase viața lui Seldon, cu zece ani în urmă. Dors, în felul ei ciudat de a fi, considerase asta ca o invazie în prerogativele ei și nu o iertase niciodată.

Seldon, la rândul lui, salvase atunci viața Manellei. Închise pentru o clipă ochii și întreaga scenă îi reveni în minte, de parcă totul se petrecuse cu o zi în urmă.

3

Era la o săptămână după asasinarea lui Cleon – și ce săptămână oribilă fusese! Tot Trantorul se bălăcea în haos.

Hari Seldon își păstra în continuare postul de Prim Ministru, dar era clar că nu mai avea nicio putere. O chemă la el pe Manella Dubanqua.

— Vreau să-ți mulțumesc pentru că ne-ai salvat viețile, mie și lui Raych. Până acum n-am avut ocazia să-ți spun acest lucru.

Apoi continuă, cu un oftat:

— De fapt, în săptămâna asta n-am prea avut ocazia să fac nimic.

— Ce s-a întâmplat cu grădinarul nebun? întrebă Manella.

— A fost executat! Pe loc! Fără proces! Am încercat să îl salvez spunând că nu era în toate mințile. Dar nimeni nu mi-a cerut părerea. Dacă ar fi făcut orice altceva, dacă ar fi comis orice altă crimă, ar fi fost considerat nebun și cruțat. Condamnat – închis și tratat – dar lăsat în viață, totuși. Însă să-l omori pe Împărat...

Dădu cu tristețe din cap.

— Ce se va întâmpla acum, domnule Prim Ministru?

— Am să-ți spun părerea mea. Dinastia Entun a luat sfârșit. Fiul lui Cleon nu va urma la domnie. Cred că nici nu-și dorește. Se teme să nu fie asasinat la rândul lui și nu-l condamn deloc pentru asta. Ar fi mult mai bine pentru el să se retragă la una dintre moșiile familiei, pe una dintre lumile din Provincie și să ducă acolo o viață liniștită. Fiind un membru al Casei Imperiale, cu siguranță că i se va permite acest lucru. Tu și cu mine s-ar putea să fim mai puțin norocoși.

Manella se încruntă:

— În ce sens, domnule?

Seldon își dresе glasul:

— Este posibil să se spună că Gleb Andorin a scăpat blasterul din cauză că l-ai omorât tu, și astfel Mandell Gruber a reușit să pună mâna pe el, folosindu-l pentru a-l ucide pe Cleon. În consecință, tu porți o mare parte din responsabilitatea crimei. S-ar putea să se spună chiar că totul a fost premeditat.

— Dar este ridicol. Sunt membră a forțelor de securitate și mi-am făcut datoria – ceea ce mi s-a ordonat să fac.

Seldon zâmbi cu tristețe:

— Argumentele tale sunt raționale, dar va mai trece ceva timp până ce rațiunea să-și reîntre în drepturi. Acum, în absența unui succesor legitim la tronul Imperial, vom avea inevitabil un guvern militar.

(În anii de după aceea, când Manella apucase să

înțeleagă ceva din psihoistorie, se întrebă dacă nu cumva Seldon o folosisese pentru a afla ceea ce urma să se întâmple, căci guvernul militar venise într-adevăr la putere. Însă în momentul respectivei discuții el nu făcuse vreo mențiune referitoare la teoria sa, încă nematurizată.)

— Dacă vom avea un guvern militar, continuă el, atunci se va institui imediat un regim dur, zdrobind orice semn de nesupunere, acționând ferm și cu cruzime, poate chiar în pofida rațiunii și dreptății. Domnișoară Dubanqua, dacă te vor acuza că ai făcut parte dintr-un complot pentru a-l ucide pe Împărat, vei fi sacrificată. Acesta nu va fi un act de justiție, ci un mod de a intimida populația Trantorului. Că tot veni vorba, s-ar putea să spună că și eu am făcut parte din conspirație. La urma urmelor, am fost să-i întâmpin pe noii grădinari deși nu era treaba mea. Dacă nu aș fi procedat astfel, nu s-ar mai fi atentat la viața mea, tu nu ar fi trebuit să ripostezi, iar Împăratul ar fi trăit și astăzi... Vezi cum se potrivesc toate?

— Nu-mi vine să cred că vor face una ca asta.

— Probabil că nu. Le voi face o ofertă pe care – sper – le va veni greu să o refuze.

— Ce ofertă?

— Mă voi oferi să demisionez din postul de Prim Ministru. Nu mă doresc, deci nu mă vor avea. Dar adevărul este că am prieteni la Curtea Imperială și, mai important chiar, oamenii din Provincie m-au găsit... acceptabil. Asta înseamnă că dacă membrii Gărzii Imperiale mă înlătură, vor fi nevoiți să mă execute pentru a nu avea probleme. Dacă, pe de altă parte, îmi dau demisia, declarând că guvernul militar este ceea ce are nevoie Trantorul și Imperiul în momentul de față, le fac un serviciu, înțelegi?

Rămase puțin pe gânduri, după care spuse:

— În plus, mai există și problema psihoistoriei.

(Manella auzise atunci pentru prima oară de acel

cuvânt.)

— Ce-i aia?

— Ceva la care lucrez eu. Cleon credea cu fermitate în puterea ei – cu mai multă fermitate chiar decât mine – și există la curte o impresie aproape generală că psihoistoria este, sau ar putea fi, o unealtă puternică și utilă pentru guvern – oricare ar fi acela. Nu contează dacă ei nu știu nimic despre detaliile științifice. Lipsa cunoașterii poate amplifica aspectul să-i spunem mistic al problemei, în care caz îmi vor permite să-mi continui cercetarea. Cel puțin, așa sper eu... Și în acest moment ajungem la tine.

— Ce-i cu mine?

— Voi pretinde – ca parte din înțelegere – să ți se permită să demisionezi din forțele de securitate și să nu fii acuzată de nimic în legătură cu evenimentele care au condus la asasinat. Ar trebui să pot obține acest lucru.

— Dar asta înseamnă să pun capăt carierei mele.

— Oricum ai lua-o, cariera ta s-a sfârșit. Chiar dacă Garda Imperială nu va ordona să fii executată, îți imaginezi că ți se va permite să-ți desfășori activitatea ca ofițer de securitate?

— Dar ce să fac după aceea? Cum să-mi câștig existența?

— Voi avea eu grija de asta, domnișoară Dubanqua. Mă voi reîntoarce la Universitatea Streeling, cu fonduri destule pentru a-mi continua cercetările în psihoistorie, și sunt sigur că-ți pot găsi și ție ceva de făcut.

Manella făcu ochii mari:

— Dar pentru ce să...

— Nu-mi vine să cred că-mi poți pune o astfel de întrebare, o întrerupse Seldon. Ne-ai salvat viețile, mie și lui Raych. Crezi că ar fi posibil să nu îți arăt recunoștința mea?

Și totul decursese așa cum spusese el. Seldon a demisionat elegant din postul pe care-l păstrase timp de zece ani. A primit o scrisoare penibilă în care proaspăt-

formatul guvern militar – o juntă condusă de anumiți membri ai Gărzii Imperiale și ai forțelor armate – îi aprecia serviciile aduse Imperiului. S-a reîntors la Universitatea Streeling. Manella Dubanqua, eliberată din serviciul forțelor de securitate, l-a însoțit pe Seldon împreună cu familia.

4

Raych intră suflându-și în pumni:

— Eu unul, sunt *pentru* varietatea vremii de afară. Nimeni nu-și dorește ca lucrurile sub cupolă să fie întotdeauna la fel. Astăzi însă, au programat o vreme cam prea rece, și în plus au pus vântul să bată. Cred că a sosit timpul ca cineva să se plângă de modul în care se controlează vremea.

— Nu cred că vina este a celor care controlează vremea, spuse Seldon. În general, este din ce în ce mai greu să controlezi lucrurile.

— Știu. Deteriorarea.

Raych își mângâie cu dosul palmei mustața neagră și deasă. Un gest pe care-l făcea adesea, ca și cum nu reușise să uite cele câteva luni petrecute în Wye, fără mustață. Mai câștigase de asemenea ceva în greutate, în special în partea de mijloc a trupului și, în general, dădea impresia unui foarte tihnit specimen al clasei mijlocii. Până și accentul său dahlit se mai estompase intrucâtva.

Își scoase pelerina subțire și spuse:

— Ce mai face bătrânul nostru sărbătorit?

— Mă împac greu cu ideea. Așteaptă băiete, așteaptă. În curând vei sărbători și tu a patruzecoa aniversare. Să vedem atunci ce nostim o să ți se pară.

— Nu la fel de nostim ca la șaizeci.

— Terminați cu glumele astea, spuse Manella care îi freca mâinile lui Raych încercând să i le încălzească.

Seldon deschise larg brațele:

— Facem un lucru rău, Raych. Nevastă-ta crede că toate discuțiile astea despre cei șaiszeci de ani ai mei au deprimat-o pe micuța Wanda, făcând-o să-și închipuie că voi muri.

— Serios? spuse Raych. Bun, acum m-am lămurit. Am trecut pe la ea să o vad și imediat cum am intrat, înainte să pot scoate vreo vorbă, mi-a spus că a avut un vis urât. Era despre moartea ta?

— Se pare că da, spuse Seldon.

— Nu-i nimic, o să-i treacă. Din când în când mai ai și vise urâte, n-ai cum să le oprești.

— Eu n-am de gând să trec chiar atât de ușor peste asta, spuse Manella. A căzut într-o pasă proastă și nu este sănătos. Am de gând să descopăr cauza.

— Cum spui tu, Manella, făcu Raych pe un ton foarte bine dispus. Tu ești iubita mea nevastă și orice spui – în legătură cu Wanda – este valabil.

Își mângâie din nou mustața.

Iubita sa nevastă! Nu fusese deloc ușor să și-o facă „iubită nevastă”. Raych își aminti de atitudinea mamei sale în această privință. Se vorbea despre coșmaruri. *El* avusese coșmaruri periodice, în care de fiecare dată trebuia să o înfrunte pe furioasa Dors Venabili.

5

Prima amintire clară a lui Raych, după ieșirea din chinurile induse de disperanță, fu aceea a bărbieritului.

Simțea vibrorazorul plimbându-i-se pe obraz, și spuse slab:

— Să nu dai pe deasupra buzei superioare, domnule bărbier. Vreau să-mi recapăt mustața.

Bărbierul, care primise deja instrucțiunile necesare de la Seldon, îi puse în față o oglindă, pentru a-l liniști.

Dors Venabili stătea pe marginea patului:

— Lasă-l să lucreze, Raych. Nu te agita.

Raych își întoarse pentru o clipă privirea spre ea, și nu scoase niciun cuvânt. După plecarea bărbierului, Dors spuse:

— Cum te simți, Raych?

— Mizerabil, murmură el. Sunt atât de deprimat, că nu mai suport.

— Sunt ultimele efecte ale disperanței. Vor dispărea toate.

— Nu-mi vine să cred. De când durează?

— Nu contează. Va mai trece ceva timp. Ai fost intoxicat până la refuz.

Raych privi în jur, neliniștit:

— Manella a trecut să mă vadă?

— Femeia aia?

(Așa vorbea Dors despre Manella. Raych începuse să se obișnuiască.)

— Nu, reluă ea. Încă nu ești pregătit să primești vizitatori.

Interpretând expresia lui Raych, Dors adăugă repede:

— Eu fac excepție pentru că sunt mama ta, Raych. Totuși, pentru ce vrei să o vezi pe femeia aia? În starea ta, ar fi mai bine să nu te vadă.

— Ba este un motiv în plus să mă vadă, murmură Raych. Vreau să mă vadă în starea cea mai rea cu putință.

După care se întoarse pe o parte, demoralizat la culme:

— Vreau să dorm.

Dors Venabili dădu din cap. În aceeași zi, mai târziu, îi spuse lui Seldon:

— Hari, nu știu cum ar trebui să procedăm cu Raych. Nu te mai poți înțelege cu el.

— Nu se simte bine, Dors, spuse Seldon. Dă-i și lui o șansă.

— Mormăie tot timpul despre femeia aia. Nici nu știu

cum o cheamă.

— Manella Dubanqua. Nu e greu de ținut minte.

— Cred că vrea să întemeieze o relație cu ea. Să trăiască cu ea. Să se *însoare* cu ea.

Seldon ridică din umeri:

— Raych are treizeci de ani... este suficient de matur pentru a decide singur ce trebuie să facă.

— Ca părinți, avem și noi ceva de spus.

Seldon oftă:

— Iar eu sunt sigur că ai spus deja, Dors. Te-a auzit, și va face precum îi spune inima.

— Acesta este ultimul tău cuvânt? Ai de gând să stai deoparte, în timp ce el își face planuri de căsătorie cu o femeie ca aia?

— Ce-ai vrea să fac, Dors? Manella i-a salvat viața. Te aștepti ca el să uite asta? Că tot veni vorba, nu uita că mi-a salvat și *mie* viața.

Asta parcă puse paie peste foc:

— Și tu ai salvat-o pe ea, spuse Dors. Sunteți chit.

— Nu știi dacă eu...

— Ba da. Militarii nemernici care conduc acum Imperiul ar fi făcut-o bucăți dacă nu ai fi intervenit tu înaintându-ți demisia și protejând-o.

— Chiar dacă eu aș fi chit cu ea, ceea ce nu cred, Raych nu este. Și, Dors dragă, eu aș folosi cu mai multă prudență termenii ăștia nefericiți la adresa guvernului nostru. Ține cont că vremurile s-au schimbat și întotdeauna vor exista informatori dispuși să repete altora ceea aud de la tine.

— Nu schimba subiectul. Mie nu-mi place femeia aia. Sper că am dreptul să nu-mi placă, nu?

— Ai dreptul, desigur, dar nu folosește la nimic.

Hari coborî privirea în podea, cufundat în gânduri. Ochii negri ai lui Dors, de obicei impenetrabili, străluceau acum din cauza furiei.

— Aș vrea să știu, Dors, *de ce*? De ce îți displace atât de mult Manella? Ne-a salvat viețile. Dacă nu ar fi

acționat rapid, atât eu cât și Raych am fi fost morți în momentul de față.

— Da, Hari, replică Dors. Știu asta mai bine decât oricine. Și dacă n-ar fi fost acolo, eu nu aș fi putut face nimic pentru a împiedica asasinarea ta. Probabil îți închipui ca ar trebui să-i fiu recunoscătoare. Dar de fiecare dată când mă uit la ea, îmi aduc aminte de eșecul *meu*. Știu că asemenea sentimente nu sunt rezonabile... și nu mi le pot explica. Deci nu-mi cere să îmi placă. Nu sunt capabilă.

Dar a doua zi, chiar și Dors trebui să cedeze, când doctorul îi spuse:

— Fiul dumneavoastră dorește să vadă o femeie pe nume Manella.

— Starea lui nu-i permite să primească vizitatori, spuse aspru Dors.

— Ba dimpotrivă. Îi permite. Se simte foarte bine. În plus, insistă. Nu cred că ar fi înțelept să îl refuzăm.

Așa că o aduseră pe Manella, iar Raych o întâmpină cu multă căldură. De când intrase în spital, acum se zărea în ochii lui prima lucire slabă de fericire.

Îi făcu lui Dors un semn discret – dar imposibil de confundat – ca să plece. Cu buzele strânse, Dors părăsi încăperea.

Apoi veni ziua când Raych spuse:

— Mamă, voi fi al ei.

— Crezi că-mi faci vreo surpriză, nesăbuitule? spuse Dors. Bineînțeles că te va avea. Ești singura ei șansă, acum după ce a căzut în dizgrație, dată afară din forțele de securitate...

— Mamă, spuse Raych, dacă vrei să mă pierzi, atunci află că ești pe drumul cel bun. Nu mai spune lucruri din astea.

— Nu mă gândesc decât la binele tău.

— Mulțumesc, și eu la fel. Nu te mai gândi că aș putea fi biletul cuiva pentru accesul la respectabilitate. Nu sunt teribil de arătos. Sunt scund. Tata nu mai este

Prim Ministru, iar eu vorbesc cu accentul inconfundabil al claselor inferioare. Ce motive ar avea să se mândrească cu mine? Ar putea ajunge mult mai bine, dar mă vrea pe mine. Și, dă-mi voie să-ți spun, eu o vreau pe ea.

— Dar știi ce fel de femeie este.

— Bineînțeles că știu. Este o femeie care mă iubește. Este femeia pe care o iubesc eu. Asta este.

— Și înainte de a te îndrăgosti de ea, ce era? Știi ce trebuia să facă în misiunea ei din Wye... *tu* ai fost unul dintre cei de care „a avut grijă”. Câți alții au mai fost? Ești în stare să trăiești cu trecutul ei? Cu ceea ce a făcut în numele datoriei? Acum îți poți permite să fi idealist. Dar într-o zi vă veți certa pentru prima oară – sau a doua oară, sau a nouăsprezecea oară – și atunci nu te vei mai controla, spunându-i „Târ...!”

— Să nu mai spui așa ceva! urlă furios Raych. Dacă ne vom certa, îi voi spune imposibilă, irațională, enervantă, plângăcioasă, nesăbuită... un milion de adjective potrivite situației. Și ea va avea cuvinte aspre pentru mine. Dar vor fi cuvinte care să nu rănească.

— Așa crezi tu... dar așteaptă și ai să vezi.

Raych se albi.

— Mamă, spuse el, ești împreună cu tata de aproape douăzeci de ani. E greu să intri în conflict cu el, dar ați avut și voi ocazii când v-ați certat. V-am auzit. În toți acești douăzeci de ani, ți-a adresat vreun termen care să-ți compromită statutul de om? Sau eu... am făcut eu așa ceva? Îți imaginezi că aș putea face așa ceva acum... indiferent cât de nervos aș fi?

În Dors se dădea o luptă puternică. Figura ei nu-i trăda sentimentele, dar era clar că în acel moment nu putea să vorbească.

— De fapt, spuse Raych profitând de avantaj (și simțindu-se oribil că trebuia să o facă), adevărata problemă este gelozia ta împotriva Manellei, pentru că i-a salvat tatei viața. Nu-ți convine să se bage și altcineva

în treaba asta. Ai prefera ca Manella să nu fi tras în Andorin... și tata să fi *murit*? Și eu, împreună cu el?

Dors spuse, cu vocea sugrumată:

— El a insistat să meargă singur în întâmpinarea grădinarilor. Nu m-a lăsat să vin cu el.

— Nu Manella este de vină pentru asta.

— De-asta vrei să te căsătorești cu ea? Din recunoștință?

— Nu. Din dragoste.

Și într-adevăr, așa era. După ceremonie, Manella îi spuse lui Raych:

— Probabil că mama ta a venit la căsătoria noastră pentru că ai insistat tu, Raych, dar arată ca unul dintre acei nori de furtună trimiși din când în când să plutească sub cupolă.

Raych râse:

— Nu prea seamănă cu un nor de furtună. Ți se pare.

— Ba nu. Crezi că ne va ierta vreodată?

— Să avem răbdare. O să-i treacă.

Dar lui Dors Venabili nu-i trecu.

La doi ani după căsătorie, se născu Wanda. Atitudinea lui Dors față de copil era tot ceea ce își puteau dori Raych și Manella, dar, pentru mama lui Raych, mama Wandei rămăsese tot „femeia aia”.

6

Hari Seldon dădea lupte grele cu melancolia. Fusese muștrat pe rând de Dors, Raych, Yugo și Manella. Toți se uniseră ca să-i spună că șaiszeci de ani nu era o vârstă înaintată.

Pur și simplu nu înțelegeau. Avea treizeci de ani când îi venise pentru prima oară ideea psihoistoriei, treizeci și doi când își prezentase faimoasa lucrare la Convenția Decenală, după care totul parcă s-a întâmplat

dintr-o dată. După scurta audiență la Cleon, cutreierase întreg Trantorul și îi întâlnise pe Demerzel, Dors, Yugo, Raych, ca să nu mai amintim de oamenii din Mycogen, din Dahl și din Wye.

Avusese patruzeci de ani când fusese numit Prim Ministru, și cincizeci când renunțase la post. Acum avea șaizeci.

Petrecuse treizeci de ani aplecat asupra psihoistoriei. Câți ani îi vor mai trebui încă? Câți ani va mai trăi? Va muri lăsând neterminat Proiectul Psihoistoriei?

Nu moartea îl deranja pe el, așa își spunea. Era teama că va lăsa neterminat Proiectul Psihoistoriei.

Se duse să-l vadă pe Yugo Amaryl. În ultimii ani se depărtaseră parcă, pe măsură ce Proiectul căpăta dimensiuni din ce în ce mai mari. În primii ani la Streeling, nu munciseră decât ei doi, împreună. Nimeni altcineva. Acum...

Amaryl avea aproape cincizeci de ani – nu mai era chiar tânăr – și-și pierduse întrucâtva sclipirea. În toți acești ani, nu arătase interes *decât* pentru psihoistorie: nu tu femei, nu tu colegi, nu tu hobby, nu tu altă activitate.

Amaryl clipi spre Seldon, care nu se putu abține să nu remarce schimbările survenite în înfățișarea lui. În mare parte din cauză că – probabil – ochii lui Amaryl trebuiau să suporte un tratament. Vedea foarte bine, dar aveau un aspect nesănătos, și clipeau încet. De parcă i-ar fi fost somn.

— Ce crezi, Yugo? întrebă Seldon. Vezi vreo lumină la capătul tunelului?

— Lumină? Dacă stau să mă gândesc, da, spuse Amaryl. E individul ăsta nou, Tamwile Elar. Îl cunoști, desigur.

— A, da. Eu l-am angajat. Foarte viguros și agresiv. Cum se descurcă?

— Nu pot spune că mă simt bine în compania lui, Hari. Răsetele lui puternice mă calcă pe nervi. Dar este

un tip strălucit. Noul sistem de ecuații se încadrează perfect în Primul Radiant și am certitudinea că vor da posibilitatea rezolvării problemei haosului.

— Se pare? Sau este sigur?

— E prea devreme ca să mă pronunț, dar am foarte mari speranțe. Le-am testat cu o grămadă de probleme care le-ar fi pus la pământ dacă nu erau valabile, dar noile ecuații au supraviețuit tuturor încercărilor. Am început să mă gândesc la ele ca la „ecuațiile ahaotice”.

— Bănuiesc, spuse Seldon, că nu avem vreo demonstrație riguroasă pentru ele.

— Nu, nu avem, deși am pus câțiva oameni să facă treaba asta, inclusiv pe Elar, desigur.

Amaryl se întoarse spre Primul său Radiant – care era la fel de bine pus la punct ca și cel al lui Seldon – și privi evoluția ecuațiilor luminoase în spațiu – prea fine, prea mici pentru a putea fi citite fără amplificare.

— Dacă adăugăm noile ecuații, spuse el, s-ar putea să fim în stare să facem predicții.

— De fiecare dată când mă uit la Primul Radiant, spuse Seldon dus pe gânduri, mă minunez cât de bine strânge Electro-Clarificatorul materialul în liniile și curbele viitorului. N-a fost și asta tot ideea lui Elar?

— Ba da. Cu ajutorul Cindei Monay, care l-a proiectat.

— Este bine că avem membri tineri și străluciți lucrând la Proiect. Mă mai liniștesc întrucâtva în privința viitorului.

— Crezi că cineva ca Elar ar putea conduce Proiectul într-o zi? întrebă Amaryl studiind în continuare Primul Radiant.

— Poate. După ce tu și cu mine ne vom fi retras... sau vom fi murit.

Amaryl păru să se destindă și opri funcționarea Primului Radiant.

— Aș vrea să terminăm treaba înainte de a ne retrage sau de a muri.

— Și eu aș vrea, Yugo. Și eu aș vrea.

— Psihoistoria ne-a îndrumat destul de bine în ultimii zece ani.

Era destul de adevărat, dar Seldon știa că încă nu răzbisera. Evenimentele decurseseră destul de liniștit, fără mari surprize.

Psihoistoria prezisese că centrul va rezista după moartea lui Cleon – prezisese într-un mod destul de vag și incert – și iată că rezistase. Trantorul era destul de liniștit. În ciuda asasinatului și încheierii unei dinastii, centrul rezistase.

Acest lucru fusese posibil sub presiunea guvernării militare – Dors avea dreptate numindu-i pe cei din juntă „militari nemernici”. Ar fi putut merge chiar mai departe în acuzații fără a greși. Totuși, aceștia mențineau uniunea Imperiului și vor continua să o facă o vreme. Suficient de mult, probabil, pentru a permite psihoistoriei să joace un rol activ în evenimentele care urmau să se producă.

Yugo vorbise de curând despre posibila înființare a Fundațiilor – separate, izolate, independente de Imperiu – ce vor servi ca nuclee în drumul prin apropiatele vremuri negre, spre un nou Imperiu, mai bun. Seldon însuși studiasse consecințele unei astfel de posibilități.

Dar nu mai avea timp, și simțea (cu o oarecare descurajare) că nu mai avea nici tinerețe. Minte sa, oricât de puternică și stabilă, nu mai avea flexibilitatea și creativitatea de la treizeci de ani. Cu fiecare an care trecea, judecata sa era tot mai rigidă.

Poate că ar trebui să-l pună pe tânărul Elar să facă treaba asta, eliberându-l de orice altceva. Seldon trebui să recunoască în sine sa, rușinat, că această alternativă nu îl entuziasma. Nu-i convenea să fi inventat psihoistoria pentru ca un ținău să vină și să culeagă roadele și faima. De fapt, ca s-o spună cât mai direct, Seldon era gelos pe Elar, și îi era rușine de acest sentiment.

Totuși, în ciuda sentimentelor sale și oricât de mult i-ar fi displicut, era obligat să depindă de oameni mai tineri. Psihoistoria nu mai era secretul lui și al lui Amaryl. Deceniul în care fusese Prim Ministru o transformase într-o lucrare amplă, susținută și finanțată de guvern. Spre marea sa surpriză, această lucrare devenise și mai amplă după demisia din postul de Prim Ministru și întoarcerea la Universitatea Streeling. Hari se strâmbă gândindu-se la denumirea oficială, interminabilă și pompoasă: Proiectul de Psihoistorie Seldon, de la Universitatea Streeling. Dar majoritatea oamenilor îi spuneau Proiectul.

Junta militară considera Proiectul o posibilă armă politică. Cât timp lucrurile stăteau așa, finanțarea nu era o problemă. Creditele curgeau. În schimb, era obligat să pregătească rapoarte anuale, pe care le făcea însă foarte opace. Nu erau raportate decât lucrurile neesențiale. Matematicile nu-i prea atrăgeau pe membrii juntei.

Ieși din cameră. Îi era evident că cel puțin Amaryl era mai mult decât satisfăcut cu modul în care evolua psihoistoria. Și totuși, Seldon se simți încă o dată învâluit de faldurile descurajării.

Își dădu seama că ceea ce îl deranja era apropierea aniversării zilei de naștere. Aceasta se dorea o sărbătoare a bucuriei, dar pentru el nu reprezenta nici măcar un gest de consolare... nu făcea decât să-i scoată în evidență vârsta înaintată.

În plus, îl scotea din ritm, iar Seldon era o ființă a obiceiurilor. Biroul său și câteva din cele alăturate fuseseră golite. Trecuseră câteva zile de când nu mai lucrase așa cum era obișnuit. Bănuia că birourile sale vor fi transformate în săli ale gloriei și vor trece multe zile până când se va putea apuca din nou de treabă. Singur Amaryl refuzase ferm să se mute, păstrându-și biroul.

Seldon se gândise, inciudat, la cei care plănuiseră

toate astea. Nu era Dors, desigur. Ea îl cunoștea mult prea bine. Amaryl sau Raych, nici atât. Ei nu-și aminteau nici măcar de ziua *lor* de naștere. O bănuise pe Manella și o întrebase, pentru a se lămuri.

Ea recunoscuse că era cu totul pentru și că dăduse ordine pentru organizarea aniversării, dar spusese că ideea îi fusese sugerată de Tamwile Elar.

Strălucitul tânăr, gândi Seldon. Strălucit în toate.

Oftă. De s-ar termina o dată cu toate aniversările!

7

Dors băgă capul pe ușă:

— Pot să intru?

— Nu, bineînțeles că nu. Pentru ce să-ți dau voie?

— Țsta nu-i locul tău obișnuit.

— Știu, oftă Seldon. Am fost evacuat din locul meu obișnuit, din cauza petrecerii ăsteia stupide. Abia aștept să se termine.

— Vezi? Când îi intră femeii aleia o idee în cap, cucerește totul și se umflă ca Big Bangul.

Seldon trecu imediat de partea Manellei:

— Ei, și tu. Este bine intenționată, Dors.

— Scutește-mă, spuse Dors. Nu-mi povesti mie despre bunele ei intenții. În orice caz, am venit aici ca să discutăm despre altceva. Ceva care ar putea fi important.

— Dă-i drumul. Despre ce este vorba?

— Am discutat cu Wanda despre visul ei...

Se opri, șovăind.

Seldon mormăi ceva de neînțeles, apoi spuse:

— Nu pot să cred. Las-o baltă.

— Nu. N-ai întrebat-o detalii despre vis?

— Pentru ce s-o trec pe fetiță prin așa ceva?

— Nici Raych n-a făcut-o, nici Manella. A trebuit să mă ocup eu.

— Dar pentru ce să o torturezi cu astfel de întrebări?

— Pentru că așa am considerat eu că trebuie, spuse înversunată Dors. În primul rând, visul nu l-a avut acasă, în patul ei.

— Dar unde?

— În biroul tău.

— Ce căuta ea în biroul meu?

— Voia să vadă unde va avea loc petrecerea, a intrat în biroul tău și, desigur, acolo nu era nimic de văzut. Totul fusese scos pentru a se putea face aranjamentul. Totul, mai puțin fotoliul tău. Cel mare – spătar înalt, brațe înalte, dezmembrat – pe care nu mă lași să-l înlocuiesc.

Hari oftă, amintindu-și o neînțelegere care dura de multă vreme:

— *Nu* este dezmembrat. *Nu vreau* altul nou. Continuă.

— S-a ghemuit în fotoliul tău, a început să-și facă griji că poate nu va avea loc nicio petrecere, și s-a bosumflat. Apoi probabil că a adormit, pentru că nu-și mai amintește nimic cu claritate, decât că în visul ei erau doi bărbați... nu femei, de asta era sigură... deci, doi bărbați care discutau.

— Și despre ce discutau?

— Nu-și aduce aminte foarte precis. Știi cât de dificil este să-ți amintești, în astfel de circumstanțe. Dar spune că era vorba despre moarte, iar ea s-a gândit la tine, pentru că tu ești bătrân. Și-și mai aduce aminte clar de ceva, două cuvinte: „moartea-limonadă.”

— Ce?

— Moartea-limonadă.

— Ce înseamnă asta?

— Nu știu. În orice caz, discuția s-a terminat, bărbații au plecat, iar ea stătea acolo în fotoliu, înfrigurată și speriată... și de-atunci încoace este mereu întoarsă pe dos.

Seldon cugetă la cele spuse de Dors. Apoi:

— Ascultă, dragă, ce importanță putem acorda visului unui copil?

— În primul rând, Hari, ar trebui să ne punem întrebarea dacă a fost într-adevăr un vis.

— Ce vrei să spui?

— Wanda nu a spus categoric că a fost un vis. A spus că „probabil a adormit”. Acestea au fost cuvintele ei. N-a spus că a adormit, a spus că *probabil* a adormit.

— Și ce concluzie tragi?

— Că a intrat într-un fel de semi-inconștiență și, în acea stare, a auzit doi bărbați – doi bărbați adevărați, nu visați – discutând.

— Bărbați adevărați? Discutând să mă omoare cu moartea-limonadă?

— Da, cam așa ceva.

— Dors, spuse Seldon încercând să fie cât mai convingător, eu știu că tu vezi peste tot și mereu pericole care mă pasc pe mine, dar acum chiar că ai exagerat. Cine și pentru ce ar vrea să mă omoare?

— S-a mai încercat de două ori până acum.

— Într-adevăr, dar au fost alte circumstanțe. Primul atentat a venit la scurtă vreme după ce Cleon m-a numit Prim Ministru. Normal că asta era o ofensă adusă bine-structuratei ierarhii de la curte, și mulți m-au dușmănit. Câțiva au crezut că ar putea rezolva problema scăpând de mine. A doua oară a fost atunci când Joraniști au încercat să pună mâna pe putere și s-au gândit că eu le stau în cale. La asta s-a adăugat și dorința de răzbunare a lui Namarti. Din fericire, niciun atentat nu a reușit, dar pentru ce să se încerce și a treia oară? Nu mai sunt Prim Ministru... de zece ani. Sunt un matematician bătrân, aproape de retragere, și cu siguranță că nimeni nu are motive de temere din partea mea. Joraniști au fost nimiciți, Namarti a fost executat cu mult timp în urmă. Nimeni nu are absolut nicio motivație pentru a mă ucide. Așa că Dors, calmează-te. Când ești neliniștită din cauza mea începi să te agiți, devii și mai

nervoasă, iar mie nu-mi place să te văd așa.

Dors se ridică din scaun și se aplecă peste biroul lui Hari:

— Pentru tine este ușor să spui că nimeni nu are motiv să te ucidă, dar poate că nici nu este nevoie de vreun motiv. Guvernul nostru actual este complet iresponsabil și dacă dorește...

— Stop! porunci cu voce tare Seldon.

Apoi, foarte încet:

— Nu mai scoate niciun cuvânt, Dors. Niciun cuvânt împotriva guvernului. Asta ne-ar putea băga în buclucul pe care-l prevestești.

— Eu nu vorbeam decât de tine, Hari.

— Dar dacă te obișnuiești să rostești lucruri necugetate, nu-ți vei da seama și le vei spune și în prezența altora... iar poate că printre ei se va afla cineva dornic să te toarne. Învață că este necesar să te abții de la comentarii politice.

— Voi încerca, Hari, spuse ea.

Dar nu-și putea masca indignarea din voce. Se întoarse pe călcăie și părăsi camera.

Seldon o privi plecând. Dors îmbătrânise cu grație, cu atât de multă grație încât uneori părea că nu a îmbătrânit deloc. Deși era cu doar doi ani mai tânără decât Seldon, înfățișarea nu i se schimbase foarte mult în cei douăzeci și opt de ani petrecuți împreună.

Avea fire gri în păr, dar, în ansamblu, părul nu-și pierduse strălucirea. Tenul devenise mai palid; vocea un pic mai răgușită și, desigur, purta îmbrăcăminte adecvată vârstei medii. Însă mișcărilor ei erau la fel de agile și de rapide ca întotdeauna. Ca și cum nimic nu îi putea afecta capacitatea de a-l proteja pe Hari în caz de pericol.

Oftă. Chestia asta cu protecția – aproape întotdeauna mai mult sau mai puțin împotriva voinței lui – era câteodată o grea povară.

Manella veni să-l vadă pe Seldon aproape imediat după aceea:

— Iartă-mă, Hari, dar ce ți-a spus Dors?

Seldon ridică din nou privirea. Mereu trebuia să-l întrerupă cineva.

— Nu era nimic important, spuse el. Despre visul Wande.

Manella se încruntă:

— Știam eu. Wanda mi-a spus că Dors i-a pus întrebări. De ce n-o lasă pe fată în pace? De parcă un coșmar reprezintă cine știe ce crimă.

— De fapt, spuse Seldon încercând să o calmeze, era vorba despre o anumită parte a visului, de care Wanda și-a amintit. Nu știu dacă ți-a spus, dar se pare că în visul ei a auzit despre ceva numit „moarte-limonadă”.

— Hmmm!

Manella rămase mută câteva momente. Apoi spuse:

— Nu are cine știe ce importanță. Wanda este înnebunită după limonadă și speră că va profita din plin, la petrecere. I-am promis că voi turna niște esențe mycogeniene și abia așteaptă să guste.

— Astfel încât dacă a auzit ceva care seamănă pe departe cu limonadă, atunci, în mintea ei, a tradus chiar limonadă.

— Da. De ce nu?

— Numai că, în acest caz, ce crezi că s-a spus *de fapt*? Trebuie să fi auzit ceva pe care să-l fi interpretat greșit.

— Nu cred că este neapărat necesar. Dar pentru ce dăm atâta importanță visului unei fete? Te rog, doresc ca nimeni să nu mai aducă vorba despre acest subiect în prezența ei. O întoarce pe dos.

— Sunt de acord cu tine. Voi avea grijă ca Dors să renunțe la acest subiect... cel puțin, atunci când este vorba de Wanda.

— Perfect. Nu-mi pasă că este bunica Wandei, Hari. La urma urmei, eu sunt mama ei și dorința mea are întâietate.

— Categorie, spuse Seldon împăciuitor.

O privi pe Manella plecând. Da, iată încă o problemă: nesfârșita confruntare dintre cele două femei.

9

Tamwile Elar avea treizeci și șase de ani și lucra la Proiectul de Psihoistorie Seldon de patru ani, ca Laureat în Matematică. Era un bărbat înalt, cu o clipire a ochilor ce devenise un obicei. Avea o remarcabilă încredere în sine.

Era șaten și avea o buclă mare în păr, cu atât mai evidentă cu cât purta părul lung. Râdea cam tare, dar în privința calităților sale de matematician nimeni nu-i putea găsi vreun cusur.

Elar fusese recrutat de la Universitatea West Mandanov și Seldon zâmbea când își aducea aminte cât de suspicios fusese la început Yugo Amaryl. Însă Amaryl avea suspiciuni față de toată lumea. Adânc în inima sa (Seldon nu avea nicio îndoială), Amaryl simțea că psihoistoria ar fi trebuit să rămână proprietatea doar a sa și a lui Hari.

Însă până și Amaryl era acum dispus să admită că participarea lui Elar la Proiect le ușurase tuturor munca, inclusiv lui. Yugo spunea:

— Metodele sale de a evita haosul sunt unice și fascinante. Nimeni altcineva din Proiect nu ar fi reușit acest lucru așa cum a făcut el. Sunt sigur că mie nu mi-ar fi trecut niciodată prin cap. Nici ție, Hari.

— Ei bine, spunea Seldon țăfnos, eu îmbătrânesc.

— Dacă nu ar râde atât de tare, ce bine ar fi!

— Nimeni nu-și poate modifica felul de a râde.

Totuși, adevărul era că Seldon avea oarecare rețineri

în acceptarea lui Elar. Era aproape umilitor faptul că el însuși nu ajunsese nicăieri în legătură cu „ecuațiile ahaotice”, așa cum erau ele numite acum. Pe Seldon nu îl deranja faptul că nu se gândise niciodată la principiul care stătea la baza Electro-Clarificatorului, pentru că nu ținea de domeniul lui. Însă ar fi trebuit totuși să se fi gândit la ecuațiile ahaotice... sau, cel puțin, să facă unele progrese.

Încercă să fie rezonabil. El, Seldon, pusese la punct întregul fundament pentru psihoistorie, iar ecuațiile ahaotice decurseseră natural, pe baza a ceea ce se făcuse până atunci. Ar fi putut face Elar munca lui Seldon, acum trei decenii? Desigur că nu. Și ce era atât de remarcabil la faptul că Elar se gândise la principiul ecuațiilor ahaotice, odată ce fundamentul fusese realizat?

Totuși Seldon nu se simțea în largul lui atunci când se întâlnea cu Elar. Vârsta obosită față-n față cu tinerețea înflăcărată.

Dar Elar nu-i dăduse niciodată motive să simtă diferența de ani. Niciodată nu-i arătase lui Seldon altceva decât cel mai adânc respect. Niciodată nu insinuase că Seldon trecuse de floarea vârstei.

Desigur, Elar se arăta interesat de apropiatele festivități. Seldon descoperise că *Elar* sugerase această sărbătorire. (Era cumva ăsta un mod subtil de a-i sublinia lui Seldon vârsta înaintată? Nu, excluse posibilitatea. Dacă gândea *asta*, însemna că se molipsise de la Dors, bănuind pe toată lumea de intenții rele.)

Elar înainta cu pași mari spre el și spuse:

— Maestre!

Seldon făcu o grimasă, ca întotdeauna. Prefera ca membrii importanți ai Proiectului să-i spună Hari, dar nu avea rost să facă nazuri doar pentru atâta lucru.

— Maestre, spuse Elar. Se zvonește că ai fost chemat într-o audiență la generalul Tennar.

— Da. E noul șef al juntei militare, și bănuiesc că

dorește să mă întrebe cum stau cu psihoistoria. Sunt întrebat în legătură cu ea încă din timpul lui Cleon și al lui Demerzel.

(Noul șef! Junta era ca un caleidoscop, unii dintre membrii săi cădeau în dizgrație și alții se ridicau din nimic.)

— Însă eu înțeleg că el dorește ca audiența să aibă loc acum... chiar în mijlocul aniversării zilei de naștere.

— Nu contează. Puteți sărbători și fără mine.

— Nu, Maestre, nu se poate. Sper că nu te superi, dar noi ne-am unit și am conceput o petiție pe care am trimis-o la Palat, amânând întâlnirea cu o săptămână.

— Ce? făcu necăjit Seldon. Sunt sigur că asta a fost considerată obrăznicie din partea voastră... foarte riscantă, chiar.

— A mers destul de bine. Au amânat. Ai nevoie de timpul ăsta.

— Pentru ce am nevoie de o săptămână?

Elar șovăi:

— Pot vorbi sincer, Maestre?

— Bineînțeles că poți. Când am cerut eu ca cineva să vorbească altfel decât sincer?

Elar se tulbură puțin, pielea albă înroșindu-se, dar vocea rămase fermă:

— Nu-mi este ușor să-ți spun asta, Maestre. Ești un geniu al matematicii. Nimeni de la Proiect nu se îndoiește de acest lucru. Nimeni din Imperiu – mă refer la cei care te cunosc și cunosc în același timp și matematicile – nu se îndoiește. Totuși, nimeni nu este un geniu universal.

— Știu asta tot atât de bine ca și tine, Elar.

— Da. Însă îți lipsește darul de a te descurca cu oamenii obișnuiți... cu „prostimea”. Îți lipsește o oarecare capacitate de a accepta compromisul și dacă ai de-a face cu cineva puternic în guvern și în același timp provenind din categoria „prostimii”, poți pune foarte ușor în pericol Proiectul. Ba chiar și propria-ți viață, pur

și simplu din cauză că ești prea sincer.

— Hei, ce se întâmplă aici? Am devenit deodată un copil? De multă vreme am de-a face cu politicienii. Am fost Prim Ministru timp de zece ani, probabil că-ți amintești.

— Iartă-mă, Maestre, dar n-ai fost unul deosebit de eficient. Ai avut de-a face cu Primul Ministru Demerzel, care era foarte inteligent, și cu Împăratul Cleon, care era foarte prietenos. Acum te vei întâlni cu militari. Ei nu sunt nici inteligenți, nici prietenoși... ci cu totul altceva.

— Am avut de-a face și cu militari. Uite că am supraviețuit.

— N-ai avut de-a face cu generalul Dugal Tennar. El este cu totul altceva. Îl cunosc.

— Îl cunoști? L-ai mai întâlnit?

— Nu-l cunosc personal, dar vine din Mandanov, care, din câte știi, este sectorul meu natal. Avea putere acolo încă înainte de a se alătura juntei și a avansa în ierarhie.

— Și ce anume știi referitor la el?

— Ignorant, superstițios, violent. Nu e un om cu care să te poți înțelege ușor... Poți folosi această săptămână pentru a găsi metode de abordare.

Seldon își mușcă buza inferioară. Ceea ce spusese Elar avea sens. Trebuia să recunoască faptul că, având planuri ascunse, era dificil să manipulezi o persoană stupidă, plină de auto-considerație, ușor iritabilă, cu o forță colosală la dispoziție.

Spuse, încurcat:

— Mă descurc eu cumva. Junta militară reprezintă o situație instabilă pentru Trantorul de astăzi. A fost la putere o perioadă mai îndelungată decât cea prevăzută.

— Am verificat noi așa ceva? Nu eram la curent că facem studii de stabilitate referitoare la juntă.

— Doar câteva calcule de-ale lui Amaryl, care s-a folosit de ecuațiile tale ahaotice.

Apoi, după o pauză:

— Apropo, am văzut pe undeva că au fost denumite „Ecuatiile Elar”.

— Nu de către mine, Maestre.

— Sper că nu te deranjează, dar eu nu sunt de acord cu așa ceva. Atunci când dăm vreun nume unui element psihoistoric, trebuie să ținem cont de rolul său funcțional și nu de persoana celui care l-a creat. Când intervin elementele personale, apare și invidia.

— Înțeleg și sunt cu totul de acord, Maestre.

— De fapt, spuse Seldon cu o urmă de vinovăție, întotdeauna am considerat că este greșit să se vorbească despre Ecuatiile Seldon ale Psihoistoriei. Problema este că au fost folosite de atâția ani încât nu este indicat să le modificăm.

— Iartă-mă că-ți spun asta, Maestre, dar tu ești un caz de excepție. Nimeni, cred, nu ți-ar putea contesta inventarea psihoistoriei... Dar, dacă-mi permiți, aș dori să revenim la întâlnirea cu generalul Tennar.

— Da? Ce-ar mai fi de adăugat?

— Mă întreb dacă nu cumva ar fi mai bine să nu te întâlnești cu el, să nu vorbești cu el, să nu tratezi cu el.

— Cum pot evita așa ceva, dacă mă cheamă într-o audiență?

— Poți invoca faptul că ești bolnav, trimitând pe altcineva în locul tău.

— Pe cine?

Elar tăcu, dar tăcerea sa era elocventă.

— Pe tine, înțelese Seldon.

— Aș fi cel mai indicat, nu? Eu provin din același sector ca și generalul, și asta ar putea atârna în balanță. Ești un om ocupat, ai o vârstă înaintată și poți spune că nu te simți bine. Dacă merg eu în locul tău – te rog să mă scuzi, Maestre – mă pot descurca și îl pot manevra mai ușor decât tine.

— Adică să minți.

— Dacă este necesar.

— Ți-ai asuma un risc enorm.

— Nu prea mare. Mă îndoiesc că ar ordona să fiu executat. Dacă îl voi enerva, ceea ce nu este imposibil, atunci pot invoca – sau o poți face tu pentru mine – tinerețea și lipsa de experiență. În orice caz, dacă dau eu de necazuri, și nu tu, pericolul va fi mult mai mic. Mă gândesc la Proiect, care poate avansa chiar și în absența mea, dar care nu poate face nimic fără tine.

Seldon spuse, încruntându-se:

— Nu am de gând să mă ascund în spatele tău, Elar. Dacă omul vrea să mă vadă, mă va vedea. Nu sunt de acord să tremur și să te rog pe tine să-ți asumi riscuri în locul meu. Ce îți închipui despre mine?

— Că ești un om deschis și sincer... când de fapt este nevoie de un om cu mult talent diplomatic.

— Voi avea și talent diplomatic... dacă va fi nevoie. Te rog să nu mă subestimezi, Elar.

Elar dădu din umeri, decepționat:

— Foarte bine. Nu te pot contrazice decât până la un anumit punct.

— De fapt, Elar, mi-aș fi dorit să nu fi amânat întâlnirea. Între a participa la sărbătorirea zilei mele de naștere și întâlnirea cu generalul, prefer a doua variantă. Ideea asta, cu serbarea, nu a fost a mea.

Vocea i se stinse într-un mormăit.

— Îmi pare rău, spuse Elar.

— Ei bine, spuse resemnat Seldon, vom vedea ce va fi.

Se întoarse și plecă. Câteodată își dorea cu ardoare să fi putut conduce ceea ce se numea „grup compact”. Așa ar fi fost sigur că totul decurgea așa cum dorea el, lăsând subalternilor o foarte slabă posibilitate de manevră sau chiar nicio posibilitate. Însă asta ar fi cerut enorm de mult timp, eforturi enorme și l-ar fi lipsit de ocazia de a lucra el însuși la psihoistorie. În plus, nici nu era făcut pentru așa ceva.

Oftă. Va trebui să vorbească cu Amaryl.

Seldon dădu buzna în biroul lui Amaryl, neanunțat.

— Yugo, spuse el fără introducere, întâlnirea cu generalul Tennar a fost amânată.

Se așează, enervat.

Amaryl avu nevoie de câteva momente pentru a-și decupla mintea de la preocupările psihoistorice. Ridică în cele din urmă privirea și spuse:

— Ce motiv a invocat?

— Nu el a amânat-o. Unii dintre matematicienii noștri au aranjat amânarea, astfel încât să nu se suprapună cu aniversarea zilei mele de naștere. Chestia asta m-a deranjat foarte mult.

— Pentru ce i-ai lăsat s-o facă?

— Nu i-am lăsat. Au *aranjat* lucrurile, fără să mă întrebe pe mine.

Dădu din umeri:

— Într-un fel, este greșeala mea. M-am plâns peste tot că împlinesc șaiszeci de ani, așa că toată lumea își închipuie că trebuie să mă bine-dispună cu aniversarea asta.

— Desigur, ne putem folosi de acest răgaz, spuse Amaryl.

Seldon se aplecă înainte, cuprins deodată de îngrijorare:

— E ceva în neregulă?

— Nu. Eu nu văd, dar nu strică să mai facem niște verificări. Ascultă, Hari, asta este prima oară în aproape treizeci de ani când psihoistoria a ajuns în stadiul în care poate face o predicție. Nu e cine știe ce – o gămălie în vastul continent al omenirii – dar este cel mai bun lucru pe care l-am avut până acum. În regulă. Vrem să profităm de ea, să vedem cum merge, să ne dovedim nouă înșine că psihoistoria este ceea ce credem: o știință care poate face predicții. Chiar și această mică predicție este foarte complexă și eu sunt de acord cu încă o

săptămână de cercetări.

— Foarte bine, atunci. Te voi consulta asupra acestei probleme înainte de a merge la general, ca să văd dacă trebuie făcută vreo modificare de ultim moment. Între timp, Yugo, ai grijă să nu transpire vreo informație despre ceea ce facem noi aici. *Nimeni* nu trebuie să afle. Dacă dăm greș, nu vreau ca oamenii care lucrează la Proiect să-și piardă încrederea. Vom suporta doar noi doi eșecul și vom continua.

Amaryl zâmbea extrem de rar. De data aceasta, zâmbetul era nostalgic:

— Tu și cu mine. Ți aduci aminte când eram doar noi doi?

— Îmi aduc foarte bine aminte, și să nu crezi că nu duc dorul acelor zile. Nu aveam prea multe lucruri care să ne ajute...

— Nici măcar Primul Radiant, ca să nu mai vorbim de Electro-Clarificator.

— Dar erau zile fericite.

— Da, fericite, spuse Amaryl aprobându-l.

11

Universitatea fusese transformată și Hari Seldon nu-și putu reprima un sentiment de satisfacție.

Birourile centrale destinate lucrului la Proiect înfloriseră în culoare și lumină, cu holograme care pluteau prin aer și prezentau imagini tridimensionale cu Seldon în diferite locuri și la diferite momente. Era Dors Venabili zâmbind, părând întrucâtva mai tânără... Raych, adolescent, încă needucat... Seldon și Amaryl, incredibil de tineri, aplecați deasupra computerelor. Era chiar și o imagine fugară cu Demerzel, iar Seldon simți cum inima i se umple de dor pentru vechiul său prieten și pentru siguranța pierdută.

Împăratul Cleon nu apărea nicăieri în holograme. Nu

din cauză că nu ar fi existat holograme cu el, dar nu era înțelept să aduci oamenilor aminte de vechile vremuri Imperiale, acum când conducea junta militară.

Era ca o explozie, totul înflorea, umplând cameră după cameră, clădire după clădire. Se găsisese timpul necesar pentru a transforma Universitatea într-un fel de carnaval, care pentru Seldon nu avea asemănare. Până și luminile cupolei fuseseră stinse pentru a se crea o noapte artificială, în care Universitatea urma să strălucească timp de trei zile.

Seldon aproape că striga, pe jumătate măgulit, pe jumătate îngrozit:

— Trei zile!

— Trei zile, spuse Dors Venabili. Universitatea nici nu vrea să audă de mai puțin.

— Câte cheltuieli! Câtă muncă! făcu Seldon încruntându-se.

— Cheltuielile sunt minime în comparație cu ceea ce ai făcut tu pentru Universitate, spuse Dors. Iar munca a fost voluntară. Studenții au avut grijă de tot.

Acum se vedea o imagine panoramică a Universității. Seldon o privi cu un zâmbet pe buze, în ciuda expresiei serioase.

— Ești măgulit, spuse Dors. În ultimele luni nu ai făcut altceva decât să mormăi că nu vrei nicio aniversare, pentru că ești un om bătrân. Și acum... uită-te la tine.

— Ei bine, trebuie să recunosc că sunt flatat. Nu mi-am imaginat că vor face așa ceva.

— De ce nu? Hari, ești un idol. Întreaga lume – întregul Imperiu – te cunoaște.

— Nu mă cunosc, spuse Seldon dând viguros din cap. Nici unul dintr-un miliard nu știe ceva despre mine... și cu atât mai puțin despre psihoistorie. Nimeni din afara Proiectului nu are vreo idee despre cum funcționează psihoistoria. De fapt, nici măcar toți cei din interior nu cunosc cum funcționează.

— Asta nu are importanță, Hari. *Tu* ești important. Chiar și cvadrilioanele care nu știu nimic despre tine personal sau despre munca ta, știu că Hari Seldon este cel mai mare matematician din Imperiu.

— Ei bine, spuse Seldon privind în jur, așa m-au făcut să mă simt acum. Dar trei zile și trei nopți! Locul ăsta va fi făcut praf.

— Nu. Toate arhivele au fost duse în altă parte. Computerele și celelalte echipamente au fost protejate. Studenții au alcătuit un fel de forță de securitate care va avea grijă să nu se strice nimic.

— Tu te-ai ocupat de astea, Dors, nu-i așa? spuse Seldon zâmbindu-i cu drag.

— Nu numai eu. Am fost mai mulți. Colegul tău Tamwile Elar a muncit cu o abnegație incredibilă.

Seldon se încruntă.

— Ce e în neregulă cu Elar? întrebă Dors.

— Îmi tot spune „Maestre”.

Dors dădu din cap, aprobându-l:

— Da, într-adevăr, asta este o crimă îngrozitoare.

Seldon nu o luă în seamă și spuse:

— Și este tânăr.

— Din ce în ce mai rău. Haide, Hari, va trebui să înveți să îmbătrânești cu delicatețe... și, pentru început, va trebui să arăți că te bucuri. Asta le va face celorlalți plăcere, le va amplifica buna dispoziție și desigur că asta și vrei. Haide. Fă un tur. Nu te ascunde aici, cu mine. Salută pe toată lumea. Zâmbește. Întreabă-i de sănătate. Și nu uita că, după banchet, va trebui să ții un discurs.

— Urăsc banchetele. Dar și mai mult decât banchetele, urăsc discursurile.

— Ești obligat, n-ai ce face. Acum, mișcă-te!

Seldon oftă teatral și se conformă. Făcea o impresie puternică, stând în aleea care ducea la sala principală. Nu mai purta robele voluminoase de Prim Ministru, nici hainele heliconiene din tinerețe. De data aceasta, Seldon

purta un costum care-i oglindea poziția socială înaltă: pantaloni strâmți, cu pliuri înguste, vestă. Vesta era modificată, deasupra inimii se țesuse: „Proiectul de Psihoistorie Seldon de la Universitatea Streeling.” Strălucea ca un far pe fondul gri-titanium al costumului. Ochii lui Seldon clipeau pe o față ridată de vârstă. Cei șaizeci de ani erau trădați atât de riduri cât și de părul alb.

Intră în sala în care petreceau copiii. Fusese complet golită, nu se găseau decât câteva mese gemând sub mâncare. Copiii se repezără spre el imediat ce îl văzură – știind, desigur, ca el era motivul pentru care se dădea petrecerea – și Seldon încercă să evite degetele care se întindeau spre el să-l apuce.

— Stați, copii, stai, spuse el. Dați-vă puțin mai în spate.

Scoase din buzunar un mic robot computerizat și îl așează pe podea. Într-un Imperiu fără roboți, jucăria asta era de așteptat să mărească ochii tuturor. Era de forma unui mic animal cu blană, dar avea de asemenea posibilitatea să-și schimbe înfățișarea, fără avertisment (stârnind de fiecare dată râsetele copiilor). Când își schimba înfățișarea, sunetele pe care le scotea se schimbau la rândul lor.

— Uitați-vă la el, spuse Seldon, jucați-vă, și încercați să nu-l stricați. Mai târziu veți primi fiecare câte unul.

Se strecură în culoarul care ducea spre camera principală și își dădu seama că Wanda îl urmărea.

— Bunicule, spuse ea.

Da, sigur, cu Wanda altfel stăteau lucrurile. Se aplecă, o ridică în aer, o învârti, apoi o puse jos.

— Te distrezi, Wanda? întrebă el.

— Da, spuse ea, dar nu intra în camera aia.

— De ce nu, Wanda? Este camera mea. Este biroul în care lucrez.

— Acolo am avut visul urât.

— Știu, Wanda, dar s-a terminat, nu-i așa?

Ezită puțin, apoi o conduse până la unul dintre scaunele dispuse pe marginea culoarului. Luă loc, apoi o așeză pe genunchii săi.

— Wanda, spuse el, ești sigură că a fost un vis?

— Cred că a fost un vis.

— Dormeau cu adevărat?

— Cred că da.

Nu prea se simțea în largul ei vorbind despre acest subiect.

— Ei bine, spuse el, vis sau nu, erau doi bărbați și vorbeau despre moartea-limonadă, nu-i așa?

Wanda aprobă din cap, cu o mișcare nesigură.

— Ești sigură că au spus limonadă? întrebă Seldon.

Wanda aprobă din nou.

— Poate că au spus altceva și tu ai crezut că au pronunțat limonadă?

— Au spus limonadă.

Seldon trebuia să se mulțumească doar cu atât:

— Foarte bine, atunci fugi de-aici și te distrează, Wanda. Uită visul.

— Foarte bine, bunicule.

Se înveseli din nou, imediat ce visul fu lăsat deoparte, și plecă să se distreze.

Seldon plecă în căutarea Manellei. Avu nevoie de foarte mult timp pentru a reuși, deoarece la fiecare pas era oprit, felicitat, și obligat să poarte o scurtă discuție.

În cele din urmă, o văzu în depărtare. Se îndreptă spre ea, murmurând:

— Scuzați... Scuzați... E cineva cu care trebuie să... Scuzați...

Ajunse la ea, după multă chinuială.

— Manella, spuse el trăgând-o într-o parte și zâmbind mecanic în toate direcțiile.

— Da, Hari, spuse ea. S-a întâmplat ceva?

— Este vorba despre visul Wandeii.

— Să nu-mi spui că încă mai vorbește despre el.

— Ei bine, încă o deranjează. Ascultă, avem

limonadă la petrecere, nu-i așa?

— Desigur, copiii sunt topiți după ea. Am adăugat câteva esențe mycogeniene și le-am pus în păhăruțe mici, de diferite forme, iar copiii le încearcă una după alta, să vadă care-i mai bună. Și adulții au băut din ea. Și eu. De ce nu guști, Hari? Este nemaipomenită.

— Mă gândesc. Dacă n-a fost un vis, dacă fetița chiar a auzit doi bărbați vorbind despre moartea-limonadă...

Se opri, ca și cum i-ar fi fost rușine să continue.

— Te gândești că cineva a otrăvit limonada? întrebă Manella. Este ridicol. Până acum, toți copiii s-ar fi îmbolnăvit sau ar fi murit.

— Știu, murmură Seldon. Știu.

Plecă de-acolo, fără nicio țintă, și aproape că nu o văzu pe Dors atunci când trecu pe lângă ea. Îl apucă de cot:

— Ce-i cu figura asta pe tine? Pari îngrijorat.

— M-am gândit la visul Wande, acela cu moartea-limonadă.

— Și eu, dar până acum n-am reușit să descopăr nimic care să-mi confirme bănuielele.

— Nu pot să nu mă gândesc la posibilitatea otrăvirii.

— Nu te mai gândi. Te asigur că fiecare bucățică din mâncarea care a fost adusă la petrecerea asta a fost testată molecular. Știu, ai să spui din nou că sunt paranoică, dar sarcina mea este să te protejez, iar eu asta și fac.

— Și totul este...

— Niciun pic de otravă. Te asigur.

Seldon zâmbi:

— Atunci, totul e în regulă. Mă simt mai ușurat. N-aș fi crezut...

— Să sperăm că nu, spuse sec Dors. Însă acum, mai mult decât alarma asta falsă cu otrava, mă îngrijorează faptul că peste câteva zile vei merge în audiență la monstrul acela, Tennar.

— Nu-i mai spune monstru, Dors. Fii prudentă. Suntem înconjurați de urechi și de limbi.

Dors coborî imediat vocea:

— Cred că ai dreptate. Privește în jur. Toate figurile astea zâmbitoare... și totuși, cine știe care dintre „prietenii” noștri va da raportul agenților sau șefului, la sfârșitul petrecerii? Of, oamenii! Nici nu ți-ar veni să crezi că mai pot exista astfel de uneltiri josnice, după mii de secole de existență. Mi se pare un lucru atât de inutil! Și totuși, știu cât rău ți se poate face. De aceea voi merge cu tine, Hari.

— Imposibil, Dors. Nu vei face decât să complici lucrurile. Voi merge singur și nu voi păți nimic.

— Habar nu ai cum să-l iei pe general.

Seldon făcu o mină serioasă:

— Și ce, *tu* știi? Ai vorbit exact ca Elar. Și el este convins că sunt un biet naiv neajutorat. Și el vrea să vină cu mine... sau, mai degrabă, să meargă în locul meu... Mă întreb câți oameni de pe Trantor ar fi dispuși să-mi ia locul.

După care adăugă, sarcastic:

— Zeci? Milioane?

12

Timp de zece ani, Imperiul Galactic nu avusese Împărat, însă modul în care erau administrate domeniile Palatului Imperial nu arăta acest lucru. Obiceiurile formate de-a lungul miilor de ani continuau chiar și în absența Împăratului.

Asta însemna, desigur, că nu exista nicio persoană îmbrăcată în robe Imperiale care să prezideze formalitățile de un fel sau altul. Nicio voce Imperială care să dea ordine; nicio dorință Imperială care să fie adusă la cunoștința tuturor; nu se făceau simțite mulțumirile sau supărările Imperiale; distracțiile

Imperiale nu mai însuflețeau Palatul; bolile Imperiale nu îl mai întuneceau. Apartamentele Împăratului din Micul Palat erau părăsite... familia Imperială nu mai exista.

Și totuși, armata de grădinari păstra domeniile într-o perfectă stare. O armată de servitori ținea clădirile într-o formă de vârf. Patul Împăratului – niciodată folosit – era aranjat în fiecare zi, cu cearșafuri curate; camerele erau ținute curate; totul funcționa impecabil; și întreaga echipă Imperială, de la vârf și până la bază, lucra la fel ca întotdeauna. Funcționarii superiori dădeau ordine ca și când Împăratul ar fi trăit, comenzi care știau că ar fi fost date de însuși Împăratul. În foarte multe cazuri, în special în eșaloanele superioare, personalul era același ca și în ultima zi de viață a lui Cleon. Noul personal angajat era instruit cu mare atenție, pentru a se conforma tradițiilor pe care trebuiau să le servească.

Era ca și cum Imperiul, obișnuit cu domnia unui Împărat, spera ca această „domnie fantomă” să-l țină unit.

Junta știa acest lucru... sau, dacă nu-l știa, îl intuia vag. În zece ani, nici unul dintre acei militari care cârmuise Imperiul nu se mutase în apartamentele personale ale Împăratului, din Micul Palat. Oricare ar fi fost puterea acestor oameni, ei nu erau Imperiali, și știau că nu aveau niciun drept acolo. Gloata care suporta pierderea libertății nu ar fi suportat vreun semn de lipsă de respect la adresa Împăratului... fie el viu sau mort.

Nici generalul Tennar nu se mutase în frumoasa clădire care adăpostise Împărații din peste zece dinastii diferite, timp de atâta vreme. Își alesese locuința și biroul într-una din clădirile construite la periferia domeniilor – micuțe, dar construite ca niște fortărețe, suficient de solide pentru a suporta un asediu, înconjurare de clădiri mai mici care adăposteau o enormă forță de securitate.

Tennar era îndesat și avea mustață. Nu era vorba de

o mustață dahlită, viguroasă și abundentă, ci de una retezată deasupra buzei superioare, lăsând descoperită o mică fâșie de piele între marginea mustății și buză. Mustața era roșcată; ochii albaștri, reci. Fusesse probabil un bărbat frumos în tinerețe, dar fața era acum durdulie, iar ochii semănau cu niște fante prin care, mai mult decât orice alt sentiment, răzbătea mânia.

Așa că spuse mânios – ca unul care se simțea stăpân absolut peste milioane de lumi și care totuși nu îndrăznea să-și spună Împărat – spre Hender Linn:

— Pot întemeia o dinastie proprie.

Privi împrejur, încruntat:

— Țsta nu-i un loc demn de stăpânul Imperiului.

Linn spuse blajin:

— Important este să fii stăpân. Mai bine să fii stăpân într-o colibă decât marionetă într-un palat.

— Dar și mai bine este să fii stăpân într-un palat. De ce nu?

Linn avea gradul de colonel, deși nu participase niciodată la vreo acțiune militară. Funcția lui era să-i spună lui Tennar ceea ce voia să audă – și de a transmite celorlalți ordinele acestuia, neschimbate. Din când în când – dacă se putea face fără riscuri – încerca să-l îndrume pe Tennar spre acțiuni mai prudente.

Linn era bine-cunoscut ca „Lacheul lui Tennar” și știa asta. Nu îl deranja foarte tare. Ca lacheu, era în siguranță... fusese martor la prăbușirea altora, prea mândri pentru a fi lachei.

Va sosi o vreme, desigur, când însuși Tennar va fi înlocuit, în panorama mereu schimbătoare a juntei, dar Linn spera că își va da seama la timp, salvându-și pielea... Sau poate că nu va reuși. Totul avea un preț.

— Nu există niciun motiv pentru care nu poți întemeia o dinastie, generale, spuse Linn. Mulți alții au făcut-o, în lunga istorie a Imperiului. Totuși, este nevoie de timp pentru așa ceva. Oamenii se adaptează încet. De obicei, de-abia cel de-al doilea sau al treilea din dinastie

este acceptat ca Împărat.

— Nu cred așa ceva. Nu trebuie decât să mă proclam Împărat. Cine va îndrăzni să cârtească? Pumnul meu este foarte puternic.

— Într-adevăr, generale. Puterea ta nu este pusă la îndoială pe Trantor și în Suburbii, dar este posibil ca mulți în Provincie să nu accepte – deocamdată – o nouă dinastie Imperială.

— Suburbie sau Provincie, forța militară supune totul. Este o veche maximă Imperială.

— Și este valabilă încă, spuse Linn, dar multe dintre provincii au forțe armate proprii și s-ar putea să nu fie de partea ta. Trăim vremuri grele.

— Deci, mă sfătuiești să fiu prudent.

— Întotdeauna sfatul meu este de partea prudenței, generale.

— Într-o zi s-ar putea să consider că m-am săturat de sfatul tău.

Linn coborî capul:

— Eu nu dau decât sfaturile care cred că-ți sunt bune și utile, generale.

— Și atunci când mă tot pisezi la cap cu Hari Seldon, tot sfat bun se cheamă că este?

— Este cel mai mare pericol pentru tine, generale.

— Mereu îmi spui asta, dar nu mi se pare că ai dreptate. Este un biet profesor universitar.

— Într-adevăr, spuse Linn, dar pe vremuri a fost Prim Ministru.

— Știu, dar asta s-a întâmplat pe vremea lui Cleon. A mai făcut ceva de-atunci? Trăim vremuri grele, guvernatorii din Provincie sunt refractari... și tu îmi spui că un profesor este cel mai mare pericol pentru mine? De ce?

Linn spuse cu mare precauție (pentru că trebuia să fii foarte prudent atunci când îi dădeai lecții generalului):

— Uneori este o greșeală să presupui că un om

liniștit și care nu-ți sare în ochi este în același timp inofensiv. Seldon n-a fost deloc inofensiv pentru cei cu care s-a înfruntat. Acum douăzeci de ani, mișcarea Joranumită aproape că l-a distrus pe puternicul Prim Ministru al lui Cleon, Eto Demerzel.

Tennar încuviință, dar ușoara cută dintre sprâncene trăda efortul de a-și aminti subiectul.

— Iar Seldon este cel care l-a distrus pe Joranum, spuse Linn, și i-a urmat lui Demerzel ca Prim Ministru. Mișcarea Joranumită a supraviețuit, însă Seldon a reușit în cele din urmă să o distrugă și pe aceasta, dar fără să poată împiedica asasinarea lui Cleon.

— Însă Seldon a supraviețuit, nu-i așa?

— Ai perfectă dreptate. Seldon a supraviețuit.

— Da, este ciudat. A nu împiedica asasinarea Împăratului înseamnă moartea pentru Primul Ministru.

— Așa s-ar fi convenit. Totuși, junta i-a cruțat viața. Se pare că așa a considerat că este mai înțelept.

— De ce?

Linn oftă ca pentru sine:

— Există ceva numit psihoistorie, generale.

— Nu cunosc nimic despre chestia asta, spuse foarte hotărât Tennar.

De fapt, își aducea vag aminte că Linn încercase să-i vorbească de câteva ori în legătură cu această ciudată colecție de silabe. Niciodată nu dorise să asculte și Linn nu insistase. Tennar nu dorea să audă nici acum despre asta, dar cuvintele lui Linn aveau parcă o încărcătură foarte presantă. Tennar se gândi că poate ar fi mai bine să aplece urechea.

— Aproape nimeni nu știe nimic despre ea, spuse Linn, însă există câțiva... intelectuali, care o găsesc interesantă.

— Și ce este?

— Este un sistem matematic complex.

Tennar scutură din cap:

— Da, te rog să mă scutești cu matematica. Știu să

număr diviziile militare. Alte matematici nu-mi trebuie.

— Ideea este, spuse Linn, că psihoistoria poate face predicții asupra viitorului.

Generalul holbă ochii:

— Adică Seldon ăsta este un prezicător?

— Nu în modul obișnuit. Este o chestie bine fundamentată științific.

— Nu cred.

— Este greu de crezut, dar Seldon a devenit un fel de obiect de cult aici, pe Trantor – și în anumite locuri din Provinciile. Psihoistoria – dacă poate fi folosită pentru a prezice viitorul, sau chiar dacă oamenii doar cred acest lucru – poate fi un important sprijin pentru regim. Sunt sigur că ai înțeles deja, generale. Nu trebuie decât să prezici că regimul nostru va aduce pacea și prosperitatea Imperiului. Oamenii, crezând în acest lucru, vor ajuta ei înșiși la îndeplinirea profeției. Pe de altă parte, dacă Seldon dorește contrariul poate prezice război civil și ruină. Oamenii vor crede, bineînțeles, iar asta va destabiliza regimul.

— În cazul ăsta, colonele, să avem grijă ca profețiile psihoistoriei să fie așa cum vrem noi.

— Seldon face profețiile, și se pare că nu este un prieten al regimului nostru. Este important, generale, să facem deosebirea între Hari Seldon și Proiectul care se desfășoară la Universitatea Streeling pentru a desăvârși psihoistoria. Psihoistoria ne poate fi extrem de utilă, dar asta numai dacă nu este folosită de Seldon.

— Și există alții care o pot face în locul lui?

— O, da, dar trebuie să scăpăm de Seldon.

— Și ce-i atât de greu? Un ordin de execuție... și gata, s-a terminat.

— Ar fi mai bine, generale, ca guvernul să nu fie implicat direct în această treabă.

— Explică-te!

— Am aranjat să aibă o întâlnire cu tine, astfel încât să-ți poți folosi talentele pentru a-i verifica

personalitatea. Vei putea judeca atunci dacă unele sugestii la care mă gândesc eu sunt valabile sau nu.

— Și când trebuie să aibă loc întâlnirea?

— Trebuia să aibă loc foarte curând, dar unii dintre oamenii săi care lucrează la Proiect au cerut o amânare de câteva zile, din cauză că erau în mijlocul aniversării zilei de naștere a lui Seldon... a șazecea, pare-se. S-a considerat că este mai înțelept să permitem o amânare de o săptămână.

— De ce? întrebă Tennar. Îmi displace să dăm semne de slăbiciune.

— Foarte adevărat, generale. Foarte adevărat. Instinctele tale sunt, ca întotdeauna, corecte. Totuși, am apreciat că ar fi spre binele statului să aflăm ce implică aniversarea zilei de naștere... care are loc chiar acum.

— De ce?

— Orice informație este utilă. N-ai vrea să vezi câteva înregistrări făcute la aniversare?

Figura generalului rămase întunecată:

— Este necesar?

— Cred că ți se va părea interesant.

Înregistrarea – imagine și sunet – era excelentă și veselie prezentă la aniversare umplu camera austeră a generalului.

Vocea șoptită a lui Linn făcea comentarii:

— Cea mai mare parte din ceea ce vezi, generale, are loc în complexul Proiectului, dar este implicat tot restul Universității. Vom avea peste câteva momente o vedere luată de sus, și vei vedea că aniversarea acoperă o zonă vastă. De fapt, deși nu am acum disponibile toate dovezile, există câteva colțuri pe planetă – cele mai multe fiind Universități și sedii de sector – unde au loc ceea ce putem numi „manifestări de simpatie”. Sărbătorile continuă și vor dura cel puțin încă o zi.

— Vrei să-mi spui că asta-i o sărbătoare răspândită în întreg Trantorul?

— Da, afectează doar clasele intelectuale, însă are o

răspândire neobișnuită. S-ar putea chiar să auzim ecouri de pe alte lumi în afară de Trantor.

— De unde ai făcut rost de înregistrarea asta?

Linn zâmbi:

— Avem oameni infiltrați în Proiect, informatori siguri. Nimic nu se poate întâmpla fără știrea noastră.

— Deci, Linn, care sunt concluziile tale?

— Eu am impresia că Hari Seldon se află în centrul unui cult al personalității. S-a identificat atât de mult cu psihoistoria încât dacă ar fi să scăpăm de el într-o manieră prea fățișă, am distruge iremediabil credibilitatea acestei științe. Un lucru care nu ne poate ajuta cu nimic. Pe de altă parte, generale, Seldon îmbătrânește și nu este greu să ne imaginăm că va fi înlocuit de altcineva: cineva ales de noi, adept al scopurilor și speranțelor noastre pentru Imperiu. Dacă Seldon ar putea fi înlăturat astfel încât totul să pară natural, de altceva nici nu avem nevoie.

— Și crezi că ar trebui să mă întâlnesc cu el? întrebă generalul.

— Da, pentru a-i aprecia personalitatea și a decide ce trebuie să facem. Dar trebuie să fim prudenți, pentru că este un om cu mare popularitate.

— Am mai avut eu de-a face cu oameni populari, spuse întunecat Tennar.

13

— Da, spuse Hari Seldon, a fost un mare triumf. M-am simțit minunat. Abia aștept să împlinesc șaptezeci de ani, ca să se repete totul. Dar adevărul este că sunt epuizat.

— Atunci oferă-ți o noapte bună de somn, tată, spuse Raych zâmbind. Un remediu foarte la îndemână.

— Nu știu cât de bine mă pot odihni, când peste câteva zile trebuie să mă întâlnesc cu marele nostru

conducător.

— Nu vei merge singur, spuse hotărâtă Dors Venabili.

Seldon se încruntă:

— Nu mă mai bate la cap, Dors. Este foarte important să merg singur.

— Nu vei fi în siguranță dacă vei merge singur. Îți aduci aminte ce s-a întâmplat acum zece ani, când ai refuzat să mă lași să te însoțesc pentru a-i întâmpina pe grădinari?

— N-am cum să uit, Dors, îmi aduci aminte de câte două ori pe săptămână. Totuși, în cazul de față intenționez să merg singur. Ce mi-ar putea face dacă merg acolo ca un om bătrân, absolut inofensiv, pentru a afla ce dorește de la mine?

— Ce crezi că vrea? spuse Raych împreunând mâinile.

— Cred că vrea ceea ce a vrut și Cleon dintotdeauna. Voi descoperi că a aflat despre capacitatea psihoistoriei de a prezice viitorul, și va dori să o folosească în scopuri personale. Acum aproape treizeci de ani i-am spus lui Cleon că psihoistoria nu era încă în stadiul de a face așa ceva. I-am spus asta în tot timpul cât am fost Prim Ministru... iar acum va trebui să-i spun generalului Tennar același lucru.

— De unde știi că te va crede? spuse Raych.

— Am să mă gândesc eu la ceva care să-l convingă.

— Nu vreau să mergi singur, spuse Dors.

— Dorința ta nu schimbă lucrurile, Dors.

În acest moment, fură întrerupți de Tamwile Elar.

— Eu sunt singurul de aici care nu face parte din familie, spuse el. Nu știu dacă părerea mea ar fi binevenită.

— Dă-i drumul, spuse Seldon. Unde intră unul, intră toți.

— Aș dori să sugerez un compromis. Ce-ar fi să mergem câțiva dintre noi cu Maestrul? Mai mulți. Ne

vom comporta ca o escortă triumfătoare, un fel de final al aniversării zilei de naștere... Stați, nu vreau să spun că vom da buzna cu toții în biroul generalului. De fapt, nici nu vom intra pe domeniile Palatului Imperial. Vom sta în niște camere de hotel, în Sectorul Imperial, imediat în vecinătatea domeniilor – Hotelul Sfârșitul Cupolei va fi tocmai potrivit – și ne vom oferi o zi de distracție.

— *Exact* asta îmi lipsea! pufni Seldon. O zi de distracții.

— Nu tu, Maestre, spuse prompt Elar. Tu te vei întâlni cu generalul Tennar. Însă noi vom da celor din Sectorul Imperial o idee despre popularitatea ta... poate că și generalul va lua notă de acest lucru. Dacă știe că noi îți așteptăm întoarcerea, poate că se va comporta cuviincios.

Urmă o liniște profundă. În cele din urmă, Raych spuse:

— Mi se pare prea exhibiționistă soluția. Nu se potrivește cu imaginea pe care o are lumea despre tata.

— Pe mine nu mă interesează *imaginea* lui Hari, spuse Dors. Mă interesează *siguranța* lui. Eu zic că dacă nu ne putem impune prezența în fața generalului, pe domeniile Imperiale, atunci am putea măcar să ne adunăm în număr cât mai mare în apropierea lui. Este cel mai bun lucru pe care-l putem face. Mulțumesc, Dr. Elar, a fost o sugestie foarte bună.

— Mie nu-mi place, spuse Seldon.

— Mie da, spuse Dors. Și dacă astfel mă pot apropia cât mai mult posibil pentru a-ți asigura protecția, atunci insist asupra soluției.

Manella, care ascultase până atunci fără să intervină, spuse:

— Ar putea fi amuzant să facem o vizită la Hotelul Sfârșitul Cupolei.

— Nu la distracție mă gândesc eu, spuse Dors. Dar votul meu este pentru.

Și așa rămase stabilit. În ziua următoare, douăzeci dintre cei mai importanți membri ai Proiectului de Psihoistorie traseră la Hotelul Sfârșitul Cupolei, închiriind camere care dădeau înspre domeniile Palatului Imperial.

În următoarea seară, Hari Seldon, escortat de gărzile înarmate ale generalului, fu dus în audiență.

Aproape în același timp, Dors Venabili dispăru, dar absența ei nu fu remarcată imediat. Iar când fu remarcată, nimeni nu reuși să-și dea seama ce i se întâmplase. Neliniștea luă locul atmosferei de bună dispoziție.

14

Dors Venabili trăise timp de zece ani pe domeniile Palatului Imperial. Ca soție a Primului Ministru, avea acces în orice loc de pe domeniu și putea trece liber frontiera dintre cupolă și zona deschisă; codul de intrare erau amprentele sale digitale.

În confuzia care urmă asasinării lui Cleon, codul ei nu fusese niciodată scos. Acum, când pentru prima oară de la acea zi îngrozitoare dorea să intre în domeniul deschis, o putea face.

Știuse dintotdeauna că nu va reuși ușor acest lucru decât o singură dată, deoarece, după descoperire, codul ei va fi scos... dar ocazia sosise acum.

Intrând în zona deschisă, remarcă o bruscă întunecare a cerului și simți o considerabilă scădere a temperaturii. Lumea de sub cupolă era ținută întotdeauna noaptea un pic mai luminată decât în noaptea naturală, iar în timpul zilei lumina era un pic mai atenuată. Și, bineînțeles, temperatura de sub cupolă era întotdeauna un pic mai blândă decât cea de afară.

Majoritatea trantorienilor nu erau conștienți de acest

lucru, deoarece își petreceau întreaga viață sub cupolă. Pentru Dors, aspectele acestea nu aveau însă nicio importanță.

O luă pe autostrada centrală aflată în vecinătatea Hotelului Sfârșitul Cupolei. Era, desigur, puternic luminată, astfel încât cerul întunecat nu avea nicio influență.

Dors știa că nu va parcurge nici măcar o sută de metri înainte de a fi oprită. Prezența ei avea să fie imediat detectată.

Într-adevăr, nu se înșelă. Își făcu apariția un mic automobil și gardianul strigă prin fereastră:

— Ce faci aici? Unde mergi?

Dors nu-l luă în seamă, și-și continuă drumul.

Gardianul strigă:

— Stai!

Apoi apăsă puternic pe frâne și ieși din automobil. Exact asta își dorea și Dors.

Gardianul ținea neglijent un blaster în mână... nu amenința cu folosirea lui, doar îi demonstra existența.

— Numărul de identificare, spuse el.

— Am nevoie de mașina ta, spuse Dors.

— Ce?!

Gardianul părea ofensat:

— Numărul de identificare. Imediat!

De data aceasta, ridică blasterul.

— Nu ai nevoie de numărul meu de identificare, spuse calm Dors.

Apoi se îndreptă spre gardian.

Gardianul făcu un pas înapoi:

— Dacă nu te oprești și nu-mi prezinți numărul de identificare, te distrug.

— Nu! Aruncă blasterul.

Gardianul strânse buzele. Degetul său se îndreptă spre contact, dar înainte să termine mișcarea, era pierdut.

După aceea nu reuși să descrie cu acuratețe ceea ce

i se întâmplase. Nu spunea decât: „De unde era să știu că aveam de-a face cu Tigroaica?” (Mai târziu avea să fie mândru de această întâlnire.) „S-a mișcat atât de rapid, încât n-am văzut prea bine ce s-a întâmplat. În primul moment eram gata să o pulverizez – credeam că este o nebună – și în cel următor mi-am dat seama că eram complet învins.”

Dors îl prinse strâns pe gardian de mână cu care ținea blasterul și i-o ridică în sus.

— Dacă nu arunci imediat blasterul, spuse ea, îți rup brațul.

Gardianul simți un fel de strânsoare mortală cuprinzându-i pieptul și împiedicându-l să respire. Dându-și seama că nu avea nicio șansă, aruncă blasterul.

Dors Venabili îl eliberă, dar înainte ca gardianul să facă o mișcare, acesta se trezi holbându-se la propriul blaster, ținut de mână lui Dors.

— Sper că ți-ai lăsat detectorii la locul lor, spuse Dors. Nu raporta foarte repede ceea ce ai pățit. Mai bine stai și gândește-te ce să le spui superiorilor tăi. Faptul că o femeie neînarmată ți-a luat blasterul și mașina ar putea determina junta să renunțe la serviciile tale.

Dors porni mașina și goni pe autostrada centrală. Locuise timp de zece ani pe aceste domenii, și acum știa perfect unde se îndrepta. Mașina în care se afla – un automobil oficial – nu reprezenta un intrus pe domenii, și în mod normal nimeni nu avea s-o oprească. Totuși, trebuia să meargă cu viteză pentru a ajunge repede la destinație. Automobilul gonea cu două sute de kilometri pe oră.

Viteza ei atrase în cele din urmă atenția. Nu luă în seamă apelurile radio care îi cereau să explice de ce mergea atât de repede și în scurt timp detectorii automobilului ei o avertizară că era urmărită de un alt automobil.

Știa că se va transmite un avertisment și că alte

automobile îi vor aștepta sosirea, dar nu prea aveau ce face. Puteau doar să o pulverizeze... dar asta nimeni nu era dispus să încerce, înainte de a face investigații mai detaliate.

Când ajunse la clădirea spre care se îndreptase, o așteptau două automobile. Ieși senină din automobil îndreptându-se spre intrare.

Imediat în fața ei răsăriră doi bărbați, foarte uimiți că șoferul mașinii care îi alarmase cu viteza ei exagerată era nu un gardian ci o femeie îmbrăcată în haine civile.

— Ce faci aici? Ce-i cu graba asta?

— Am un mesaj important pentru colonelul Hender Linn, spuse calm Dors.

— Serios? spuse aspru gardianul.

Între ea și intrare se aflau acum patru bărbați.

— Te rog să-ți prezinți numărul de identificare.

— Nu mă faceți să întârzii, spuse Dors.

— Ți-am cerut numărul de identificare.

— Mă faceți să pierd timpul.

Unul dintre gardieni spuse deodată:

— Știți cu cine seamănă? Cu soția vechiului Prim Ministru. Dr. Venabili. Tigroaica.

Făcură o scenă caraghioasă, dându-se cu toții un pas înapoi. Însă unul dintre ei spuse:

— Ești arestată.

— Serios? spuse Dors. Dacă sunt Tigroaica, știți probabil că sunt mult mai puternică decât oricare dintre voi și am reflexe mult mai rapide. Vă sugerez ca toți patru să mă însoțiți înăuntru, și vom vedea ce are de spus colonelul Linn.

— Ești arestată! se auzi din nou și patru blastere se îndreptară spre Dors.

— Bine, spuse Dors. Dacă insistați.

Făcu o mișcare rapidă și doi gardieni se treziră dintr-o dată la pământ, gemând, în timp ce Dors stătea cu câte un blaster în fiecare mână.

— Am încercat să nu-i rănesc, spuse ea, dar este

posibil să le fi luxat încheieturile. Ați mai rămas doi și pot trage mult mai repede decât voi. Dacă faceți cea mai mică mișcare – cea mai mică – va trebui să renunț la obiceiul de o viață și vă voi ucide. Asta îmi va face mult rău și vă rog să nu mă obligați.

Cei doi gardieni rămaseră într-o tăcere absolută... nicio mișcare.

— Vă sugerez ca voi doi să mă escortați până la colonel, apoi puteți solicita ajutor medical pentru camarazii voștri.

Sugestia nu era necesară. Colonelul Linn ieși din biroul său.

— Ce se întâmplă aici? întrebă el. Ce...

Dors se întoarce spre el:

— Aha! Dă-mi voie să mă prezint. Sunt Dr. Dors Venabili, soția Profesorului Hari Seldon. Am venit să te văd pentru o problemă importantă. Aceștia patru au încercat să mă oprească, iar rezultatul este că doi dintre ei sunt răniți destul de grav. Trimite-i pe toți la treburile lor și haide să vorbim. Nu-ți fac niciun rău.

Linn privi țintă la cei patru gardieni, apoi la Dors. Spuse, calm:

— Nu vrei să-mi faci niciun rău? Deși patru gardieni nu au reușit să te oprească, vor veni imediat o mie, dacă îi chem.

— Atunci cheamă-i, spuse Dors. Oricât de repede ar sosi, nu vor reuși să te salveze, dacă mă hotărâsc să te ucid. Trimite-i de aici pe gardieni, și hai să vorbim civilizat.

Linn scăpă de gardieni și spuse:

— Foarte bine, intră și hai să vorbim. Te avertizez însă, Dr. Venabili... eu nu uit repede.

— Nici eu, spuse Dors.

Intrară împreună în sediul lui Linn.

Linn spuse, cu o politețe desăvârșită:

— Spune-mi pentru ce anume te afli aici, Dr. Venabili.

Dors zâmbi. Un zâmbet care nu avea nimic amenințător și totuși nu se putea spune că era amabil.

— Pentru început, spuse ea, am venit aici pentru a-ți demonstra că *pot* veni.

— Da?

— Da. Soțul meu a fost luat și dus la audiența cu generalul într-un automobil oficial, sub escortă înarmată. Eu am părăsit hotelul aproximativ în același timp cu el, pe jos și neînarmată – iată-mă aici – dar cred că am ajuns înaintea lui. A trebuit să trec de cinci gardieni, dacă e să-l pun la socoteală și pe acela de la care am împrumutat mașina. Aș fi trecut și de cincizeci dacă era nevoie.

Linn dădu flegmatic din cap:

— Am înțeles că ți se mai spune Tigroaica.

— Așa mi se mai spune... Acum, după ce am ajuns la tine, sarcina mea este să am grijă ca soțul meu să nu pățească nimic rău. S-a aventurat în bârlogul generalului – dacă mi se permite să fiu puțin teatrală – și vreau să iasă de aici nevătămat.

— Din câte știu eu, soțul tău nu va păți nimic rău în urma acestei întâlniri. Dar dacă ești atât de îngrijorată, pentru ce ai venit la mine? De ce nu te-ai dus direct la general?

— Pentru că, dintre voi doi, tu ești cel cu creierul.

Se făcu o scurtă pauză, după care Linn spuse:

— Asta ar fi o remarcă extrem de periculoasă – dacă ar fi auzită de alții.

— Mai periculoasă pentru tine decât pentru mine, așa că ai grijă să nu fie auzită... Acum, dacă îți închipui că pot fi potolită și îndepărtată... dacă îți închipui că soțul meu poate fi închis sau condamnat la moarte, iar eu nu voi fi în stare să fac nimic... îți faci iluzii.

Arătă spre cele două blastere care se odihneau pe

masă înaintea ei:

— Am intrat pe aceste domenii fără să am nimic la mine. Am ajuns în imediata ta vecinătate cu două blastere. Dacă nu aş fi avut blastere, aş fi avut cuţite, şi mă pricep să le mânuiesc ca un expert. Şi dacă n-aş fi avut nici blastere, nici cuţite, trebuie să ştii că sunt totuşi o persoană formidabilă. Masa asta la care stăm este construită dintr-un metal foarte rezistent.

— Într-adevăr.

Dors ridică mâinile, cu degetele desfăcute, ca pentru a arăta că nu purta nicio armă. Apoi le coborî pe masă şi îi mângâie suprafaţa cu palmele.

Fără veste, ridică pumnul şi îl apoi îl repezi asupra mesei cu o izbitură puternică. Se produse un sunet de parcă s-ar fi lovit metal cu metal. Zâmbi şi ridică mâinile.

— N-am nicio zgârietură, spuse ea, n-am nicio durere. Dar poţi observa că masa este uşor turtită acolo unde am lovit. Dacă aş lovi la fel de puternic în căpăţâna unei persoane, craniul i-ar exploda. N-am făcut niciodată un asemenea lucru; de fapt, niciodată n-am ucis pe cineva, deşi am rănit mai mulţi. Totuşi, dacă Profesorul Seldon păţeşte ceva...

— Iarăşi ameninţi...

— Fac promisiuni. Dacă Profesorul Seldon iese nevătămat, nu voi face nimic. Altfel, colonele Linn, voi fi obligată să te schilodesc sau să te ucid şi – îţi promit – voi face acelaşi lucru şi cu generalul Tennar.

— Nu poţi face faţă unei întregi armate, spuse Linn, indiferent cât de tigroiacă ai fi. Ce zici?

— Basmelor se răspândesc repede, spuse Dors, şi sunt exagerate. Nu e felul meu să mă comport ca o tigroaică, dar despre mine s-au spus mai multe basme decât adevăruri. Gardienii tăi au dat înapoi când m-au recunoscut, şi vor răspândi această întâmplare, acordându-mi mult mai multe merite povestind cum am ajuns la tine. Chiar şi o armată ar ezita să mă atace,

colonele Linn, dar dacă totuși ar face-o și m-ar distruge, teme-te de indignarea poporului. Junta menține ordinea, dar o face cu destulă greutate și nu ți-ar conveni să intervină ceva care să înrăutățească lucrurile. Acum gândește-te cât de simplă este alternativa. Profesorul Seldon nu trebuie să pățească nimic rău.

— Nu avem deloc intenția de a-i face rău.

— Atunci, pentru ce este nevoie de audiență?

— Nu-i niciun mister! Generalul este curios să afle despre psihoistorie. Dosarele guvernului ne sunt accesibile oricând. Fostul Împărat Cleon s-a interesat de ea, Demerzel s-a interesat de ea când era Prim Ministru... De ce să nu ne interesăm și noi? Avem chiar mai mult interes.

— De ce?

— Pentru că timpul a trecut. Din câte înțeleg, psihoistoria a început ca o idee în mintea Profesorului Seldon. A muncit la ea, cu o forță din ce în ce mai mare și cu grupuri de oameni din ce în ce mai numeroase, timp de aproape treizeci de ani. A fost sprijinit de guvern. Deci, într-un fel, descoperirile și metodele lui aparțin guvernului. Intenționăm să-i punem câteva întrebări despre psihoistorie care, în acest moment, trebuie să fie mult mai avansată decât în timpul lui Demerzel și Cleon, și așteptăm de la el să ne spună ceea ce dorim să știm. Vrem ceva mai practic decât imaginea unor ecuații care unduiesc în aer. Mă înțelegi?

— Da, spuse Dors încruntându-se.

— Și încă un lucru. Să nu crezi că pericolul pentru soțul tău vine doar din partea guvernului și că dacă pățește ceva asta înseamnă că trebuie să ne ataci imediat pe noi. Aș dori să-ți atrag atenția că Profesorul Seldon s-ar putea să aibă dușmani personali.

— Am să țin cont de ceea ce mi-ai spus. Acum, doresc să faci astfel încât să fiu împreună cu soțul meu în timpul audienței la general. Vreau să mă asigur cu

ochii mei că este în siguranță.

— E greu de aranjat așa ceva, și este nevoie de timp. Ar fi de-a dreptul imposibil să le întrerupem conversația, dar dacă aștepți până se termină...

— Fă-ți timp și rezolvă. Să nu îți închipui că mă poți trage pe sfoară.

16

Generalul îl examinează pe Hari Seldon cu ochii larg deschiși, bătând ușor darabana cu degetele pe suprafața biroului la care stătea.

— Treizeci de ani, spuse el. Treizeci de ani, și îmi spui că nici acum nu te poți prezenta cu nimic?

— Generale, au trecut de fapt douăzeci și opt de ani.

Tennar nu îl luă în seamă:

— Și totul pe cheltuiala guvernului. Știi câte miliarde de credite au fost investite în Proiectul tău, Profesore?

— N-am ținut socoteala, generale, dar am documentele și îți pot da răspunsul în câteva secunde.

— Nici nouă nu ne este greu să aflăm. Guvernul, Profesore, nu este o nesfârșită sursă de fonduri. S-au dus vremurile de odinioară. Nu mai avem atitudinea învechită și ușuratică a lui Cleon față de fonduri. Este greu de mărit taxele și avem nevoie de credite pentru multe lucruri. Te-am chemat aici sperând că ne poți ajuta în vreun fel cu psihoistoria ta. Dacă nu poți, atunci trebuie să-ți spun, foarte sincer, că vom fi nevoiți să închidem robinetul. Dacă-ți poți continua cercetările fără sprijinul guvernului, atunci fă-o... deoarece dacă nu-mi arăți ceva care să merite cheltuiala, voi fi nevoit să sistez finanțarea.

— Generale, îmi ceri ceva ce nu-ți pot da. Dar dacă ne tai fondurile, renunți la viitor. Dă-mi timp și...

— Multe guverne au auzit de la tine varianta cu „în

viitor”. Este adevărat, Profesore, că psihoistoria ta prezice instabilitatea juntei, instabilitatea conducerii mele, prăbușirea ei în scurtă vreme?

Seldon se încruntă:

— Metodele nu au ajuns în stadiul la care psihoistoria să poată face preziceri ferme.

— Înțeleg că psihoistoria face totuși aceste predicții pe care ți le-am înșiruit, iar ele sunt cunoscute de cei care lucrează la Proiectul tău.

— Nu, spuse cu apăsare Seldon. Nu este adevărat. Este posibil ca unii dintre noi să fi interpretat unele relații matematice pentru a spune că este o formă instabilă de guvernare, dar sunt alte relații care ar putea foarte bine arăta că junta este stabilă. Iată motivul pentru care trebuie să ne continuăm munca. În acest moment, oricine poate folosi informațiile incomplete și logica imperfectă pentru a ajunge la ce concluzii dorește.

— Dar dacă te hotărăști să prezinți concluzia că guvernul este instabil și că psihoistoria garantează acest lucru – chiar dacă de fapt lucrurile nu stau astfel – asta nu ar crește instabilitatea?

— Ba da, este foarte posibil generale. Dar dacă am anunța ca guvernul este stabil, s-ar putea ca asta să ajute la stabilitate. Aceeași discuție am avut-o cu Împăratul Cleon de câteva ori. Este posibil ca psihoistoria să fie folosită pentru a manipula sentimentele oamenilor și pentru a ajunge la efecte pe termen scurt. Însă pe termen lung, predicțiile se pot dovedi incomplete sau de-a dreptul greșite, iar psihoistoria își va pierde toată credibilitatea, și va fi ca și când nu ar fi existat.

— Suficient! Spune-mi cinstit! Ce crezi că arată psihoistoria referitor la guvernul meu?

— Arată, credem noi, că sunt elemente de instabilitate în ea, dar nu suntem – și nu putem fi – siguri cu exactitate în care anume aspecte este stabilă și în care este instabilă.

— Cu alte cuvinte, psihoistoria îți spune ceea ce ai ști și fără psihoistorie, iar pentru asta guvernul a investit nenumărate grămezi de credite.

— Va veni vremea când psihoistoria ne va spune ceea ce nu putem afla fără ajutorul ei și atunci investiția va fi recuperată, cu profituri incalculabile.

— Și cât va dura până vom ajunge în acel stadiu?

— Sper că nu prea mult. Am făcut progrese foarte încurajatoare în ultimii câțiva ani.

Tennar bătea din nou cu vârful degetelor în birou:

— Nu este suficient. Spune-mi acum ceva care să mă ajute. Ceva care să-mi fie util.

Seldon cumpăni bine, apoi spuse:

— Îți pot pregăti un raport detaliat, dar asta va cere ceva timp.

— Sigur că va cere! Zile, luni, ani... și nu va fi terminat niciodată. Mă iei drept idiot?

— Nu, generale, bineînțeles că nu. Totuși, nici eu nu aș dori să fiu luat drept idiot. Îți pot spune ceva, dar responsabilitatea mi-o asum numai eu. Am văzut ceva în cercetările mele psihoistorice, dar s-ar putea să fi interpretat greșit ceea ce am văzut. Totuși, dacă insiști...

— Insist.

— Ai vorbit adineauri de taxe. Ai spus că este greu să ridici taxele. Desigur. Întotdeauna este greu. Fiecare guvern trebuie să-și facă treaba adunând venituri într-o formă sau alta. Singurele două moduri în care pot fi obținute aceste credite sunt: unu, prin a jefui un vecin; și doi, convingând proprii cetățeni să dea creditele de bună voie și nesiliți de nimeni. Având în vedere că Imperiul Galactic își conduce treburile într-un mod satisfăcător de mii de ani, nu avem posibilitatea de a jefui un vecin, decât ca rezultat al unei rebeliuni ocazionale și a reprimării sale. Asta însă nu se întâmplă prea des pentru a sprijini guvernul în adunarea de fonduri... iar dacă totuși s-ar întâmpla suficient de des, guvernul ar fi instabil și nu ar avea viață lungă.

Seldon își trase răsuflarea și continuă:

— În consecință, creditele se pot obține prin convingerea cetățenilor că trebuie să dea guvernului o parte din veniturile lor. Este probabil ca, din moment ce guvernul va lucra mai eficient, cetățenii să-și dorească să ofere creditele în acest fel decât să le economisească – fiecare pentru el – trăind într-o anarhie periculoasă și haotică. Totuși, deși argumentul este rezonabil și cetățenilor le-ar fi mai bine să plătească taxe pentru a-și asigura un guvern stabil și eficient, ei nu sunt foarte ușor de convinși să facă acest lucru. Pentru a depăși rezistența cetățenilor, guvernele trebuie să pară că nu încasează prea multe credite, dar că asigură drepturile și bunurile fiecăruia. Cu alte cuvinte, trebuie să scadă procentajul luat din veniturile mici; trebuie să ia pe diferite căi din aceste sume *înainte* de aplicarea taxelor. Odată cu trecerea timpului, situația taxelor devine inevitabil din ce în ce mai complexă, pe măsură ce diferite lumi, sectoare și centre economice pretind un tratament mai special. Rezultatul este că partea de colectare a taxelor crește în dimensiune și complexitate, tinzând să devină incontrollabilă. Cetățeanul obișnuit nu poate înțelege de ce sau cât de mult este taxat. Chiar și agențiile de colectare a taxelor sunt adesea ele însele în încurcătură. Mai mult, o parte din ce în ce mai mare din fondurile colectate trebuie folosite pentru buna funcționare a agenției de colectare a taxelor – întreținerea arhivelor, urmărirea evaziunilor fiscale – astfel încât cantitatea de credite disponibile pentru scopuri bune și utile scade împotriva tuturor eforturilor noastre. În final, situația taxelor devine de necontrolat. Va inspira nemulțumire și rebeliuni. Cărțile de istorie pun rebeliunile pe seama afaceriștilor lacomi, politicienilor proști și corupți, războinicilor brutali, viceregilor ambițioși... dar aceștia nu sunt decât indivizi care profită de pe urma creșterii exagerate a taxelor.

Generalul spuse aspru:

— Ai de gând să-mi spui că sistemul nostru de taxe este mult prea complicat?

— Dacă nu ar fi complicat, spuse Seldon, ar fi un unicat în istorie. Dacă psihoistoria îmi poate spune un lucru sigur, acesta este creșterea exagerată a taxelor.

— Și ce putem face în această privință?

— Nu am cum să-ți spun. Pentru asta aș dori să fac un raport care – după cum spui – ar putea cere ceva timp înainte de a fi gata.

— Lasă-mă cu raportul. Sistemul de taxe este prea complicat, nu-i așa? Asta vrei să-mi spui?

— Este foarte posibil, spuse prudent Seldon.

— Și pentru a corecta această situație, trebuie simplificat sistemul de taxe... cât mai mult posibil.

— Va trebui să fac un studiu...

— Prostii! La capătul opus complexității stă simplitatea extremă. N-am nevoie de un raport ca să aflu așa ceva.

— Este așa cum spui tu, generale, zise Seldon.

În acest moment, generalul ridică brusc privirea, ca și cum ar fi fost chemat... și, într-adevăr, chiar fusese chemat. Înceleștă pumnii, și imaginea holografică a colonelului Linn alături de cea a lui Dors apărură deodată în cameră.

După un moment de perplexitate, Seldon exclamă:

— Dors! Ce faci aici?

Generalul nu spuse nimic, dar sprâncenele i se lipiră una de alta, într-o încruntare.

17

Generalul avusese o noapte grea. Din cauza neliniștii, la fel pățise și colonelul. Acum se aflau față în față... nici unul nu se prea simțea în largul lui.

— Mai spune-mi încă o dată ce-a făcut femeia asta, spuse generalul.

Linn stătea de parcă avea o mare greutate pe umeri:

— Femeia asta este Tigroaica. Așa i se spune. Parcă nu e om. Este o atletă fantastică, plină de încredere în propriile forțe și, generale, este de-a dreptul înspăimântătoare.

— Te-a înspăimântat pe *tine*? O femeie?

— Am să-ți spun exact ce a făcut și am să-ți mai povestesc și alte lucruri referitoare la ea. Nu știu cât de adevărate sunt toate poveștile, dar ceea ce s-a întâmplat ieri seară este foarte adevărat.

Generalul ascultă, umflându-și obrazii cu aer.

— E rău, spuse el după aceea. Ce facem?

— Cred că este clar ce trebuie să facem. Vrem psihoistoria...

— Da, o vrem, spuse generalul. Seldon mi-a zis ceva referitor la taxe care... Dar nu contează. Deocamdată nu ne ocupăm de asta. Continuă.

Linn, care din cauza tulburării scăpă o scurtă expresie de iritare, continuă:

— După cum am spus, vrem psihoistoria, dar nu-l vrem pe Seldon. El, în orice caz, este un om aproape terminat. Cu cât îl studiez mai mult, cu atât îmi dau seama că este un intelectual care trăiește de pe urma realizărilor din trecut. A avut la dispoziție aproape treizeci de ani pentru a face din psihoistorie o știință plină de succese, dar a eșuat. Fără el, cu niște oameni noi care să conducă Proiectul, psihoistoria ar putea avansa mult mai rapid.

— Da, sunt de acord. Și femeia?

— Ei bine, aici e o problemă. Nu am luat-o în calcule, din cauză că a avut grijă să rămână în umbră. Dar acum am convingerea fermă că atâta timp cât femeia asta este în viață, ne va fi foarte greu, poate chiar imposibil, să-l înlăturăm pe Seldon în mod pașnic fără să implicăm guvernul.

— Chiar crezi că ne va face bucăți – pe mine și pe tine – dacă va avea impresia că i-am făcut vreun rău

bărbatului ei? întrebă generalul arborând o expresie de dispreț.

— Cred că o va face. Și mai cred că va porni o rebeliune împotriva noastră. Va face exact ceea ce a promis.

— Mi se pare că ești cam laș.

— Generale, te rog. Eu încerc să fiu rezonabil. Nu dau înapoi. Trebuie să avem grijă cu Tigroaica.

Făcu o pauză, apoi spuse din nou:

— De fapt, sursele mele de informație mă avertizaseră. Recunosc că am acordat prea puțină atenție acestei probleme.

— Și cum intenționezi să scapi de ea?

— Nu știu, spuse Linn.

Apoi, mai încet:

— Dar s-ar putea ca altcineva să știe.

18

Seldon trecuse și el printr-o noapte grea, iar ziua următoare nu promitea să fie mult mai bună. Nu avusese de prea multe ori în viață motive să fie supărat pe Dors. Dar de data aceasta, era *foarte* supărat.

— Ce prostie ai putut face! spuse el. Nu era suficient că stăteam cu toții la Hotelul Sfârșitul Cupolei? Chestia asta era deja suficientă pentru a da de gândit unui conducător paranoic că are loc vreo conspirație.

— Cum? Eram neînarmați, Hari. Era o distracție, finalul aniversării zilei tale de naștere. Nu reprezentam nicio amenințare.

— Da, dar după aceea a avut loc invazia ta asupra domeniilor Palatului. A fost ceva de neiertat. Ai pătruns până la Palat pentru a te amesteca în discuția mea cu generalul, deși am spus clar – de mai multe ori – că nu doream să fi acolo. Aveam și eu planurile mele, să știi.

— Dorințele, ordinele și planurile tale trec pe locul

doi atunci când este vorba de siguranța ta, spuse Dors. Pe mine mă preocupa în principal siguranța ta.

— Nu eram în pericol.

— Eu nu pot face astfel de presupuneri cu atât de mare ușurință. Au fost două atentate la viața ta. Ce te face să crezi că nu va exista și un al treilea?

— Cele două atentate s-au produs pe vremea când eram Prim Ministru. Atunci probabil că existau interese majore ca să fiu ucis. Dar acum? Cine ar vrea să omoare un matematician bătrân?

— Asta este exact ceea ce vreau să aflu și să preîntâmpin. Voi începe prin a face niște anchete chiar aici, la Proiect.

— Nu. Nu vei face decât să-mi deranjezi oamenii. Lasă-i în pace.

— *Nu.* Hari, sarcina mea este să te protejez. Timp de douăzeci și opt de ani m-am străduit să fac acest lucru. Nu mă poți opri acum.

Ceva în strălucirea ochilor ei dădea clar de înțeles că, indiferent de ordinele lui Seldon, Dors avea de gând să procedeze așa cum știa ea.

Siguranța lui Seldon trecea pe primul plan.

19

— Pot să te întrerup puțin, Yugo?

— Sigur, Dors, spuse Yugo Amaryl zâmbind larg. Tu nu reprezintă niciodată o întrerupere. Cu ce îți pot fi de folos?

— Încerc să aflu câteva lucruri, Yugo, și mă întreb dacă nu cumva îmi poți ușura situația.

— Dacă pot...

— Există în Proiectul vostru ceva numit Primul Radiant. Aud din când în când... Hari vorbește despre el așa că știu cum arată atunci când este activat, însă nu l-am văzut niciodată funcționând. Aș vrea să văd.

Amaryl părea puțin încurcat:

— De fapt, Primul Radiant este cea mai bine păzită parte a Proiectului, iar tu nu te afli pe lista membrilor care au acces la el.

— Știu asta, dar ne cunoaștem de douăzeci și opt de ani...

— Și ești soția lui Hari. Cred că în cazul tău putem închide ochii. Nu avem definitive decât două aparate de acest fel. Unul este în biroul lui Hari, iar celălalt se află aici. Chiar aici, de fapt.

Dors privi cubul negru și mic plasat pe biroul central. La o privire superficială, nu dădea nici două credite pe el.

— Acesta este? întrebă ea.

— Da. În el sunt băgate ecuațiile care descriu viitorul.

— Și cum ajungi la ele?

Amaryl închise un contact și imediat camera se cufundă în întuneric, după care se însufleți cu puncte strălucitoare. Peste tot în jurul lui Dors se aflau simboluri, linii, semne matematice de un fel sau altul. Păreau că se mișcă în spirală, însă atunci când își fixă ochii pe o porțiune precisă, stăteau locului.

— Deci acesta este viitorul? întrebă ea.

— S-ar putea, spuse Amaryl oprind funcționarea instrumentului. Am făcut o mărire la maximum, pentru ca să vezi simbolurile. Fără mărire, nu se vede altceva decât o rețea luminoasă în întuneric.

— Și studiind acele ecuații, îți poți da seama ce ne rezervă viitorul?

— Teoretic, da.

Camera se luminează din nou, arătând ca de obicei.

— Însă există două dificultăți, continuă el.

— Da? Care?

— În primul rând, nicio minte omenească nu a creat acele ecuații în mod direct. De câteva zeci de ani programăm computere din ce în ce mai puternice care

au inventat și stocat acele ecuații, dar, desigur, nu știm dacă sunt valabile. În primul rând, depinde de corectitudinea programării.

— Deci tot ce-i aici poate fi greșit?

— Ar putea fi.

Amaryl se frecă la ochi și Dors se miră cât de mult îmbătrânise și obosise Amaryl în ultimii doi ani. Era mai tânăr decât Hari cu aproape zece ani, dar părea mult mai bătrân.

— Desigur, continuă Amaryl cu o voce obosită, sperăm că nu sunt greșite. Însă acum intervine cea de a doua dificultate. Deși eu și cu Hari le-am verificat și modificat timp de mulți ani, nu putem fi siguri ce înseamnă ecuațiile acelea. Au fost construite de computer, deci putem presupune ca au o semnificație – dar care? Sunt unele porțiuni pe care credem că le-am descifrat. De fapt, în momentul de față lucrez la ceea ce noi numim Secțiunea A-23, un sistem de relații foarte încurcate. Nu am reușit să le găsim o corespondență în Universul real. Totuși, avansăm cu fiecare an și am foarte mare încredere că psihoistoria va deveni o știință legitimă și utilă în investigarea viitorului.

— Câtă lume are acces la aceste două aparate?

— Fiecare matematician care lucrează la Proiect are acces, dar nu atunci când vrea el. Trebuie să se facă o listă cu aplicațiile dorite și timpul necesar, iar Primul Radiant va fi reglat pentru a înfățișa acea porțiune cu ecuații cu care dorește să lucreze respectivul matematician. Este mai complicat când toată lumea dorește să lucreze la Primul Radiant în același timp. Deocamdată avem ceva mai multă liniște, pentru că toți își trag sufletul după aniversarea zilei de naștere a lui Hari.

— Sunt planuri de construire a încă unui Prim Radiant?

Amaryl își țuguie buzele:

— Da și nu. Ar fi foarte util dacă am dispune de un

al treilea, dar va trebui să răspundă cineva de el. Nu poate fi un lucru al tuturor. I-am sugerat lui Hari ca Tamwile Elar... îl cunoști, cred.

— Da, îl cunosc.

— Tamwile Elar va trebui să aibă un al treilea Prim Radiant. Ecuațiile sale ahaotice și Electro-Clarificatorul la care s-a gândit fac din el, fără nicio îndoială, al treilea om ca importanță în Proiect, după Hari și după mine. Însă Hari stă în cumpănă.

— De ce?

— Dacă Elar pune și el mâna pe unul, va fi recunoscut în mod oficial ca al treilea om, și va căpăta mai multă importanță în Proiect. Ar putea interveni unele dificultăți politice, dacă se poate spune așa. Eu cred că nu are rost să pierdem timpul făcându-ne probleme despre politica internă, dar Hari... Ei, îl știi pe Hari.

— Da, îl știu pe Hari. Și dacă îți spun că Linn a văzut Primul Radiant?

— Linn?

— Colonelul Hender Linn din juntă. Lacheul lui Tennar.

— Dors, dă-mi voie să nu te cred.

— A vorbit de ecuații care unduiesc în aer, și le-am văzut și eu, create de Primul Radiant. Nu-mi vine să cred că nu a fost aici și nu a văzut aparatul funcționând.

Amaryl dădu din cap:

— Nu-mi pot imagina că cineva ar putea aduce un membru al juntei în biroul lui Hari... sau al meu.

— Spune-mi, cine anume crezi că ar fi capabil să lucreze pentru juntă în acest mod?

— Nimeni, spuse Amaryl ferm și cu o încredere nelimitată. Ar fi ceva de neconceput. Poate că Linn nu a văzut Primul Radiant, dar i s-a vorbit despre el.

— Cine i-ar vorbi despre el?

Amaryl se gândi un moment, apoi spuse:

— Nimeni.

— Bine, adineauri ai vorbit de politica internă, în legătură cu posibilitatea ca Elar să capete un al treilea Prim Radiant. Bănuiesc că într-un asemenea Proiect, care implică sute de oameni, au loc mereu unele conflicte... fricțiuni... certuri...

— Da, desigur. Sărmanul Hari îmi povestește. El trebuie să-i împace într-un fel sau altul și îmi închipui ce durere de cap îi dau.

— Conflictele acestea sunt atât de grave încât pot afecta munca la Proiect?

— Nu în mod serios.

— Există unii mai certăreți decât ceilalți, sau care au mai multe nemulțumiri? Pe scurt, există oameni de care te poți lipsi, scăpând astfel de nouăzeci la sută din conflicte cu prețul a cinci sau șase la sută din personal?

Amaryl ridică sprâncenele:

— Pare o idee bună, dar nu știu de cine să ne lipsim. Eu nu prea particip la toate aspectele politicii interne. Politica este un lucru obligatoriu, dar pe mine nu mă interesează, deci încerc să o evit pe cât posibil.

— Ciudat, spuse Dors. În acest fel nu cumva negi tu însuși credibilitatea psihoistoriei?

— În ce fel?

— Cum poți pretinde să ajungi într-un stadiu la care să poți prezice și dirija viitorul, când nu poți analiza și corecta problemele interne, ca de exemplu fricțiunile ce apar în Proiectul atât de promițător?

Amaryl chicoti ușor. Era ceva neobișnuit, pentru că el nu era un om dăruit cu bună dispoziție și râsete:

— Îmi pare rău, Dors, dar ai picat pe una dintre problemele pe care totuși le-am rezolvat, dacă se poate spune așa. Hari însuși a identificat ecuațiile care reprezentau fricțiunile personale, cu câțiva ani în urmă, iar eu am adăugat ultimele corecturi anul trecut. Am descoperit că ecuațiile puteau fi modificate în anumită măsură, ducând la o reducere a fricțiunilor. Însă o

reducere a fricțiunilor aici duce la o creștere a fricțiunilor în altă parte. Într-un grup închis, niciodată fricțiunile nu pot descrește sau crește... adică într-un grup în care nu apar membri noi și nu pleacă membri vechi. Eu am dovedit, cu ajutorul ecuațiilor ahaotice ale lui Elar, că acest lucru este adevărat în ciuda remediilor pe care le poate încerca cineva. Hari îi spune „legea conservării problemelor personalului”. Asta ne-a dat ideea că dinamica socială are legile ei de conservare, la fel ca și fizica, iar aceste legi ne dau cea mai bună posibilitate de a rezolva problemele complicate ale psihoistoriei.

— Foarte impresionant, spuse Dors, dar dacă în final veți descoperi că nimic nu poate fi schimbat, că totul este rău și se conservă, și că salvarea Imperiului de la distrugere poate provoca distrugerii mai mari în altă parte?

— Au sugerat și alții același lucru, dar eu nu cred.

— Foarte bine. Să ne întoarcem la realitate. Există ceva în conflictele din interiorul Proiectului care îi poate dăuna lui Hari? Vreau să spun, îi poate face rău fizic?

— Să-i facă rău lui Hari? Bineînțeles că nu. De unde ți-a venit o idee ca asta?

— Nimeni nu e nemulțumit de Hari? Poate că este prea arogant, prea sâcâitor, prea absorbit de sine însuși, prea grăbit să adune singur roadele? Nu există nimeni care să îl invidieze pentru că este în fruntea Proiectului de atâta vreme?

— N-am auzit pe nimeni să spună un astfel de lucru despre Hari.

— Mă îndoiesc că cineva ar spune astfel de lucruri de față cu tine. Dar îți mulțumesc, Yugo, pentru că mi-ai fost de ajutor și mi-ai acordat din timpul tău.

Amaryl o privi cum pleacă. Se simțea ușor neliniștit, dar apoi se întoarse la munca sa, lăsând celelalte probleme deoparte.

Unul dintre modurile (nu foarte multe, de altfel) pe care le avea Hari Seldon la dispoziție pentru a se sustrage o vreme de la munca sa era să viziteze apartamentul lui Raych, aflat în imediata vecinătate a domeniilor Universității. De fiecare dată își simțea inima umplându-i-se de dragoste pentru fiul său adoptiv. Avea și de ce. Raych fusese bun, capabil și credincios... dar în afară de acestea era calitatea lui de a inspira celorlalți sentimente de dragoste și încredere.

Hari observase acest lucru pe când Raych era un vagabond de doisprezece ani care, nu se știe cum, reușise să le cucerească inimile (inima lui și a lui Dors, desigur). Își aduse aminte cum o influențase Raych pe Rashelle, fostul Primar de Wye. Cum Joranum avusese încredere în Raych, ceea ce l-a condus spre autodistrugere. Raych reușise să cucerească până și inima minunatei Manella. Hari nu reușea să înțeleagă această caracteristică deosebită pe care o avea Raych, dar se bucura de orice întâlnire pe care o avea cu fiul său adoptiv.

Pătrunse în apartament cu obișnuitul:

— Totul e bine pe aici?

Raych puse deoparte materialul holografic la care lucra și se ridică să îl întâmpine:

— Totul e bine, tată.

— N-o aud pe Wanda.

— A ieșit la cumpărături cu maică-sa.

Seldon se așeză și privi binedispus la haosul materialului de documentare:

— Cum merge cartea?

— Cartea merge bine. *Eu* s-ar putea să nu îi supraviețuiesc, spuse el oftând. Dar bine că acum poate să iasă și Sectoru' Dahl mai în drum, să se uite lumea la el. Nici unu' n-a scris vreodată o carte despre sectoru' ăsta. Po' să crezi așa ceva?

Seldon remarcase că întotdeauna când Raych vorbea despre sectorul său natal, accentul dahlit devenea mai puternic.

— Dar tu ce mai faci, tată? întrebă Raych. Ești fericit că s-a terminat sărbătoarea?

— Foarte. Am urât-o de la început până la sfârșit.

— Dar nimeni n-a observat asta.

— Ei, trebuia să port o mască, de conveniență. Nu voiam să le stric celorlalți petrecerea.

— Probabil că nu ți-a plăcut când mama te-a urmărit prin domeniile Palatului. Toți cei pe care-i cunosc vorbesc despre asta.

— Sigur că nu mi-a plăcut. Mama ta, Raych, este cea mai minunată persoană din lume, dar este greu să te înțelegi cu ea. Ar fi putut să-mi strice toate planurile.

— Ce planuri, tată?

Seldon se lăsă pe spate. Întotdeauna era o plăcere să vorbească cu cineva în care avea deplină încredere și care nu știa nimic despre psihoistorie. Nu o singură dată își încrucișase gândurile cu Raych și reușise să le îndrume într-o direcție mult mai rezonabilă decât dacă și le-ar fi ținut îngrămădite în propriul său cap.

— Putem fi spionați? întrebă el.

— Niciodată.

— Bine. I-am sugerat generalului niște idei interesante.

— Ce idei?

— Ei bine, am discutat un pic despre sistemul de taxe și am arătat că, în efortul de a face ca taxele să afecteze în mod egal populația, acesta va deveni din ce în ce mai complex, mai greu de manevrat și mai costisitor. Concluzia evidentă a fost că sistemul de taxe trebuie simplificat.

— Pare rezonabil.

— Până la un punct da, însă este posibil ca în urma micii noastre discuții, Tennar să exagereze cu simplificarea. Vezi tu, sistemul de taxe își pierde din

eficacitate la ambele extreme. Dacă este prea complicat, oamenii nu îl vor înțelege și vor da bani pentru întreținerea unei structuri supradimensionate și costisitoare. Dacă este prea simplu, oamenii îl vor considera nedrept și nemulțumirea lor va crește. Cea mai simplă taxă este impozitul pe cap de locuitor, în care fiecare individ plătește aceeași sumă, dar nedreptatea care se face tratându-i pe bogați și pe săraci în același mod este prea evidentă pentru a fi trecută cu vederea.

— Și nu i-ai explicat asta generalului?

— Nu prea mi-a oferit ocazia.

— Crezi că generalul va încerca o taxă pe cap de locuitor?

— Cred că așa intenționează. Dacă face asta, veștile despre intențiile sale vor scăpa cumva răspândindu-se repede, iar acest lucru este suficient pentru a da naștere la revolte și la posibila înlăturare a guvernului.

— Intenționat ai făcut asta, tată?

— Desigur.

Raych dădu din cap:

— Nu te prea înțeleg. În viața personală, ești cel mai dulce și mai bun om din Imperiu. Și totuși, poți genera intenționat o situație care va duce la revolte, reprimări, moarte. Se va produce mult rău, tată. La asta te-ai gândit?

Seldon se lăsă pe spate și spuse cu tristețe:

— Nu mă gândesc la nimic altceva, Raych. Când am început munca la psihoistorie, mi se părea un domeniu pur teoretic. Era ceva care nu putea fi deloc terminat și, după toate probabilitățile, nu putea fi niciodată aplicat în practică. Dar au trecut anii, știm din ce în ce mai mult și este din ce în ce mai mare nevoie de ea.

— Pentru ca oamenii să moară?

— Nu, pentru ca să moară mai puțini oameni. Dacă analizele noastre psihoistorice sunt corecte, atunci junta nu poate supraviețui mai mult de câțiva ani, iar colapsul

se poate produce în mai multe moduri. Toate variantele sunt sângeroase și desperate. Metoda asta – păcăleala cu taxa – ar trebui să ducă la o soluție mai bună și mai umană decât toate celelalte dacă – repet – analizele noastre sunt corecte.

— Și dacă nu sunt corecte?

— În cazul ăsta, nu știm ce se va întâmpla. Totuși, psihoistoria trebuie să ajungă în stadiul în care să poată fi folosită. Încercăm de câțiva ani să găsim o situație căreia să-i analizăm consecințele cu un mare grad de credibilitate și să descoperim acele consecințe care sunt mai bune decât altele. Într-un fel, păcăleala cu taxa este primul mare experiment psihoistoric.

— Trebuie să recunosc că pare destul de simplu.

— Nu este. Habar nu ai cât de complexă este psihoistoria. Nimic nu este simplu. Taxa pe cap de locuitor a fost încercată în diferite momente ale istoriei. Nu s-a dovedit populară și a dat mereu naștere la o formă sau alta de rezistență. Însă aproape niciodată nu s-a ajuns la înlăturarea brutală a guvernului. La urma urmelor, puterea de reprimare a guvernului poate fi foarte mare sau pot exista metode prin care oamenii să-și exprime în mod pașnic nemulțumirea și totul să se rezolve. Dacă taxa pe cap de locuitor ar fi fatală, niciun guvern nu ar încerca-o. Tocmai pentru că nu este fatală a fost încercată de mai multe ori. Situația pe Trantor însă nu este normală. Există anumite instabilități foarte clare în analiza psihoistorică și care par să indice că resentimentul populației va fi deosebit de puternic, iar reprimarea deosebit de slabă.

Raych părea neîncrezător:

— Sper că va merge, tată, dar nu crezi că generalul va spune că a făcut asta pentru că așa l-a sfătuit psihoistoria să facă, trăgându-te astfel după el?

— Presupun că a înregistrat mica noastră întâlnire, dar dacă o face publică se va vedea clar că eu l-am sfătuit insistent să mai aștepte până îi pot face o analiză

completă a situației, pregătindu-i un raport... iar el a refuzat să aștepte.

— Mama ce crede despre toate astea?

— N-am discutat cu ea, spuse Seldon. Deocamdată a luat-o pe altă tangentă decât mine.

— Serios?

— Da. Încearcă să adulmece o conspirație profundă în Proiect... îndreptată împotriva mea! Crede probabil că există oameni în Proiect care ar dori să scape de mine.

Oftă, după care spuse din nou:

— Eu sunt unul dintre ei, cred. Aș vrea să nu mai fiu directorul Proiectului și să las problemele administrative ale psihoistoriei pe seama altora.

— Pe mama o frământă visul Wandei, spuse Raych. Știi cum este ea atunci când apare problema protecției tale. Sunt sigur că un vis despre moartea ta ar face-o să creadă că există o conspirație care încearcă să te ucidă.

— Sper din toată inima să nu existe așa ceva.

Amândoi râseră, amuzați de idee.

21

Micul Laborator de Electro-Clarificare era, din cine știe ce motive, menținut la o temperatură mai joasă decât cea normală și Dors Venabili se întrebă într-o doară de ce. Luă loc în liniște, și așteptă ca singura ocupantă la laboratorului să termine ceea ce avea de făcut.

Dors o privi cu atenție pe femeie. Zveltă, cu o figură prelungă. Nu foarte atrăgătoare, din cauza buzelor subțiri și a falcilor late, însă în ochii ei căprui strălucea o privire inteligentă. Plăcuța strălucitoare de identificare așezată pe birou spunea: CINDA MONAY.

Se întoarse în cele din urmă spre Dors și spuse:

— Îmi cer scuze, Dr. Venabili, dar sunt unele proceduri care nu pot fi întrerupte nici măcar pentru

soția directorului.

— Aș fi fost dezamăgită dacă ai fi neglijat procedurile din cauza mea. Mi s-au spus lucruri excelente despre dumneata.

— Mă bucur să aud. Cine m-a lăudat?

— Destui, spuse Dors. Înțeleg că ești unul dintre cei mai proeminenți nematematicieni din acest Proiect.

Monay se strâmbă:

— Există o anume tendință de a ne separa pe noi de aristocrația matematicienilor. Eu zic că dacă sunt importantă, atunci sunt un membru important în Proiect. Nu contează că nu sunt matematician.

— Mi se pare corect... De câtă vreme lucrezi la Proiect?

— De doi ani și jumătate. Înainte de asta, am absolvit fizica radiației la Streeling și în același timp am lucrat doi ani la Proiect, ca asistent.

— Ai făcut treabă bună la Proiect, după câte înțeleg.

— Am fost promovată de două ori, Dr. Venabili.

— Ai avut de înfruntat vreo dificultate aici, Dr. Monay?... Ceea ce îmi vei spune va rămâne confidențial.

— Munca este grea, desigur, dar dacă vă referiți la dificultăți sociale răspunsul este nu. Cel puțin, nimic deosebit față de ceea ce te aștepti să găsești într-un proiect mare și complex.

— Și ce înțelegi prin asta?

— Conflicte ocazionale, certuri. Suntem cu toții oameni.

— Dar nimic serios?

Monay dădu din cap:

— Nimic serios.

— Din câte înțeleg eu, Dr. Monay, spuse Dors, ai fost responsabilă cu proiectarea unui echipament important în folosirea Primului Radiant. Care face posibilă stocarea unui plus de informații.

Monay zâmbi deodată, radioasă:

— Ați aflat despre asta?... Da, Electro-Clarificatorul.

După ce a fost proiectat, Profesorul Seldon a înființat acest mic laborator. M-a pus să mă ocup și de alte lucrări în această direcție.

— Sunt uimită că o realizare atât de importantă nu te-a adus în cele mai înalte eșaloane ale Proiectului.

— Ei bine, spuse Monay părănd puțin stânjenită, nu vreau să pară că tot meritul a fost al meu. De fapt, munca mea nu a fost decât cea a unui tehnician – un tehnician foarte îndemânatic și creativ, îmi place să cred. Dar, asta este.

— Și cine a lucrat cu dumneata?

— Nu știți? Tamwile Elar. El a pus la punct teoria care a făcut posibilă crearea echipamentului. Eu am proiectat și construit instrumentul *fizic*.

— Asta înseamnă că el a cules toate roadele?

— Nu, nu. Să nu credeți așa ceva. Dr. Elar nu este genul ăsta de om. Mi-a recunoscut meritele. De fapt, a fost ideea lui să denumească echipamentul după numele noastre, dar nu s-a putut.

— De ce?

— Ei bine, știți, asta este regula Profesorului Seldon. Toate realizările trebuie să primească denumiri funcționale, și nu personale... pentru a evita invidiile. Așa că echipamentul a fost denumit Electro-Clarificator. Însă atunci când lucrăm împreună, Dr. Venabili, el identifică echipamentul cu numele noastre și trebuie să recunosc că sună nemaipomenit. Poate că într-o zi, realizările din cadrul Proiectului vor purta numele celor care le aparțin. Sper să fie așa.

— Și eu sper, spuse Dors cu politețe. După cum spui dumneata, Dr. Elar este o persoană foarte cumsecade.

— Este. Este, spuse Monay cu convingere. Este o plăcere să lucrezi cu el. În momentul de față, lucrez la o nouă versiune a echipamentului, mult mai puternică, pe care nu o înțeleg prea bine... Vreau să spun, nu înțeleg în ce scop va fi folosită. Totuși, el este șeful meu aici.

— Și faci progrese?

— Într-adevăr. De fapt, i-am și dat Doctorului Elar un prototip pe care intenționează să-l testeze. Dacă funcționează, vom merge mai departe.

— Sună promițător, fu de acord Dors. Ce crezi că se va întâmpla dacă Profesorul Seldon își va da demisia din postul de director al Proiectului? Dacă va dori să se retragă?

Monay părea surprinsă:

— Profesorul intenționează să se retragă?

— Din câte știu eu, nu. Ți-am prezentat o situație ipotetică. Să presupunem că se retrage. Cine crezi că va fi succesorul firesc? Din cele ce mi-ai spus, cred că ai prefera ca Dr. Elar să fie noul director.

— Da, într-adevăr, răspunse Monay după o scurtă ezitare. Este de departe cel mai strălucit om dintre cei noi și cred că ar putea conduce Proiectul în cel mai bun mod posibil. Totuși, este tânăr. Sunt foarte multe fosile – știți la cine mă refer – care nu ar aprecia să fie date la o parte de niște tinerei.

— Te gândești la o fosilă anume? Ține cont, ceea ce discutăm este confidențial.

— Sunt multe fosile, dar mă gândesc în special la Dr. Amaryl. El este moștenitorul cel mai probabil.

— Da, înțeleg ce vrei să spui.

Dors se ridică:

— Îți mulțumesc foarte mult pentru ajutorul oferit. Te las să te întorci la munca ta.

Plecă, gândindu-se la Electro-Clarificator. Și la Amaryl.

22

— Iată-te din nou, Dors, spuse Amaryl.

— Îmi pare rău, Yugo. E a doua oară că te deranjez săptămâna asta. De fapt, tu nu te vezi prea des cu nimeni, nu-i așa?

— Nu îi încurajez pe oameni să-mi facă vizite, spuse Amaryl. Nu. De obicei mă întrerup, îmi rup firul gândurilor... Nu mă refer la tine, Dors. Voi sunteți o excepție, tu și Hari. Nu există zi în care să nu-mi aduc aminte ce ați făcut pentru mine.

Dors flutură din mână:

— Las-o baltă, Yugo. Ai muncit din greu pentru Hari și picul de bunăvoință pe care l-am avut față de tine a fost răsplătit cu vârf și îndesat. Cum merge Proiectul? Hari nu vorbește niciodată de el... în orice caz, nu cu mine.

Amaryl se luminează la față și trupul său păru să primească o infuzie de vitalitate:

— Foarte bine. Foarte bine. E greu să vorbești despre el fără a te folosi de matematici, dar progresele care s-au făcut în ultimii doi ani sunt uimitoare... mai mult decât orice s-a făcut înainte. E ca și cum, după ce am muncit din greu cu ciocanul, zidul tare al dificultăților a început să se destrame.

— Am auzit că noile ecuații inventate de Dr. Elar au ajutat mult.

— Ecuațiile ahaotice. Da. Enorm.

— Și Electro-Clarificatorul a fost de ajutor, de asemenea. Am vorbit cu femeia care l-a proiectat.

— Cinda Monay?

— Da. Despre ea este vorba.

— O femeie foarte inteligentă. Suntem norocoși că o avem printre noi.

— Spune-mi, Yugo... Lucrezi aproape tot timpul la Primul Radiant, nu-i așa?

— Lucrez la el aproape fără întrerupere. Da.

— Și îl studiezi folosind Electro-Clarificatorul.

— Desigur.

— Nu te-ai gândit niciodată să-ți iei o vacanță, Yugo? Amaryl holbă ochii la ea, clipind încet:

— O vacanță?

— Da. Sunt sigură că ai auzit de acest cuvânt. Știi

ce este o vacanță.

— Pentru ce să-mi iau o vacanță?

— Pentru că îmi pari îngrozitor de obosit.

— Din când în când. Dar nu vreau să las lucrul.

— Te simți mai obosit acum decât de obicei?

— Puțin. Îmbătrânesc, Dors.

— Nu ai decât patruzeci și nouă de ani.

— Da, dar sunt totuși mai bătrân decât înainte.

— Bine, s-o lăsăm baltă. Spune-mi, Yugo... ca să schimbăm subiectul... cum se descurcă Hari cu munca lui? Ești cu el de atâta vreme! Nimeni nu îl cunoaște mai bine decât tine. Nici măcar eu. Cel puțin, în privința muncii sale.

— Se descurcă foarte bine, Dors. Nu văd nicio schimbare la el. Are în continuare cel mai rapid și mai strălucit creier de pe aici. Vârsta nu are niciun efect asupra lui... cel puțin până acum.

— Mă bucur să aud asta. Mă tem însă că părerea lui despre sine este mai proastă. Nu-și suportă bine vârsta. Am avut dificultăți în a-l convinge să-și sărbătorească ziua de naștere. Apropo, ai fost la festivități? Nu te-am văzut.

— Am fost un pic. Dar știi, petrecerile de genul ăsta nu sunt pentru mine.

— Crezi că Hari a obosit? Nu mă refer la inteligență, ci la capacitățile fizice. După părerea ta, a obosit... a obosit prea mult pentru a mai suporta responsabilitățile pe care le are?

Amaryl părea uimit:

— Nu m-am gândit niciodată la asta. Nu mi-l imaginez obosit.

— Totuși, s-ar putea să fi obosit. Cred că din când în când își dorește să renunțe la post și să pună în locul lui un bărbat mai tânăr.

Amaryl se lăsă pe spate și puse jos stylusul grafic cu care se jucase de când intrase Dors:

— Ce?! Este ridicol! Imposibil!

— Ești sigur?

— Absolut. Sunt sigur că nu ar lua în considerare un astfel de lucru înainte să discute cu mine. Și până acum nu a discutat.

— Fii rezonabil, Yugo. Hari este extenuat. Încearcă să nu o arate, dar este. Dacă se hotărăște să se retragă? Ce s-ar alege de Proiect? Ce se va alege de psihoistorie?

Amaryl miji ochii:

— Glumești, Dors?

— Nu. Încerc să privesc în viitor.

— Sunt sigur că dacă Hari s-ar retrage, eu l-aș urma în funcție. El și cu mine am condus ani întregi Proiectul, înainte ca altcineva să ni se alăture. El și cu mine. Nimeni altcineva. În afară de el, nimeni nu cunoaște Proiectul mai bine ca mine. Sunt uimit că nu ai considerat normal ca eu să fiu succesorul, Dors.

— Eu nu m-am îndoit niciodată, și nimeni altcineva nu a făcut-o, dar chiar vrei să fi? Poate că știi totul despre psihoistorie, dar vrei să te arunci în politica și complexitatea unui Proiect vast abandonându-ți astfel propria muncă? Hari s-a epuizat încercând să facă lucrurile să meargă bine. Poți face tu așa ceva?

— Da. Pot, și nu am de gând să mai discut despre asta... Ascultă, Dors. Ai venit aici să mă previi că Hari încearcă să scape de mine?

— Bineînțeles că nu! spuse Dors. Cum poți crede așa ceva despre Hari? L-ai văzut vreodată trădându-și un prieten?

— Foarte bine, atunci. Să abandonăm subiectul. Uite ce e, Dors, dacă nu te superi, am niște treabă de făcut.

Îi întoarse brusc spatele și se aplecă din nou asupra muncii sale.

— Desigur, spuse ea, nu am vrut să-ți răpesc atât de mult timp din munca ta.

Plecă încruntată.

— Intră, mamă, spuse Raych. Ai pârție liberă. Manella și Wanda au plecat la plimbare.

Dors intră, privi în stânga și în dreapta din pură obișnuință, apoi se așeză în cel mai apropiat scaun.

— Mulțumesc, spuse ea.

Stătu o vreme acolo, arătând de parcă purta pe umeri întreaga greutate a Imperiului.

Raych așteptă, apoi spuse:

— N-am avut până acum ocazia să te întreb despre fantastica ta pătrundere pe domeniile Palatului. Nu orice tip are o mamă în stare de așa ceva.

— Nu vreau să vorbesc despre asta, Raych.

— Bine atunci, spune-mi... Nu ești tu genul care să te trădezi prin expresia facială, dar acum arăți dărâmată. De ce?

— Pentru că mă simt așa cum ai spus, dărâmată. De fapt, sunt prost dispusă pentru că am pe cap lucruri teribil de importante, dar despre care este inutil să vorbesc cu tatăl tău. Este cel mai minunat om din lume, dar foarte greu te poți înțelege cu el. Din punctul lui de vedere, nu se întâmplă nimic deosebit. Tratează totul ca pe niște temeri iraționale legate de viața lui... nici nu vrea să audă despre încercările mele de a-l proteja.

— Haide mamă, dar atunci când este vorba de tata parcă ai totuși temeri iraționale. Dacă ți se pare că se petrece ceva rău, probabil că te înșeli.

— Mulțumesc. Ai vorbit exact ca și el. Mă simt frustrată!

— Ei bine, mamă, atunci descarcă-te. Spune-mi ce gândești. De la început.

— Totul a început cu visul Wandei.

— Visul Wandei! Mamă! Poate că ar fi mai bine să te oprești chiar acum. Sunt sigur că dacă începi cu asta, tata nici n-o să vrea să asculte. Fii rezonabilă. Un copil

are un vis, iar tu faci din asta o tragedie. Este ridicol.

— Raych, nu cred că a fost un vis. Cred că a avut *impresia* că a avut un vis în care apăreau doi bărbați vorbind despre moartea bunicului ei.

— Estimarea ta este puțin cam exagerată. Ce șanse ar avea să fie adevărată?

— Să presupunem că este adevărată. Singura frază de care și-a adus aminte a fost „moartea-limonadă”. Pentru ce să viseze așa ceva? Este mult mai probabil să fi auzit alte cuvinte, pe care le-a interpretat greșit. În acest caz, care să fi fost cuvintele pronunțate cu adevărat?

— Habar n-am, spuse neîncrezător Raych.

Lui Dors nu-i scăpă tonul din vocea lui Raych:

— Crezi că este o invenție de-a mea. Totuși, dacă se întâmplă să fie adevărată, aș putea descoperi o conspirație împotriva lui Hari.

— Există conspirații în Proiect? Mi se pare tot atât de imposibil ca și descoperirea unei semnificații a viselor.

— Orice mare proiect este plin de mâinii, fricțiuni, invidii de tot felul.

— Sigur. Sigur. Dar atunci nu apar decât cuvinte urâte, grimase, zvonuri... Nici pe departe o conspirație. Nu este deci vorba de a-l omorî pe tata.

— Este o mică diferență în intensitate. O mică diferență... poate.

— Niciodată n-o să-l faci pe tata să creadă așa ceva. De fapt, nici pe *mine* n-o să mă faci să cred.

Raych traversa rapid camera dintr-o parte într-alta:

— Ai încercat să adulmeci o astfel de conspirație, nu-i așa?

Dors încuviință.

— Și ai dat greș, continuă el.

Dors încuviință.

— Mamă, nu te-ai gândit că ai dat greș tocmai din cauză că nu este vorba de nicio conspirație?

Dors dădu din cap:

— Dacă nu am reușit până acum, asta nu înseamnă că nu există o conspirație. Sunt foarte convinsă.

Raych râse:

— Mamă, ceea ce-mi spui este foarte banal. M-aș fi așteptat din partea ta la ceva mai mult decât: „Sunt foarte convinsă.”

— Există o expresie care, după părerea mea, poate fi interpretată greșit și transformată în „limonadă”. Este vorba de „nespecialist”⁽⁴⁾.

— Nespecialist? Cum adică?

— Nespecialist. Matematicienii îi consideră pe ceilalți care lucrează la Proiect drept „nespecialiști”.

— Și?

— Să presupunem, accentuă ferm Dors, că cineva a vorbit despre „moartea-prin-nespecialist”, referindu-se la un mod de a-l omorî pe Hari în care unul sau mai mulți nematematicieni ar juca un rol esențial. Wanda a avut probabil impresia că aude „moartea-limonadă”, din cauză că, la fel ca tine, n-a auzit niciodată fraza „moartea-prin-nespecialist”, și îi place deosebit de mult limonada.

— Vrei să-mi spui că din câte locuri există pe-aici, oamenii aia s-au oprit tocmai în biroul tatei?... Apropo, câți erau?

— Wanda a vorbit de doi. Sentimentul meu este că unul dintre ei era colonelul Hender Linn din juntă, că i s-a prezentat Primul Radiant, și că a avut loc o discuție referitoare la eliminarea lui Hari.

— Mamă, ceea ce spui începe să aibă din ce în ce mai puțin sens. Colonelul Linn și încă un bărbat în biroul tatei, vorbind despre crimă, și nedându-și seama că în fotoliu se afla o fetiță care îi ascultă? Asta vrei să spui?

— Mai mult sau mai puțin.

— În acest caz, dacă a vorbit despre nespecialiști, celălalt era probabil un matematician.

— Așa se pare.

— Mi se pare de-a dreptul imposibil. Dar chiar dacă ar fi adevărat, care anume dintre matematicieni să fie? Mai mult de cincizeci lucrează la Proiect.

— Nu i-am întrebat pe toți. Am întrebat câțiva matematicieni, și de asemenea câțiva nespecialiști, însă nu am dat de niciun fir. Desigur, nu pot pune întrebări prea fățișe.

— Pe scurt, nimeni dintre cei cu care ai vorbit nu ți-a dat vreo informație din care să tragi concluzia că ar exista o conspirație?

— Așa e.

— Nu mă surprinde. Nu ți-au oferit pentru că...

— Știu ce vrei să spui, Raych. Crezi că oamenii vor ceda și vor mărturisi că există o conspirație doar pentru că le pun niște întrebări inofensive? Eu nu am cum scoate informațiile cu forța din cineva. Îți imaginezi cât de mult s-ar supăra tatăl tău dacă l-aș deranja pe unul dintre prețioșii săi matematicieni?

Apoi, cu o abruptă schimbare a tonului:

— Raych, ai vorbit cu Yugo Amaryl în ultima vreme?

— Nu, în ultima vreme nu prea. Nu este o creatură foarte sociabilă, știi bine asta. Dacă ai scoate psihoistoria afară din el, s-ar prăbuși într-o mică grămadă de piele.

Dors se strâmbă auzind expresia, apoi spuse:

— Am vorbit de două ori cu el în ultima vreme și mi se pare un pic absent. Nu doar obosit. Ca și cum nu și-ar da seama ce se întâmplă în jurul lui.

— Da. Ăsta-i Yugo.

— Dar nu ți se pare că în ultima vreme tendința asta a lui se accentuează?

Raych se gândi puțin:

— Probabil. Îmbătrânește, știi. Cu toții îmbătrânim... cu excepția ta, mamă.

— Vrei să spui că Yugo a trecut pragul și a devenit puțin instabil, Raych?

— Cine? Yugo? Nimic nu-l poate destabiliza pe el. Lasă-l în pace cu psihoistoria lui și ai să-l vezi mormăind încet pentru sine însuși, tot restul vieții.

— Nu cred. Este ceva care îl interesează... și chiar foarte mult. Este vorba de succesiune.

— Ce succesiune?

— I-am spus că într-o zi tatăl tău s-ar putea să vrea să se retragă și se pare că Yugo este hotărât – foarte hotărât – să-i fie succesor.

— Nu mă surprinde. Toată lumea este de acord, cred, că Yugo este succesorul firesc. Cred că și tata este de acord.

— Dar mie nu mi se pare că s-a comportat normal în privința asta. A avut senzația că eu am venit acolo pentru a-i spune că Hari avea de gând să-l treacă pe linia moartă, înlocuindu-l cu altcineva. Ți poți imagina așa ceva din partea lui Hari?

— Mă surprinde...

Raych se întrerupe și îi acordă mamei sale o privire lungă. Apoi continuă:

— Mamă, vrei să-mi spui că este posibil ca Yugo să fie în centrul acestei conspirații de care îmi vorbești? Că vrea să scape de tata și să conducă el Proiectul?

— Ar fi chiar atât de imposibil?

— Da, mamă. Absolut imposibil. Dacă este ceva în neregulă cu Yugo, atunci aceasta este suprasolicitarea la care se supune muncind. Se holbează la ecuațiile alea sau ce or fi, zi și noapte... Mi se pare și normal să „deraijeze”.

Dors se ridică în picioare, brusc:

— Ai dreptate.

Raych tresări, apoi spuse:

— Ce s-a întâmplat?

— Ceea ce ai spus. Mi-ai dat o idee nouă. Una esențială, cred.

Se întoarse fără un cuvânt, părăsind încăperea.

Dors Venabili își manifestă dezaprobarea cu voce tare, spunându-i lui Hari Seldon:

— Ai petrecut patru zile la Biblioteca Galactică, complet neprotejat, și din nou ai reușit să pleci fără mine.

Soțul și soția priveau fiecare imaginea celuilalt, înfățișată pe ecranele holografice. Hari tocmai se întorsese dintr-o călătorie de cercetare la Biblioteca Galactică, în Sectorul Imperial. O apelase pe Dors din biroul său de la Proiect pentru a-i da de știre că se reîntorsese în Streeling. Chiar și atunci când își manifesta mânia, Dors era minunată. Își dori să întindă mâna și să o mângâie pe obraz.

— Dors, spuse el cu o notă împăciuitoare în voce, nu am plecat singur. M-au însoțit câțiva oameni, iar Biblioteca Galactică este cel mai sigur loc pentru intelectuali, chiar și în aceste zile tulburi. Va trebui să merg din ce în ce mai des la Bibliotecă.

— Vei continua să faci asta fără să-mi spui și mie?

— Dors, eu nu pot trăi cu aceste viziuni ale tale. Și nici nu vreau să alerg peste tot după mine deranjându-i pe Bibliotecari. Ei nu fac parte din juntă. Dar sunt sincer convins că eu – noi – ar trebui să ne luăm un apartament pe undeva, prin apropiere.

Dors se încruntă, dădu din cap, apoi schimbă subiectul:

— Știi că am avut două discuții cu Yugo, în ultima vreme?

— Bun. Mă bucur că ai făcut-o. Are nevoie de un contact cu lumea exterioară.

— Da, are nevoie, pentru că se întâmplă ceva în neregulă cu el. Nu mai este același Yugo pe care-l cunoșteam. A devenit nedecis, distant și – destul de ciudat – pasionat de o singură idee, după câte îmi dau eu seama: este hotărât să-ți succeadă după ce te vei

retrage.

— Ar fi ceva normal... dacă îmi va supraviețui.

— Nu crezi că-ți va supraviețui?

— Ei bine, este cu unsprezece ani mai tânăr decât mine, dar vicisitudinile vieții...

— Deci recunoști și tu că e ceva în neregulă cu Yugo. Arată și se comportă ca și cum ar fi mai bătrân decât tine, deși este mai tânăr. Iar asta a avut loc într-o perioadă destul de recentă. Este bolnav?

— Fizic? Nu cred. A făcut examinări periodice. Recunosc, totuși, că pare epuizat. Am încercat să-l conving să-și ia o vacanță câteva luni – un an întreg, dacă vrea. I-am sugerat chiar să plece de pe Trantor pentru o vreme, să stea cât mai departe de Proiect. N-ar fi nicio problemă să-i finanțăm o ședere pe Getorin – care este o lume balneară, plăcută, la nu foarte mulți ani-lumină depărtare.

Dors scutură nerăbdătoare din cap:

— Și, desigur, nu a vrut. I-am sugerat și eu să-și ia o vacanță dar s-a comportat ca și cum n-ar fi știut ce *înseamnă* acest cuvânt. A refuzat foarte categoric.

— Deci ce putem face? întrebă Seldon.

— Să ne gândim puțin, spuse Dors. Yugo a lucrat un sfert de secol la Proiect și se pare că și-a menținut vigoarea fără nicio problemă, și acum, deodată, s-a șubrezit. Nu poate fi vorba despre vârstă. Nu are nici cincizeci de ani.

— Vrei să insinuezi ceva?

— Da. De câtă vreme folosiți tu și cu Yugo Electro-Clarificatorul?

— De vreo doi ani... poate puțin mai mult.

— Bănuiesc că Electro-Clarificatorul este folosit de oricine, când lucrează la Primul Radiant.

— Exact.

— Adică în cea mai mare parte a timpului de către tine și Yugo.

— Da.

— Și Yugo mai mult decât tine?

— Da. Yugo se concentrează cu înverșunare asupra Primului Radiant și asupra ecuațiilor sale. Eu, din nefericire, trebuie să-mi petrec cea mai mare parte a timpului rezolvând probleme administrative.

— Ce efect are Electro-Clarificatorul asupra trupului uman?

Seldon părea surprins:

— Nu știu să aibă vreun efect.

— În acest caz, Hari, explică-mi ceva. Electro-Clarificatorul funcționează de mai bine de doi ani, iar în perioada asta ai devenit evident mai obosit, excentric, și un pic... independent. De ce?

— Îmbătrânesc, Dors.

— Prostii! Cine ți-a băgat în cap că șaiszeci de ani înseamnă o senilizare definitivă? Te folosești de vârsta ta ca de un sprijin, ca de un scut, iar eu vreau să încetezi. Yugo, deși este mai tânăr, a fost expus Electro-Clarificatorului o perioadă mai mare decât tine și, ca rezultat, este mai obosit, mai aiurit, și – după părerea mea – mult mai alienat decât tine. Se preocupă cu o înverșunare aproape copilărească de succesiune. Tu nu vezi nimic semnificativ în asta?

— Vârsta și suprasolicitarea. *Astea* sunt semnificative.

— Nu, este Electro-Clarificatorul. A avut asupra voastră un efect pe termen lung.

Seldon spuse, după o pauză:

— Nu te pot contrazice, Dors, dar nu-mi dau seama cum ar fi posibil. Electro-Clarificatorul este un echipament care produce un câmp electronic neobișnuit, dar este vorba despre un câmp de genul căruia la care oamenii sunt permanent expuși. Nu poate face rău mai mult decât altele... În orice caz, nu putem renunța la utilizarea lui. Fără el nu putem avansa cu Proiectul.

— Hari, îți voi cere acum ceva și te rog să fii

cooperant. Să nu mai pleci nicăieri în afara Proiectului fără să-mi spui și mie. Să nu mai faci nimic neobișnuit fără să-mi spui mie. Înțelege?

— Dors, cum crezi că pot fi de acord cu tine? E ca și cum m-ai băga într-o cămașă de forță.

— Doar pentru o vreme. Câteva zile. O săptămână.

— Și ce se va întâmpla în câteva zile sau într-o săptămână?

— Ai încredere în mine, spuse Dors. Voi lămuri totul.

25

Hari Seldon ciocăni ușor, într-un cod de-al lor, și Yugo Amaryl ridică privirea:

— Hari, ce frumos din partea ta că ai dat pe-aici.

— Ar trebui să o fac mai des. Pe vremuri eram mai tot timpul împreună. Acum trebuie să am grijă de sute de oameni – aici, acolo, peste tot – și ei s-au interpus între mine și tine. Ai auzit noutățile?

— Ce noutăți?

— Junta va introduce taxa pe cap de locuitor – una destul de substanțială. Se va anunța mâine la Holoviziune. Deocamdată se va aplica doar în Trantor. Provincia va trebui să mai aștepte. Sunt un pic dezamăgit. Sperasem că va fi introdusă în întreg Imperiul deodată, dar se pare că l-am subapreciat pe general în privința prudenței.

— Trantor va fi suficient, spuse Amaryl. Provincia va afla că nu peste mult timp îi va veni și ei rândul.

— Acum va trebui să așteptăm.

— Imediat ce va fi anunțată știrea, oamenii vor protesta. Vor începe răzmerițele, chiar înainte de aplicarea efectivă a taxei.

— Ești sigur?

Amaryl puse imediat în funcțiune Primul Radiant și mări porțiunea care se referea la subiectul lor:

— Privește tu însuși, Hari. Nu văd cum am putea interpreta greșit. Asta este previziunea pentru circumstanțele care există în acest moment. Dacă nu se întâmplă, înseamnă că tot ceea ce am făcut până acum în domeniul psihoistoriei este greșit. Refuz să cred așa ceva.

— Acum parcă am mai multă încredere, spuse Seldon zâmbind. Cum te mai simți, Yugo?

— Destul de bine. Suficient de bine... Apropo, cum te mai simți tu? Am auzit niște zvonuri cum că ai de gând să-ți dai demisia. Chiar și Dors mi-a vorbit despre asta.

— Nu o lua în seamă pe Dors. De câteva zile spune tot felul de lucruri. Are o idee fixă în cap, cu un fel de pericol care mă amenință din interiorul Proiectului.

— Ce fel de pericol?

— Mai bine nu întreba. A luat-o razna și, ca de obicei, a devenit incontrollabilă.

— Vezi cât de avantajat sunt eu, din cauză ca nu am pe nimeni? spuse Amaryl. Dacă-ți dai demisia, Hari, care sunt planurile tale pentru viitor?

— Vei prelua tu conducerea, spuse Seldon. Ce alte planuri aș putea avea?

Amaryl zâmbi.

26

În mica sală de conferințe aflată în clădirea principală, Tamwile Elar o asculta pe Dors Venabili cu o privire din ce în ce mai derutată. Însă în final se lăsă pradă mâniei, izbucnind:

— Imposibil!

Își frecă bărbia, apoi continuă, prudent:

— Nu vreau să te jignesc, Dr. Venabili, dar sugestiile tale sunt ridic... greșite. Nimeni nu crede că în Proiectul de Psihoistorie există sentimente atât de periculoase

încât să-ți justifice bănuielile. Aș fi la curent. Să nu mai crezi așa ceva.

— Ba cred, spuse încăpățânată Dors, și pot găsi dovezi în sprijinul celor spuse de mine.

— Nu știu cum să spun fără a te jigni, Dr. Venabili, spuse Elar. Însă dacă o persoană este suficient de ingenioasă și hotărâtă să dovedească ceva, poate găsi toate dovezile de care are nevoie... sau, cel puțin, ceea ce crede că sunt dovezi.

— Crezi că sunt paranoică?

— Cred că în grija ta față de Maestru ești, să spunem, puțin prea zeloasă.

Dors făcu o pauză și reflectă la cele spuse de Elar:

— Ai dreptate că o persoană cu suficientă ingeniozitate poate găsi dovezi oriunde. Aș putea să te acuz și pe tine, de exemplu.

Elar făcu ochii mari, privind-o profund uimit:

— Pe mine? Aș vrea să aud ce acuzații ai putea avea împotriva mea.

— Foarte bine. Vei auzi. Petrecerea cu ocazia zilei de naștere a fost ideea ta, nu-i așa?

— M-am gândit la ea, da, spuse Elar, dar sunt sigur că au făcut-o și alții. Maestrul se plângea tot timpul că îmbătrânește, și părea o ocazie firească pentru a-l înveseli.

— Sunt sigură că și alții s-au gândit, dar de fapt tu ai făcut presiuni și până la urmă ai molipsit-o pe nora mea. Ea s-a ocupat de detalii, iar tu ai convins-o că se putea organiza o petrecere grandioasă. Nu-i așa?

— Nu știu dacă am avut vreo influență asupra ei, dar chiar dacă aș fi avut, ce vezi rău în asta?

— Nimic în sine, dar faptul că a fost o petrecere atât de mare, amplă și prelungită, nu a trezit oamenilor din juntă bănueli vizavi de Hari? Adică Hari este prea popular și ar putea reprezenta un pericol pentru ei.

— Nimeni nu ar putea crede că am avut așa ceva în minte.

— Nu făceam decât să scot în evidență o posibilitate, spuse Dors. Organizând petrecerea, ai insistat ca birourile centrale să fie golite...

— Temporar. Din motive evidente.

— ... și ai insistat ca ele să fie complet neocupate o vreme. În acea perioadă nimeni nu a muncit... în afară de Amaryl.

— M-am gândit că n-ar fi rău ca Maestrul să facă o pauză înaintea petrecerii. Nu ai motive să te plângi din cauza asta.

— Însă astfel puteai discuta cu alți oameni în birourile goale, în perfectă intimitate. Birourile sunt, desigur, bine protejate.

— Am discutat acolo... cu nora ta, cu organizatori, furnizori și alți comercianți. Era absolut necesar, nu crezi?

— Și dacă unul dintre cei cu care ai discutat era membru al juntei?

Elar arăta ca și cum Dors îl lovise în plin:

— Mă simt foarte jignit, Dr. Venabili. Drept cine mă iei?

Dors nu răspunse direct. Spuse:

— Ai discutat cu Dr. Seldon despre apropiata întâlnire cu generalul și l-ai presat să îi iei tu locul și să-ți asumi riscurile. Rezultatul a fost, desigur, că Dr. Seldon a insistat cu vehemență să-l întâlnească el însuși pe general. Deci se poate presupune că *ai vrut* să reacționeze astfel.

Elar răsese scurt și nervos:

— Cu tot respectul, asta *chiar* că sună a paranoia, Doctore.

Dors continuă:

— Iar după aceea ai fost, nu-i așa, primul care a sugerat ca un grup dintre noi să meargă la Hotelul Sfârșitul Cupolei.

— Da, și îmi aduc aminte că tu însăși ai apreciat propunerea.

— Probabil că ideea ta a avut ca scop să pună în dificultate junta, dându-i încă un exemplu al popularității lui Hari. Și poate că ai dorit să mă tentezi să pătrund pe domeniile Palatului.

Neîncrederea lui Elar făcuse loc mâniei:

— Cum te-aș fi putut opri? Te hotărâseși deja asupra acestui lucru.

Dors nu îl luă în seamă:

— Și, desigur, ai sperat că, intrând pe domeniile Palatului, voi provoca suficient scandal pentru a crește nemulțumirile juntei referitoare la Hari.

— Dar pentru ce, Dr. Venabili? Pentru ce să fi făcut asta?

— S-ar putea spune că ți-ai dorit să scapi de Dr. Seldon și să-i iei locul ca director al Proiectului.

— Cum poți crede așa ceva despre mine? Nu vorbești serios! Probabil vrei să îmi arăți ce poate face o minte ingenioasă și hotărâtă în a găsi false dovezi.

— Să vorbim despre altceva. Am spus că aveai posibilitatea să folosești birourile goale pentru discuții particulare și că această discuție ai purtat-o cu un membru al juntei.

— Nici măcar nu merită să neg.

— Însă cineva v-a auzit. O fetiță intrase deja în birou, se cuibărise în fotoliu, și v-a auzit conversația.

— Ce a auzit? se încruntă Elar.

— A spus că erau doi bărbați care vorbeau despre moarte. Nu este decât o fetiță și nu poate repeta totul în detaliu, dar două cuvinte i-au atras atenția, și acestea erau „moartea-limonadă”.

— Acum ai deviat de la fantezie la – sper să mă scuzi – nebunie. Ce poate însemna „moartea-limonadă”, și ce legătură ar putea avea cu mine?

— Primul meu impuls a fost să iau totul literal. Fata respectivă este topită după limonadă, iar la petrecere se servea limonadă din belșug. Însă nimeni nu a otrăvit limonada.

— Îți sunt recunoscător că nu ai împins absurdul chiar atât de departe.

— Apoi mi-am dat seama că fata a auzit altceva, însă necunoscând foarte bine cuvintele și plăcându-i mult respectiva răcoritoare, a tradus cu „limonadă”.

— Și ai descoperit tu cuvântul distorsionat? pufni Elar.

— O vreme am avut impresia că ar putea fi „moartea-prin-nespecialist”.

— Ce înseamnă asta?

— O asasinare înfăptuită cu ajutorul nespecialiștilor – nematematicienilor.

Dors se opri încruntându-se. Duse mâna la piept.

Elar spuse, brusc îngrijorat:

— S-a întâmplat ceva, Dr. Venabili?

— Nu, spuse Dors părând să se scuture de indispoziție.

Timp de câteva momente nu mai spuse nimic, iar Elar își dresе vocea. Figura sa nu mai păstra expresia amuzată:

— Declarațiile tale, Dr. Venabili, devin din ce în ce mai ridicole și... ei bine, nu-mi pasă dacă te vei simți jignită, dar m-am săturat să le aud. Ce-ar fi să le punem capăt?

— Aproape că am ajuns la final, Dr. Elar. Chestia cu nespecialiștii s-ar putea să fie într-adevăr ridicolă, așa cum ai spus. Și eu am ajuns la aceeași concluzie... Ești unul dintre cei care a contribuit la construcția Electro-Clarificatorului, nu-i așa?

Elar păru că devine mai țeapăn, spunând cu o urmă de mândrie:

— Contribuția mea a fost esențială.

— Însă a mai contribuit și altcineva. Înțeleg că a fost proiectat de Cinda Monay.

— O proiectantă. A respectat instrucțiunile mele.

— O *nespecialistă*. Electro-Clarificatorul este un echipament proiectat de un *nespecialist*.

Elar își înfrână o izbucnire violentă și spuse:

— Nu cred că doresc să aud încă o dată fraza asta. Deci, repet, ce-ar fi să punem capăt discuției?

Dar Dors își continuă presiunea, ca și cum nu auzise cererea celuiilalt:

— Deși acum nu-i recunoști niciun merit, nu așa te-ai comportat în prezența ei – pentru a o stimula în muncă, presupun. Ea a spus că i-ai recunoscut meritele și îți era foarte recunoscătoare din cauza asta. A spus chiar că, deși nu asta este denumirea oficială, ai dat echipamentului numele vostru.

— Nu-i adevărat. Echipamentul se numește Electro-Clarificator.

— Iar ea a spus că era în curs de a aduce îmbunătățiri, de a crește amplificarea și așa mai departe... și că ai prototipul unei versiuni îmbunătățite, pentru a-l testa.

— Ce legătură are asta cu subiectul discuției noastre?

— Dr. Seldon și Dr. Amaryl au lucrat cu Electro-Clarificatorul și amândoi s-au șubrezit. Yugo, care lucrează mai mult cu el, a suferit mai mult.

— Electro-Clarificatorul nu poate face un astfel de rău, în niciun caz.

Dors își duse mâna la frunte făcând o grimasă. Apoi spuse:

— Iar acum ai un Electro-Clarificator îmbunătățit, care le-ar putea face mai mult rău, i-ar putea omorî mai repede.

— Ce prostie!

— Să luăm în considerare numele echipamentului. Așa cum spune femeia care l-a proiectat, doar tu folosești acest nume: Clarificatorul Elar-Monay.

— Nu-mi aduc aminte să fi folosit o astfel de frază, spuse stânjenit Elar.

— Sunt sigură că ai folosit-o. Și noua versiune de Clarificator Elar-Monay, mai puternică, ar putea fi

folosită pentru a ucide. Vina nu o va purta nimeni – va fi doar un trist accident, datorat unui echipament insuficient testat. Va fi „moartea Elar-Monay”. Fetița a interpretat „moartea-limonadă”⁽⁵⁾.

Mâna lui Dors căzu într-o parte.

Elar spuse încet:

— Nu te simți bine, Dr. Venabili?

— Mă simt perfect. Am sau nu dreptate?

— Ascultă, cuvântul care a fost transformat în limonadă nu are nicio importanță. Cine știe ce o fi auzit fetița? Totul se învâрте în jurul caracterului ucigător al Electro-Clarificatorului. Dă-mă în judecată sau du-mă în fața unui consiliu de experți – câți vrei tu – ca să investigheze efectul Electro-Clarificatorului, chiar și al celui nou, asupra ființelor umane. Vor descoperi că nu are vreun efect semnificativ.

— Nu cred, murmură Venabili.

Mâinile îi erau acum puse pe frunte, și își ținea ochii închiși. Se clătina ușor.

— Este clar că nu te simți bine, Dr. Venabili, spuse Elar. Asta înseamnă că acum pot vorbi eu. Îmi dai voie?

Dors deschise ochii și privi fără să spună nimic.

— Am să iau tăcerea ta drept consimțământ, Doctore. La ce mi-ar folosi să încerc să scap de Dr. Seldon și de Dr. Amaryl, pentru a deveni director? Ai împiedica orice tentativă de asasinare, așa cum crezi că faci acum. În cazul improbabil în care planul mi-ar reuși și aș scăpa de acești doi iluștri bărbați, m-ai face bucăți după aceea. Ești o femeie foarte neobișnuită – incredibil de puternică și rapidă – iar atâta timp cât tu trăiești, Maestrul este în siguranță.

— Da, spuse Dors privindu-l încruntată.

— Am spus asta oamenilor din juntă... De ce să nu îmi ceară părerea în problemele legate de Proiect? Îi interesează foarte mult psihoistoria, așa cum este și firesc. Le-a fost greu să creadă ceea ce le-am povestit despre tine... până când nu ai năvălit pe domeniile

Palatului. Asta i-a convins, poți fi sigură, și au fost de acord cu planul meu.

— Aha. Acum recunoști, spuse slab Dors.

— Ți-am spus că Electro-Clarificatorul nu poate face rău ființei umane. Nu poate. Amaryl și prețiosul tău Hari *îmbătrânesc*, deși refuzi să accepți acest lucru. Ei și? Ei sunt în regulă – absolut umani. Câmpul electromagnetic nu are vreun efect semnificativ asupra țesuturilor organice. Însă pot avea efecte nedorite asupra echipamentelor electromagnetice și, dacă ne putem imagina o ființă umană făcută din metal și piese electronice, ar putea avea efect asupra ei. Legende ne povestesc despre ființe umane artificiale. Mycogenienii și-au bazat religia pe acestea, numindu-le „roboți”. Dacă ar exista vreun robot, ne putem imagina că ar fi mult mai puternic și mai rapid decât oricare altă ființă umană obișnuită. Că ar avea proprietăți pe care se pare că le posezi tu, Dr. Venabili. Iar un astfel de robot ar putea fi, într-adevăr, oprit, avariat, și chiar distrus, de către un Electro-Clarificator puternic. Ca acesta pe care îl am aici, de exemplu, și care a funcționat la putere redusă încă de la începerea conversației noastre. De aceea nu te simți bine, Dr. Venabili. Ți se întâmplă pentru prima oară în existența ta, sunt sigur.

Dors nu spuse nimic, privindu-l țință pe bărbat. Încet, se cufundă în fotoliu.

Elar zâmbi și continuă:

— Desigur, dacă rezolvăm problema în ceea ce te privește, cu Maestrul și cu Amaryl nu vom avea nicio dificultate. De fapt, fără tine Maestrul s-ar putea prăbuși imediat, dându-și demisia din cauza durerii. Amaryl are o minte de copil. Nu va fi nevoie să îi ucidem. Cum este, Dr. Venabili, să fii demascată după toți acești ani? Trebuie să recunosc, te-ai priceput foarte bine să-ți disimulezi adevărata natură. Este aproape surprinzător că nimeni nu a descoperit adevărul până acum. Însă eu sunt un matematician strălucit... un observator, un

gânditor, un deducționist. Nici eu nu mi-aș fi dat seama dacă n-ar fi existat fanaticul tău devotament față de Maestru și ocazionalele izbucniri de putere supraomenească pe care le deții... Spune adio existenței tale, Dr. Venabili. Tot ce am de făcut acum este să rotesc butonul, iar tu vei deveni *istorie*.

Dors păru să se adune și se ridică încet din fotoliu, murmurând:

— S-ar putea să fiu mai bine protejată decât ți-ai închipuit.

Apoi, cu un icnet, se aruncă asupra lui Elar.

Elar holbă ochii, strigă strident și se dădu pe spate.

Apoi Dors se aplecă deasupra lui, lovind puternic cu mâna. Taișul palmei lovi ceafa, sfărâmându-i vertebrele și rupându-i măduva. Elar căzu mort pe podea.

Dors se îndreptă cu un efort și merse, împleticindu-se, spre ușă. Trebuia să-l găsească pe Hari. El trebuia să afle ce se întâmplase.

27

Hari Seldon se ridică îngrozit din fotoliu. Nu o mai văzuse niciodată pe Dors astfel: cu fața schimonosită, trupul încovoiat, clătînându-se ca și cum ar fi fost beată.

— Dors! Ce s-a întâmplat?

Alergă până la ea și o apucă de încheietură, exact în momentul în care trupul ei cedă și se prăbuși în brațele sale. O ridică (era mai grea decât o femeie obișnuită de aceeași talie, dar lui Seldon nu îi stătea mintea la așa ceva) și o așeză pe canapea.

— Ce s-a întâmplat? întrebă el.

Ea îi spuse, trăgându-și din greu răsufierea, pierzându-și din când în când vocea, în timp ce el îi legăna capul refuzând să creadă că ceea ce se întâmpla acum era realitate.

— Elar a murit, spuse ea. În cele din urmă, am omorât o ființă umană... Pentru prima oară... Asta înrăutățește lucrurile.

— Cât de grav ești rănită, Dors?

— Grav. Elar a pornit echipamentul – la maxim – când m-am năpustit asupra lui.

— Poți fi reparată.

— Cum? Nu există nimeni – pe Trantor – care să știe cum. Am nevoie de Daneel.

Daneel. Demerzel. Undeva, în adâncul sufletului său, Hari știuse dintotdeauna. Prietenul său – un robot – i-a dat un protector – un robot – pentru a se asigura că psihoistoria și nucleeele Fundațiilor vor avea șansa de a prinde rădăcină. Singura problemă era că Hari se îndrăgostise de protectorul său – un *robot*. Acum totul se explica. Toate îndoielile și întrebările primeau răspuns. Și totuși, acum asta nu mai avea absolut nicio importanță. Nu conta decât Dors.

— Nu putem lăsa să se întâmple așa ceva.

— Trebuie.

Pleoapele lui Dors tremurară, apoi îl privi pe Seldon cu ochii larg deschiși:

— Trebuie. Am încercat să te salvez dar am eșuat... punct vital... cine te va proteja de acum încolo?

Seldon nu reușea să o vadă clar. Avea o problemă la ochi:

— Nu-ți face probleme din cauza mea, Dors. Tu ești... Tu ești...

— Nu. Tu, Hari. Spune-i Manellei... Manellei... că acum o iert. Ea a făcut mai bine decât mine. Explică-i Wandei. Tu și cu Raych... aveți grijă unul de altul.

— Nu, nu, nu, spuse Seldon legănându-se cuprins de durere. Nu se poate. Rezistă, Dors. Te rog. Te rog, dragostea mea.

Dors scutură încet capul, iar zâmbetul era de-abia o umbră:

— Adio, Hari, iubitule. Să-ți aduci mereu aminte...

ce ai făcut pentru mine.

— N-am făcut nimic pentru tine.

— M-ai iubit și dragostea ta m-a făcut... umană.

Hari o privea fix, însă Dors își încetase funcționarea.

Yugo Amaryl năvăli ca o furtună în biroul lui Seldon:

— Hari, au început răzmerițele, mai curând și mai puternic decât ne aștept...

Apoi se holbă la Seldon, la Dors, și șopti:

— Ce s-a întâmplat?

Seldon ridică spre el o privire în agonie:

— Răzmerițe! Ce-mi pasă mie acum de răzmerițe?...

Crezi că mă mai poate interesa *ceva* acum?

**Partea a patra –
Wanda Seldon**

SELDON, WANDA – ... În ultimii ani ai vieții sale, Hari Seldon s-a atașat foarte mult (unii spun chiar că a devenit dependent) de nepoata sa, Wanda. Rămasă orfană în adolescență, Wanda Seldon s-a dedicat Proiectului de Psihoistorie al bunicului ei, umplând golul lăsat de Yugo Amaryl...

Munca Wandei Seldon rămâne în mare măsură un mister, deoarece aceasta a avut loc într-o deplină izolare. Singurele persoane cărora li s-a permis accesul la cercetarea ei au fost Hari și un tânăr pe nume Stettin Palver (al cărui descendent, Preem, va contribui patru sute de ani mai târziu la renașterea Trantorului după Marele Jaf (300 E.F.))...

Deși mare parte din contribuția Wandei Seldon la Fundație este necunoscută, nu încapă îndoială că această contribuție a fost de cea mai mare importanță...

ENCICLOPEDIA GALACTICA

1

Hari Seldon intră în Biblioteca Galactică (șchiopătând ușor, așa cum făcea din ce în ce mai des în ultima vreme) și se îndreaptă spre skittere, micuțele vehicule care alunecau de-a lungul interminabilelor coridoare ale complexei clădiri.

Se opri însă, remarcând trei bărbați așezați într-unul dintre compartimentele galactografice. Galactograful le prezenta Galaxia în toate cele trei dimensiuni. Reprezentarea era foarte sugestivă, lumile rotindu-se în jurul centrului și în jurul propriilor axe de rotație.

De acolo de unde stătea, Seldon putea vedea că Provincia Anacreon, situată la periferie, era marcată cu

un roșu strălucitor. Provincia ocupa un volum destul de mare, însă era slab populată cu stele. Anacreon nu era remarcabilă nici prin bogăție, nici prin cultură. Era însă remarcabilă prin distanța față de Trantor: zece mii de parseci.

Seldon, acționând din impuls, luă loc la consola unui computer în apropierea celor trei, porni un program care să ia mult timp. Instinctul îi spunea că un astfel de interes în Anacreon era de natură politică – poziția sa în cadrul Galaxiei făcea din Anacreon una dintre posesiunile incerte ale regimului Imperial. Seldon rămase cu ochii fixați pe ecran, însă urechile îi erau larg deschise pentru a auzi discuția care se purta lângă el. În mod normal, în Bibliotecă nu se auzeau discuții politice.

Seldon nu cunoștea pe nici unul dintre cei trei bărbați. Nimic surprinzător. Mulți oameni frecventau Biblioteca, și pe majoritatea îi cunoștea din vedere – cu unii chiar discutasă – însă Biblioteca era deschisă pentru toți cetățenii. Nu se făceau discriminări. Oricine putea intra și se putea folosi de informații. (O perioadă de timp limitată, însă. Doar o minoritate din care făcea parte și Seldon avea permisiunea să „prindă rădăcini” în Bibliotecă. Lui Seldon i se pusese la dispoziție un birou personal sigilat și avea acces neîngrădit la băncile de informații ale Bibliotecii.)

Unul dintre bărbați (Seldon îl porecli Nas Coroiat, din motive evidente) vorbi cu o voce înceată dar încordată.

— S-o lăsăm baltă, spuse el. S-o lăsăm baltă. Ne costă o grămadă ca să facem față și, chiar dacă momentan reușim, nu va ține decât atâta vreme cât armata se află acolo. Nu poate rămâne la nesfârșit și, imediat ce va pleca, situația va fi din nou ca înainte.

Seldon știa despre ce vorbeau. De-abia cu trei zile în urmă TrantorVision difuzase știrea că guvernul Imperial hotărâse o demonstrație de forță pentru a-l aduce la ordine pe neastâmpăratul Guvernator al Anacreonului.

Analiza psihoistorică a lui Seldon arătase că asta era o procedură inutilă, dar guvernul nu era de obicei dispus să asculte de el atunci când îi erau stârnite sentimentele. Seldon zâmbi ușor încruntat atunci când auzi că Nas Coroiat spunea ceea ce spusese și el – iar tânărul o făcuse fără ajutorul vreunei informații psihoistorice.

Nas Coroiat continuă:

— Dacă lăsăm Anacreonul în pace, ce avem de pierdut? Rămâne tot acolo, la periferia Galaxiei. Nu se poate muta în Andromeda, nu-i așa? Deci va fi obligat să continue comerțul cu noi și viața merge mai departe. Ce importanță are dacă dau sau nu onorul Împăratului?

Al doilea bărbat, pe care Seldon îl poreclise Cheliuță, din motive și mai evidente, spuse:

— Numai că toată afacerea asta nu se produce în neant. Dacă Anacreon se duce, atunci se vor duce și alte provincii de la periferie. Imperiul se va sfărâma.

— Și ce dacă? șopti cu violență Nas Coroiat. Oricum, Imperiul nu se mai poate administra în mod eficient. Este prea mare. Să lase periferia să se desprindă, și să aibă grijă de el însuși... dacă mai poate. Suburbiile vor fi cu atât mai puternice și mai prospere. Periferia nu trebuie să ne aparțină din punct de vedere politic; va fi în continuare a noastră, din punct de vedere economic.

Acum interveni al treilea bărbat (Obraji Roșii), spunând:

— Aș vrea să ai dreptate, dar nu așa se vor petrece lucrurile. Dacă provinciile de la periferie își vor câștiga independența, primul lucru pe care-l va face fiecare va fi să își crească puterea, în detrimentul vecinilor. Va fi război, vor fi conflicte și fiecare dintre guvernatori va sfârși prin a visa să ajungă Împărat. Va fi ca în zilele de demult, de dinaintea Regatului Trantor... o epocă întunecată care va dura mii de ani.

— Lucrurile nu vor sta *chiar așa* de rău, spuse Cheliuță. Imperiul se poate sfărâma, însă se va reface

rapid după ce oamenii vor descoperi că dezintegrarea înseamnă doar război și sărăcie. Vor privi înapoi spre epoca de aur a Imperiului intact și totul va fi din nou bine. Doar nu suntem barbari. Vom găsi noi o cale de rezolvare.

— Categorie, spuse Nas Coroiat. Trebuie să ne aducem aminte că Imperiul a înfruntat criză după criză și a răzbit în timp.

Dar Obraji Roșii dădu din cap spunând:

— Asta nu este o simplă criză. Este ceva mult mai rău. Imperiul s-a deteriorat, timp de generații. Blestematul deceniu al juntei a distrus economia, iar de la căderea juntei și ridicarea acestui nou Împărat, Imperiul a fost atât de slab încât guvernatorii de la periferie nu trebuie să facă nimic. Imperiul se va prăbuși sub propria greutate.

— Dar jurământul de credință dat Împăratului... începu Nas Coroiat.

— Ce jurământ? spuse Obraji Roșii. Ani întregi am stat fără Împărat, după asasinarea lui Cleon, și nimeni nu s-a sinchisit din cale-afară. Împăratul ăsta nou este doar o marionetă. Nu poate face nimic. Nimeni nu poate face nimic. Asta nu este o criză. Este *sfârșitul*.

Ceilalți doi îl priviră încruntați pe Obraji Roșii.

— Chiar crezi asta? întrebă Cheliuță. Crezi că guvernul Imperial va sta cu mâinile în sân lăsând totul să se întâmple de la sine?

— Da! Ca și voi doi, nu va crede că așa ceva se întâmplă. Adică nu va crede decât atunci când va fi prea târziu.

— Și ce-ai vrea să facă dacă ar crede? întrebă Cheliuță.

Obraji Roșii privi în Galactograf ca și cum acolo ar fi putut afla răspunsul:

— Nu știu. Situația se prezintă cam așa: eu voi muri odată și-odată; până atunci, lucrurile nu vor sta prea rău. După aceea, situația devenind mai grea, își vor face

alții probleme. Eu voi fi oale și ulcele. Zilele de odinioară au pierit pentru totdeauna. Apropo, nu sunt singurul care crede acest lucru. Ați auzit de cineva pe nume Hari Seldon?

— Da, spuse prompt Nas Coroiat. Nu a fost Prim Ministru sub Cleon?

— Ba da, spuse Obraji Roșii. Este un fel de om de știință. L-am auzit ținând un discurs acum câteva luni. M-am simțit mai bine știind că nu sunt *singurul* care crede că Imperiul se destramă. A spus...

— A spus el că totul va începe să clocotească și ne vom cufunda într-o permanentă eră de întuneric? interveni Cheliuță.

— Nu, spuse Obraji Roșii. Este un tip foarte prudent. Spune că *s-ar putea* să se întâmple, însă se înșeală. Se va întâmpla *sigur*.

Seldon auzise destul. Se îndreptă șchiopătând spre masa la care stăteau cei trei bărbați și îl atinse pe Obraji Roșii.

— Domnule, spuse el, pot vorbi cu dumneata un moment?

Obraji Roșii tresări, ridică privirea, apoi spuse:

— Hei, dumneata nu ești cumva Profesorul Seldon?

— Ba da, dintotdeauna, spuse Seldon.

Îi înmână bărbatului o carte de vizită care purta fotografia sa:

— Aș dori să ne întâlnim aici, în biroul meu de la Bibliotecă, la ora 4 p.m., poimâine. Crezi că se poate?

— Trebuie să muncesc.

— Pretinzi că ești bolnav. Este important.

— Păi, domnule, nu sunt prea sigur.

— Fă-o, spuse Seldon. Dacă intri în vreo încurcătură din cauza asta, rezolv eu. Și între timp, domnilor, vă deranjează dacă studiez și eu preț de câteva momente modelul Galactic? De mult timp nu m-am mai uitat la așa ceva.

Ei aprobară mutește, aparent stingheriți de prezența

unui fost Prim Ministru. Unul câte unul, bărbații pășiră înapoi și îi permisă lui Seldon accesul la comenzile Galactografului.

Degetul lui Seldon se întinse spre comenzi și roșul care marcase Provincia Anacreon dispăru. Galaxia era o roată strălucitoare formată din ceață. În spatele sferei strălucitoare din centru se afla gaura neagră Galactică.

Nu se puteau distinge stelele individuale decât dacă se mărea imaginea, însă Seldon dorea să vadă totul ca întreg... să arunce o privire Imperiului care se destrăma.

Apăsă un contact și pe imaginea Galactică apărură o serie de puncte galbene. Acestea reprezentau planetele locuibile – douăzeci și cinci de milioane. La periferia Galaxiei, acestea erau puncte izolate într-o ceață subțire, însă spre centru se aglomerau. Există o centură solidă galbenă (dar care dacă ar fi fost mărită s-ar fi putut vedea că este formată din puncte izolate) în jurul sferei luminoase din centru. Sfera din centru rămăsese, desigur, albă și nemarcată. Nicio planetă locuibilă nu putea exista în mijlocul energiilor turbulente ale miezului Galaxiei.

În ciuda mării densități a galbenului, Seldon știa că, dintre toate stelele, mai puțin de una din zece mii avea planete locuibile. Acest lucru era o realitate, în ciuda tehnologiilor de transformare și de terraformare a planetelor. Oricât de mult avansase tehnologia, era imposibil să transformi majoritatea lumilor din Galaxie în ceva pe care omul să poată umbla în siguranță fără protecția unui costum de cosmonaut.

Seldon închise un alt contact. Punctele galbene dispăru, însă o mică regiune strălucea în albastru: Trantor și diferitele lumi care depindeau direct de el. Era cât se putea de aproape de nucleul central, rămânând totuși departe de influența distrugătoare a acestuia. De obicei era denumit „centrul Galaxiei”, ceea ce de fapt nu era adevărat, în sens strict. Rămâneai impresionat de dimensiunea extrem de mică a planetei Trantor în

comparație cu vasta întindere a Galaxiei. Totuși, aici era concentrată cea mai mare parte a bogățiilor, culturii și autorității cunoscute vreodată de omenire.

Dar chiar și el era sortit distrugerii.

Ca și cum bărbații de lângă el puteau citi gândurile (sau poate că îi interpretau expresia tristă a feței), Cheliuță întrebă domol:

— Este adevărat că Imperiul se va prăbuși?

Seldon replică pe același ton:

— S-ar putea. S-ar putea. Orice se poate întâmpla.

Se ridică, zâmbi bărbaților și plecă, dar gândurile sale urlau: Se va prăbuși! Se va prăbuși!

2

Seldon oftă urcând într-unul din skitterele aliniate unul lângă altul în sala spațioasă. Fusesse o vreme, de-abia cu câțiva ani în urmă, când se mândrea că putea merge de-a lungul interminabilelor coridoare ale Bibliotecii, spunându-și în sinea sa că deși trecuse de șaizeci de ani încă se mai putea descurca.

Dar acum, la șaptezeci de ani, picioarele îl lăsau prea repede, și era obligat să ia un skitter. Tinerii le foloseau din cauză că îi scutea de multe probleme, însă Seldon o făcea pentru că era obligat... asta era diferența.

După ce apăsă pe butonul care definea destinația, închise un contact și skitterul se ridică foarte puțin, abia câțiva milimetri de la podea. O luă din loc cu o viteză domoală, foarte lin, foarte silențios, iar Seldon se lăsă pe spate privind pereții coridoarelor, celelalte skittere și trecătorii ocazionali.

Depăși câțiva Bibliotecari. Și acum, după atâta vreme, zâmbea atunci când îi vedea. Ei constituiau cea mai veche breaslă din Imperiu, și se agățau de niște obiceiuri demodate datând de câteva milenii...

Îmbrăcămintea lor era mătăsoasă, alburie,

semănând cu o togă, îngustându-se la gât și căzând de acolo în valuri.

În privința bărbaților, Trantorul oscila între păstrarea părului de pe față și eliminarea lui. Majoritatea trantorienilor se bărbiereau. Puțini făceau excepție. (Dintre aceștia făceau parte și dahliții, cu mustățile lor stufoase.)

Bibliotecarii însă, respectau obiceiul străvechi de a purta *barbă*. Fiecare Bibliotecar purta o barbă scurtă și îngrijită, mergând de la o ureche la cealaltă, însă lăsând descoperită buza superioară. Asta îi făcea să se deosebească de ceilalți, și îl făcea pe Seldon (care era bine bărbierit) să se simtă stingherit atunci când se afla în mijlocul lor.

Însă caracteristica cea mai definitorie pentru ei era calota pe care o purta fiecare (probabil chiar și atunci când dormeau). Pătrată, era făcută din catifea, în patru părți care se uneau deasupra cu un nasture. Calotele erau de o nesfârșită varietate de culori și, după câte se pare, fiecare culoare avea o semnificație. Dacă erai la curent cu inițierea Bibliotecarilor, îți puteai da seama de vechimea în serviciu a unui anume Bibliotecar, domeniul de specialitate, gradul de realizare și așa mai departe. Asta ajuta la păstrarea ordinii în breasla lor. Fiecare Bibliotecar își putea da seama, aruncând o singură privire la calota altuia, dacă era cazul să fie respectuos (și în ce măsură) sau arogant (și în ce măsură).

Biblioteca Galactică era clădirea cea mai mare de pe Trantor (și, probabil, din Galaxie), mult mai mare decât chiar Palatul Imperial. Pe vremuri strălucise în splendoare. Însă, ca și Imperiul, pălise și se ofilise. Era ca o matroană bătrână purtând încă bijuteriile din tinerețe, însă pe un corp veșted și scofălcit.

Skitterul se opri în fața ușii bogat ornamentate a biroului Bibliotecarului Șef. Seldon ieși din el.

Las Zenow zâmbi:

— Bine ai venit, prietene, spuse el cu vocea sa ascutită.

(Seldon se întrebă dacă nu cumva cântase în tinerețe ca tenor, însă nu îndrăzni să întrebe. Bibliotecarul Șef era întotdeauna plin de demnitate și întrebarea ar fi putut părea jignitoare.)

— Salutări, spuse Seldon.

Zenow avea o barbă gri, mai mult spre alb, și purta o calotă de un alb pur. Seldon înțelegea *asta* fără a avea nevoie de explicații. Era un caz de ostentație pe dos. Absența totală a culorii reprezenta poziția cea mai înaltă.

Zenow își frecă bucuros mâinile:

— Te-am chemat, Hari, pentru că am vești bune pentru tine... Am găsit-o!

— Las, vrei să spui...

— Da, o lume adecvată. Doreai una îndepărtată. Cred că am găsit-o pe cea ideală.

Zâmbetul său se lăți:

— Bizuie-te pe Bibliotecă, Hari. Putem găsi orice.

— Nici nu mă îndoiesc, Las. Dă-mi detalii despre această lume.

— Păi, mai întâi hai să-ți arăt unde se află.

O secțiune a peretelui alunecă în lături, luminile din cameră pâliră și Galaxia apăru în trei dimensiuni, rotindu-se ușor. Din nou, Provincia Anacreon era marcată cu roșu. Seldon putea aproape să jure că episodul cu cei trei bărbați fusese o repetiție pentru cazul de față.

Și apoi, un punct albastru strălucitor apăru în partea cea mai îndepărtată a provinciei.

— Uite-o, spuse Zenow. Este o lume ideală. Mărime potrivită, apă în cantitate bine proporționată, atmosferă cu oxigen, vegetație... Viață marină din abundență. Stă acolo, doar să o culegi. Nu este nevoie de transformări sau de terraformare... sau, dacă este cazul, acestea se pot face și în timpul în care planeta este ocupată.

— Las, este o lume neocupată? întrebă Seldon.

— Absolut neocupată. Nu e nimeni pe ea.

— Dar de ce... dacă este atât de adecvată vieții umane? Presupun că a fost explorată, din moment ce ai toate detaliile despre ea. De ce nu a fost colonizată?

— A fost explorată, dar numai de sonde fără om la bord. Iar colonizarea nu a fost făcută... probabil din cauză că era prea departe. Planeta orbitează în jurul unei stele care este mai departe de gaura neagră centrală decât orice altă stea cu planete locuibile... mult mai departe. Prea departe. Prea departe pentru Coloniști, însă nu prea departe pentru tine. Așa ai spus: „Cu cât mai departe, cu atât mai bine.”

— Da, spuse Seldon dând din cap. Continui să spun același lucru. Are vreun nume, sau vreo combinație din litere și numere?

— Crezi sau nu, *are* un nume. Cei care au trimis sondele au denumit-o Terminus, un cuvânt arhaic care înseamnă „sfârșitul liniei”. Ceea ce și este.

— Această planetă face parte din teritoriul Provinciei Anacreon? întrebă Seldon.

— Nu chiar, spuse Zenow. Dacă vei privi linia roșie și umbra roșie, vei observa că punctul albastru al Terminusului este puțin în afara lor... ca să fiu precis, cu cincizeci de ani-lumină în afară. Terminusul nu aparține nimănui; de fapt, nici măcar nu face parte din Imperiu.

— Ai dreptate, Las. Seamănă, într-adevăr, cu lumea ideală pe care o căutam.

— Desigur, spuse Zenow gânditor, după ce vei ocupa Terminusul, Guvernatorul Anacreonului va pretinde că este sub jurisdicția sa.

— Este posibil, spuse Seldon, dar ne vom ocupa de această problemă atunci când va fi cazul.

Zenow își frecă din nou mâinile:

— Ce idee magnifică! Să inițiezi un proiect uriaș pe o lume complet nouă, foarte îndepărtată și complet

izolată, astfel încât an de an, deceniu după deceniu, va fi completată o enormă Enciclopedie a cunoștințelor umane. Un rezumat a ceea ce se află în această Bibliotecă. Dacă aș fi puțin mai tânăr, mi-aș dori foarte mult să mă alătur expediției.

Seldon spuse cu tristețe:

— Ești cu aproape douăzeci de ani mai tânăr decât mine.

(Aproape toată lumea este mai tânără decât mine, gândi el cu și mai mare tristețe.)

— A, da, spuse Zenow, am auzit că ai împlinit de curând șaptezeci de ani. Sper că ai sărbătorit și te-ai bucurat așa cum se cuvine.

Seldon se zgribuli:

— Eu nu-mi sărbătoresc zilele de naștere.

— Ba da, cum să nu. Îmi aduc aminte de faimoasa întâmplare de la a șaizecea aniversare.

Seldon simți durerea de parcă pierderea a ceea ce avusese mai drag pe lume se produsese ieri.

— Te rog, să nu mai vorbim despre asta, spuse el.

Zenow spuse, încurcat:

— Scuză-mă. Vom vorbi despre altceva... Dacă Terminus este într-adevăr lumea pe care o dorești, bănuiesc că munca ta la preliminariile Proiectului Enciclopediei se va dubla ca intensitate. După cum știi, Biblioteca va fi bucuroasă să te ajute în toate privințele.

— Sunt sigur de asta, Las, și recunoștința mea este enormă. Într-adevăr, vom continua munca.

Se ridică, incapabil încă să zâmbească după lovitura primită. Spuse:

— Acum trebuie să merg să-mi continui munca.

Plecând, se simți, ca întotdeauna, muștră de conștiință pentru minciunile spuse. Las Zenow nu avea nici cea mai mică idee despre adevăratele intenții ale lui Seldon.

Hari Seldon privi camera confortabilă repartizată drept birou la Biblioteca Galactică. Ca și restul Bibliotecii, avea un aer vag de decădere, un fel de oboseală... ca ceva care stătuse prea mult în același loc. Seldon știa că ar putea rămâne aici timp de secole – cu anumite reparații judocios făcute – ba chiar milenii.

Cum ajunsese aici?

Încă o dată, ca de multe alte ori, își tatonă trecutul, trimițând tentaculele minții de-a lungul întregii sale vieți. Era un semn de bătrânețe, fără îndoială. Era atât de mult trecut, atât de puțin viitor, încât mintea întorcea spatele umbrelor neclare din față pentru a contempla certitudinea a ceea ce se petrecuse în trecut.

Fusese acea schimbare. Timp de aproape treizeci de ani psihoistoria evoluase în ceea ce putea fi considerat linie dreaptă – o evoluție dureros de înceată, dar totuși în linie dreaptă, înainte. Apoi, cu șase ani în urmă, se produsese un viraj la nouăzeci de grade... total neașteptat.

Iar Seldon știa exact cum se întâmplase, cum se înlănțuiseră evenimentele pentru a face totul posibil.

Totul pornise de la Wanda, nepoata sa. Hari închise ochii și se așeză în fotoliul său, pentru a rememora evenimentele petrecute cu șase ani în urmă.

Wanda avea doisprezece ani și se simțea abandonată. Manella născuse încă o fetiță, Bellis, și pentru o vreme nu avusese altă preocupare decât bebelușul.

Tatăl ei, Raych, terminându-și cartea despre sectorul său natal, Dahl, descoperi că avusese un oarecare succes, iar el devenise o oarecare celebritate. Era chemat să vorbească despre subiectul cărții, și acceptase cu promptitudine, deoarece era foarte preocupat de subiect și, după cum îi spunea lui Hari cu un zâmbet, „Atunci când vorbesc despre Dahl, nu

trebuie să-mi ascund accentul dahlit. De fapt, publicul chiar asta așteaptă de la mine.”

În consecință, era plecat de acasă foarte multă vreme. Iar când nu era, dorea să vadă bebelușul.

Cât despre Dors... Dors dispăruse... iar pentru Hari Seldon această rană era mereu proaspătă, mereu dureroasă. Și reacționase într-o manieră nefericită; pentru el, visul Wandeii fusese cauza ce dusesese la desfășurarea evenimentelor soldate cu pierderea lui Dors.

Wanda nu avusese nicio legătură, desigur... Seldon știa asta foarte bine. Totuși se îndepărtă de ea, dezamăgind-o și el în criza pe care o suferea din cauza nașterii noului bebeluș.

Și Wanda se ducea, neconsolată, la singura persoană care întotdeauna păruse fericită să o vadă, singura persoană pe care putea conta întotdeauna. Această persoană era Yugo Amaryl, al doilea după Hari Seldon la contribuția în domeniul psihoistoriei și primul în ceea ce privea devotamentul pentru psihoistorie. Hari îi avusese pe Dors și pe Raych, însă psihoistoria era viața lui Yugo; nu avea soție, nu avea copii. Și totuși, ori de câte ori Wanda venea la el, ceva înlăuntrul ființei sale o recunoștea că este copil și simțea vag – preț de un singur moment – un sentiment de pierdere care părea să se aline doar atunci când îi arăta copilului afecțiune. De fapt, el o trata pe Wanda mai degrabă ca pe un adult nematurizat, dar Wandeii îi plăcea.

Cu șase ani în urmă, Wanda intrase în biroul lui Yugo...

Yugo ridică privirea și se uită la ea cu ochii lui ca de bufniță (fuseseră recondiționați). Ca de obicei, avu nevoie de câteva momente pentru a o recunoaște.

Apoi spuse:

— Ia te uită, este draga mea prietenă Wanda... Dar pentru ce arăți atât de tristă? O tânără atât de atrăgătoare ca tine nu ar trebui să fie niciodată tristă.

Și Wanda, cu buza de jos tremurând, spuse:

— Nimeni nu mă iubește.

— Ei, haide, nu este adevărat.

— Toată lumea îl iubește pe bebelușul cel nou. Nimănui nu îi mai pasă de mine.

— Eu te iubesc, Wanda.

— Ei bine, unchiule Yugo, în cazul ăsta, ești singurul.

Și cu toate că nu i se mai putea așeza pe genunchi, așa cum făcea pe când era mai mică, își puse capul pe umărul lui și plânse.

Amaryl, habar neavând ce trebuia să facă, nu reuși decât să o strângă în brațe spunând:

— Nu plânge. Nu plânge.

Și, din pură simpatie, din cauză că în viața lui avusese atât de puține lucruri după care să plângă, descoperi că și pe obrajii lui curgeau lacrimi.

Apoi spuse, cu o energie subită:

— Wanda, ai vrea să vezi ceva drăguț?

— Ce? Își trase nasul Wanda.

În toată viața lui, din întreg Universul, Amaryl nu cunoscuse decât un singur lucru drăguț. Spuse:

— Ai văzut vreodată Primul Radiant?

— Nu. Ce este?

— Bunicul tău și cu mine îl folosim în munca noastră. Vezi? Este chiar aici.

Arătă spre cubul negru de pe biroul său. Wanda îl privi, gata să izbucnească iar în plâns.

— Nu este drăguț, spuse ea.

— Acum nu este, fu de acord Amaryl. Dar stai să vezi ce se întâmplă atunci când îl acționez.

Camera se întunecă umplându-se cu puncte de lumină și fire strălucitoare de diferite culori:

— Vezi? Acum îl pot mări și toate punctele devin simboluri matematice.

Zis și făcut. Parcă toate se năpustiră spre ei. În aer se aflau semne de tot felul, litere, numere, săgeți, și

forme pe care Wanda nu le mai văzuse până atunci.

— Nu-i așa că-i drăguț? întrebă Amaryl.

— Ba da, spuse Wanda privind cu atenție la ecuațiile care (ea nu știa asta) reprezentau posibile evoluții viitoare. Nu-mi place partea aia, totuși. Cred că este greșită.

Arătă spre o ecuație colorată, în stânga ei.

— Greșită? De ce spui că este greșită? întrebă Amaryl încruntându-se.

— Pentru că nu este... drăguță. Eu aș face-o altfel.

Amaryl își dresе glasul:

— Bine, am să încerc s-o repar.

Se apropie de ecuația respectivă, privind-o în felul lui, ca o bufniță.

— Îți mulțumesc foarte mult, unchiule Yugo, spuse Wanda, pentru că mi-ai arătat luminițele tale drăguțe. Poate că într-o zi am să înțeleg ce înseamnă.

— În regulă, spuse Amaryl. Sper că te simți mai bine.

— Un pic, mulțumesc, spuse ea.

După ce îl gratulă cu un zâmbet dintre cele mai scurte, părăsi camera.

Amaryl rămase locului oarecum nemulțumit. Nu-i plăceau criticile aduse Primului Radiant... nici măcar dacă veneau din partea unui copil de doisprezece ani care nu știa prea multe.

Și, stând acolo, nici nu-i trecea prin minte că acel moment marca o adevărată revoluție în psihoistorie.

4

În acea după-amiază, Amaryl se duse să-l vadă pe Hari Seldon, în biroul acestuia de la Universitatea Streeling. Faptul era neobișnuit, deoarece Amaryl nu-și părăsise aproape niciodată biroul propriu, nici măcar pentru a vorbi cu un coleg, pe culoar.

— Hari, spuse Amaryl părând încruntat și nedumerit. S-a întâmplat ceva foarte ciudat. Foarte... special.

Seldon îl privi pe Amaryl cu cea mai profundă compătimire. Nu avea decât cincizeci și trei de ani dar arăta mult mai bătrân, încovoiat, epuizat... parcă devenise transparent. La insistențele celorlalți, se supusese unor examinări, iar doctorii îi recomandasera, cu toții, să lase munca o perioadă de timp (unii îi propuseseră să o lase de tot) și să se *odihnească*. Doar asta, spuseseră doctorii, îi mai putea ameliora sănătatea. Altfel... Seldon dăduse din cap: „Dacă-l desparți de munca lui, va muri imediat... și în plus, va muri nefericit. Nu avem de ales.”

Seldon își dădu seama că, dus pe gânduri, nu auzise ce-i spusese Amaryl.

— Îmi pare rău, Yugo, spuse el. Sunt cam distrat. Mai spune o dată.

— Îți spuneam că s-a întâmplat ceva foarte ciudat, repetă Amaryl. Foarte special.

— Ce anume, Yugo?

— Wanda. A intrat să mă vadă... foarte tristă, întoarsă pe dos.

— De ce?

— Din cauza bebelușului.

— Aha.

În vocea lui Seldon se făcuse simțită o urmă de vinovăție.

— Așa mi-a spus, continuă Amaryl, și mi-a plâns pe umăr... De fapt, am plâns și eu puțin. Apoi m-am gândit să o înveselesc arătându-i Primul Radiant.

Ajuns în acest punct, Amaryl ezită, ca și cum și-ar fi ales cu grijă următoarele cuvinte.

— Zi-i mai departe, Yugo. Ce s-a întâmplat?

— Ei bine, ea se uita la luminițe, iar eu i-am mărit o porțiune, Secțiunea 42R254. Ești la curent cu ea?

Seldon zâmbi:

— Nu, Yugo. Nu am memorat ecuațiile tot atât de bine ca și tine.

— Păi să știi că ar fi trebuit s-o faci, spuse Yugo cu severitate. Cum poți face treabă ca lumea dacă... Dar asta nu contează. Vreau să spun că Wanda a arătat spre o porțiune din ecuație și a spus că nu era bună. Nu era *drăguță*.

— Ei și? Fiecare cu aprecierea lui.

— Da, desigur, dar m-am mai uitat la ea o perioadă și, Hari, *era* ceva în neregulă. Programarea era eronată în acea porțiune. Partea spre care arătase Wanda, *exact* partea aia, nu era bună. Și, serios, chiar că nu arăta bine.

Seldon se ridică în picioare, țeapăn, încruntat:

— Fă-mă să înțeleg, Yugo. A arătat cu degetul spre ceva la întâmplare, a spus că nu era bine și avea *dreptate*?

— Da. A arătat cu degetul, dar nu la întâmplare; a arătat precis, cu intenție.

— Dar este imposibil.

— Dar s-a întâmplat. Am fost de față.

— Nu spun că nu s-a întâmplat. Spun că a fost o coincidență extraordinară.

— Serios? Tu, deși știi atâtea despre psihoistorie, crezi că poți arunca o privire la un set de ecuații și apoi să-mi spui că o porțiune nu este bună?

— Foarte bine, Yugo, spuse Seldon, cum ai ajuns să mărești exact acea porțiune a ecuațiilor? Ce te-a făcut să alegi *acea* porțiune pentru mărire?

Amaryl ridică din umeri:

— Asta a fost o coincidență... dacă vrei s-o consideri așa. Pur și simplu m-am jucat cu comenzile.

— Asta nu poate fi coincidență, murmură Seldon.

Rămase pierdut în gânduri câteva momente, apoi puse întrebarea care a dat elan revoluției psihoistorice începută de Wanda.

— Yugo, spuse el, aveai vreo bănuială anterioară

referitoare la ecuațiile alea? Aveai vreun motiv să crezi că era ceva în neregulă cu ele?

Amaryl își făcu de lucru cu centura, părând puțin stânjenit:

— Da, cred că da. Vezi tu...

— *Crezi* că da?

— Sunt sigur că da. Mi-am adus aminte că atunci când le-am creat – este o secțiune nouă, știi – degetele parcă mi s-au împotmolit pe programator. Atunci arătau cum trebuie, dar cred că în sinea mea am fost tot timpul îngrijorat. Mi-aduc aminte cum m-am gândit că nu arătau în regulă, dar aveam alte lucruri de făcut și le-am lăsat baltă. Dar când Wanda a arătat exact spre porțiunea de care eram eu îngrijorat, m-am hotărât să verific... Altfel, aș fi luat ce mi-a spus Wanda drept o copilărie.

— Și ai ales chiar acel fragment de ecuații pentru a-l arăta Wandeii. Ca și cum îți bântuia subconștientul.

— Cine știe? dădu Amaryl din umeri.

— Și chiar înainte de asta ați fost foarte aproape unul de altul, strângându-vă în brațe, plângând amândoi.

Amaryl dădu din nou din umeri, părând și mai stânjenit.

— Cred că știu ce s-a întâmplat, Yugo, spuse Seldon. Wanda ți-a citit gândurile.

Amaryl sări de parcă fusese mușcat:

— Este imposibil!

Seldon spuse încet:

— Am cunoscut pe cineva care avea puteri mentale neobișnuite, exact de același fel...

Și se gândi cu tristețe la Eto Demerzel sau, așa cum îl cunoștea în secret, Daneel.

— ... numai că, într-un fel, el era *mai mult* decât uman. Capacitatea lui de a citi mințile, de a simți gândurile altora, de a convinge oamenii să acționeze într-un anume fel... era o capacitate *mentală*. Cred că

Wanda are și ea o capacitate asemănătoare.

— Nu pot crede așa ceva, spuse cu încăpățănare Amaryl.

— Eu pot, spuse Seldon, dar nu știu ce să fac în legătură cu ea.

Auzea vag în sinea sa tumultul unei revoluții în cercetarea psihoistorică... dar vag.

5

— Tată, spuse Raych oarecum îngrijorat, arăți obosit.

— E și normal, spuse Hari Seldon, chiar sunt obosit. Dar tu, cum te simți?

Raych avea acum patruzeci și patru de ani, îi apăruseră fire albe de păr, dar mustața rămăsese deasă și neagră, foarte „dahlită”. Seldon se întrebă dacă și-o vopsea, dar găsi că nu era nimerit să întrebe cu voce tare.

— Ai terminat cu conferințele? făcu Seldon.

— Da, pentru o vreme. Nu mult. Mă bucur că sunt acasă cu bebelușul, Manella, Wanda... și cu tine, tată.

— Mulțumesc. Dar am niște vești pentru tine, Raych. S-a terminat cu conferințele. Am nevoie de tine aici.

Raych se încruntă:

— Pentru ce?

În două ocazii diferite fusese trimis să îndeplinească misiuni delicate, însă asta se petrecuse demult, pe vremea amenințării Jorandumite. Din câte știa el, lucrurile se liniștiseră acum, mai ales după răsturnarea juntei și instalarea unui Împărat-marionetă.

— Este vorba despre Wanda, spuse Seldon.

— Wanda? Ce s-a întâmplat cu Wanda?

— Nu s-a întâmplat nimic rău, dar va trebui să-i facem o analiză completă a genelor... și ție, și Manellei...

poate chiar și bebelușului.

— Lui Bellis? Ce se întâmplă?

Seldon șovăi, apoi spuse:

— Raych, știi desigur că mama ta și cu mine am avut impresia că aveai ceva deosebit, ceva care inspira afecțiune și încredere.

— Știu că așa gândeai. Așa spuneai ori de câte ori încercai să mă convingi să fac ceva dificil. Dar, ca să fiu sincer, eu n-am simțit niciodată asta.

— Nu, m-ai cucerit pe mine și... pe Dors.

(Deși trecuseră atâția ani de la distrugerea ei, încă mai avea greutate în a-i pronunța numele.)

— Ai cucerit-o pe Rashelle din Wye, continuă el. L-ai cucerit pe Jo-Jo Joranum. Ai cucerit-o pe Manella. Cum îți explici toate astea?

— Inteligență și farmec, spuse Raych zâmbind.

— Nu te-ai gândit că ai fost în contact cu mintea lor... noastră?

— Nu, nu mi-a trecut niciodată prin gând. Iar acum, că-mi spui asta, mi se pare de-a dreptul ridicol... Cu tot respectul, tată, desigur.

— Și dacă-ți spun că Wanda a citit mintea lui Yugo într-un moment de criză?

— Coincidență sau imaginație, așa aș spune.

— Raych, am cunoscut odată pe cineva care putea manevra mințile altor oameni tot atât de ușor pe cât poți tu purta o conversație.

— Cine era acela?

— Nu-ți pot vorbi despre el. Totuși, crede-mă pe cuvânt.

— Păi..., spuse Raych neîncrezător.

— Am fost la Biblioteca Galactică să mă documentez în domeniul ăsta. Există o poveste curioasă, veche de aproximativ douăzeci de mii de ani, deci se pierde în cețurile originilor călătoriilor hiperspațiale. Este vorba despre o tânără, nu mai în vârstă decât Wanda, care putea comunica cu o întreagă planetă ce înconjura un

soare numit Nemesis.

— Un basm, mai mult ca sigur.

— Sigur. Și, pe deasupra, incomplet. Dar asemănarea cu Wanda este uimitoare.

— Tată, spuse Raych, ce gânduri ai?

— Nu sunt sigur, Raych. Am nevoie să aflu totul despre genele ei și va trebui să găesc alții ca Wanda. Știu că se nasc copii – nu des, ci foarte rar și întâmplător – cu astfel de capacități mentale. Însă acest lucru îi conduce în general spre necazuri și încearcă să-și mascheze capacitățile. Pe măsură ce cresc, își îngroapă capacitatea și talentul tot mai adânc, dintr-un fel de instinct de conservare. Sunt sigur că în Imperiu, sau chiar în Trantor, care are o populație de patruzeci de miliarde, trebuie să existe cineva cu capacități asemănătoare Wandei. Dacă știu ce anume zestre genetică trebuie să găesc, îi pot verifica pe aceia care cred că sunt potriviți.

— Și ce faci după ce îi găsești, tată?

— Am senzația că ei sunt ceea ce îmi trebuie pentru evoluția viitoare a psihoistoriei.

— Iar Wanda este primul exemplu de acest gen pe care îl cunoști, spuse Raych. Intenționezi să faci din ea un psihoistoric?

— Poate.

— Ca pe Yugo?... Tată, nu!

— De ce nu?

— Pentru că vreau să crească precum un copil normal și să devină o femeie normală. Nu te las s-o așezi în fața Primului Radiant, făcând din ea un monument viu ridicat matematicilor psihoistoriei.

— Poate nu se va ajunge acolo, Raych, spuse Seldon, dar trebuie să-i aflu zestrea genetică. Știi că de mii de ani s-a sugerat ca fiecărei ființe umane să i se analizeze și să i se înregistreze zestrea genetică. Doar costul mare a împiedicat aplicarea în practică a acestei sugestii; nimeni nu se îndoiește de utilitatea ei. Sunt sigur că și

tu vezi avantajele. Trebuie s-o facem, fie și pentru a ști care sunt tendințele Wandei spre diverse tulburări psihologice. Dacă am fi cunoscut zestrea genetică a lui Yugo, acum nu ar mai fi fost pe moarte. Sunt sigur că putem face analiza genetică fără niciun pericol pentru Wanda.

— Bine, tată, dar ne oprim aici. Manella va fi mult mai fermă în problema asta decât mine.

— Foarte bine, spuse Seldon. Dar ține minte, nu mai faci turnee cu conferințe. Am nevoie de tine acasă.

— Mai vedem, spuse Raych și plecă.

Seldon rămase locului, în impas. Eto Demerzel, singura persoană despre care știa că putea manevra mințile, ar fi știut ce să facă. Dors, cu știința ei ne-umană, poate că ar fi știut ce să facă.

Însă el... Avea o vagă viziune despre o nouă psihoistorie... dar nimic mai mult.

6

N-a fost ușor să se obțină o analiză completă a genelor Wandei. În primul rând, numărul biofizicienilor care aveau posibilitatea să facă acest lucru scăzuse dramatic, iar aceștia erau întotdeauna ocupați.

Iar Seldon nu putea discuta deschis despre problema lui. Simțea că este absolut esențial ca adevăratul motiv pentru interesul manifestat în legătură cu capacitățile mentale ale Wandei să fie ținut departe de curiozitatea Galaxiei.

Și, dacă mai era nevoie de încă o dificultate, iat-o: procesul era infernal de scump.

Seldon dădu din cap și-i spuse lui Mian Endelecki, biofizicianul la care venise în consultație:

— De ce este atât de scump, Dr. Endelecki? Nu sunt expert în acest domeniu, dar știu foarte bine că întregul proces este computerizat și că imediat ce obții un

eșantion din celulele pielii, genomul poate fi complet reconstituit și analizat în câteva zile.

— Este adevărat. Dar să obții o moleculă de acid dezoxiribonucleic cu miliarde de nucleotide, cu toate purinele și pirimidinele, este cel mai simplu lucru în acest proces; cel mai simplu lucru, Professore Seldon. După aceea trebuie să o studiezi pe fiecare și să o compari cu standardul. Trebuie să ții cont că deși avem unele modele de genomuri complete, acestea reprezintă o fracțiune extrem de mică în raport cu numărul genomurilor existente, deci nu știm cu adevărat cât de standard sunt.

— De ce atât de puține? întrebă Seldon.

— Din mai multe motive. Costul, în primul rând. Puțini oameni sunt dispuși să dea banii pentru așa ceva, dacă nu au un motiv puternic să bănuiască o neregulă la genomul lor. Și dacă nu au un motiv puternic, ezită să se supună analizei temându-se că se va găsi ceva în neregulă. Deci sunteți sigur că doriți să aflați genomul nepoatei dumneavoastră?

— Da. Este deosebit de important.

— De ce? Manifestă semnele vreunei anomalii metabolice?

— Nu. Mai degrabă, invers... dacă aș cunoaște antonimul cuvântului „anomalie”. O consider foarte deosebită și vreau să știu ce anume o face atât de deosebită.

— Deosebită în ce sens?

— Din punct de vedere mental, dar îmi este imposibil să intru în detalii, din moment ce nu înțeleg totul în întregime. Poate că voi înțelege după ce îi veți analiza genomul.

— Ce vârstă are?

— Doisprezece. În curând va împlini treisprezece.

— În acest caz, voi avea nevoie de un acord al părinților ei.

Seldon își dresе vocea:

— S-ar putea să fie mai greu. Eu sunt bunicul ei. Acordul meu nu este suficient?

— Pentru mine, desigur. Însă, vedeți, trebuie să respect legea. Nu vreau să-mi pierd autorizația.

A fost nevoie ca Seldon să îl abordeze iarăși pe Raych, care a protestat din nou că el și soția sa, Manella, doreau ca Wanda să ducă o viață normală, de fată normală. Dacă genomul ei se va dovedi anormal? Ce se va alege de ea? Va fi tăiată, înțepată, testată, ca un specimen de laborator? Ce avea de gând Hari? În devoțiunea lui fanatică față de Proiectul de Psihoistorie, o va împinge pe Wanda într-o viață fără joacă, fără copilărie, izolând-o de alți tineri de vârsta ei? Însă Seldon a fost insistent:

— Crede-mă, Raych. N-aș face niciodată ceva care să îi dăuneze Wandei. Dar lucrul acesta trebuie făcut. Trebuie să-i aflui genomul. Dacă este așa cum bănuiesc eu, am putea schimba calea psihoistoriei, viitorul Galaxiei!

Deci Raych a fost convins, iar el a reușit, cine știe cum, să obțină consimțământul Manellei. Și, împreună, cei trei adulți intrară cu Wanda în biroul Doctorului Endelecki.

Mian Endelecki îi întâmpină în ușă. Părul ei era de un alb strălucitor, însă fața nu trăda deloc trecerea anilor.

O privi pe fată, care intrase cu o expresie de curiozitate pe față însă fără a da vreun semn de teamă. Apoi își întoarse privirea spre cei trei adulți care o însoțiseră. Spuse, zâmbind:

— Mama, tatăl și bunicul... am dreptate?

— Absolută dreptate, răspunse Seldon.

Raych avea o înfățișare abătută, iar Manella, bosumflată și cu ochii puțin roșii, părea obosită.

— Wanda, începu Doctorul. Așa te cheamă, nu?

— Da, doamnă, spuse Wanda cu o voce clară.

— Am să-ți spun acum ce vom face. Ești dreptate,

nu-i așa?

— Da, doamnă.

— Foarte bine, atunci. Voi da cu un spray anestezic peste o mică suprafață a antebrațului tău stâng. Vei simți ca o briză rece. Nimic altceva. După care am să-ți zgârii puțin pielea... foarte puțin. Nu va fi nici durere, nici sânge. Nu-ți va rămâne semn. După ce termin, voi da puțin cu un spray dezinfectant. Totul va dura câteva minute. Ce zici, ești de acord?

— Sigur, spuse Wanda întinzând brațul.

După ce totul se termină, Dr. Endelecki spuse:

— Voi pune eșantionul sub microscop, voi alege o celulă bună, și voi pune la lucru analizorul computerizat de gene. Acesta va înregistra toate nucleotidele, până la ultima, însă sunt miliarde de nucleotide. Probabil că procesul va dura cea mai mare parte a zilei. Totul se face automat, desigur, așa că nu voi sta aici uitându-mă cum se face. De fapt, nici dumneavoastră nu are rost să rămâneți. După pregătirea genomului, analizarea lui va lua și mai mult timp. Dacă doriți o analiză completă, s-ar putea să dureze două săptămâni. Iată motivul pentru care costă atât de scump. Munca este grea și durează mult. Vă voi chema eu atunci când totul va fi gata.

Se întoarse, ca și cum le făcuse celorlalți semn să plece, manevrând aparatele strălucitoare de pe masa din fața ei.

— Dacă dați peste ceva neobișnuit, spuse Seldon, mă anunțați imediat? Adică, dacă găsiți ceva interesant chiar în prima oră, nu mai așteptați până se termină toată analiza. Nu mă faceți să aștept.

— Șansele de a descoperi ceva în prima oră sunt foarte reduse, dar vă promit, Profesore Seldon, că voi lua imediat legătura cu dumneavoastră în caz că se va dovedi necesar.

Manella o apucă pe Wanda de braț și ieși cu ea în pas victorios, Raych veni în urma lor târându-și picioarele, iar Seldon, schiopătând, spuse:

— Este mai important decât credeți, Dr. Endelecki.

Dr. Endelecki încuviință și spuse:

— Oricare ar fi motivele, Profesore, voi face tot ce-mi stă în putință.

Seldon plecă, strângând puternic din buze. De ce crezuse oare că genomul va fi identificat în cinci minute și că o scurtă privire asupra lui, timp de încă cinci minute, i-ar oferi un răspuns? Nu-și putea răspunde. Acum va trebui să aștepte săptămâni, fără să știe care va fi rezultatul.

Scrâșni din dinți. A Doua Fundație, cel mai nou copil al său, copilul mental, va fi înființată vreodată sau era doar o iluzie?

7

Hari Seldon intră în biroul Dr. Endelecki cu un zâmbet nervos pe față:

— Ai spus două săptămâni, Doctore. A trecut mai mult de o lună.

Dr. Endelecki aprobă cu o mișcare a capului:

— Îmi pare rău, Profesore Seldon, dar ați dorit să obțineți totul cu foarte mare exactitate, iar eu chiar asta am încercat să fac.

Expresia de neliniște nu dispăruse de pe figura lui Seldon:

— Și? Ce ați descoperit?

— Aproximativ o sută de gene defecte.

— Ce?! Gene defecte. Vorbiți serios, Doctore?

— Foarte serios. De ce nu? Nu există genomuri care să nu aibă cel puțin o sută de gene defecte; de obicei sunt mai multe. Să știți că nu e chiar atât de rău precum sună.

— Eu n-am de unde să știu. Dumneata te pricepi mai bine.

Dr. Endelecki oftă și se mișcă în scaun:

— Nu știți nimic despre genetică, nu-i așa, Professore?

— Nu, nu știu. Nimeni nu le poate ști pe toate.

— Aveți perfectă dreptate. Nici eu nu cunosc nimic despre... cum îi spuneți?... psihoistoria dumneavoastră.

Ridică din umeri, apoi continuă:

— Dacă ați dori să-mi explicați ceva în legătură cu psihoistoria, ar trebui să o luați de la început și este probabil ca nici așa să nu înțeleg nimic. Acum, revenind la genetică...

— Da?...

— O genă imperfectă nu înseamnă de obicei nimic. Există gene imperfecte... atât de imperfecte și atât de importante încât produc dereglări teribile. Însă sunt foarte rare. Majoritatea genelor imperfecte pur și simplu nu funcționează cu o acuratețe absolută. Sunt ca niște roți ușor dezechilibrate. Vehicolul continuă să meargă. Tremurând ușor, dar merge.

— Asta are Wanda?

— Da. Mai mult sau mai puțin. La urma urmelor, dacă toate genele ar fi perfecte toți am arăta exact la fel, ne-am comporta în exact același mod. Oamenii sunt diferiți din cauza diferențelor la nivelul genelor.

— Dar situația nu se va înrăutăți pe măsură ce avansează în vârstă?

— Ba da. Cu toți avem probleme pe măsură ce îmbătrânim. Am observat că șchiopătați. Din ce cauză?

— M-a atins sciatica, murmură Seldon.

— Ați avut-o toată viața?

— Bineînțeles că nu.

— Ei bine, unele dintre genele dumneavoastră au mers din ce în ce mai rău cu trecerea timpului și asta este cauza pentru care șchiopătați.

— Ce se va întâmpla cu Wanda în timp?

— Nu știu. Nu pot face predicții pentru viitor, Professore; cred că ăsta este domeniul dumneavoastră. Totuși, dacă ar fi să risc o estimare, aș spune că Wanda

nu va avea nimic neobișnuit – cel puțin, din punct de vedere genetic.

— Sunteți sigură? întrebă Seldon.

— Va trebui să mă credeți pe cuvânt. Ați dorit să aflați despre genomul Wandei, și ați acceptat riscul de a descoperi lucruri pe care poate ar fi fost mai bine să nu le știți. Însă eu vă spun că, după părerea mea, nu va păți nimic rău.

— Genele imperfecte... n-ar trebui să le punem la punct? Le putem pune la punct?

— Nu. În primul rând, ar costa foarte mult. În al doilea rând, există șanse ca ele să se deregleze din nou. Și, în sfârșit, oamenii se opun acestui lucru.

— De ce?

— Pentru că sunt în general împotriva științei. Ar trebui să știți asta mai bine ca oricine, Profesore. Mă tem că, mai ales după moartea lui Cleon, misticismul a câștigat teren. Oamenii nu cred în repararea genelor pe cale științifică. Ar prefera să rezolve lucrurile prin pase magnetice sau prin cine știe ce alte procedee. Ca să fiu sinceră, mie îmi este greu să-mi continui munca. Finanțarea lasă de dorit.

Seldon dădu din cap:

— Vă înțeleg foarte bine situația. Psihoistoria o explică, dar, sincer să fiu, nu credeam că lucrurile se vor înrăutăți atât de rapid. M-am implicat prea mult în propria mea muncă pentru a mai vedea dificultățile din jurul meu.

Oftă, după care continuă:

— Am văzut Imperiul Galactic decăzând ușor timp de treizeci de ani... dar acum începe să se prăbușească mult mai repede și nu văd cum pot opri acest lucru.

— Încercați?

Dr. Endelecki părea amuzată.

— Da, spuse Seldon.

— Vă urez succes. Referitor la sciatică... știți, acum cincizeci de ani v-ați fi putut vindeca. Acum însă nu se

mai poate.

— De ce nu?

— Păi, echipamentele folosite au dispărut; oamenii care puteau lucra cu ele se ocupă acum de altele. Medicina este în declin.

— Ca și toate celelalte, murmură Seldon pentru sine. Dar să ne întoarcem la Wanda. Am senzația că este o tânără foarte deosebită, cu un creier care diferă de al majorității oamenilor. Ce spun genele despre creierul ei?

Dr. Endelecki se lăsă pe spate în scaun:

— Profesore Seldon, știți câte gene sunt implicate în funcționarea creierului? Vă reamintesc că, dintre toate funcțiile trupului uman, funcția creierului este cea mai complexă. De fapt, din câte știm noi, nu există în Univers ceva mai complex decât creierul uman. Așa că să nu vă surprindă dacă vă spun că mii de gene contribuie la buna funcționare a creierului.

— Mii?

— Exact. Și este imposibil să verifici toate aceste gene pentru a vedea dacă au ceva deosebit. Vă cred pe cuvânt în privința Wande. Este o fată neobișnuită, cu un creier neobișnuit, dar în genele ei nu văd nimic care să-mi spună ceva despre creierul ei... decât, desigur, că este normal.

— Ați putea găsi alți oameni ale căror gene legate de funcționarea creierului sunt la fel ca ale Wande, dând o structură asemănătoare a creierului?

— Mă îndoiesc foarte mult. Chiar dacă ar exista un alt creier foarte asemănător cu creierul ei, ar exista totuși diferențe enorme la nivelul genelor. N-are niciun rost să căutăm asemănări... Spuneți-mi, Profesore, ce anume vă face să credeți că creierul Wande are ceva neobișnuit?

Seldon dădu din cap:

— Îmi pare rău. Nu pot discuta despre asta.

— În acest caz, sunt *sigură* că nu vă pot ajuta cu nimic. Cum ați ajuns să descoperiți că creierul ei are

ceva neobișnuit?... Despre asta puteți discuta?

— Din întâmplare, murmură Seldon. Din pură întâmplare.

— În acest caz, dacă vreți să găsiți alte creiere ca ale ei, va trebui să vă bazați tot pe întâmplare. Altceva nu se poate face.

Liniștea se interpuse între cei doi. În cele din urmă, Seldon o rupse:

— Mai aveți să-mi spuneți ceva?

— Mă tem că nu. Decât că vă voi trimite nota de plată.

Seldon se ridică, făcând un efort. Sciatica îl supăra foarte rău.

— Ei bine, spuse el, vă mulțumesc, Doctore. Trimiteți-mi nota de plată și eu o voi onora.

Părăsi biroul întrebându-se ce să facă în continuare.

8

Ca orice alt intelectual, Hari Seldon avusese acces liber la Biblioteca Galactică. În majoritatea cazurilor se folosisese de rețeaua de computere, care îi permitea accesul la informații fără a se deplasa la Bibliotecă. Dar din când în când o vizitase, mai mult pentru a scăpa de presiunile Proiectului de Psihoistorie decât din alte motive. Și, în ultimii doi ani, de când își formulase planul de a găsi și alți oameni asemănători Wandei, păstrase un birou acolo astfel încât să aibă un acces prompt la oricare dintre vastele bănci de informații ale Bibliotecii. Închiriasse chiar și un mic apartament într-un sector învecinat, sub cupolă, astfel încât să poată merge până la Bibliotecă atunci când cercetarea din ce în ce mai complexă îl împiedica să se întoarcă în Sectorul Streeling.

Acum însă planul său căpătase noi dimensiuni și dorea să se întâlnească cu Las Zenow. Era pentru prima

oară când îl întâlnea față în față.

Nu era ușor de aranjat o audiență personală la Bibliotecarul Șef al Bibliotecii Galactice. Se spunea destul de des că atunci când Împăratul dorea să-l consulte pe Bibliotecarul Șef, trebuia să meargă el însuși până la Bibliotecă și să aștepte la rând.

Însă Seldon nu avu nicio greutate. Zenow îl cunoștea bine, deși nu îl văzuse niciodată pe Hari Seldon în persoană.

— Am onoarea, domnule Prim Ministru, îl întâmpină el.

Seldon zâmbi:

— Cred că știți că nu mai dețin acest post de șaisprezece ani.

— Onoarea titlului încă vă aparține. În plus, domnule, ați avut un rol important în înlăturarea conducerii brutale a juntei. În mai multe ocazii, junta a violat legea sfântă a neutralității Bibliotecii.

(Aha, se gândi Seldon, *asta* explică promptitudinea cu care am fost primit.)

— Zvonuri, spuse el cu voce tare.

Zenow nu putu rezista tentației de a arunca o privire rapidă bandei orare de la încheietură:

— Spuneți-mi, ce pot face pentru dumneavoastră?

— Domnule Bibliotecar Șef, începui Seldon, nu am venit să vă cer un lucru ușor. Doresc mai mult spațiu la Bibliotecă. Doresc să aduc aici o parte dintre asociații mei. Doresc să pot lucra aici la un program lung și complex, de cea mai mare importanță.

Fața lui Las Zenow căpătă o expresie de nefericire:

— Îmi cereți mult. Îmi puteți oferi detalii despre importanța acestui program?

— Da. Imperiul se află într-un proces de dezintegrare.

Pauză. Apoi Zenow spuse:

— Am auzit de cercetările în psihoistorie. Mi s-a spus că noua dumneavoastră știință promite să facă

previziuni. Acum îmi vorbiți cumva despre predicțiile psihoistorice?

— Nu, încă nu am atins stadiul la care pot vorbi despre viitor cu certitudine. Dar nu aveți nevoie de psihoistorie pentru a observa că Imperiul se dezintegrează. Aveți destule dovezi evidente în jurul dumneavoastră.

Zenow oftă:

— Munca mea aici mă consumă teribil, Professore Seldon. Când dau peste probleme politice și sociale, sunt neștiutor ca un copil.

— Dacă doriți, puteți consulta informațiile aflate în Bibliotecă. Chiar aici în birou... este plin de informații din întreg Imperiul Galactic.

— Mă tem că eu sunt ultimul care ține pasul cu noutățile, spuse Zenow zâmbind cu tristețe. Știți vechiul proverb: Copilul cizmarului nu are pantofi. Totuși, am impresia că Imperiul se reface. Avem din nou un Împărat.

— Doar cu numele, domnule Bibliotecar Șef. În majoritatea provinciilor numele Împăratului este menționat doar de conveniență, din când în când, însă el nu mai joacă niciun rol în ceea ce se întâmplă pe acolo. Provinciile au control asupra propriilor lor programe și, mai important, au control asupra forțelor armate locale, scăpând de sub autoritatea Împăratului. Dacă Împăratul ar încerca să-și exercite autoritatea în altă parte decât în Suburbii, nu ar reuși. Bănuiesc că nu vor trece mai mult de douăzeci de ani până când unele dintre Provinciile de la periferie își vor declara independența.

Zenow oftă din nou:

— Dacă aveți dreptate, Imperiul cunoaște vremuri mai grele ca niciodată. Dar ce legătură are asta cu dorința dumneavoastră de a avea mai mult spațiu și de a aduce câțiva oameni aici, la Bibliotecă?

— Dacă Imperiul se dezintegrează, Biblioteca

Galactică s-ar putea să nu scape distrugerilor generalizate.

— O, așa ceva nu se poate, spuse cu aprindere Zenow. Au mai fost și înainte vremuri grele, și toți au înțeles că Biblioteca Galactică de pe Trantor, ca tezaur al întregii cunoașteri umane, trebuie să rămână neatinsă. Imunitatea ei se va păstra și în viitor.

— S-ar putea să nu. Dumneavoastră înșivă ați spus că junta a violat neutralitatea.

— Nu foarte grav.

— Data viitoare s-ar putea să fie grav, și nu putem admite ca acest tezaur al întregii cunoașteri umane să fie distrus.

— Veți împiedica acest lucru prin prezența dumneavoastră numeroasă?

— Nu. Însă proiectul care mă interesează o va face. Vreau să creez o mare Enciclopedie, care să conțină toate informațiile de care are nevoie omenirea pentru a se reface, în caz că răul se întâmplă... o Enciclopedia Galactică, dacă doriți. Nu avem nevoie de tot ceea ce conține Biblioteca. Multe dintre aceste informații sunt neimportante. Bibliotecile provinciale împrăștiate prin Galaxie ar putea fi distruse și ele și, dacă nu ar păți acest lucru, majoritatea datelor se obțin printr-o legătură computerizată cu Biblioteca Galactică. Deci, intenția mea este să creez ceva total independent și care să conțină, într-o formă cât mai concisă toate informațiile esențiale de care are nevoie omenirea.

— Dar dacă și această Enciclopedie va fi distrusă?

— Sper că nu va fi. Intenționez să găsesc o lume îndepărtată, la periferia Galaxiei, unde să-i pot trimite pe Enciclopediști ca să lucreze în liniște. Însă, până când voi găsi un asemenea loc, vreau ca nucleul grupului să lucreze aici și să se folosească de facilitățile oferite de Bibliotecă.

Zenow făcu o grimasă:

— Înțeleg ce vreți să spuneți, Professore Seldon, dar

nu sunt sigur că se poate aranja.

— De ce nu, domnule Bibliotecar Șef?

— Faptul că sunt Bibliotecar Șef nu face din mine un monarh absolut. Există un Consiliu destul de numeros – un fel de legislativ – și vă rog să nu credeți că pot promova cu succes Proiectul dumneavoastră cu Enciclopedia.

— Sunt uluit.

— Nu e cazul. Nu sunt un Bibliotecar Șef foarte popular. Consiliul se luptă de câțiva ani pentru limitarea accesului în Bibliotecă. Eu m-am opus. I-a iritat faptul că v-am permis acel mic birou.

— Acces limitat?

— Exact. Ideea este că dacă cineva are nevoie de o informație, trebuie să comunice unui Bibliotecar, iar Bibliotecarul îi va face rost de informație. Consiliul nu dorește ca oamenii să intre liber în Bibliotecă și să lucreze singuri la computere. Spun că prețul necesar menținerii în bune condiții a computerelor și a celorlalte echipamente din Bibliotecă a devenit prea mare.

— Dar este imposibil. Tradiția, de milenii, este ca Biblioteca Galactică să fie deschisă.

— Într-adevăr, dar în ultimii ani fondurile alocate Bibliotecii Galactice au fost reduse de câteva ori. A devenit foarte dificil să menținem echipamentele în stare bună.

Seldon își frecă bărbia:

— Dar dacă fondurile scad, bănuiesc că sunteți obligați să micșorați salariile și să concediați oamenii... sau, cel puțin, să nu mai angajați alții.

— Aveți perfectă dreptate.

— Și în acest caz, cum veți reuși să creșteți sarcinile unei forțe de muncă restrânse, cerându-le oamenilor dumneavoastră să obțină toate informațiile de care are nevoie publicul?

— Ideea este că nu vom găsi toate informațiile de care are nevoie publicul, ci doar pe acelea considerate de

noi importante.

— Astfel încât nu numai că renunțați la ideea de Bibliotecă deschisă, ci chiar la ideea de Bibliotecă.

— Mă tem că da.

— Nu pot crede că vreun Bibliotecar ar vrea așa ceva.

— Nu-l cunoașteți pe Gennaro Mummery, Profesore Seldon.

La privirea nedumerită a lui Seldon, Zenow continuă:

— „Cine este acesta?” vă întrebați. Liderul acelei părți din Consiliu care dorește închiderea Bibliotecii. O foarte mare parte din Consiliu este de partea lui. Dacă vă permit dumneavoastră și colegilor să intrați în Bibliotecă, constituind o forță independentă, unii dintre membrii Consiliului, care poate nu sunt de partea lui Mummery dar care nu suportă să vadă vreo porțiune a Bibliotecii controlată de altcineva în afară de Bibliotecari, s-ar putea să voteze în favoarea lui. Iar în acest caz voi fi obligat să demisionez din funcția de Bibliotecar Șef.

— Ascultați, spuse Seldon cu o subită energie. Toată chestia asta cu închiderea Bibliotecii, cu a o face mai puțin accesibilă, cu refuzul informațiilor – toată problema asta cu scăderea fondurilor – este ea însăși un semn al dezintegrării Imperiului. Nu sunteți de acord cu mine?

— Dacă puneți problema în felul acesta, s-ar putea să aveți dreptate.

— Atunci, lăsați-mă să vorbesc eu Consiliului. Lăsați-mă să le explic ce ne rezervă viitorul și ce doresc eu să fac. Probabil că i-aș putea convinge, așa cum sper că v-am convins pe dumneavoastră.

Zenow stătu un moment pe gânduri:

— Aș fi dispus să vă dau o șansă, dar vă avertizez că planul dumneavoastră s-ar putea să nu meargă.

— Trebuie să-mi asum riscul. Vă rog să faceți

dumneavoastră toate demersurile necesare, și să mă anunțați atunci când mă pot înfățișa în fața Consiliului.

Seldon îl părăsi pe Zenow într-o dispoziție destul de stingherită. Tot ceea ce-i spusese Bibliotecarului Șef era adevărat... dar banal. Adevăratul motiv pentru care avea nevoie de accesul în Bibliotecă rămăsese nedivulgat.

În sinea sa, nici el nu era sigur că acel acces îi va folosi la ceva.

9

Hari Seldon stătea pe marginea patului lui Yugo Amaryl... liniștit, trist. Yugo era complet terminat. Medicii nu îl mai puteau ajuta cu nimic, chiar dacă ar fi consimțit să primească vreun ajutor. Dar nu era cazul.

Nu avea decât cincizeci și cinci de ani. Seldon avea șaizeci și șase, și totuși era în formă bună, cu excepția acceselor de sciatică – sau ce o fi fost – care îl obligau să schiopăteze din când în când.

Amaryl deschise ochii:

— Tot mai ești aici, Hari?

Seldon dădu din cap:

— Nu plec de lângă tine.

— Până când voi muri?

— Da.

Apoi, într-un acces de durere, spuse:

— Pentru ce ai făcut asta, Yugo? Dacă ai fi dus o viață normală ai mai fi avut de trăit încă douăzeci sau treizeci de ani.

Amaryl zâmbi slab:

— Să trăiesc normal? Adică să-mi iau timp liber? Să mă duc în vacanță? Să mă distrez cu tot felul de nimicuri?

— Da. Da.

— Fie aș fi tânjit să mă întorc la munca mea, fie m-aș fi deprins cu pierderea timpului și, în cei douăzeci

sau treizeci de ani în plus de care vorbești, n-aș fi făcut cine știe ce. Uită-te la tine.

— Ce-i cu mine?

— Timp de zece ani cât ai fost Prim Ministru, cât te-ai ocupat de știință?

— Aproape un sfert din timp l-am dedicat psihoistoriei, spuse domol Seldon.

— Exagerezi. Dacă n-aș fi fost eu să trag ca un rob, evoluția psihoistoriei s-ar fi încetinit și s-ar fi oprit în cele din urmă.

Seldon dădu din cap:

— Ai dreptate, Yugo. Pentru asta îți sunt recunoscător.

— Și înainte, și după, când ți-ai petrecut cel puțin jumătate din timp cu treburi administrative, cine duce – a dus – greul trebii? Ei? Poți să-mi spui?

— Tu, Yugo.

— Exact.

Yugo închise din nou ochii.

— Și totuși, spuse Seldon, totdeauna ți-ai dorit să preiei sarcinile administrative dacă mi-ai fi supraviețuit.

— Nu! Am vrut să conduc Proiectul pentru a-l face să meargă în direcția bună, dar aș fi pus pe alții să se ocupe de sarcinile administrative.

Amaryl ațipi, însă tresări, deschise ochii și îl privi țintă pe Seldon. Spuse:

— Ce se va întâmpla cu psihoistoria după ce voi muri? Te-ai gândit la asta?

— Da, m-am gândit. Și vreau să-ți vorbesc în legătură cu asta. S-ar putea să-ți facă plăcere, Yugo. Cred că se va petrece o revoluție în psihoistorie.

Amaryl se încruntă ușor:

— În ce sens? Nu-mi prea place cum sună.

— Ascultă. A fost ideea ta. Cu câțiva ani în urma mi-ai spus că trebuiesc înființate două Fundații. Separate și astfel dispuse încât să reprezinte nucleele unui eventual Al Doilea Imperiu Galactic. Ți aduci aminte? A fost ideea

ta.

— Ecuatiile psihoistorice...

— Știu. Ele mi-au sugerat ideea. De asta mă ocup acum, Yugo. Am reușit să fac rost de un birou în Biblioteca Galactică...

— Biblioteca Galactică, spuse Amaryl încruntându-se și mai tare. Nu-mi plac tipii ăia. O ceată de idioți înfumurați.

— Yugo, Bibliotecarul Șef, Las Zenow, nu este un tip chiar atât de rău.

— Te-ai întâlnit vreodată cu un Bibliotecar numit Mummery, Gennaro Mummery?

— Nu, dar am auzit de el.

— O ființă umană mizerabilă. Am avut o ceartă odată, când a spus că am deranjat nu știu ce lucru. Nu făcusem așa ceva și m-am supărat foarte tare, Hari. Dintr-o dată, parcă mă întorsesem în Dahl... Dar despre cultura dahlită se poate spune că este o cloacă de invective. I-am zis câteva și i-am mai spus că pune a bețe în roate psihoistoriei și că va fi cunoscut în istorie ca un ticălos. De fapt, am spus altceva decât „ticălos”.

Amaryl chicoti slab:

— L-am lăsat fără grai.

Brusc, Seldon își dădu seama de unde venea animozitatea lui Mummery față de cei din afară și față de psihoistorie... dar nu spuse nimic.

— Ideea este că ai vrut două Fundații, astfel încât dacă una eșuează, celalaltă să continue. Dar am mers mai departe.

— În ce sens?

— Îți aduci aminte că Wanda ți-a putut citi mintea, acum doi ani, descoperind că era ceva în neregulă cu o anumită porțiune a ecuațiilor din Primul Radiant?

— Da, desigur.

— Ei bine, vom găsi și alții ca ea. Vom avea o Fundație care va consta în cea mai mare parte din fizicieni, care vor păstra cunoștințele umanității și vor

servi ca nucleu pentru Al Doilea Imperiu. Și va fi o A Doua Fundație, constituită doar din psihoistorici – mentaliști, ființe care pot influența mințile – lucrând cu psihoistoria în diverse moduri, făcând-o să evolueze mult mai repede. Ei vor face reglajul fin de-a lungul timpului. Înțelegeți? Mereu în umbră, supraveghind. Ei vor fi gardienii Imperiului.

— Minunat! spuse Amaryl. Minunat! Ai văzut ce bine mi-am ales momentul pentru a muri? Acum nu aș mai fi avut nimic de făcut.

— Nu spune asta, Yugo.

— Nu mai face atâta caz, Hari. Sunt prea obosit. Ți mulțumesc... îți mulțumesc... pentru că mi-ai spus...

Vocea îi slăbea din ce în ce mai mult.

— ... despre revoluție. Mă simt fericit... fericit... feri...

Acestea fură ultimele cuvinte ale lui Amaryl.

Seldon se aplecă deasupra patului. Lacrimi îi țâșniră din ochi și se rostogoliră pe obraz.

Dispăruse încă un prieten. Demerzel, Cleon, Dors și acum Yugo... lăsându-l mai pustiu și mai singur pe măsură ce îmbătrânea.

Iar revoluția care îl făcuse pe Amaryl să moară fericit s-ar putea să nu se înfăptuiască niciodată. Putea căpăta accesul în Biblioteca Galactică? Putea găsi și alți oameni ca Wanda? Cât va dura asta?

Avea șaiszeci și șase de ani. Dacă ar fi putut porni această revoluție la treizeci și doi de ani, când sosise pentru prima oară pe Trantor...

Acum s-ar putea să fie prea târziu.

10

Gennaro Mummery îl făcea să aștepte. Era o impolitețe intenționată, chiar insolență, însă Hari Seldon își păstră calmul.

La urma urmelor, avea mare nevoie de Mummery și dacă și-ar fi manifestat nemulțumirea față de Bibliotecar, nu avea decât de pierdut. Mummery s-ar arăta chiar încântat de furia lui Seldon.

Așa că își păstră cumpătul și așteptă. În cele din urmă, Mummery intră. Seldon îl mai văzuse și înainte – dar numai de la distanță. Aceasta era prima ocazie când se întâlneau singuri.

Mummery era scund și îndesat, cu o figură rotundă încadrată de o barbă micuță și neagră. Avea un zâmbet pe față, însă Seldon bănuia că era un zâmbet lipit, fără nicio însemnătate. Îi scotea în evidență dinții îngălbeniți. Calota lui Mummery era, inevitabil, gălbuie, cu o linie maro șerpuind în jurul ei.

Seldon simți o undă de greață. Avu sentimentul că Mummery îi va displăcea, chiar dacă nu ar fi avut niciun motiv.

Fără alte introduceri, Mummery spuse:

— Ei bine, Profesore, ce pot face pentru dumneavoastră?

Privi banda orară de pe perete, dar nu-și ceru scuze pentru că întârziase.

— Domnule, spuse Seldon, aș dori să vă rog să puneți capăt opoziției dumneavoastră față de prezența mea aici, la Bibliotecă.

Mummery desfăcu brațele:

— Sunteți aici de doi ani. Despre ce opoziție vorbiți?

— Până acum, acea parte a Consiliului reprezentată de dumneavoastră nu a reușit să obțină mai multe voturi decât Bibliotecarul Șef, însă luna viitoare se va ține o altă întrunire, iar Las Zenow mi-a spus că nu este sigur pe rezultat.

Mummery ridică din umeri:

— Și eu sunt nesigur... Contractul dumneavoastră – dacă îi putem spune așa – va fi poate reînnoit.

— Am nevoie de mai mult, domnule Bibliotecar Mummery. Vreau să aduc cu mine câțiva colegi.

Proiectul în care sunt implicat – stabilirea a ceea ce este nevoie pentru eventuala pregătire a unei Enciclopedii foarte speciale – nu îl pot duce la capăt de unul singur.

— Colegii dumneavoastră pot lucra oriunde doresc. Pe Trantor este loc destul.

— Trebuie să lucrăm în Bibliotecă. Domnule, eu sunt un om bătrân și timpul nu mai are răbdare cu mine.

— Cine se poate opune trecerii timpului? Nu cred însă că vă vom permite să aduceți aici colegii dumneavoastră. Ați ajuns pe muchie de cuțit, Profesore?

(Da, într-adevăr, gândi Seldon, dar nu spuse nimic.)

— Până acum, spuse Mummery, nu am reușit să vă împiedic accesul în Bibliotecă, Profesore. Până acum. Dar cred că pot continua să vă țin departe de colegii dumneavoastră.

Seldon își dădu seama că nu ajungea nicăieri astfel. Se decise să vorbească ceva mai sincer:

— Domnule Bibliotecar Mummery, sunt sigur că animozitatea dumneavoastră față de mine nu este ceva personal. Sunt sigur că înțelegeți importanța muncii pe care o fac.

— Vă referiți la psihoistorie. Haideti, munciti la ea de peste treizeci de ani. Ce rezultate ați dat?

— Tocmai aici este problema. S-ar putea să obțin acum un rezultat.

— Atunci, dacă este să dea vreun rezultat, să îl dea la Universitatea Streeling. De ce trebuie să fie la Biblioteca Galactică?

— Domnule Bibliotecar Mummery. Ascultați-mă. Doriți să interziceți publicului accesul în Bibliotecă. Vreți să încălcați o lungă tradiție. Aveți inimă să faceți așa ceva?

— Nu de inimă avem nevoie. Avem nevoie de finanțare. Sunt sigur că Bibliotecarul Șef v-a plâns pe umăr, povestindu-vă despre durerile noastre. Finanțarea este la pământ, salariile au fost reduse. Ce putem face?

Trebuie să reducem serviciile făcute populației, iar în aceste condiții este clar că nu avem cum vă suporta pe dumneavoastră și pe colegi. Nu avem cum să vă oferim birouri și echipamente.

— Ați prezentat această situație Împăratului?

— Professore, vă faceți iluzii. Psihoistoria nu vă spune că Imperiul se degradează? Am auzit că vi se spune Corbul Seldon și asta cred că are legătură cu o pasăre legendară prevestitoare de nenorociri.

— Este adevărat că vom avea de înfruntat vremuri grele.

— Și credeți că Biblioteca poate rămâne imună la aceste vremuri grele? Professore, Biblioteca este viața mea și doresc ca ea să-și continue existența, dar asta nu se poate decât dacă reușim să găsim o modalitate de creștere a finanțării... Și veniți aici pretinzând o Bibliotecă deschisă în beneficiul dumneavoastră. Nu ține, Professore. Pur și simplu nu ține.

Seldon spuse cu desperare:

— Și dacă găsesc eu credite pentru Bibliotecă?

— Serios? Cum?

— Dacă vorbesc cu Împăratul? Am fost Prim Ministru, pe vremuri. Mă va primi și mă va asculta.

Mummery râse:

— Și credeți că veți obține credite de la el?

— Dacă reușesc, dacă finanțarea dumneavoastră va crește, îmi pot aduce colegii?

— Aduceți mai întâi creditele, spuse Mummery, și vom vedea după aceea. Dar nu cred că veți reuși.

Părea foarte sigur pe sine, și Seldon se întrebă cât de des și cât de inutil apelase Biblioteca Galactică la Împărat până atunci? Ce șanse avea ca apelul său să dea vreun rezultat?

Împăratul Agis XIV nu avea vreun drept legitim pentru a purta acest nume. Îl adoptase după ce se urcase pe tron, în mod deliberat, pentru a se conecta cu Agisii care domniseră cu două mii de ani în urmă, majoritatea cu multă pricepere – în special Agis VI, care domnise patruzeci și doi de ani, și care menținuse ordinea într-un Imperiu prosper, cu o mână fermă dar binevoitoare.

Agis XIV nu semăna deloc cu cei de la care împrumutase numele – dacă ne luăm după înregistrările holografice. Dar, ca să fim sinceri, Agis XIV nu semăna deloc nici cu holograma oficială prezentată publicului.

În legătură cu asta, Hari Seldon se gândi, cu un acces de nostalgie, că Împăratul Cleon, cu toate slăbiciunile și lipsurile, arăta totuși ca un Împărat.

Agis XIV nu avea înfățișare de Împărat. Seldon nu îl văzuse niciodată de aproape, iar cele câteva holograme pe care le văzuse erau jignitor de inexacte. Cel care făcuse hologramele Imperiale își cunoștea meseria și se descurcase bine, gândi Seldon strâmbând din nas.

Agis XIV era scund, cu o figură deloc atrăgătoare, cu ochi ieșiți din orbite și care nu păreau luminați de inteligență. Singurul său merit era ca se înrudea de departe cu Cleon.

Totuși, trebuie să recunoaștem că nu încerca să joace rolul Împăratului atotputernic. Se spune că îi plăcea mai degrabă să fie numit „Cetățeanul Împărat” și doar protocolul Imperial și protestele înverșunate ale Gărzii Imperiale îl împiedicau să iasă din zona deschisă și să se plimbe pe aleile Trantorului. După toate aparențele, continua povestea, își dorea să dea mâna personal cu cetățenii și să le audă cu urechile lui plângerile.

(O bilă albă pentru el, gândi Seldon, chiar dacă nu va ajunge vreodată să-și îndeplinească dorințele.)

Agis XIV avea o voce clară și atrăgătoare, deloc potrivită cu înfățișarea sa.

— Un ex-Prim Ministru are, desigur, privilegiile sale, spuse el, deși sunt uimit de curajul de care am dat dovadă acceptând să mă întâlnesc cu tine.

Vorbele sale dovedeau umor și Seldon își dădu seama deodată că omul din fața sa era totuși inteligent.

— Curaj, Sire?

— Da, desigur. Nu ți se spune Corbul Seldon?

— Ieri am auzit pentru prima oară această expresie, Sire.

— Probabil că se face referire la psihoistoria ta, care se pare că prevestește Prăbușirea Imperiului.

— Sire, ea nu face decât o estimare probabilistică...

— Se face legătura între tine și o pasăre mitică, aducătoare de nenorociri. Și cred că pe bună dreptate.

— Sper că nu, Sire.

— Haide, haide. Datele sunt grăitoare. Eto Demerzel, fostul Prim Ministru al lui Cleon, a fost impresionat de munca ta și iată ce a pățit... a fost obligat să-și părăsească postul și să ia drumul exilului. Împăratul Cleon însuși a fost impresionat de munca ta și... a fost asasinat. Junta militară a fost impresionată de munca ta și... a fost măturată. Joraniumiții au fost impresionați de munca ta și, fi atent, au fost distruși. Iar acum, Corbul Seldon a venit să mă vadă pe mine. La ce să mă aștept?

— La nimic rău, Sire.

— Cred și eu, deoarece spre deosebire de ceilalți, pe mine nu mă interesează munca ta. Acum spune-mi pentru ce ai venit aici.

Ascultă cu atenție, fără să întrerupă, în timp ce Seldon explica importanța înființării unui Proiect destinat elaborării unei enciclopedii care să păstreze cunoștințele umane în caz că avea să se întâmple cel mai rău lucru posibil.

— Da, da, spuse în final Agis XIV. Deci ești într-adevăr convins că Imperiul se va prăbuși.

— Probabilitatea este foarte mare, Sire. Ar fi o

imprudență să nu se țină cont de o astfel de posibilitate. Doresc să împiedic acest lucru... sau, dacă se va întâmpla, măcar să-i atenuez efectele.

— Corbul Seldon, dacă vei continua să-ți bagi nasul în problemele astea, sunt convins că Imperiul se va prăbuși *sigur*, și nimic nu îl va mai putea ajuta.

— Nu este așa, Sire. Vă cer permisiunea de a lucra.

— O ai, dar tot nu înțeleg ce dorești de la mine. Pentru ce mi-ai spus povestea asta cu enciclopedia?

— Pentru că doresc să lucrez în Biblioteca Galactică, Sire. Sau, mai precis, aș dori ca alții să lucreze cu mine.

— Te asigur că nu-ți voi sta în cale.

— Nu este suficient, Sire. Am nevoie de ajutorul vostru.

— În ce sens, domnule ex-Prim Ministru?

— Fonduri. Biblioteca trebuie să primească fonduri, altfel va închide ușile publicului dându-mă și pe mine afară.

— Credite!

În vocea Împăratului se făcu simțită o notă de uimire:

— Ai venit la mine pentru credite?

— Da, Sire.

Agis XIV se ridică oarecum agitat. Seldon se ridică și el imediat, însă Agis îi făcu semn să rămână așezat:

— Stai jos. Nu mă trata ca pe un Împărat. Eu nu sunt un Împărat. Nu mi-am dorit să ajung în situația asta, dar m-au obligat. Eram cel mai aproape de familia Imperială, și mi-au împuiat urechile că Imperiul avea nevoie de un Împărat. Așa că toată lumea se folosește de mine. Credite! Te aștepți să am credite! Vorbești despre dezintegrarea Imperiului. Cum crezi că are loc dezintegrarea? Te gândești la revolte? La război civil? La dezordini, aici și acolo? Nu. Gândește-te la *credite*. Ți dai seama că nu pot aduna taxele de la jumătate din provinciile Imperiului? Toate fac în continuare parte din Imperiu – „Trăiască Imperiul!” – „Toată cinstea noastră

Împăratului!” – dar nu plătesc nimic, iar eu nu am forțele necesare pentru a colecta taxele. Și dacă nu pot face rost de credite de la ei, asta înseamnă că de fapt nu prea fac parte din Imperiu, nu-i așa? Credite! Imperiul trece printr-un deficit cronic de dimenisuni îngrozitoare. Nu pot plăti nimic. Crezi că am suficiente fonduri pentru a întreține domeniile Palatului? De-abia pot face față. Trebuie să fac compromisuri. Trebuie să las Palatul să decadă. Trebuie să-i las pe servitori să poarte haine ponosite. Profesore Seldon, dacă vrei credite, nu te pot ajuta. De unde să găsesc fonduri pentru Bibliotecă? Ar trebui să zică mersi că reușesc să storc în fiecare an câte ceva pentru ei.

Împăratul termină, întinzând mâinile, cu palmele în sus, ca pentru a sugera goliciunea vistieriei Imperiale.

Hari Seldon era copleșit.

— Totuși, Sire, spuse el, chiar dacă vă lipsesc creditele, aveți prestigiul Imperial. Nu puteți ordona Bibliotecii să-mi lase biroul și să permită accesul colegilor mei pentru a mă ajuta în munca de o importanță vitală?

Agis XIV se așeză din nou, ca și când, dacă subiectul nu mai erau creditele, își pierduse starea de agitație.

— Îți dai seama, spuse el, că, printr-o lungă tradiție Biblioteca Galactică este independentă de Imperiu, cel puțin în privința administrării. Își face singură regulile încă de pe vremea lui Agis VI, tizul meu...

Zâmbi, după care continuă:

— ... care a încercat să obțină controlul asupra serviciului de informații a Bibliotecii. Nu a reușit. Dacă marele Agis VI a dat greș, crezi că pot reuși eu?

— Nu vă cer să folosiți forța, Sire. Doar să faceți o sugestie politicoasă. Sunt sigur că dacă nu este implicată nicio funcție vitală a Bibliotecii, vor fi încântați să satisfacă dorința Împăratului.

— Profesore Seldon, cunoști foarte puțin Biblioteca. Nu trebuie decât să-mi exprim o dorință, oricât de

politicos și blând, pentru a fi sigur că vor face exact contrariul. Sunt foarte sensibili la cel mai mic semn al imixtiunii Imperiale.

— Și atunci, ce să fac? întrebă Seldon.

— Păi uite, îți spun eu. Mi-a venit o idee. Eu fac parte din public, și pot vizita Biblioteca, dacă doresc. Este amplasată pe domeniile Palatului, deci nu voi viola protocolul dacă fac o vizită acolo. Vei veni cu mine și ne vom purta ostentativ ca doi prieteni buni. N-am să le cer nimic, dar dacă suntem remarcați umblând braț la braț, atunci probabil că unii dintre membrii prețiosului lor Consiliu vor fi mai amabili față de tine... Cu altceva nu te pot ajuta.

Și foarte dezamăgitul Seldon se întrebă dacă va fi suficient.

12

Las Zenow spuse cu o urmă de admirație în voce:

— Nu știam că ești prieten atât de bun cu Împăratul, Professore Seldon.

— De ce nu? Este un tip foarte democrat pentru un Împărat și l-a interesat experiența mea de Prim Ministru de pe vremea lui Cleon.

— Trebuie să spun că asta a făcut o adâncă impresie asupra noastră. De mulți ani nu am mai avut un Împărat prin sălile noastre. În general, atunci când Împăratul are nevoie de ceva de prin Bibliotecă...

— Îmi închipui. Cere și i se aduce, ca o dovadă de politețe.

— A fost odată o sugestie, spuse Zenow pus pe bârfe, ca Împăratul să fie dotat cu un set complet de echipamente computerizate în palatul său, conectate direct la sistemul Bibliotecii, astfel încât să nu trebuiască să aștepte atunci când are nevoie de ceva. Asta a fost pe vremurile bune, când creditele nu lipseau,

dar s-a votat împotrivă.

— Serios?

— Da, aproape întreg Consiliul a fost de acord că amestecul Împăratului în Bibliotecă ar fi prea mare și că asta ar amenința independența noastră față de guvern.

— Și acest Consiliu, care nu este dispus să cedeze nimic Împăratului, este de acord să mă lase să rămân în Bibliotecă?

— În momentul de față, da. Există sentimentul – iar eu am făcut tot posibilul pentru a-l încuraja – că dacă nu suntem politicoși față de un prieten intim al Împăratului, există șansa ca fondurile să ne fie tăiate complet, așa că...

— Deci aici vorbesc creditele... sau, mai bine zis, speranța în credite.

— Așa se pare.

— Îmi pot aduce colegii?

Zenow spuse, stânjenit:

— Mă tem că nu. Împăratul a fost la braț doar cu tine... nu și cu colegii tăi. Îmi pare rău, Profesore.

Seldon dădu din umeri și fu înghițit de un val de adâncă melancolie. Deci, nu avea cum să-și aducă vreun coleg. O vreme sperase să găsească alții ca Wanda și nu reușise. La rândul lui, avea nevoie de fonduri pentru a continua o cercetare adecvată. Și nu avea nimic.

13

Trantor, lumea-oraș, capitala Imperiului, se schimbase considerabil față de ziua în care Hari coborâse din hipernava ce îl adusese de pe Helicon, lumea sa natală, acum treizeci și opt de ani. Sau poate că era doar ceața din memoria unui bătrân, care făcea din Trantorul de odinioară o citadelă atât de strălucitoare în imaginația sa? se întrebă Hari. Sau

poate că fusese exuberanța tinereții... cum să nu fii impresionat tu, un tânăr din Provincie, de turnurile scânteietoare, de cupolele strălucitoare, de masele de oameni grăbite, pline de culoare, care păreau să se agite zi și noapte prin Trantor?

Acum, se gândi el cu tristețe, aleile erau aproape pustii, chiar și în lumina plină a miezului zilei. Bande de cuțitari și vagabonzi controlau diversele zone ale orașului, luptând între ele pentru câștigarea teritoriului. Forțele de securitate scăzuseră; cei care rămăseseră aveau toate degetele ocupate cu înregistrarea plângerilor la biroul central. Desigur, ofițerii de securitate erau trimiși atunci când se făceau auzite apeluri desperate, însă apăreau la fața locului doar *după* ce crima fusese comisă... nici măcar nu mai pretindeau că protejează cetățenii. Fiecare ieșea din casă pe propriul său risc... și era un risc destul de mare. Totuși, Hari Seldon își asuma acel risc, sub forma unei plimbări zilnice, ca și cum ar fi sfidat forțele care îi distrugeau mult iubitul Imperiu, distrugându-l și pe el.

Deci Hari Seldon se plimba, șchiopătând și gânditor.

Nimic nu mergea. Nimic. Nu fusese în stare să identifice structura genetică ce o făcea deosebită pe Wanda... și fără asta era incapabil să identifice alte persoane ca ea.

Capacitatea Wande de a citi mințile se ascuțise considerabil în cei șase ani de când descoperise greșeala în Prim Radiantul lui Yugo Amaryl. Wanda era deosebită în mai multe aspecte. Era ca și cum, odată ce își dăduse seama că posibilitățile ei mentale o deosebeau de restul lumii, era hotărâtă să le înțeleagă, să-și stăpânească energiile, să le direcționeze. Trecuse de adolescență, se maturizase, renunțase la răsfățul copilăresc care o făcea atât de dragă în ochii lui Hari, devenindu-i în același timp și mai dragă prin hotărârea ei de a-l ajuta în muncă folosindu-și puterile „darului” ei. Pentru că Hari Seldon îi povestise Wande despre planul unei A Doua

Fundații, iar ea se angajase alături de el la realizarea acestui scop.

Totuși, astăzi Seldon era într-o pasă proastă. Ajunsesse la concluzia că puterea mentală a Wandei nu avea să îl conducă nicăieri. Nu avea credite cu care să-și continue munca... nu avea credite cu care să descopere alți oameni asemănători ei... nu avea credite cu care să-și plătească oamenii care lucrau la Proiectul de Psihoistorie de la Universitatea Streeling, nu avea credite cu care să înceapă importantul Proiect de Enciclopedie de la Biblioteca Galactică.

Ce să facă?

Își continuă drumul spre Biblioteca Galactică. I-ar fi fost mai comod să ia un gravi-taxi, dar dorea să meargă pe jos... chiar dacă șchiopăta. Avea nevoie de timp pentru gândire.

Auzi un strigăt – „Uite-l!” – dar nu îi acordă atenție.

Îl auzi din nou: „Uite-l! Psihoistoria!”

Cuvântul îl forță să ridice privirea... Psihoistorie?

Se trezi înconjurat de un grup de tineri.

Automat, se lipi cu spatele de perete și ridică bastonul:

— Ce vreți?

Aceștia râseră:

— Credite, babalâcule. Ai credite?

— Poate, dar pentru ce vreți credite de la mine? Ați spus „Psihoistorie!”. Știți cine sunt?

— Sigur, ești Corbul Seldon, spuse tânărul cel mai apropiat de el.

Părea foarte bine dispus.

— Ești un nemernic! strigă altul.

— Și ce veți face dacă nu vă dau creditele?

— Te vom bate, spuse șeful lor, după care le vom lua singuri.

— Și dacă vă dau creditele?

— Te vom bate oricum!

Râseră cu toții.

Hari Seldon ridică și mai sus bastonul:

— Să nu prind pe vreunul că se apropie.

Acum reuși să-i numere. Erau opt.

Simți o ușoară senzație de sufocare. Pe vremuri, când îi avusese alături pe Dors și pe Raych, fuseseră atacați de zece golani și nu avuseseră nicio problemă. Însă pe atunci nu avea decât treizeci și doi de ani, iar Dors... era Dors.

Acum situația era cu totul alta. Își agită bastonul.

Șeful golaniilor spuse:

— Hei, babalâcul are de gând să ne atace. Ce ne facem?

Seldon aruncă o privire rapidă în jur. Nu se zărea niciun ofițer de securitate. Încă un indiciu al deteriorării societății. Se iviră unul sau doi trecători, dar nu avea rost să le ceri ajutor. Aceștia măriră pasul și ocoliră locul cu pricina, pe departe. Nimeni nu avea de gând să-și riște pielea într-o încăierare.

— Primul care se apropie se alege cu capul spart, spuse Seldon.

— Ai lasă-mă?

Șeful făcu un pas rapid în față și apucă bastonul. După o scurtă rezistență, bastonul fu smuls din strânsoarea lui Seldon. Șeful îl aruncă în lateral:

— Ia să te văd acum, babalâcule!

Seldon se lipi și mai tare de perete. Nu mai avea decât să aștepte loviturile. Golanii se strânseseră în jurul lui. Fiecare își dorea să lovească o dată sau de două ori. Ridică brațele pentru a se apăra. Încă mai știa Twist... într-un fel. Dacă ar fi avut de înfruntat doar unul sau doi, și-ar fi putut răsuci corpul, evitând loviturile, lovind la rândul lui. Dar nu avea ce face împotriva a opt indivizi...

Încercă totuși, mișcându-se rapid într-o parte, să evite loviturile, dar piciorul drept, cel cu sciatica, se înmuie sub greutate. Căzu, și știa că rămăsese fără nicio scăpare.

Apoi auzi o voce tunătoare:

— Ce se întâmplă aici? Înapoi, golanilor! Înapoi sau vă omor pe toți!

Șeful spuse:

— Ia te uită! Încă un babalâc!

— Nu chiar atât de babalâc, spuse noul venit.

Cu dosul palmei îl pocni peste față pe șef, umplându-l de sânge.

Seldon spuse, surprins:

— Raych, tu ești?

Raych întinse brațul spre el:

— Nu te amesteca, tată. Ridică-te și dă-te la o parte.

Șeful, frecându-și obrazul, spuse:

— Ai s-o pățești pentru asta.

— Nu, nu cred, spuse Raych.

Scoase un cuțit dahlit, lung și sclipitor. Mai scoase încă unul. Avea câte un cuțit în fiecare mână.

Seldon spuse, slab:

— Tot mai porți cuțite, Raych?

— Mereu, spuse Raych. Nimic nu mă va putea opri.

— Am să te opresc eu, spuse șeful scoțând la iveală un blaster.

Mai repede ca gândul, unul dintre cuțitele lui Raych pluti prin aer și se înfipse în gâtul șefului. Acesta scoase un icnet puternic, apoi un horcăit, și căzu. Ceilalți șapte priveau înlemniți.

Raych se apropie și spuse:

— Vreau să-mi recuperez cuțitul.

Îl scoase din gâtlejul golanului, ștergându-l de cămașa acestuia. Se aplecă spre mâna mortului și culese blasterul.

Aruncă blasterul într-unul dintre largile sale buzunare.

— Nu-mi place să folosesc blasterul, nemernicilor, spuse el, din cauză că din când în când nu nimeresc ținta. Însă niciodată nu ratez atunci când arunc cu cuțitul. Niciodată! Golanul ăsta este mort. Ați mai rămas

șapte. Mai stați pe-aici sau vă cărați?

— Pe el! strigă unul dintre golani.

Toți șapte se repeziră asupra lui Raych, care făcu un pas în spate. Un cuțit fulgeră, apoi altul. Doi dintre golani se opriră, fiecare cu câte un cuțit înfipt un abdomen.

— Dați-mi înapoi cuțitele, spuse Raych.

Își scoase cuțitele printr-o mișcare laterală care tăie și mai mult în carne, apoi le șterse.

— Aștia doi mai trăiesc încă, dar nu pentru multă vreme. Deci, ați mai rămas cinci în picioare. Atacați din nou, sau vă cărați?

Golanii se întoarseră, dând să fugă. Raych strigă în urma lor:

— Ridicați-vă mortul și răniții. Nu am nevoie de ei.

Golanii aruncară în grabă trupurile pe umeri, apoi se întoarseră scurt și dispărură.

Raych se aplecă pentru a ridica bastonul lui Seldon:

— Poți merge, tată?

— Nu prea bine, spuse Seldon. Mi-am sucit piciorul.

— Bine, atunci urcă în mașina mea. Ia spune-mi, ce făceai pe aici, mergând pe jos?

— De ce să nu merg pe jos? Nu mi s-a mai întâmplat niciodată nimic.

— Aha, deci ai așteptat până să ți se întâmple ceva. Intră în mașină și te duc până la Streeling.

Programă automobilul în liniște, apoi spuse:

— Ce păcat că nu o mai avem pe Dors cu noi. Mama i-ar fi atacat cu mâinile goale și i-ar fi omorât pe toți opt în cinci minute.

Seldon simți cum lacrimile îi irită pleoapele:

— Știu, Raych, știu. Crezi că există zi în care să nu-i simt lipsa?

— Îmi pare rău, spuse Raych încet.

— De unde ai aflat că eram în încurcătură? întrebă Seldon.

— Wanda mi-a spus. Mi-a spus că erau oameni răi

care te așteptau, mi-a spus unde se află, iar eu am plecat imediat.

— Nu te-ai îndoit de spusele ei?

— Deloc. Acum știm destule despre ea pentru a nu ne mai îndoii că are un fel de contact cu mintea ta și cu lucrurile din jurul tău.

— Ți-a spus și câți oameni mă atacau?

— Nu. Mi-a spus: „Destul de mulți.”

— Deci ai venit singur, Raych, nu-i așa?

— Nu mai aveam timp să chem securitatea, tată. De altfel, unul ca mine a fost suficient.

— Da, într-adevăr. Mulțumesc, Raych.

14

Acum erau din nou în Streeling, și piciorul lui Seldon se afla înfășurat într-o pernă.

Raych îl privi cu o înfățișare întunecată.

— Tată, începu el, de acum înainte să nu mai mergi prin Trantor de unul singur.

Seldon se încruntă:

— De ce, din cauza incidentului?

— A fost un incident destul de grav. Este clar că nu-ți mai poți purta singur de grijă. Ai șaptezeci de ani și, într-o urgență, nu te mai poți baza pe piciorul drept. Ai dușmani...

— Dușmani!

— Da, într-adevăr. Și o știi foarte bine. Șobolanii ăia de canal nu umblau după un oarecare. Nu căutau pur și simplu o persoană neajutorată pentru a o jefui. Atunci când te-au identificat au strigat „Psihoistorie!”. Și ți-au spus că ești un nemernic. Din ce cauză?

— Nu știu de ce.

— Din cauză că trăiești într-o lume a ta, tată, și nu mai știi ce se întâmplă pe Trantor. Crezi că trantorienii nu sunt la curent că lumea lor se duce rapid pe

tobogan? Crezi că ei nu știu că psihoistoria ta a prezis acest lucru cu mulți ani înainte? Nu îți dai seama că aruncă toată vina pe aducătorul mesajului? Dacă lucrurile merg rău – și *merg* rău – mulți sunt de părerea că tu porți întreaga responsabilitate.

— Nu pot să cred una ca asta.

— De ce crezi că un grup de Bibliotecari dorește să te vadă plecat din Bibliotecă? N-ar vrea să fie pe-acolo atunci când va năvăli mulțimea să te linșeze. Așa că... trebuie să ai grijă de tine. Nu poți ieși singur. Va trebui să merg eu cu tine, sau să-ți iei gârzi de corp. Altfel nu se poate, tată.

Seldon arăta teribil de nefericit.

Raych se mai înmuie și spuse:

— Dar nu pentru multă vreme, tată. Am o nouă slujbă.

Seldon ridică privirea:

— O slujbă nouă? Ce fel?

— Voi preda cursuri la o Universitate.

— Ce Universitate?

— Cea din Santanni.

Buzele lui Seldon tremurară:

— Santanni! Este la nouă mii de parseci depărtare de Trantor. Este o lume din Provincie, de cealaltă parte a Galaxiei.

— Exact. Pentru asta și vreau să mă duc acolo. Tată, toată viața am stat pe Trantor și m-am săturat de el. Nu există lume în întreg Imperiul care să se deterioreze atât de rapid și de drastic ca Trantorul. A devenit o cloacă a crimelor și nimeni nu ne asigură protecția. Economia schioapătă, tehnologia se prăbușește. Pe de altă parte, Santanni este o lume decentă, încă viguroasă, și vreau să merg acolo pentru a-mi construi o nouă viață împreună cu Manella, cu Wanda și cu Bellis. Plecăm cu toții acolo peste două luni.

— Toți!

— Împreună cu tine, tată. Împreună cu tine. Nu te

vom lăsa pe Trantor. Mergi cu noi pe Santanni.

Seldon dădu din cap:

— Imposibil, Raych. Știi foarte bine asta.

— De ce este imposibil?

— Știi de ce. Proiectul. Psihoistoria mea. Vrei să-mi abandonez munca de o viață?

— De ce nu? Ea te-a abandonat pe tine.

— Vorbești aiurea.

— Ba nu. Unde ai să ajungi cu ea? Nu mai ai credite. Nici nu poți face rost. Nu a mai rămas pe Trantor vreo persoană dispusă să te ajute.

— De aproape patruzeci de ani...

— Da, recunosc. Dar, după toți acești ani, ai *ratat*, tată. Nu e nicio crimă să ratezi. Ți-ai dat toată silința și ai ajuns atât de departe, dar trăiești într-o economie care se deteriorează, într-un Imperiu care se prăbușește. În cele din urmă, te trezești oprit de chiar lucrul pe care l-ai prezis de atâta vreme. Așa că...

— Nu. Nu mă voi opri. Într-un fel sau altul, voi merge mai departe.

— Hai să-ți spun ceva, tată. Dacă ești chiar atât de încăpățânat, atunci ia-ți și psihoistoria cu tine. Ia-o pe Santanni. Acolo ar putea exista suficiente credite – și entuziasm – care să te sprijine.

— Și cei care au lucrat pentru mine cu atâta devotament?

— Prostii, tată. Te-au *părăsit* pentru că nu îi mai poți plăti. Te ancorezi de locul ăsta pentru restul vieții tale, dar vei rămâne singur... Haide, tată, fii rezonabil. Crezi că-mi face plăcere să-ți vorbesc în felul ăsta? Ceea ce ai prezis tu s-a întâmplat în cele din urmă, și asta tocmai din cauză că nimeni nu a vrut – sau nu a avut *curajul* – să te ajute. Hai să fim sinceri unul cu altul. Când mergi pe străzile Trantorului și ești atacat pentru niciun alt motiv decât că ești Hari Seldon, nu crezi că e cazul să fim puțin sinceri?

— Lasă-mă cu adevărul. Nu am intenția să plec de

pe Trantor.

Raych dădu din cap:

— Eram sigur că ai să te încăpățânezi, tată. Ai două luni să-ți schimbi decizia. Mai gândește-te, bine?

15

De multă vreme nu mai zâmbise Hari Seldon. Își conducea Proiectul la fel ca întotdeauna: grăbindu-se să vadă psihoistoria progresând, făcând planuri pentru Fundație, studiind Primul Radiant.

Dar nu apucase să zâmbească. Nu făcuse decât să muncească neobosit, fără a avea sentimentul unui succes iminent. Totul dădea senzația unui eșec iminent.

Acum, în timp ce stătea în biroul său de la Universitatea Streeling, intra Wanda. Ridică privirea spre ea și inima i se umplu de căldură. Wanda fusese întotdeauna deosebită. Seldon nu-și putea aminti vreo ocazie în care el și ceilalți să nu-i accepte vorbele altfel decât cu obișnuitul entuziasm; întotdeauna fusese parcă la fel. Pe vremuri, îi salvase viața cu informația ei ciudată despre „moartea-limonadă”.

Deși Dr. Endelecki susținuse că genomul Wande era perfect normal în toate privințele, Seldon era în continuare convins că nepoata sa posedea capacități mentale mult peste cele ale oamenilor obișnuiți. Și era la fel de sigur că oameni la fel ca ea existau în Galaxie... ba chiar și pe Trantor. Dacă i-ar putea găsi pe acești mentaliști, ce avânt ar lua Fundațiile! Potențialul unei asemenea realizări mărețe, concentrat în minunata sa nepoată! Seldon o privi, încadrată în ușă, și simți că inima i se rupe de durere. În câteva zile, avea să plece.

Cum ar putea suporta? Era o fată atât de frumoasă! Avea optsprezece ani. Păr lung și blond, o față puțin cam lată dar mereu dispusă să zâmbească. Zâmbea și acum, iar Seldon gândi: De ce nu? Se îndreaptă spre

Santanni și spre o nouă viață.

— Ei bine, Wanda, spuse el, mai avem doar câteva zile.

— Nu, bunicule, nu cred.

El o privi nedumerit:

— Ce spui?

Wanda se apropie de el și îl îmbrățișă:

— Nu plec.

— Părinții tăi s-au răzgândit?

— Nu, ei vor merge.

— Și tu nu? De ce? Unde mergi?

— Voi rămâne aici, bunicule. Împreună cu tine.

Îl strânse puternic în brațe:

— Sărmanul bunic!

— Dar nu înțeleg. De ce? Îți dau ei voie?

— Te referi la mama și la tata? Nu chiar. Discutăm despre asta de săptămâni întregi, dar am avut câștig de cauză. De ce nu, bunicule? Ei vor merge pe Santanni și se vor avea unul pe altul... și, în plus, o au pe mica Bellis. Dar dacă eu merg cu ei și te las pe tine aici, nu vei avea pe nimeni. Nu cred că aș putea suporta așa ceva.

— Cum i-ai convins să fie de acord?

— Ei, știi tu... am forțat puțin.

— Cum adică?

— Cu mintea. Pot vedea ce este în mintea ta și în a lor și, pe măsură ce trece timpul, pot vedea din ce în ce mai clar. Îi pot forța să facă ce vreau eu.

— Cum?

— Nu știu. Dar după o vreme s-au săturat și n-au mai rezistat. Sunt dispuși să mă lase să fac cum vreau eu. Așa că voi rămâne cu tine.

Seldon ridică privirea spre ea, cu dragoste:

— Este minunat, Wanda. Dar Bellis...

— Nu-ți face griji în privința lui Bellis. Nu are o minte ca a mea.

— Ești sigură?

Seldon își frământa cu dinții buza inferioară.

— Foarte sigură. În plus, mama și tata trebuie să rămână și ei cu cineva, nu?

Seldon ar fi vrut să se bucure, dar nu o putea face deschis. Mai erau Raych și Manella. Cum rămânea cu ei?

— Wanda, spuse el, dar părinții tăi? Poți fii atât de insensibilă față de ei?

— Nu sunt insensibilă. Ei mă înțeleg. Își dau seama că trebuie să stau cu tine.

— Cum ai reușit asta?

— Am forțat, spuse simplu Wanda, și în cele din urmă au ajuns să vadă lucrurile la fel ca mine.

— Poți face așa ceva?

— N-a fost ușor.

— Și ai făcut-o din cauză că...

Seldon se întrerupse.

— Din cauză că te iubesc, spuse Wanda. Bineînțeles. Și din cauză că...

— Da?

— Trebuie să învăț psihoistoria. Știu deja destule lucruri despre ea.

— Cum?

— Din mintea ta. Din mintea celor care lucrează la Proiect, mai ales de la unchiul Yugo înainte de a muri. Dar până acum nu am dat decât peste zdrențe și bucățele. Vreau un Prim Radiant propriu.

Fața i se luminase și vorbele îi ieșeau repede din gură, pline de pasiune:

— Vreau să studiez în amănunt psihoistoria. Bunicule, tu ești foarte bătrân și obosit. Eu sunt tânără și plină de avânt. Vreau să învăț cât pot, ca să pot continua după...

— Ei bine, spuse Seldon, ar fi minunat – dacă ai putea – însă nu mai avem fonduri. Te învăț tot ce pot, dar... nu mai putem face nimic.

— Vom vedea, bunicule. Vom vedea.

Raych, Manella, și micuța Bellis așteptau la cosmoport. Hipernava se pregătea pentru decolare și cei trei își verificaseră deja bagajele.

— Tată, vino cu noi, spuse Raych.

— Nu pot, spuse Seldon.

— Dacă te răzgândești, să știi că întotdeauna vei fi binevenit la noi.

— Știu, Raych, știu. Am fost împreună aproape patruzeci de ani... și au fost ani buni. Dors și cu mine am avut noroc că am dat peste tine.

— Nu, eu am fost norocos, spuse Raych și ochii i se umplură de lacrimi. Să nu crezi că există vreo zi în care să nu mă gândesc la mama.

— Da, spuse Seldon privind în lateral și arătând foarte nefericit.

Wanda se juca cu Bellis. Se auzi chemarea care îi îndemna pe toți pasagerii să urce în hipernavă.

Așa și făcură, după o ultimă și plină de lacrimi îmbrățișare între Wanda și părinții ei. Raych privi înapoi pentru a-i face cu mâna lui Seldon și încercă să-și planteze pe față un zâmbet fals.

Seldon îi făcu și el cu mâna, în timp ce cealaltă mână se întinse aproape orbește să o cuprindă pe Wanda pe după umeri.

Ea era singura care rămăsese. Unul câte unul, pe parcursul lungii sale vieți, își pierduse prietenii și pe cei dragi. Demerzel plecase, pentru a nu mai reveni niciodată; Împăratul Cleon murise; iubita sa Dors dispăruse; credinciosul său prieten, Yugo Amaryl, murise. Iar acum, Raych, singurul fiu, pleca și el.

Rămăsese doar cu Wanda.

Hari Seldon spuse:

— Este minunat afară... o seară foarte frumoasă. Ținând cont că trăim sub cupolă, ai zice că în fiecare seară am putea avea o vreme ca aceasta.

Wanda spuse, indiferentă:

— Ne-am sătura repede, bunicule, dacă ar fi mereu frumos afară. O mică schimbare este binevenită.

— Pentru tine, Wanda, pentru că ești tânără. Tu ai multe, multe seri înaintea ta. Eu nu mai am. Vreau să am mai multe seri frumoase.

— Haide, bunicule, nu ești bătrân. Piciorul nu s-a subrezit chiar atât de tare, iar mintea îți este la fel de ascuțită ca întotdeauna. Știu asta.

— Sigur. Zi-i mai departe. Fă-mă să mă simt bine.

Apoi spuse, cu un aer de nemulțumire:

— Vreau să fac o plimbare pe jos. Vreau să ies din apartamentul ăsta strâmt, să fac o plimbare până la Bibliotecă și să mă bucur de seara asta frumoasă.

— Ce vrei să faci la Bibliotecă?

— În momentul ăsta, nimic. Vreau să mă plimb... Dar...

— Da. Dar?

— I-am promis lui Raych că n-am să mă plimb prin Trantor fără o gardă de corp.

— Raych nu este aici.

— Știu, murmură Seldon, dar promisiunea e promisiune.

— Nu a spus cine anume trebuie să fie gardă de corp, nu-i așa? Hai să mergem la plimbare, iar eu voi fi garda ta de corp.

— Tu? zâmbi Seldon.

— Da, eu. De-aici încolo îmi ofer serviciile. Pregătește-te și hai să mergem la plimbare.

Seldon era amuzat. Stătea în cumpănă dacă să meargă fără baston, mai ales că în ultima vreme piciorul îl duruse ceva mai puțin, dar, pe de altă parte, avea un baston nou, unul cu măciulie de plumb. Era mai greu și

mai rezistent decât bastonul vechi și, dacă nu avea altă gardă de corp în afară de Wanda, se gândi ca era mai bine să-și ia totuși noul baston.

Plimbarea se vădea încântătoare și Seldon era teribil de fericit că cedase tentației... însă starea asta nu dură decât până la un punct.

Ridică bastonul cu un amestec de mânie și resemnare, spunând:

— Privește acolo!

Wanda ridică ochii. Cupola strălucea, ca întotdeauna seara, pentru a crea senzația unui amurg timpuriu. Desigur, se întuneca pe măsură ce noaptea avansa.

Însă Seldon arăta spre o bandă întunecată de-a lungul cupolei. O secțiune a luminilor se stinsese.

— Când am venit prima oară pe Trantor, spuse Seldon, așa ceva era de neconceput. Oamenii aveau mereu grijă de lumini. Orașul *lucra*, însă acum decade în toate aspectele astea minore, și ce mă îngrijorează cel mai mult este că nimănui nu-i pasă. De ce nu se fac plângeri la Palatul Imperial? De ce nu se fac marșuri de protest? E ca și cum trantorienii se așteaptă ca orașul să decadă complet și sunt supărați pe mine din cauză că le arăt realitatea.

Wanda spuse încet:

— Bunicule, sunt doi bărbați în spatele nostru.

Intraseră în zona de umbră de sub porțiunea din cupolă cu luminile stinse. Seldon întrebă:

— Se plimbă pur și simplu?

— Nu.

Wanda nu le aruncă nicio privire. Nici nu avea nevoie:

— Te urmăresc pe tine.

— Îi poți opri... îi poți forța?

— Încerc, dar sunt foarte hotărâți. Este ca și cum... ca și cum aș vrea să împing un zid.

— Cât de departe sunt de mine?

— Cam la trei metri.

— Se apropie?

— Da, bunicule.

— Atunci să-mi spui când au ajuns la un metru în spatele meu.

Mâna îi alunecă pe baston până ajunse la capătul subțire, lăsând măciulia să atârne liberă.

— *Acum*, bunicule, șuieră Wanda.

Seldon se întoarce, rotind bastonul. Acesta căzu cu putere pe umărul unuia dintre bărbații din spatele său, care se prăbuși cu un strigăt, chircindu-se pe pavaj.

— Unde-i celălalt individ? întrebă Seldon.

— A luat-o la fugă.

Seldon coborî privirea spre bărbatul prăvălit și îi puse piciorul în piept.

— Caută-l prin buzunare, Wanda. Cineva l-a plătit să facă asta și aş vrea să-i găsesc cartea de credit... poate reușesc să-mi dau seama de unde au venit.

După care adăugă, îngrijorat:

— Am vrut să-l lovesc în cap.

— L-ai fi omorât, bunicule.

Seldon aprobă:

— Da, exact asta am și vrut să fac. Îmi este rușine acum. Am avut noroc că am ratat.

O voce aspră se făcu auzită:

— Ce s-a întâmplat?

O siluetă în uniformă veni în fugă, transpirând:

— Hei, tu, dă-mi bastonul.

— Domnule Ofițer, începu calm Seldon.

— Îmi spui mai târziu povestea. Trebuie să chemăm o ambulanță pentru acest sărman om.

— *Sărman om*, făcu mânios Seldon. Avea de gând să mă atace. Am acționat în auto-apărare.

— Am văzut ce s-a întâmplat, spuse ofițerul de securitate. Omul asta n-a ridicat niciun deget la tine. Tu te-ai întors și l-ai lovit fără să te provoace nimeni. Asta nu e auto-apărare. Este atac și vătămare.

- Domnule ofițer, vă spun că...
- Nu-mi spune nimic. O să spui judecătorului.

Wanda vorbi cu o voce dulce și suavă:

- Domnule ofițer, dacă vreți să ne ascultați...
- Dumneata, domnișoară, ar fi mai bine să mergi

acasă, spuse ofițerul.

Wanda se încrâncenă:

— În niciun caz, domnule ofițer. Acolo unde merge bunicul meu, merg și eu.

Ochii ei străluciră și ofițerul de securitate bălmăji:

— Bine, atunci vino și dumneata.

18

Seldon era turbat de furie:

— În întreaga mea viață nu am mai fost arestat. Acum două luni m-au atacat opt oameni. I-am respins cu ajutorul fiului meu, dar a fost acolo vreun ofițer de securitate? S-a oprit vreun om să mă ajute? Nu. De data aceasta, am fost mai bine pregătit și l-am lovit pe omul care intenționa să mă atace. A fost pe-acolo un ofițer de securitate? Sigur. Mi-a pus cătușele. Erau și oameni de față, amuzându-se văzând un bătrân arestat pentru atac și vătămare. În ce fel de lume trăim?

Civ Novker, avocatul lui Seldon, oftă și spuse calm:

— Într-o lume coruptă, dar nu-ți face griji. Nu vei păți nimic. Te scot pe cauțiune și ne vom întoarce la proces, în fața unui juriu care în cea mai parte are vârsta ta. Cel mai rău lucru pe care-l poți păți este să primești câteva cuvinte dure din partea judecătorului. Vârsta și reputația ta...

— Lasă-mă cu reputația mea, spuse Seldon încă furios. Sunt psihoistoric și, în aceste vremuri, *asta* este un cuvânt urât. Ar fi cu toții bucuroși să mă vadă în închisoare.

— Nu, nu vor fi, spuse Novker. Or fi câteva capete

pătrate care au ceva împotriva ta, dar mă voi îngriji ca nici unul dintre ele să nu ajungă în juriu.

— Chiar este nevoie să-l trecem pe bunicul prin toate astea? interveni Wanda. Nu mai este un om tânăr. Nu ne putem prezenta doar în fața magistratului, fără să ne mai complicăm cu un proces?

Avocatul se întoarse spre ea:

— Ba da, se poate face. Dar numai dacă suntem nebuni. Magistrații sunt oameni orbiți de putere, iritabili, care mai degrabă ar arunca un om în pușcărie decât să stea să-l asculte. Nimeni nu se prezintă în fața unui magistrat.

— Cred că ar trebui totuși s-o facem, spuse Wanda.

— Nu, Wanda, cred că ar trebui să-l ascultăm pe Civ..., începui Seldon.

Însă nu termină bine că simți o agitație în abdomen. Era „împunsătura” Wandeii. Spuse:

— Bine... dacă insiști.

— Degeaba insistă, spuse avocatul. Nu-ți dau eu voie.

— Bunicul este clientul tău, spuse Wanda. Dacă așa vrea el, trebuie să-l asculți.

— Aș putea refuza să-l reprezint.

— Foarte bine atunci, spuse Wanda. Pleacă. Vom merge singuri în fața magistratului.

Novker se răzgândi și spuse:

— Bine... dacă ești atât de încăpățânată. L-am reprezentat ani întregi pe Hari și nu îl voi abandona tocmai acum. Însă te avertizez, există riscul să capete o condamnare la închisoare și va trebui să mă fac luntre și punte să i-o suspend... în caz că voi reuși.

— Eu nu mă tem, spuse Wanda.

Seldon își mușcă buza și avocatul se întoarse spre el:

— Tu ce spui? Ai de gând să accepți varianta Wandeii și să te expui riscului?

Seldon stătu puțin pe gânduri, apoi admise, spre

marea surpriză a avocatului:

— Da. Da, accept varianta ei.

19

Magistratul îl privi morocănos pe Seldon, în timp ce acesta își depăna pățania.

— Ce vă face să credeți că acest om avea intenția să vă atace și să vă lovească? V-a amenințat fizic în vreun fel?

— Nepoata mea și-a dat seama că se apropia, și era foarte sigură că avea de gând să mă atace.

— Domnule, asta nu ajunge. Mai aveți ceva de spus înainte să dau verdictul?

— Hei, stați puțin, spuse indignat Seldon. Nu vă pripiți cu verdictul. Am fost asaltat acum câteva săptămâni de opt bărbați pe care i-am alungat cu ajutorul fiului meu. Deci, vedeți, am motive să cred că puteam fi atacat din nou.

Magistratul răsfoi prin hârtiile din fața sa:

— Atacat de opt bărbați. Ați raportat?

— Nu era niciun ofițer de securitate prin preajmă. Nici unul.

— Nu ocoliți răspunsul. Ați raportat?

— Nu, domnule.

— De ce nu?

— În primul rând, mi-era teamă că voi intra într-o procedură legală care îmi va consuma foarte mult timp. Din moment ce am alungat opt oameni și rămăseserăm nevătămați, ni s-a părut inutil să mai căutăm și alte neazuri.

— Cum ați reușit să alungați opt bărbați... doar dumneavoastră împreună cu fiul?

Seldon șovăi:

— Fiul meu este acum în Santanni, dincolo de controlul trantorian. Deci vă pot mărturisi că avea cuțite

dahlite asupra lui și este expert în folosirea lor. A omorât un bărbat și a rănit grav alți doi. Restul au fugit, luând cu ei mortul și răniții.

— Dar nu ați raportat moartea unui om și rănirea altor doi?

— Nu, domnule. Din același motiv ca și mai înainte. Am fost în legitimă apărare. Totuși, dacă puteți identifica mortul și cei doi răniți, veți primi confirmarea că am fost atacați.

— Să identificăm un mort și doi răniți fără nume, fără semnalmente? Vă dați seama că în fiecare zi sunt omorâți aproape două mii de oameni aici, pe Trantor? Asta *numai* din răni de cuțit. Dacă aceste lucruri nu ne sunt raportate pe loc, nu mai avem ce face. Povestea dumneavoastră cum că ați mai fost atacat, nu ține. Trebuie să avem în vedere doar evenimentele actuale, care *au fost* raportate și care au avut ca martor un ofițer de securitate. Deci, să revenim la situația de față. De ce credeți că individul avea de gând să vă atace? Doar din cauză că s-a întâmplat să treceți pe-acolo? Din cauză că păreați bătrân și fără apărare? Sau dădeați impresia că aveai asupra dumneavoastră o mare sumă de credite? Ce credeți?

— Cred că din cauza a ceea ce sunt, domnule magistrat.

Magistratul privi în hârtii:

— Sunteți Hari Seldon, profesor și om de știință. Pentru ce să fie acesta un motiv special de agresiune?

— Din cauza părerilor mele.

— Părerile dumneavoastră. Ei bine...

Magistratul răsfoi neatent câteva hârtii. Se opri deodată, ridicând privirea și fixându-l pe Seldon:

— Stați... Hari Seldon.

Fața sa dădea impresia că îl recunoștea pe bărbatul din față:

— Sunteți individul cu psihoistoria, nu-i așa?

— Da, domnule magistrat.

— Îmi pare rău. Nu știu nimic altceva despre ea decât numele și faptul că preziceți peste tot sfârșitul Imperiului, sau cam așa ceva.

— Nu chiar, domnule magistrat. Însă părerile mele au devenit impopulare din cauză că se dovedesc adevărate. Din acest motiv sunt lichele care mă atacă sau, mai precis, care *sunt plătiți* să mă atace.

Magistratul îl privi fix pe Seldon, apoi îl chemă înăuntru pe ofițerul care îl arestase:

— L-ai verificat pe omul rănit? Are cazier?

Ofițerul de securitate își dresе glasul:

— Da, domnule. A fost arestat de mai multe ori. Atac, vătămări.

— Aha, deci este un recidivist, nu-i așa? Profesorul are cazier?

— Nu, domnule.

— Deci avem un bătrân nevinovat care s-a luptat cu un golan notoriu... iar tu îl arestezi pe bătrânul nevinovat. Așa este?

Ofițerul de securitate nu scoase niciun cuvânt.

— Puteți pleca, Profesore, spuse magistratul.

— Mulțumesc, domnule. Îmi pot recupera bastonul?

Magistratul pocni din degete spre ofițer, care înapoie bastonul.

— Încă un lucru, Profesore, spuse magistratul. Dacă vă veți folosi încă o dată de bastonul acela, aveți grijă să fiți sigur că puteți dovedi starea de legitimă apărare. Altfel...

— Da, domnule.

Și Hari Seldon părăsi birourile magistratului, sprijinindu-se puternic în baston, cu capul sus.

20

Wanda plângea amarnic, cu fața udă de lacrimi, ochii roșii, obrații umflați.

Hari Seldon se aplecă deasupra ei, bătând-o ușor pe spate, neștiind prea bine cum să o liniștească.

— Bunicule, sunt o ratată mizerabilă. Credeam că pot forța oamenii... și puteam, într-adevăr, atunci când nu aveau cine știe ce împotriva, așa cum a fost cazul cu mama și cu tata... dar chiar și atunci aveam nevoie de mult timp. Am alcătuit un sistem de notare, de la unu la zece, în care apreciam puterea mentală de „forțare”. Numai că m-am supraapreciat. Am presupus că meritam nota zece, în cel mai rău caz nouă. Dar acum îmi dau seama că merit, în cel mai *bun* caz, șapte.

Plânsul Wandeii încetă. Își mai trăgea nasul din când în când, în timp ce Hari o mângâia:

— De obicei... de obicei... nu am probleme. Dacă mă concentrez, pot auzi gândurile oamenilor și atunci când vreau le pot forța. Dar bătăușii ăia! Îi puteam auzi foarte bine însă nu îi puteam forța deloc.

— După părerea mea, te-ai descurcat foarte bine, Wanda.

— *Nu*. Mi-am făcut ilu... iluzii. Am crezut că indivizii se vor apropia de tine iar eu, cu un efort puternic, îi voi trimite să zboare. Pentru asta am vrut să fiu garda ta de corp. Pentru asta m-am oferit să fiu gar... garda ta de corp. Numai că mă înșelam. Tipii ăia doi s-au apropiat iar eu n-am putut face nimic.

— Ba da, ai făcut. L-ai făcut pe primul să ezite. Asta mi-a dat ocazia să mă întorc și să-l pocnesc.

— Nu, nu. Eu n-am avut niciun amestec aici. N-am făcut decât să te avertizez că era acolo, iar tu ai făcut restul.

— Al doilea bărbat a fugit.

— Din cauză că l-ai pocnit pe primul. Eu n-am avut niciun merit.

Izbucni din nou într-un plânset plin de frustrare:

— După aia, cu magistratul. Am insistat pe varianta cu magistratul. Credeam că-l voi forța și el te va elibera imediat.

— M-a eliberat, practic imediat.

— Nu. Te-a trecut printr-o rutină mizerabilă și s-a luminat de-abia după ce și-a dat seama cine ești. Eu n-am avut niciun merit. Te-aș fi putut băga într-un necaz mult mai mare.

— Nu, Wanda, refuz să accept așa ceva. Dacă „împunsăturile” tale nu au mers așa cum te-ai așteptat tu, asta s-a datorat faptului că ai lucrat în condiții de urgență. Nu aveai ce face. Dar, Wanda, hai să-ți spun ceva... am o idee.

Sesizând entuziasmul din vocea lui, Wanda ridică privirea:

— Ce fel de idee, bunicule?

— Îți spun imediat. Îți dai probabil seama că avem nevoie de credite. Psihoistoria nu poate continua fără ele, iar eu nu pot îndura gândul că se va alege praful după atâția ani de muncă grea.

— Nici eu nu pot îndura. Dar cum să facem rost de credite?

— Ei bine, am să cer din nou o audiență la Împărat. L-am mai văzut deja o dată, este un om cumsecade și îmi place. Nu se scaldă în bogății. Totuși, dacă te iau cu mine și îl forțezi – cu atenție – s-ar putea să găsească o sursă de finanțare, undeva, permițându-mi astfel să mai avansez puțin.

— Chiar crezi că va merge, bunicule?

— Fără tine, în niciun caz. Dar cu tine... cine știe? Haide, nu crezi că merită să încercăm?

Wanda zâmbi:

— Știi că aș face orice mi-ai cere, bunicule. În plus, asta este singura ta speranță.

21

Întâlnirea cu Împăratul nu fu greu de aranjat. Ochii lui Agis scânteiară întâmpinându-l pe Hari Seldon.

— Bine ai venit, bătrâne prieten, spuse el. Ai venit să-mi aduci ghinion?

— Sper că nu, spuse Seldon.

Agis își desfăcu mantia pompoasă pe care o purta și, cu un icnet plictisit, o aruncă în colțul camerei spunând:

— *Tu* să stai acolo.

Îl privi pe Seldon și dădu din cap:

— Urăsc mantia asta. Este grea ca păcatul și caldă ca focul. Mereu trebuie să o port stând drept și nemișcat, ca o statuie. Este pur și simplu oribil. Cleon era născut pentru ea și știa să o poarte. Eu nu. A fost ghinionul meu să fiu văr de-al treilea cu el, din partea mamei, și m-au făcut Împărat. Aș fi foarte fericit să vând postul pe o sumă foarte mică. Te interesează, Hari?

— Nu, nu, spuse Seldon râzând. Nici prin cap nu-mi trece, așa că luați-vă speranțele de la mine.

— Dar spune-mi, cine este această tânără nemaipomenit de frumoasă pe care ai adus-o astăzi cu tine?

Wanda roși, iar Împăratul spuse cu blândețe:

— Nu trebuie să te simți stânjenită, draga mea. Unul dintre avantajele Împăratului este acela că poate spune orice dorește. Nimeni nu poate protesta. Nu poate spune decât „Sire”. Totuși, de la voi nu vreau să-mi spuneți „Sire”. Urăsc cuvântul ăsta. Spuneți-mi Agis. Nici ăsta nu este numele meu natural, dar trebuie să mă obișnuiesc cu el. Deci... spune-mi ce faci, Hari. Ce ți s-a mai întâmplat de la ultima noastră întâlnire?

Seldon spuse, pe scurt:

— Am fost atacat de două ori.

Agis nu știa dacă era o glumă sau nu.

— De două ori? Vorbești serios?

Figura Împăratului se întunecă, în timp ce Seldon îi povestea pățaniile:

— Presupun că nu era prin preajmă niciun ofițer de securitate atunci când te-au atacat cei opt oameni.

— Nici măcar unul.

Împăratul se ridică din fotoliu, făcându-le semn celorlalți doi să rămână așezați. Umbla încoace și încolo, ca și cum încerca să-și stăpânească mânia. Apoi se întoarse și se opri în fața lui Seldon.

— Timp de mii de ani, începu el, ori de câte ori se întâmpla ceva de genul ăsta, oamenii spuneau: „De ce nu facem petiție la Împărat?” sau „De ce nu face Împăratul ceva?” Și în cele din urmă Împăratul *putea* face ceva, și *făcea* ceva, chiar dacă nu era întotdeauna lucrul cel mai inteligent. Dar eu... Hari, sunt neputincios. Absolut neputincios. Da, există așa-numita Comisie a Siguranței Publice, dar ăștia par mai preocupați de siguranța *mea* decât de cea a publicului. Este de mirare că am reușit să ne întâlnim, pentru că tu nu ești deloc bine văzut de către Comisie. Nu pot face *nimic*, în nicio privință. Știi ce s-a întâmplat cu situația Împăratului de când a căzut junta și a fost reînstituită – ha! – puterea Imperială?

— Cred că da.

— Pun pariu că nu știi... totul. Acum avem democrație. Știi ce este democrația?

— Desigur.

Agis se încruntă. Spuse:

— Probabil o consideri un lucru bun.

— Cred că *poate* fi un lucru bun.

— Ei uite, aici e-aici. Nu este. A întors pur și simplu Imperiul cu fundul în sus. Să presupunem că vreau să iasă pe străzile Trantorului mai mulți ofițeri. Pe vremuri, aș fi luat o foaie de hârtie pregătită de Secretarul Imperial, aș fi semnat-o frumos, cu înflorituri... și ar fi fost mai mulți ofițeri pe străzi. Acum nu pot face așa ceva. Trebuie să fac o propunere Legislativului. Acolo sunt șapte mii cinci sute de oameni care, imediat ce vin cu o sugestie, încep să măcăne ca niște găște. În primul rând, de unde facem rost de credite? Nu se poate crește numărul ofițerilor cu – să spunem – zece mii, fără a avea

zece mii de salarii în plus. Apoi, chiar dacă ești de acord cu o asemenea chestie, cine îi selectează pe noii ofițeri de securitate? Cine îi comandă? Cei din Legislativ strigă unul la altul, se ceartă, tună și fulgeră, iar în final... nu se face nimic. Hari, nu aș putea face nici măcar un lucru aproape neînsemnat, cum ar fi repararea luminilor din cupolă, de care ai pomenit. Cât va costa? Cine se ocupă? O, luminile vor fi reparate, dar s-ar putea să dureze câteva luni. Asta-i democrația.

— Din câte îmi aduc eu aminte, spuse Seldon, Împăratul Cleon se plângea și el mereu că nu putea să facă ceea ce dorea.

— Împăratul Cleon, spuse Agis, avea doi Prim Miniștri de prima mână – Eto Demerzel și tu – iar amândoi v-ați străduit să-l împiedicați pe Cleon să facă vreo nebunie. Eu am șapte mii cinci sute de Prim Miniștri și toți sunt nebuni, de la primul până la ultimul. Dar, Hari, sunt sigur că nu ai venit la mine pentru a te plânge de atacuri.

— Nu, într-adevăr. Am venit pentru altceva, mult mai rău. Sire... Agis... am nevoie de credite.

Agis îl privi țință:

— După toate câte ți-am spus, Hari? Nu am credite... O, da, sunt credite, pentru a face lucrurile să meargă cât de cât pe domeniile Palatului, dar pentru ca să le capăt trebuie să mă confrunt cu cei șapte mii cinci sute de legislatori ai mei. Dacă tu crezi că pot merge la ei și să le spun „Vreau credite pentru prietenul meu, Hari Seldon” și voi primi măcar un sfert din cât cer în mai puțin de doi ani, înseamnă că ești nebun. Așa ceva nu se va întâmpla niciodată.

Ridică din umeri, apoi spuse cu ceva mai multă blândețe:

— Să nu mă înțelegi greșit, Hari. Aș vrea să te ajut, dacă aș putea. Mi-ar plăcea să te ajut, mai ales de dragul nepoatei tale. Când mă uit la ea, simt că ți-aș da toate creditele de care ai nevoie... dar nu se poate.

— Agis, spuse Seldon, dacă nu fac rost de credite psihoistoria se va duce pe apa sâmbetei... după aproape patruzeci de ani.

— După aproape patruzeci de ani nu a dat niciun rezultat, așa că pentru ce îți mai faci griji?

— Acum sunt cu mâinile legate. Am fost atacat tocmai din cauză că sunt psihoistoric. Oamenii mă consideră un profet al distrugerii.

Împăratul dădu din cap:

— Aduci ghinion, Corbul Seldon. Ți-am spus asta și mai devreme.

Seldon se ridică în picioare, deprimat:

— Deci, s-a zis cu mine.

Wanda se ridică și ea, lângă Seldon. Îl privi fix pe Împărat.

Hari se întoarse să plece, dar Împăratul spuse:

— Stai. Așteaptă. Mi-am adus aminte de o mică strofă pe care am învățat-o mai demult:

*„Răul cutreieră țara
Căutându-și prada
Acolo unde se adună bogățiile
Și oamenii decad.”*

— Ce înseamnă asta? întrebă Seldon descurajat.

— Înseamnă că Imperiul se deteriorează continuu și se fărâmă, dar asta nu împiedică anumiți oameni să se îmbogățească. Ce-ar fi să ceri ajutor la unul dintre bogații noștri întreprinzători? Ei n-au legislatori și pot, dacă doresc, să semneze un cec.

Seldon căscă ochii:

— Da, am să încerc.

22

— Domnule Bindris, spuse Hari Seldon întinzând

mâna pentru a o strânge pe a celuiilalt. Sunt atât de bucuros că am posibilitatea să vă întâlnesc! A fost drăguț din partea dumneavoastră că ați acceptat această întrevedere.

— De ce nu? spuse Terep Bindris pe un ton jovial. Vă cunosc bine. Sau, mai bine zis, sunt la curent *despre* dumneavoastră.

— Sunt plăcut impresionat. Înțeleg deci că ați auzit de psihoistorie.

— Da, desigur, care persoană inteligentă nu a auzit? Nu că aș *înțelege* ceva despre ea, desigur. Și cine este această tânără domnișoară pe care ați adus-o cu dumneavoastră?

— Este nepoata mea, Wanda.

— Este o domnișoară foarte frumoasă, spuse Bindris cu un zâmbet fermecător. Nu știu de ce, dar simt că m-aș face ca plastilina în mâinile ei.

— Cred că exagerați, domnule, spuse Wanda.

— Nu, am vorbit serios. Acum, vă rog, luați loc și spuneți-mi ce pot face pentru dumneavoastră.

Făcu un gest larg cu brațele, arătându-le că se puteau așeza pe două fotolii pufoase, cu mult brocart, în fața biroului la care stătea el. Fotoliile, ca și biroul ornamentat, ușile sculptate și impunătoare care se deschiseseră alunecând fără zgomot la semnalul lor de sosire, și podeaua din obsidian strălucitor, erau de cea mai bună calitate. Dar, cu toate că în jurul lui decorul era impresionant – și impunător – Bindris nu dădea aceeași impresie. Bărbatul cordial nu ar fi fost luat, la o primă vedere, drept unul dintre cei mai puternici oameni ai Trantorului în domeniul finanțelor.

— Suntem aici, domnule, la sugestia Împăratului.

— Împăratului?

— Da, el nu ne-a putut fi de ajutor. Însă s-a gândit că un om de talia dumneavoastră ar putea. Problema, desigur, sunt creditele.

Bindris se întunecă la față.

— Credite? spuse el. Nu înțeleg.

— Ei bine, spuse Seldon, timp de aproape patruzeci de ani Proiectul de Psihoistorie a fost finanțat de guvern. Însă vremurile s-au schimbat și Imperiul nu mai este ceea ce era.

— Da, știu asta.

— Împăratul nu are creditele pentru a ne sprijini sau, chiar dacă le-ar avea, dorința sa nu ar reuși să treacă de Legislativ. Deci mi-a recomandat să contactez oameni de afaceri care în primul rând au credite și în al doilea rând pot semna un cec.

O pauză lungă, după care Bindris spuse:

— Mă tem că Împăratul nu cunoaște nimic despre afaceri... Câte credite doriți?

— Domnule Bindris, aici este vorba de o lucrare enormă. Am nevoie de câteva milioane.

— Câteva *milioane*!

— Da, domnule.

Bindris se încruntă:

— Este vorba despre un împrumut? Când credeți că veți putea restitui creditele?

— Păi, domnule Bindris, sincer să fiu, nu știu dacă îi voi putea returna vreodată. Eu sunt în căutarea unui cadou.

— Chiar dacă aș vrea să vă dau creditele – și, credeți-mă, dintr-un motiv care acum îmi scapă aș dori foarte mult – nu aș putea. Împăratul poate că are Legislativul, dar eu am Consiliul. Nu pot face un astfel de cadou fără permisiunea Consiliului, iar ei nu vor accepta niciodată așa ceva.

— De ce nu? Firma dumneavoastră este nemaipomenit de bogată. Câteva milioane nu ar însemna nimic.

— Sună corect ceea ce spuneți, fu de acord Bindris, însă mă tem că în acest moment firma este în declin. Nu îndeajuns de puternic pentru a ne băga într-un necaz serios, dar suficient pentru a ne răpi liniștea. Dacă

Imperiul este în declin, la fel se întâmplă cu toate componentele sale. Nu vă putem oferi câteva milioane... Sincer, îmi pare rău.

Seldon se cufundă în tăcere, iar Bindris părea nefericit. În cele din urmă, dădu din cap și spuse:

— Ascultați, Professore Seldon, serios că mi-aș dori foarte mult să vă ajut, mai ales de dragul tinerei domnișoare care vă însoțește. Numai că nu pot... Totuși, nu suntem singura firmă pe Trantor. Încercați și la altele. S-ar putea ca în altă parte să aveți ceva mai mult noroc.

— Bine, spuse Seldon ridicându-se în picioare cu un efort, vom încerca.

23

Ochii Wandei erau plini de lacrimi, însă sentimentul oglindit în ei nu era tristețe, ci furie.

— Bunicule, spuse ea, nu înțeleg. Am fost la patru firme diferite. Fiecare a fost mai grosolană și mai obraznică decât cea de dinainte. A patra ne-a dat pur și simplu pe ușă afară. Și de atunci nimeni nu ne mai lasă să intrăm.

— Nu este niciun mister, Wanda, spuse blând Seldon. Când am fost la Bindris, el nu știa pentru ce veniserăm noi acolo și s-a comportat foarte prietenos până când i-am cerut un cadou de câteva milioane de credite. Apoi s-a „răcit”. Bănuiesc că vestea despre dorința noastră s-a răspândit repede, și de fiecare dată am fost întâmpinați cu mai puțină amabilitate. Acum oamenii nu ne vor mai primi deloc. Nu ne vor da creditele de care avem nevoie, așa că ce rost să-și mai piardă timpul cu noi?

Mânia Wandei se întoarse asupra propriei persoane:

— Iar eu, ce-am făcut? Am stat degeaba. N-am făcut nimic.

— Eu n-aș spune asta, făcu Seldon. Bindris a fost impresionat de tine. Voia într-adevăr să-mi dea creditele, în foarte mare măsură din cauza ta. L-ai forțat și ai fi putut realiza ceva.

— Da, dar n-a fost suficient. De altfel, pe el nu îl interesa decât că sunt drăguță.

— Nu drăguță, murmură Seldon. Frumoasă. Minunată.

— Deci, bunicule, ce facem acum? întrebă Wanda. După atâția ani, psihoistoria se va duce de răpă.

— Bănuiesc că, într-un fel, era inevitabil, spuse Seldon. Timp de aproape patruzeci de ani am profețit prăbușirea Imperiului iar acum, când se întâmplă, psihoistoria merge împreună cu el.

— Dar psihoistoria ar salva Imperiul, măcar în parte.

— Știu că l-ar salva, dar nu am ce face.

— Și ai s-o lași să piară?

Seldon dădu din cap:

— Am să încerc să împiedic acest lucru, dar nu știu cum voi proceda.

— Am să mă mai antrenez, spuse Wanda. Trebuie să existe o modalitate prin care să-mi cresc forța de „convingere”, ca să-i fac pe oameni să acționeze așa cum vreau eu.

— Aș vrea să poți reuși.

— Tu ce-ai de gând să faci, bunicule?

— Păi, nu cine știe ce. Acum două zile, când mergeam spre Bibliotecarul Șef, m-am întâlnit cu trei oameni în Bibliotecă. Nu știu din ce motiv, unul dintre ei m-a impresionat foarte mult. L-am rugat să vină să mă vadă, iar el a fost de acord. Întâlnirea va avea loc în această după-amiază, în biroul meu.

— Vrei să-l convingi să lucreze pentru tine?

— Aș vrea... dacă aș avea suficiente credite pentru a-l plăti. Însă o discuție cu el nu are ce să strice. La urma urmelor, ce am de pierdut?

Tânărul sosi precis la 4 O.T.S. (Ora Trantoriană Standard) și Seldon zâmbi. Îi plăceau oamenii punctuali. Puse mâinile pe birou, gata pentru a se ridica în picioare, însă tânărul spuse:

— Vă rog Professore, știu că aveți probleme cu un picior. Nu este nevoie să vă ridicați.

— Mulțumesc, tinere, spuse Seldon. Totuși, asta nu înseamnă că nu te poți așeza. Te rog.

Tânărul își scoase jacheta și se așeză.

— Te rog să mă scuzi, spuse Seldon, atunci când ne-am întâlnit și am stabilit această întâlnire, am neglijat să mă interesez de numele dumitale... care este...?

— Stettin Palver, spuse tânărul.

— A, Palver! Palver! Numele mi se pare cunoscut.

— E normal, Professore. Bunicul meu se lăuda adesea că v-a cunoscut.

— Bunicul tău. Desigur. Joramis Palver. Era cu doi ani mai tânăr decât mine, după câte îmi aduc aminte. Am încercat să-l fac să ni se alăture în Proiectul de Psihoistorie, dar m-a refuzat. A spus că nu avea nicio șansă să învețe suficientă matematică pentru a reuși. Păcat! Apropo, ce mai face Joramis?

Palver spuse solemn:

— Mă tem că Joramis ne-a părăsit, așa cum fac de obicei oamenii mai în vârstă. A murit.

Seldon se strâmbă. Cu doi ani mai tânăr decât el... și murise. Un vechi prieten de care se înstrăinase în asemenea măsură încât nici nu aflase de moartea lui.

Seldon rămase nemișcat un timp și murmură în final:

— Îmi pare rău.

Tânărul ridică din umeri:

— A avut o viață frumoasă.

— Dar tu, tinere, unde ai învățat?

— Universitatea Langano.

Seldon se încruntă:

— Lango? Oprește-mă dacă greșesc, dar nu se află pe Trantor, nu-i așa?

— Nu. Am vrut să încerc o altă lume. Universitățile de pe Trantor, după cum bine știți, sunt supraaglomerate. Am vrut să găsesc un loc unde să studiez în pace.

— Și ce ai studiat?

— Nu cine știe ce. Istoria. Nu e genul de lucru care să-ți promită o slujbă bună.

(Încă o grimasă, chiar mai urâtă decât prima. Dors Venabili fusese istoric.)

— Dar ai revenit pe Trantor, spuse Seldon. Pentru ce?

— Credite. Slujbă.

— Ca istoric?

Palver râse:

— Nicio șansă. Conduc un vehicul care împinge și cară. Nu este o ocupație prea intelectuală.

Seldon îl privi pe Palver cu un acces de invidie. Conturul brațelor și pieptului lui Palver ieșeau în evidență prin materialul fin al cămășii. Era musculos. Seldon nu avusese niciodată atâția mușchi.

— Presupun că atunci când ai fost la Universitate, spuse Seldon, făceai parte dintr-o echipă de box.

— Cine, eu? Niciodată. Eu sunt Twister.

— Twister!

Lui Seldon îi crescuseră buna dispoziție:

— Ești din Helicon?

Palver spuse cu un oarecare dispreț:

— Nu trebuie să vii din Helicon pentru a fi un Twister bun.

Nu, gândi Seldon, dar de acolo vin cei mai buni.

Totuși, nu spuse nimic.

— Ei bine, bunicul tău n-a vrut să mi se alăture, spuse el. Dar tu?

— La psihoistorie?

— Te-am auzit vorbind colegilor tăi atunci când ne-am întâlnit pentru prima oară și mi s-a părut că vorbeai foarte inteligent despre psihoistorie. Deci, ai dori să mi te alături?

— După cum am spus, Profesore, am o slujbă.

— Împins și cărat. Haide, haide.

— Sunt bine plătit.

— Creditele nu sunt totul.

— Totuși, au importanță. Pe de altă parte, dumneavoastră nu mă puteți plăti cine știe ce. Sunt sigur că sunteți în pană de credite.

— De ce spui asta?

— E o presupunere... Greșesc?

Seldon strânse puternic buzele, apoi spuse:

— Nu, nu greșești. Îmi pare rău. Presupun că asta pune capăt micii noastre întâlniri.

— Stați, stați, stați.

Palver ridică mâinile:

— Vă rog, nu mă luați prea repede. Să mai discutăm despre psihoistorie. Dacă lucrez pentru dumneavoastră voi învăța psihoistoria, am dreptate?

— Desigur.

— În acest caz, poate mă răzgândesc. Să facem un târg. Mă învățați câtă psihoistorie puteți, mă plătiți în măsura posibilităților, și mă descurc eu cumva. Ce spuneți?

— Minunat, spuse Seldon bucuros. Sună foarte bine. Acum, a mai rămas un lucru.

— Da?

— Da. În ultimele săptămâni, am fost atacat de două ori. Prima dată mi-a sărit în ajutor fiul meu, dar acum a plecat pe Santanni. A doua oară m-am folosit de bastonul cu măciulie de plumb. A mers, dar am fost târât în fața unui magistrat și acuzat de atac și vătămare...

— Pentru ce ați fost atacat? exclamă Palver.

— Nu sunt o persoană foarte populară. Am profețit

Prăbușirea Imperiului și acum, când se întâmplă, sunt acuzat că eu sunt vinovatul.

— Înțeleg. Bun, și care este legătura cu acel ultim lucru de care ați pomenit?

— Vreau să fii garda mea de corp. Ești tânăr, puternic, și, mai presus de toate, ești Twister. Exact ceea ce am nevoie.

— S-a făcut, spuse Palver zâmbind.

25

— Uite acolo, spuse Seldon.

Făceau o plimbare, seara devreme, într-unul dintre sectoarele rezidențiale ale Trantorului, lângă Streeling. Bătrânul arată spre gunoaie... diverse resturi aruncate din mașinile care treceau sau de trecătorii neglijenți.

— Pe vremuri, continuă Seldon, n-ai fi văzut gunoaie ca astea. Ofițerii de securitate erau vigilenți și echipele de curățenie își făceau conștiincios meseria. Dar, cel mai important, nimeni nu s-ar fi *gândit* să arunce mizeriile în felul ăsta. Trantor era casa noastră; ne mândream cu ea. Acum...

Dădu din cap cu tristețe, resemnat, și oftă:

— ... este...

Se întrerupse dintr-o dată:

— Hei, tu de colo, tinere!

Seldon strigase la un tânăr prost îmbrăcat, care mai avea câteva momente până să treacă pe lângă ei, mergând în sens opus. Mesteca o prăjitură pe care abia o băgase în gură; ambalajul îl aruncase neglijent pe jos.

— Ridică mizeria aia și pune-o unde trebuie, îl admonestă Seldon.

— Ridic-o tu, mârâi tânărul.

După care se întoarse și plecă.

— Încă un semn al deteriorării societății, așa cum prezice psihoistoria dumneavoastră, Professore Seldon,

spuse Palver.

— Da, Stettin. Pretutindeni în jurul nostru Imperiul se prăbușește, bucată cu bucată. De fapt, a căzut deja... nu mai este cale de întoarcere. Apatia, decăderea, lăcomia, toate au jucat un rol în distrugerea cândva-gloriosului Imperiu. Și ce îi va lua locul? Păi...

În acest moment, Seldon se întrerupse văzând figura lui Palver. Tânărul părea că ascultă cu atenție... dar nu vorbele lui Seldon. Capul său era înclinat într-o parte, iar fața avea o privire pierdută. Era ca și cum se străduia să audă un sunet pe care nimeni nu îl putea auzi în afară de el însuși.

Reveni dintr-o dată la realitate. Cu o privire foarte atentă în jurul lor, Palver îl apucă de braț pe Seldon:

— Hari, repede, trebuie să plecăm. Vin...

Apoi liniștea serii fu spartă de sunetul aspru al unor pași care se apropiau în grabă. Seldon și Palver se repeziră să plece, dar era prea târziu; o bandă de haimanale le sărise în spate. Însă Hari Seldon era pregătit. Roti imediat bastonul. Văzând aceasta, cei trei atacatori – doi băieți și o fată, toți adolescenți – râseră.

— Aha, babalăcule, deci vrei să ne faci viața grea? râse șeful grupului. Auzi, eu și cu pretenii mei te punem la pământ în două secunde. O să te...

Dintr-o dată, se trezi pe asfalt, victimă a unei lovituri de Twist, perfect plasată în abdomen. Ceilalți doi golani care rămăseseră în picioare se aplecară puțin, pregătindu-se să atace. Dar Palver era mai rapid. Și ei fură doborâți înainte să-și dea seama ce anume îi lovise.

După care totul se sfârși... aproape tot atât de repede precum începuse. Seldon se dădu într-o parte, sprijinindu-se cu toată greutatea în baston, încă tremurând la gândul că scăpase ca prin urechile acului. Palver, gâfâind ușor în urma efortului, supraveghea scena. Cei trei atacatori rămăseseră întinși în nesimțire pe alee, sub cupola care se întuneca.

— Haide, să plecăm repede de aici! stăruia Palver.

Numai că de această dată nu fugeau de atacatori.

— Stettin, nu putem pleca, protestă Seldon.

Arată spre cei trei bătauși:

— Sunt copii. Poate că sunt pe moarte. Cum putem pleca pur și simplu? Este inuman – asta este – și în toți acești ani m-am luptat să protejez ceea ce este mai bun în oameni.

Lovi în pământ cu bastonul pentru a fi mai convingător. Ochii îi străluceau.

— Prostii, replică Palver. Inuman este modul în care bătauși ca ăștia atacă oameni nevinovați ca tine. Crezi că ei ți-ar fi dat o șansă? Ți-ar fi înfipt imediat un cuțit în pânțele pentru a-ți fura ultimul credit. După care ți-ar fi tras un șut înainte de a fugi! Își vor reveni destul de curând și se vor furișa pe undeva să-și lingă rănilor. Sau îi va descoperi cineva și va anunța biroul central. Dar, Hari, *gândește-te*. După ce s-a întâmplat ultima oară, implicarea într-o altă încăierare te va distruge. Te rog, Hari, trebuie să fugim!

Cu aceasta, Palver îl apucă pe Seldon de braț iar acesta, după o ultimă privire în spate, se lăsă dus.

Pe măsură ce pașii lui Seldon și Palver se pierdeau rapid în depărtare, o altă siluetă își făcu apariția din locul în care se ascunsese, în spatele unor copaci. Râzând în sinea sa, tânărul cu ochi ursuzi murmură:

— Crezi că-mi spui tu mie ce e bine și ce e rău, Professore?

Cu acestea, se întoarse pe călcâie și plecă să anunțe ofițerii de securitate.

26

— Ordine! Să fie ordine! zbieră judecătorul Tejan Popjens Lih.

Audierea publică a Profesorului Corbul Seldon și a tânărului său asociat, Stettin Palver, crease agitație în

Trantor. Iată-l pe omul care prezisese Prăbușirea Imperiului, care îi sfătuia pe ceilalți să se întoarcă din nou la epoca de aur a politeții și ordinii... iată-l pe acela care, așa cum spuneau martori *oculari*, ordonase lovirea brutală a trei tineri trantorieni, aparent fără nicio provocare. A, da, promitea să fie o audiere spectaculoasă, care urma să ducă, fără îndoială, la un proces și mai spectaculos.

Judecătorul apăsă un contact aflat pe scaunul său și un gong puternic se făcu auzit pe deasupra sălii aglomerate.

— Să *fie* ordine! repetă ea gloatei care acum se potolise. Dacă va fi nevoie, evacuez sala. Este un avertisment. Să nu se mai repete.

Judecătorul făcea o impresie puternică în roba sa purpurie. Originară din Lystena, o lume din Provincie, tenul lui Lih avea o ușoară tentă albăstrie, care se accentua atunci când era neliniștită și devenea practic roșu atunci când era furioasă. Se spunea că, în ciuda atâtor ani petrecuți în magistratură și cu toată reputația ei de a avea un discernământ deosebit și o bună poziție (era considerată unul dintre cei mai apreciați reprezentanți ai legii Imperiale), Lih se *mândrea* cu combinația de culori pe care o oferea și cu felul în care robele ei purpurii se asortau la culoarea ușor turcoaz a pielii.

Oricum, Lih avea reputația că îi pedepsea aspru pe cei care încălcau legea Imperială; era unul dintre puținii judecători care mai respectau cu strictețe Codul Civil.

— Am auzit de dumneavoastră, Professore Seldon, și despre teoriile privind iminenta noastră prăbușire. Am discutat cu magistratul care de curând a audiat un alt caz în care ați fost implicat; când ați lovit un om cu măciulia de plumb a bastonului. Cu acea ocazie ați pretins – la fel ca și acum – că ați fost victima unui atac. Raționamentul dumneavoastră a avut ca punct de plecare, cred, un incident anterior neraportat, în care

pretindeți că ați fost atacat de *opt* golani. Profesore Seldon, ați reușit să-l convingeți pe stimatul meu coleg invocând legitima apărare, deși un martor ocular a raportat cu totul altceva. De data aceasta va trebui să fiți mult mai convingător.

Cei trei golani care îi reclamaseră pe Seldon și pe Palver râseră înfundat, în banca acuzării. Astăzi aveau o înfățișare mult diferită față de cea din noaptea atacului. Băieții purtau salopete sport, lejere; tânăra purta o vestă cu pliuri. Una peste alta, dacă nu te uitala ei (sau nu îi ascultai) cu prea mare atenție, cei trei ofereau o imagine destul de respectabilă a tineretului trantorian.

Avocatul lui Seldon, Civ Novker (care îl reprezenta de asemenea și pe Palver) se apropie de podium:

— Stimate judecător, clientul meu este un membru de marcă al comunității trantoriene. A fost un bun Prim Ministru de reputație interstelară. Este o cunoștință personală a Împăratului nostru, Agis XIV. La ce i-ar folosi Profesorului Seldon să atace tineri nevinovați? Este unul dintre cei care susțin cu voce tare stimularea creativității intelectuale a tinerilor trantorienii... Proiectul său de Psihoistorie are în componență numeroși studenți voluntari; este un membru foarte iubit al catedrei de la Universitatea Streeling. *Mai mult...*

Și aici Novker făcu o pauză, plimbându-și privirea peste mulțimea înghesuită în sală, ca și cum ar fi spus: „Stați să auziți asta... vă va fi *rușine* că v-ați îndoit vreodată de veridicitatea spuselor clientului meu.”

— ... Profesorul Seldon este una dintre puținele persoane particulare admise oficial în Biblioteca Galactică. I s-a permis accesul neîngrădit la facilitățile Bibliotecii, pentru a lucra la ceea ce dănsul numește Enciclopedia Galactica, un adevărat imn adus civilizației Imperiale. Vă întreb, deci, cum poate fi pus acest om într-o situație atât de penibilă?

Cu un gest teatral, Novker arată înspre Seldon, care stătea pe banca acuzaților împreună cu Stettin Palver.

Obrajii lui Hari se îmbujoraseră din cauza laudelor aduse (la urma urmelor, în ultima vreme, numele lui era subiect de batjocură și nu de aplauze), iar mâna îi tremura ușor pe mânerul încrustat al bastonului său solid.

Judecătorul Lih coborî privirea spre Seldon, deloc impresionată:

— Într-adevăr, domnule consilier, la ce i-ar folosi? Mi-am pus și eu exact aceeași întrebare. Am făcut multe nopți albe, frământându-mi creierii pentru a găsi un motiv plauzibil. Pentru ce un om de talia Profesorului Seldon să comită un atac neprovocat, când critică cel mai vehement și deschis așa-zisa „prăbușire” o ordinii civile. Și apoi, m-am luminat dintr-o dată. Probabil nemulțumit că *nu* este crezut, Profesorul Seldon vrea să *dovedească* lumilor că predicțiile sale se vor împlini cu adevărat. La urma urmelor, avem aici un bărbat care și-a petrecut o întreagă carieră prezicând Prăbușirea Imperiului. Însă dovezile sale cele mai concludente nu sunt decât câteva becuri arse în cupolă, o perturbare întâmplătoare a transportului public, oprirea finanțării într-un loc sau altul... nimic dramatic. Însă un atac... sau două, sau trei... asta da, *iată* ceva convingător.

Lih se lăsă pe spate, cu brațele încrucișate la piept și cu o expresie mulțumită pe față. Seldon se ridică în picioare, sprijinindu-se de tăblia mesei. Cu un mare efort, se apropie de podium, dându-l la o parte pe avocatul său, mergând cu capul sus sub privirea de oțel a judecătorului.

— Onorat judecător, vă rog să-mi permiteți să spun câteva cuvinte în apărarea mea.

— Desigur, Professore Seldon. La urma urmelor, acesta nu este un proces ci doar o audiere, pentru a se expune toate declarațiile și faptele în legătură cu cazul. După aceea decidem dacă să continuăm sau nu cu un proces. Eu nu am prezentat decât o interpretare posibilă; sunt foarte curioasă să ascult ce aveți de spus.

Seldon își dresе vocea înainte de a începe:

— Mi-am închinat întreaga viață Imperiului. I-am slujit cu oredință pe Împărați. Psihoistoria mea nu este un vestitor al distrugerii, ci dorește să ofere o soluție pentru revigorare. Cu ajutorul ei putem fi *pregătiți* pentru evoluțiile viitoare ale civilizației. Dacă, așa cum cred eu, Imperiul își continuă declinul, psihoistoria ne va ajuta să construim bucățică cu bucățică o civilizație nouă, mai bună, bazată pe ceea ce este bun din cea veche. Iubesc lumile, iubesc oamenii, iubesc *Imperiul...* ce m-ar determina să contribui la fărâdelegile care îi subrezesc puterea pe zi ce trece? Mai mult de atât nu pot spune. Trebuie să mă credeți. Eu, un om al intelectului, al ecuațiilor, al științei... vă vorbesc acum din inimă.

Seldon se întoarse și merse încet înapoi, până la banca pe care trebuia să stea împreună cu Palver. Înainte de a se așeza, o căută din ochi pe Wanda, care stătea la galeria spectatorilor. Ea îi zâmbi discret făcându-i în același timp cu ochiul.

— Din inimă sau nu, Professore Seldon, decizia acasta îmi va cere mult timp de gândire. I-am audiat pe acuzatorii dumneavoastră; v-am audiat pe dumneavoastră și pe domnul Palver. Mai am nevoie de declarația uneia dintre părțile implicate. Aș dori să-l audiez pe Rial Nevas, care s-a prezentat de bună voie, ca martor ocular la acest incident.

În timp ce Nevas se apropia de podium, Seldon și Palver se priviră unul pe altul alarmați. Era băiatul pe care îl admonestase Hari, imediat înaintea atacului.

Lih îi puse băiatului o întrebare:

— Domnule Nevas, ești bun să descrii exact ceea ce ai văzut în noaptea respectivă?

— Păi, începu Nevas fixându-l pe Seldon cu privirea sa plictisită, eu mergeam, îmi vedeam de treaba mea, când i-am zărit pe aceștia doi...

Se întoarse și arătă cu degetul înspre Seldon și

Palver:

— ... pe cealaltă parte a trotuarului, mergând înspre mine. După aia i-am văzut pe acei trei tineri.

(Arată din nou cu degetul, de data aceasta spre cei trei care stăteau pe banca acuzării.)

— Cei doi mai în vârstă, continuă el, mergeau în spatele tinerilor. Ei nu m-au văzut pe mine pentru că eram pe cealaltă parte a trotuarului și, în plus, se concentraseră asupra victimelor, după care... *zdrang!* Dintr-o dată bătrânul îi pocnește cu bățul, cel tânăr sare pe ei, îi lovește, și înainte să-mi dau seama ce se întâmplă, erau cu toții la pământ. După aia bătrânul și cu colegul lui au întins-o, uite-așa. Nici nu-mi venea să cred.

— Este o minciună! explodă Seldon. Tinere, ține cont că te joci cu viețile noastre!

Nevas întoarse privirea spre Seldon, impasibil.

— Doamnă judecător, imploră Seldon, nu vă dați seama că spune minciuni? Eu îmi aduc aminte de acest băiat. L-am certat pentru că a aruncat gunoiul pe jos, cu doar câteva minute înainte de a fi atacați. I-am spus lui Stettin că asta este încă o dovadă a prăbușirii societății noastre, a apatiei cetățenilor, a...

— Suficient, Profesore Seldon, porunci judecătorul. Încă o ieșire necontrolată ca aceasta și vă voi evacua din sală.

Își întoarse din nou atenția asupra martorului:

— Domnule Nevas, ce ai făcut în timpul desfășurării evenimentului pe care l-ai descris?

— Eu... ăăh... m-am ascuns. După niște copaci. M-am ascuns. Mi-a fost frică și m-am ascuns. După ce au plecat, am fugit să chem ofițerii de securitate.

Nevas începuse să transpire și își băgă degetul după gulerul strâmt al salopetei. Începu să se agite, schimbându-și greutatea de pe un picior pe altul. Își dădea seama, stingherit, de ochii mulțimii fixați asupra lui; încercă să nu se uite la audiență, dar de fiecare dată

când o făcea, se trezea atras de privirea fermă a unei fete blonde și drăguțe care stătea în primul rând. Era ca și cum fata îi puna o întrebare, îl obliga să răspundă, dorea ca el să vorbească.

— Domnule Nevas, ce ai de spus referitor la declarația Profesorului Seldon care zice că el și cu domnul Palver te-au întâlnit înaintea atacului și că profesorul a schimbat chiar câteva cuvinte cu tine?

— Păi... ăăh... nu... vedeți... este așa cum am spus... Eu mergeam, și...

De data aceasta, Nevas privi înspre banca lui Seldon; Seldon îl privea pe tânăr cu tristețe, ca și cum își dădea seama că totul era pierdut. Dar colegul lui Seldon, Stettin Palver, îi aruncă lui Nevas o privire fierbinte, și acesta tresări la cuvintele auzite: *Spune adevărul!* Era ca și cum Palver vorbise, dar buzele lui Palver nu se mișcaseră. Apoi, zăpăcit, Nevas roti capul în direcția fetei blonde; crezu că o aude spunând: *Spune adevărul!* Dar buzele ei nu se mișcaseră.

— Domnule Nevas, domnule Nevas!

Vocea judecătorului dădu iama în gândurile aiurite ale băiatului:

— Domnule Nevas, dacă Profesorul Seldon și domnul Palver veneau *spre* dumneata, *în spatele* celor trei acuzatori, cum se face că i-ai remarcat *mai întâi* pe Seldon și Palver? Așa ai spus în declarația dumată, nu?

Nevas privi răvășit mulțimea adunată în sală. Nu putea scăpa de ochi și toți ochii țipau la el: *Spune adevărul!*

Privind din nou spre Hari Seldon, Rial Nevas spuse simplu:

— Îmi pare rău.

După care, spre uimirea întregii asistențe, băiatul de paisprezece ani începu să plângă.

Era o zi minunată, nici prea caldă, nici prea rece, nici prea strălucitoare, nici prea întunecată. Deși bugetul pentru întreținerea zonelor publice se tăia se cu mulți ani în urmă, cei câțiva copaci care se aliniau de-a lungul treptelor ce duceau la Biblioteca Galactică reușeau să împrumute acelei dimineți o notă de voieșie. (Biblioteca fiind construită în stil clasic, avea în față una dintre cele mai mari alei cu trepte din Galaxie. Însă majoritatea vizitatorilor Bibliotecii preferau să intre pe șina cu pernă de aer.) Seldon își pusese mari speranțe în această zi.

De când el și cu Stettin Palver fuseseră găsiți nevinovați de toate acuzațiile aduse în recentul caz de atac și vătămare, se simțea alt om. Deși experiența îi provocase o durere sufletească, faptul că fusese publică slujise cauzei. Judecătorul Tejan Popjens Lih, care era considerată unul dintre cei mai puternici judecători de pe Trantor, dacă nu *cel* mai puternic, fusese foarte elocventă în discursul ei, ținut a doua zi după mărturia emoționantă a lui Rial Nevas.

„Când ajungem la o astfel de răscruce în societatea noastră «civilizată»,” spusese ea, „și anume ca un om de talia Profesorului Hari Seldon să fie pus să îndure umilința, abuzul și minciunile concetățenilor săi doar din cauză că este cine este și susține ceea ce susține, înseamnă că Imperiul cunoaște o zi neagră. Recunosc că și eu, la rândul meu, m-am lăsat înșelată... la început. «De ce *nu* ar apela Profesorul Seldon la astfel de șmecherii», am gândit eu, «pentru a încerca să-și dovedească ipotezele?» Dar, după cum mi-am dat seama, greșeam amarnic.” Aici, fruntea judecătorei se încreți și un albastru închis începu să-i urce dinspre gât înspre obraji. „Pentru că îi atribuiam Profesorului Seldon motive meschine, născute în societatea noastră, o societate în care cinstea, decența, și bunăvoința mai degrabă îl duc pe om la pierzanie. O societate în care se pare că omul, doar pentru a supraviețui, trebuie să

apeleze la necinste și la înșelăciune. Cât de mult ne-am îndepărtat de la principiile noastre de bază! Cetățeni ai Trantorului, de data aceasta am fost norocoși. Îi datorăm recunoștință Profesorului Hari Seldon pentru că ne-a arătat cine suntem noi cu adevărat; haideți să judecăm cu inima exemplul său și să nu ne mai lăsăm dominați de forțele cele mai josnice ale naturii noastre umane!”

În urma audierii, Împăratul îi trimisese un holo-disc de felicitare. În el își exprima speranța că poate acum Seldon va găsi noi surse de finanțare pentru Proiectul său.

Hari Seldon deschise ușa vehiculului, făcând-o să alunece în sus. Se gândi la starea actuală a Proiectului de Psihoistorie. Bunul său prieten – fostul Bibliotecar Șef Las Zenow – se retrăsese. Zenow fusese un susținător al lui Seldon și al muncii sale. Însă adesea mâinile lui Zenow fuseseră legate de Consiliul Bibliotecarilor. Dar, îl asigurase el pe Seldon, amabilul Tryma Acarnio, noul Bibliotecar Șef, avea vederi progresiste și era bine văzut printre diversele facțiuni ale Consiliului.

„Hari, prietene”, spusese Zenow înainte de a părăsi Trantorul pentru a pleca spre lumea sa natală, Wencory, „Acarnio este un om bun, o persoană deosebit de inteligentă și cu o minte deschisă. Sunt sigur că va face tot posibilul pentru a te ajuta. I-am lăsat întregul dosar referitor la tine și la Enciclopedia ta; știu că va fi la fel de entuziasmat ca și mine când își va da seama ce contribuție imensă aduce la progresul omenirii. Ai grijă, prietene... îmi voi aminti cu drag de tine.”

Deci, astăzi, Seldon avea să aibă prima întâlnire oficială cu noul Bibliotecar Șef. Era bine dispus datorită asigurărilor pe care i le lăsase Las Zenow și abia aștepta să-și împărtășească planurile de viitor ale Proiectului Enciclopediei.

Când intră în biroul Bibliotecarului Șef, Hari îl găsi

pe Tryma Acarnio stând în picioare. Deja își pusese amprenta asupra locului; Zenow umpluse fiecare ungher, fiecare nișă a camerei cu holo-discuri și tridijurnale din diferite sectoare trantoriene, iar în aer se rotea o colecție de vizi-globuri reprezentând diferite lumi ale Imperiului; Acarnio eliminase munții de date și de imagini pe care Zenow prefera să le aibă la vârful degetelor. Acum, un mare holo-ecran domina unul dintre pereți. Cu ajutorul lui, gândi Seldon, Acarnio putea examina orice publicație scrisă sau video pe care o dorea.

Acarnio era scund și îndesat. Privirea sa avea un ușor strabism – dintr-o corecție de cornee, operație din copilărie care nu reușise – însă trăda o inteligență deosebită și o atenție constantă față de tot ceea ce se întâmpla în jurul lui.

— Profesore Seldon! Intrați. Luați loc.

Acarnio arată spre un fotoliu cu spătar drept, de partea cealaltă a biroului:

— A fost o întâmplare foarte fericită că ați solicitat această întâlnire. Vedeți, și eu aveam de gând să iau legătura cu dumneavoastră imediat ce aș fi terminat cu instalarea.

Seldon dădu din cap, încântat că noul Bibliotecar Șef îl considerase printre priorități, din moment ce plănuiise să se întâlnească cu el încă din primele zile ale instalării sale.

— Dar, pentru început, Profesore, spuneți-mi pentru ce doreați să ne întâlnim, înainte să ne îndreptăm atenția spre grijile mele ceva mai prozaice.

Seldon își dresе vocea și se aplecă spre Acarnio:

— Domnule Bibliotecar Șef, fără îndoială că Las Zenow v-a povestit despre munca mea aici și despre ideea Enciclopediei Galactice. Las era entuziasmat și m-a ajutat foarte mult, oferindu-mi aici un birou particular și acces neîngrădit la vastele resurse ale Bibliotecii. De fapt, chiar el a localizat sediul definitiv al Proiectului

Enciclopediei, o lume îndepărtată din Provincie, lumită Terminus. Însă Las nu mi-a putut oferi tot ce mi-am dorit. Pentru a menține Proiectul în termenele prevăzute, trebuie să obțin spațiu pentru câțiva dintre colegii mei. Este o sarcină istovitoare, fie și numai dacă ținem cont de adunarea informațiilor, copierea și transferarea lor pe Terminus, înainte de a ne începe munca propriu-zisă la editarea Enciclopediei. Las nu era în termeni buni cu Consiliul, după cum bine știți. Însă cu dumneavoastră lucrurile stau altfel. Deci, domnule Bibliotecar Șef, am venit să vă rog: veți binevoi să acordați și colegilor mei privilegiile de care mă bucur eu aici, pentru a ne putea continua munca de o importanță vitală?

În acest moment, Hari se opri, aproape fără răsuflare. Era sigur că discursul său, pe care-l repetase de nenumărate ori în noaptea anterioară, își va face efectul dorit. Așteptă, increzător în răspunsul lui Acarnio.

— Profesore Seldon..., începu Acarnio.

Zâmbetul plin de speranță al lui Seldon se stinse. Distingea în vocea Bibliotecarului Șef o nuanță la care nu se așteptase.

— ... stimatul meu predecesor mi-a oferit – cu foarte multe detalii – o explicație a muncii dumneavoastră de la Bibliotecă. Era entuziasmat de cercetare și sprijinea ideea introducerii colegilor dumneavoastră. La fel și eu, Profesore Seldon...

Seldon ridică brusc privirea, sesizând pauza pe care o făcuse Acarnio.

— ... la început. Mă pregătisem să convoc o adunare specială a Consiliului pentru a propune ca un număr de birouri să vă fie oferite dumneavoastră și colegilor Enciclopediști. Dar, Profesore Seldon, acum totul s-a schimbat.

— S-a schimbat! De ce?

— Profesore Seldon, de-abia ați fost acuzat de atac și

vătămare, într-un caz care a căpătat mare notorietate.

— Dar am fost achitat, interveni Seldon. Nu s-a ajuns niciodată la proces.

— Totuși, Profesore, ultima dumneavoastră apariție în public a dat o... cum să spun?... *tentă* de proastă reputație. A, da, ați fost achitat de toate acuzațiile. Dar pentru a se obține această achitare, au fost prezentate lumii numele dumneavoastră, trecutul, convingerile și munca. Și chiar dacă un judecător progresist și just v-a declarat nevinovat, ce ne facem cu milioanele – poate miliardele – de cetățeni obișnuiți care nu văd în dumneavoastră un psihoistoric zbatându-se să mențină gloria civilizației sale, ci un dement care țipă că marele și puternicul Imperiu se va prăbuși? Dumneavoastră, prin chiar natura muncii pe care o depuneți, amenințați structura Imperiului. Nu mă refer la uriașul, anonimul, inexpressivul, monoliticul Imperiu. Nu, mă refer la inima și la sufletul Imperiului... la oamenii săi. Când spuneți că Imperiul decade, le spuneți că *ei* decad. Iar asta, dragul meu Profesor, cetățeanul obișnuit nu poate accepta. Seldon, vreți sau nu, vă place sau nu, ați devenit un subiect de batjocură.

— Scuzați-mă, domnule Bibliotecar Șef, dar eu de câțiva ani sunt, în unele cercuri, subiect de batjocură.

— În anumite cercuri. Dar acest ultim incident – și ședința publică în care a fost rezolvat – v-a făcut subiect de ridiculizare nu doar aici, pe Trantor, ci în toate lumile. Și, Profesore, dacă oferindu-vă un birou aprobăm tacit munca dumneavoastră, atunci, prin deducție logică, Biblioteca devine de asemenea subiect de ridiculizare în toate lumile. Oricât de puternic cred eu, ca *persoană*, în teoria și Enciclopedia dumneavoastră, ca Bibliotecar Șef al Bibliotecii Galactice de pe Trantor trebuie să mă gândesc în primul rând la Bibliotecă. În consecință, Profesore Seldon, cererea dumneavoastră de a vă aduce aici colegii este respinsă.

Hari Seldon se prăbuși pe spate în scaun, ca lovit.

— Mai mult, continuă Acarnio, vă aduc la cunoștință că vi se suspendă pe o perioadă de două săptămâni – începând chiar din acest moment – toate privilegiile pe care le aveți la Bibliotecă. Consiliul se va aduna într-o ședință specială. În două săptămâni vă vom anunța dacă legătura dumneavoastră cu noi se va întrerupe sau nu.

Acarnio se opri și, punând palmele pe suprafața lucioasă și imaculată a biroului, se ridică în picioare:

— Asta a fost tot, Profesore Seldon... deocamdată.

Hari Seldon se ridică și el, deși mișcarea lui nu fu tot atât de continuă și de rapidă ca cea a lui Tryma Acarnio.

— M-aș putea adresa Consiliului? întrebă el. Poate că dacă le-aș explica importanța vitală a psihoistoriei și Enciclopediei...

— Mă tem că nu, Profesore, spuse blând Acarnio.

În acest moment, Seldon reuși să întrevadă scurt bărbatul despre care vorbise Las Zenow. Dar, aproape imediat, birocrațul de gheață puse din nou stăpânire pe Acarnio. Seldon fu condus spre ușă.

Ușa se deschise și Acarnio spuse:

— Două săptămâni, Profesore. Până atunci...

Hari intră în skitterul care îl aștepta, și ușa se închise.

Acum ce fac? se întrebă desperat Seldon. Acesta să fie sfârșitul muncii mele?

28

— Wanda dragă, ce faci tu aici? întrebă Hari Seldon intrând în biroul nepoatei sale.

Camera fusese biroul strălucitului matematician Yugo Amaryl, a cărui moarte sărăcise Proiectul de Psihoistorie. Din fericire, în ultimii ani Wanda preluase treptat rolul lui Yugo, continuând îmbunătățirea și

perfecționarea Primului Radiant.

— Ei bine, lucrez la o ecuație din Secțiunea 33A2D17. Vezi, am recalibrat această secțiune...

Arată spre o pată strălucitoare de culoare violet suspendată în aer, în fața ei:

— ... luând în considerare constanta standard și... Iată! Exact așa cum mă așteptam... cred.

Se dădu un pas înapoi frecându-se la ochi.

— Ce este asta, Wanda?

Hari se dădu mai aproape pentru a studia ecuația:

— Ia te uită, seamănă cu ecuația Terminusului și totuși... Wanda, asta este *inversa* ecuației Terminus, nu-i așa?

— Da, bunicule. Vezi, numerele nu se potriveau chiar așa cum trebuie în ecuația Terminus... uite.

Atinse un contact de pe un panou aflat în perete și o altă pată colorată puternic în roșu prinse viață în cealaltă parte a camerei. Seldon și Wanda se deplasară până acolo pentru a o cerceta:

— Vezi cum se potrivesc acum perfect, bunicule? Mi-au trebuit câteva săptămâni să o corectez.

— Cum ai reușit?

Hari admira logica și eleganța ecuației.

— La început, m-am concentrat doar asupra ei. Dar după aceea mi-am dat seama că nu puteam să introduc pur și simplu ecuația în Primul Radiant, după care să mă aștept să o rearanjeze așa cum trebuie. Dacă pui ceva aici înseamnă să scoți ceva din altă parte. Greutatea are nevoie de contragreutate.

— Cred că conceptul la care te referi este ceea ce anticii numeau „*yin* și *yang*”.

— Da. *Yin* și *yang*. Deci, înțelegi, pentru a perfecționa *yin*-ul Terminusului, trebuia să-i descopăr *yang*-ul. Ceea ce am și făcut, uite aici.

Se întoarse la pata violet, aflată în cealaltă parte a sferei Primului Radiant:

— Și odată ajustate cifrele de aici, ecuația Terminus

și-a găsit imediat locul. Armoniei!

Wanda arăta mulțumită de ea însăși, de parcă ar fi rezolvat toate problemele Imperiului.

— Fascinant, Wanda, și mai târziu va trebui să-mi spui cum crezi tu că va ajuta asta Proiectul... Dar trebuie să mergem la holo-ecran. Am primit un mesaj urgent din Santanni, acum câteva minute. Tatăl tău vrea să-l sunăm imediat.

Zâmbetul Wande se topi. Ultimele reportaje de pe Santanni spuneau că acolo aveau loc lupte. Reducerea fondurilor Imperiale se făcea simțită în primul rând printre cetățenii din Provinciile. Aveau un acces limitat la Suburbii, care erau mai bogate și mai bine populate și le era din ce în ce mai greu să-și vândă produsele proprii pentru importuri absolut necesare. Hipernavele Imperiale care veneau și plecau de pe Santanni se împutinau, iar acea lume îndepărtată se simțea izolată de restul Imperiului. Pe toată planeta izbucniseră focare de rebeliune.

— Bunicule, sper că totul este în regulă, spuse Wanda.

În vocea ei se făcea simțită teama.

— Nu-ți face griji, dragă. La urma urmelor, nimic nu li s-a întâmplat, din moment ce Raych ne-a putut trimite un mesaj.

Se așezară în fața holo-ecranului. Seldon formă un cod la tastatură după care așteptară câteva secunde pentru stabilirea conexiunilor intragalactice. Încet, ecranul păru să se afunde în perete, ca și cum se formase un tunel... și din tunel, la început ca prin ceață, apăru figura familiară a unui bărbat îndesat și bine făcut. Pe măsură ce conexiunea se îmbunătățea, trăsăturile omului deveniră mai clare. Atunci când Seldon și Wanda reușiră să distingă mustața dahlită a lui Raych, figura prinse viață.

— Tată! Wanda! spuse holograma tridimensională a lui Raych proiectată din Santanni în Trantor. Ascultați,

nu am prea mult timp.

Tresări, ca și cum fusese întrerupt de un zgomot puternic:

— Lucrurile s-au cam înrăutățit pe-aici. Guvernul a căzut și puterea a fost preluată de un consiliu provizoriu. Vă imaginați că e o zăpăceală cumplită. De-abia am reușit să le îmbarc pe Manella și pe Bellis spre Anacreon. Le-am spus să ia legătura cu voi de acolo. Numele navei este *Arcadia VII*. Să o fi văzut pe Manella, tată. S-a infuriat cumplit din cauză că a trebuit să plece. N-am reușit s-o conving decât după ce i-am spus că e spre binele lui Bellis. Știu ce credeți. Sigur că ar fi trebuit să plec cu ele... dacă aș fi putut. Dar nu era spațiu suficient. Să fi văzut prin ce am trecut eu până să le îmbarc pe *ele*.

Raych scoase la iveală unul dintre zâmbetele sale, care plăceau atât de mult lui Seldon și Wandei, apoi continuă:

— De altfel, din moment ce sunt aici trebuie să ajut la păzirea Universității... aici este un loc pentru învățat, pentru creat, și nu pentru distrus. Îți spun, dacă vreunul dintre rebelii ăia santannieni cu creierul aburit se apropie de echipa noastră...

— Raych, interveni Hari, cât de gravă este situația? Se dau lupte în apropierea voastră?

— Tată, ești în pericol? întrebă Wanda.

Așteptară câteva secunde pentru ca mesajul lor să călătorească cei nouă mii de parseci care îi despărteau de Raych, prin Galaxie.

— N-n-n-am reușit să disting prea bine ce ați spus, răspunse holograma. Pe aici se duc niște mici încăierări. De fapt, este chiar palpitant.

Raych zâmbi din nou:

— Acum trebuie să întrerup. Nu uitați, interesați-vă de *Arcadia VII* care se îndreaptă spre Anacreon. Am să vă cer relații imediat ce rezolv aici. Nu uitați, eu...

Transmisia se întrerupse și holograma dispăru.

Tunelul din holo-ecran se contractă în sine însuși, și după scurtă vreme Wanda și Seldon se treziră fixând un perete alb.

— Bunicule, spuse Wanda, ce crezi că voia să spună?

— N-am nicio idee, dragă. Însă știu un lucru, și anume că tatăl tău este în stare să-și poarte singur de grijă. Mi-e milă de orice rebel care va încasa loviturile lui Raych!... Haide, să ne întoarcem la acea ecuație, și după câteva ore vom întreba de *Arcadia VII*.

* * *

— Comandante, nu ai nicio idee ce s-a întâmplat cu nava? Hari Seldon era din nou angajat într-o conversație intragalactică, dar de data aceasta cu un comandant militar a cărui navă se afla staționată pe Anacreon. Pentru această comunicație, Seldon se folosea de vizi-ecran... mai puțin fidel decât un holo-ecran, dar mult mai simplu.

— Vă spun că nu am primit nicio cerere din partea acelei hipernave pentru a intra în atmosfera Anacreonului. Desigur, comunicațiile cu Santanni au fost întrerupte câteva ore. De fapt, au fost sporadice în ultima săptămână. Este posibil ca nava să fi încercat să ia legătura cu noi pe un canal diferit. Dar mă îndoiesc că s-a întâmplat așa ceva. Nu, este mult mai probabil ca *Arcadia VII* să-și fi schimbat destinația. Voreg, poate, sau Sarip. Ați încercat una din lumile astea, Profesore?

— Nu, spuse nervos Seldon, dar nu văd motivul pentru care nava, dacă se îndrepta spre Anacreon, să nu meargă spre Anacreon. Comandante, este vital să pot localiza nava.

— Desigur, se aventură comandantul, este posibil ca *Arcadia VII* să nu fi reușit. Să treacă, vreau să spun. Se dau multe lupte. Rebelilor ăloră nu le pasă în cine trag. Țintesc cu laserele lor și pretind că trag în Împăratul Agis. Vă spun, Profesore, aici, la Periferie, se duce un cu

totul alt joc.

— Pe acea navă se află nora mea împreună cu fiica ei, comandante, spuse Seldon.

— O, îmi pare rău, Professore, spuse comandantul. Voi lua legătura cu dumneavoastră imediat ce aud ceva despre ele.

Dezamăgit, Hari închise contactul vizi-ecranului. Cât de obosit sunt, gândi el. Dar nu mă surprinde... știam de aproape patruzeci de ani că aici se va ajunge.

Chicoti cu amărăciune în sinea sa. Probabil comandantul acela avusese impresia că îl șoca, impresionându-l cu detalii picante despre viața la „periferie”. Dar Seldon știa totul despre periferie. Pe măsură ce periferia va intra în agitație, întregul ansamblu se va destrăma ca un tricotaj, până la capăt: Trantor.

Auzi un bâzâit ușor. Era semnalul de la ușă:

— Da?

— Bunicule, spuse Wanda intrând în birou, mi-e frică.

— De ce, dragă? întrebă îngrijorat Seldon.

Încă nu voia să-i spună ce aflate – sau, mai degrabă, ce *nu* aflate – de la comandantul de pe Anacreon.

— De obicei, deși sunt atât de departe, îi *simt*... îi simt aici, spuse ea arătând spre cap, și aici, spuse arătând spre inimă. Dar acum, astăzi, nu-i simt. Îi simt mai slab, ca și cum se sting, ca becurile din cupolă. Și vreau să opresc acest lucru. Vreau să-i trag înapoi, dar nu pot.

— Wanda, cred că este doar imaginația ta, din cauza grijilor pe care ți le faci din cauza rebeliunii. Știi că revolte apar mereu, pretutindeni în Imperiu... mici erupții care eliberează tensiunile. Haide, știi că există prea puține șanse ca Raych, Manella, și Bellis, să pățească ceva. Tatăl tău ne poate chema oricând ca să ne spună că este bine; mama ta și cu Bellis vor ateriza pe Anacreon și se vor bucura de o mică vacanță. *Noi*

suntem de compătimit... suntem înfundați aici, până la urechi, în munca noastră! Așa că, iubito, du-te și te bagă în pat și să ai numai gânduri frumoase... Ți promit că mâine, sub cupola însorită, lucrurile vor părea mult mai roz.

— Bine, bunicule, spuse Wanda care nu părea pe deplin convinsă. Dar mâine... dacă nu primim nicio veste... va trebui să... să...

— Wanda, ce altceva putem face decât să așteptăm? o întrebă cu blândețe Hari.

Wanda se întoarse și plecă. Greutatea grijilor ei parcă o apăsa pe umeri. Hari o privi cum pleacă, după care permise propriilor griji să iasă la suprafață.

Trecuseră trei zile de la convorbirea cu Raych. De atunci... nimic. Iar astăzi, comandantul naval de pe Anacreon spusese că nu auzise nimic despre vreo navă numită *Arcadia VII*.

Hari încercase mai devreme să ia legătura cu Raych pe Santanni, dar toate rețelele de comunicație cu Santanni erau distruse. Ca și cum Santanni – și *Arcadia VII* – se rupseseră pur și simplu de Imperiu, ca o petală de floare.

Seldon știa ce trebuia să facă acum. Imperiul era poate la pământ, dar nu pierise. Puterea sa, dacă era bine mânuită, putea fi încă uluitoare. Seldon trimise un mesaj urgent spre Împăratul Agis XIV.

29

— Ce surpriză... prietenul meu Hari!

Figura lui Agis îi zâmbi lui Seldon prin holo-ecran:

— Mă bucur să primesc vești de la tine, deși de obicei apelezi la audiențele personale, care sunt mai protocolare. Haide, mi-ai trezit interesul. Care este urgența?

— Sire, începu Seldon, fiul meu, Raych, împreună

cu soția și fiica, trăiesc pe Santanni.

— A, Santanni, spuse Împăratul și zâmbetul îi pieri. O adunătură de nemernici pe care dacă...

— Sire, vă rog, îl întrerupse Seldon uimindu-l pe Împărat cu încălcarea flagrantă a protocolului Imperial. Fiul meu a reușit să le urce pe Manella și pe Bellis într-o hipernavă, *Arcadia VII*, cu destinația Anacreon. Însă el a trebuit să rămână. Asta s-a întâmplat acum trei zile. Nava nu a aterizat pe Anacreon. Iar fiul meu parcă a dispărut. Apelurile către Santanni au rămas fără răspuns, iar acum liniile de comunicație au fost distruse. Vă rog, Sire, mă puteți ajuta?

— Hari, după cum știi, toate legăturile dintre Santanni și Trantor au fost avariate. Totuși, păstrez o influență în anumite sectoare din Santanni. Cu alte cuvinte, mi-au rămas câțiva loiali care nu au fost descoperiți. Deși nu pot lua direct legătura cu vreunul dintre oamenii mei operativi de acolo, îți pot arăta toate rapoartele pe care le primesc. Ele sunt, desigur, strict confidențiale, dar având în vedere situația ta și relația noastră îți voi permite accesul la acele informații care te-ar putea interesa. Aștept un raport ce trebuie să apară până într-o oră. Dacă vrei, voi lua din nou legătura cu tine după ce sosește. Între timp, voi pune pe unul dintre funcționarii mei să parcurgă toate rapoartele primite din Santanni în ultimele trei zile și să caute ceva referitor la Raych, Manella, sau Bellis Seldon.

— Vă mulțumesc, Sire. Aveți umila mea recunoștință.

Hari Seldon înclină capul, în timp ce imaginea Împăratului dispărea de pe holo-ecran.

Șaizeci de minute mai târziu, Hari Seldon stătea tot la birou, așteptând vești de la Împărat. Ultima oră fusese una dintre cele mai grele din viața sa. Mai grele nu fuseseră decât orele de după distrugerea lui Dors.

Faptul că nu știa îl ucidea pur și simplu. Își făcuse o carieră din *a ști* – viitorul, ca și prezentul. Iar acum nu

avea nicio idee despre trei dintre ființele pe care le iubea cel mai mult.

Holo-ecranul bâzâi ușor și Hari, ca răspuns, apăsă un contact. Agis își făcu apariția.

— Hari, începu Împăratul.

Din tenta de tristețe a vocii Împăratului, Hari știa că această veste avea să fie proastă.

— Fiul meu, spuse Hari.

— Da, răspunse Împăratul. Raych a fost omorât, ieri dimineață, într-un bombardament asupra Universității Santanni. Am aflat că Raych știa de bombardament, dar a refuzat să-și părăsească postul. Știi, un mare număr dintre rebeli erau studenți și Raych a crezut că dacă ei ar afla de prezența lui acolo, atunci nu ar mai... Dar ura a învins rațiunea. Vezi tu, Universitatea este o Universitate *Imperială*. Rebelii au senzația că trebuie să distrugă toate lucrurile Imperiale, pentru ca apoi să reconstruiască altele. Idioții! De ce...

Agis se opri aici, dându-și seama că lui Seldon nu-i păsa de Universitatea Santanni sau de planurile rebelilor... cel puțin, nu acum.

— Hari, dacă asta te face să te simți mai bine, află că fiul tău a murit încercând să apere cunoașterea. Nu pentru Imperiu a luptat și murit Raych, ci pentru umanitatea însăși.

Seldon ridică privirea, cu ochii plini de lacrimi. Întrebă cu o voce de-abia auzită:

— Și Manella, și micuța Bellis? Cu ele ce s-a întâmplat? Ați dat de *Arcadia VII*?

— Căutarea n-a dat niciun rezultat, Hari. *Arcadia VII* a plecat de pe Santanni, așa cum ți s-a spus. Dar se pare că a dispărut. Poate a fost deturnată de rebeli, sau poate a făcut o întoarcere de urgență... în momentul ăsta, nu știm nimic.

Seldon dădu din cap:

— Îți mulțumesc, Agis. Deși mi-ai adus vești tragice, cel puțin mi le-ai adus. Era mai rău dacă nu știam. Ești

un adevărat prieten.

— Acum prietene, spuse Împăratul, te las... împreună cu amintirile tale.

Imaginea lui Agis dispăru. Hari încrucișă brațele pe birou, puse capul jos, și plânse.

30

Wanda Seldon își potrivea centura salopetei, strângând-o în jurul taliei. Apucând o lopățică de mână, atacă unele buruieni care crescuseră în mica grădină de flori a Clădirii de Psihoistorie de la Streeling. În general, Wanda își petrecea cea mai mare parte a timpului în biroul său, lucrând cu Primul Radiant. Își găsea o consolare în statistica lui precisă și elegantă; ecuațiile statornice erau cumva liniștitoare, în acest Imperiu care înnebunise. Dar atunci când gândurile la iubitul său tată, la mama, la sora sa deveneau prea greu de suportat, când nici chiar munca de cercetare nu o puteau face să-și ia mintea de la oribilele pierderi pe care le suferise de curând, Wanda ieșea invariabil aici, afară, săpând pământul, ca și când ajutând câteva plante să trăiască, își alina întrucâtva durerea.

De la moartea tatălui său, acum o lună, și de la dispariția Manellei și a lui Bellis, Wanda, care întotdeauna fusese subțirică, pierduse și mai mult în greutate. Iar Hari Seldon, care acum câteva luni ar fi fost îngrijorat de pierderea poftei de mâncare a nepotei sale, nici nu observa acest lucru, cufundat în propria sa durere.

Hari și Wanda Seldon suferiseră o profundă schimbare... ca și cei câțiva membri rămași la Proiectul de Psihoistorie. Hari părea că se dăduse bătut. Acum își petrecea cea mai mare parte a timpului așezat în fotoliu, la solariu, privind domeniile Universității, încălzit de becurile strălucitoare de deasupra. Din când în când,

membri ai Proiectului îi spuneau Wandeii că garda lui de corp, un om pe nume Stettin Palver, încerca să-l convingă să facă o plimbare afară, sub cupolă, sau să poarte o discuție despre viitor.

Wanda se retrase și mai adânc în studiul fascinantelor ecuații ale Primului Radiant, pentru a cărei formă finală bunicul său muncise din greu atât de mult timp; și avea dreptate: Enciclopediștii trebuie să se stabilească pe Terminus; ei vor fi Fundația.

Iar Secțiunea 33A2D17, ei bine, în ea se putea vedea ceea ce Seldon numise A Doua, sau Secreta Fundație. Dar cum? Fără interesul activ al lui Seldon, Wanda nu știa cum să meargă mai departe. Iar durerea provocată de pierderea familiei era atât de adâncă încât parcă nu avea puterea să încerce de una singură.

Membrii Proiectului, cele aproximativ cincizeci de suflete care munceau din greu, își continuară munca în măsura posibilităților. Majoritatea erau Enciclopediști, cercetând materialele de referință necesare pentru a le copia și cataloga în vederea eventualei mutări pe Terminus... atunci când și *dacă* vor obține acces deplin la Biblioteca Galactică. În acest moment, nu lucrau decât din devotament. Profesorul Seldon își pierduse biroul particular la Bibliotecă, astfel încât șansele ca alți membri ai Proiectului să primească o aprobare specială erau foarte reduse.

Restul membrilor Proiectului erau analiști istorici și matematicieni. Istoricii interpretau acțiunile și evenimentele trecute și prezente ale omenirii, transmițând rezultatele matematicienilor care, la rândul lor, puneau diferitele piese în marea Ecuație Psihoistorică. Era o muncă migăloasă și istovitoare.

Mulți plecaseră, pentru că recompensele erau mici... psihoistoricii erau ținta multor glume și răutăți pe Trantor, iar fondurile limitate îl obligaseră pe Seldon să micșoreze drastic plățile. Dar prezența permanentă și reconfortantă a lui Hari Seldon reușise – până acum –

să depășească dificultățile cu care se confrunta Proiectul. Într-adevăr, cei care rămăseseră făcuseră asta din respect și devotament pentru Profesorul Seldon.

Acum, gândi Wanda Seldon cu amărăciune, ce motiv ar mai avea ca să mai rămână? O adiere ușoară îi aruncă o şuviță din părul blond peste ochi; o împinse înapoi, absentă, și continuă cu săpatul.

— Domnișoară Seldon, îmi puteți acorda un moment din timpul dumneavoastră?

Wanda se întoarse și ridică privirea. Un tânăr – ea aprecie că se apropia de treizeci de ani – stătea pe aleea pietruită, lângă ea. Îl simți imediat: puternic și deosebit de inteligent. Bunicul ei făcuse o alegere înțeleaptă. Se ridică pentru a-i vorbi.

— V-am recunoscut. Sunteți garda de corp a bunicului meu. Stettin Palver, nu-i așa?

— Da, aveți dreptate, domnișoară Seldon, spuse Palver îmbujorându-se ușor ca și cum era încântat că o fată atât de frumoasă îl remarcase. Domnișoară Seldon, aș dori să vorbim despre bunicul dumneavoastră. Sunt foarte îngrijorat din cauza lui. Trebuie să facem ceva.

— Ce să facem, domnule Palver? Eu nu știu ce să fac. De când tatăl meu...

Înghiți greu, ca și cum îi era dificil să vorbească:

— ... a murit, iar mama și sora mea au dispărut, nu pot face decât să-l dau jos din pat dimineața. Ca să-ți spun adevărul, și eu sunt foarte afectată. Înțelegi, nu?

Îl privi în ochi și își dădu seama că o înțelegea.

— Domnișoară Seldon, spuse încet Palver, îmi pare teribil de rău pentru pierderile suferite. Dar dumneavoastră și cu Profesorul Seldon sunteți *în viață* și trebuie să continuați munca la psihoistorie. Profesorul pare că s-a dat bătut. Speram că poate dumneavoastră... noi... am putea face ceva pentru a-i reda speranța. Știți, un motiv pentru a merge mai departe.

Ah, domnule Palver, gândi Wanda, poate că bunicul

are dreptate. Mă întreb dacă există într-adevăr vreun motiv pentru care să continuăm.

Însă spuse:

— Îmi pare rău, domnule Palver, dar nu-mi trece nimic prin cap.

Arată spre pământ cu lopăţica:

— Iar acum, după cum vedeţi, trebuie să mă întorc la buruienile astea enervante.

— Nu cred că bunicul dumneavoastră are dreptate. Cred că există un motiv care să ne facă să mergem mai departe. Trebuie doar să-l descoperim.

Cuvintele o lovira în plin. De unde ştia el ce gândise? Doar dacă nu cumva...

— Puteţi manevra minţile, nu-i așa? întrebă ea ţinându-şi răsuflarea de parcă i-ar fi fost frică să audă răspunsul lui Palver.

— Da, pot, răspunse tânărul. Cred că dintotdeauna am putut. Nu îmi amintesc să fi existat o vreme când *nu* am putut. Jumătate din timp nici măcar nu sunt conştient de puterea mea... însă aflu ce gândesc oamenii... sau ce au gândit. Uneori primesc *străfulgerări* care provin de la o altă persoană. Însă întotdeauna se află în mulţime şi nu-mi pot da seama cine este. Dar ştiu că mai sunt oameni ca mine... ca noi... în jurul nostru.

Wanda îl prinse emoţionată de mână. Unealta ei de grădinărit zăcea neluată în seamă.

— Vă daţi seama ce înseamnă asta? Pentru bunicul, pentru psihoistorie? Unul ca noi, de unul singur, nu poate face prea mult, dar amândoi, împreună...

Wanda porni spre Clădirea Psihoistoriei, lăsându-l pe Palver locului, pe alea pietruită. Aproape de intrare se opri şi se întoarse. *Haide, domnule Palver, trebuie să-i spunem bunicului*, spuse ea fără să deschidă gura. *Da, cred că asta trebuie să facem*, răspunse Palver îndreptându-se spre ea.

— Vrei să-mi spui că am căutat în întreg Trantorul o persoană care să aibă puterile tale, și că această persoană a fost în toate aceste luni aici lângă noi, și n-am știut?

Lui Hari Seldon nu-i venea să creadă. Moțăia în solariu, când Wanda și Palver îl scuturaseră pentru a-l trezi și a-i împărtăși nemaipomenita veste.

— Da, bunicule. Gândește-te. Nu am mai avut niciodată până acum ocazia să-l întâlnesc pe Stettin. Erai cu el în special atunci când *nu* te ocupai de Proiect, iar eu mi-am petrecut majoritatea timpului închisă în biroul meu, lucrând cu Primul Radiant. *Când* să ne fi întâlnit? De fapt, cu singura ocazie în care ne-am întâlnit, rezultatele au fost semnificative.

— Când a fost asta? întrebă Seldon scotocindu-și prin memorie.

— Ultima ta audiere... în fața judecătorei Lih, răspunse imediat Wanda. Adu-ți aminte de martorul ocular care a jurat că tu și cu Palver i-ați atacat pe cei trei golani. Adu-ți aminte că s-a pierdut și a spus adevărul... deși nici el nu știa de ce. Dar Stettin și cu mine ne uniserăm forțele. Amândoi îl forțam pe Rial Nevas să fie sincer. În prima sa declarație, fusese foarte ferm; mă îndoiesc că vreunul dintre noi ar fi reușit să-l forțeze de unul singur. Dar *împreună*...

Aruncă o privire rapidă spre Palver:

— ... puterea noastră este uimitoare!

Hari Seldon cugetă la toate acestea, după care dădu să vorbească. Dar Wanda continuă:

— De fapt, avem de gând să petrecem toată după amiaza testându-ne capacitățile mentale, separat și împreună. Din ceea ce am descoperit până acum, se pare că forța lui Stettin este puțin mai slabă decât a mea... probabil cinci pe scara de notare. Dar cinciul său, combinat cu șaptele meu, dau adunate doisprezece!

Gândește-te, bunicule. Fantastic!

— Nu vă dați seama, Professore? interveni și Palver. Wanda și cu mine suntem schimbarea pe care o căutați. Vă putem ajuta pentru a convinge lumea că psihoistoria este valabilă, putem descoperi alții ca noi, putem ajuta la repunerea psihoistoriei pe drumul său firesc.

Hari Seldon îi privi pe cei doi tineri din fața sa. Fețele lor străluceau de tinerețe, vigoare și entuziasm. Își dădu seama că asta făcea bine inimii lui obosite. Poate că, la urma urmei, nu era totul pierdut. Nu crezuse că va supraviețui ultimei tragedii, moartea fiului său și dispariția norei și nepoatei, dar acum putea vedea că Raych supraviețuise prin Wanda. Iar în Wanda și în Stettin, știa asta, trăia viitorul Fundației.

— Da, da, fu de acord Seldon dând puternic din cap. Haideți, ajutați-mă. Trebuie să mă întorc la birou pentru a plănuî următorul nostru pas.

32

— Professore Seldon, intrați, spuse Bibliotecarul Șef Tryma Acarnio cu o voce de gheață.

Hari Seldon, însoțit de Wanda și Palver, intră în biroul impunător al Bibliotecarului Șef.

— Mulțumesc, domnule Bibliotecar Șef, spuse Seldon așezându-se într-un scaun și privindu-l pe Acarnio de celalaltă parte a biroului. Să vă prezint pe nepoata mea Wanda și pe prietenul meu Stettin Palver. Wanda este o membră deosebit de valoroasă a Proiectului de Psihoistorie, specializată în domeniul matematicilor. Iar Stettin, ei bine, Stettin este pe cale să devină un expert în psihoistoria generală... atunci când nu mă protejează de pericole fizice.

Seldon râse bine dispus.

— Da, bine, totul este bine și frumos, Professore, spuse Acarnio iritat de buna dispoziție a lui Seldon.

Se aşteptase ca profesorul să intre umil, cerşind încă o şansă de a avea acces la privilegiile speciale ale Bibliotecii.

— Dar nu înţeleg care este motivul pentru care doriţi să discutăm, continuă el. Vă daţi seama că poziţia noastră este fermă: Nu putem permite ca Biblioteca să se asocieze cu o persoană atât de nepopulară. Suntem, la urma urmelor, o Bibliotecă *publică* şi trebuie să ne preocupăm de sentimentele publicului.

Acarnio se lăsă pe spate... poate că *acum* va începe să se milogească.

— Îmi dau seama că nu am fost în stare să determin schimbarea hotărârii dumneavoastră. Totuşi, m-am gândit că dacă aţi asculta doi membri tineri ai Proiectului – psihoistoricii de mâine – poate ca veţi sesiza mai bine rolul vital pe care Proiectul – şi Enciclopedia, în special – îl va juca în viitorul nostru. Vă rog să-i ascultaţi pe Wanda şi pe Stettin.

Acarnio aruncă o privire rece spre cei doi tineri care îl flancau pe Seldon:

— Foarte bine, spuse el privind ostentativ banda orară de pe perete. Cinci minute, nu mai mult. Am de condus o Bibliotecă.

— Domnule Bibliotecar Şef, începu Wanda, după cum v-a explicat bunicul meu, psihoistoria este o modalitate extrem de valoroasă pentru păstrarea civilizaţiei noastre. Da, *păstrarea*, repetă ea după ce văzu ochii lui Acarnio mărindu-se la auzul cuvântului. S-a pus un accent exagerat pe distrugerea Imperiului. În acest mod, valoarea psihoistoriei a fost trecută cu vederea. Deoarece cu ajutorul psihoistoriei, aşa cum putem prevedea inevitabilul declin al civilizaţiei noastre, putem descoperi modalităţi pentru păstrarea ei. În acest scop s-a pus problema creării Enciclopediei Galactice. Şi iată de ce avem nevoie de ajutorul dumneavoastră şi al importantei Biblioteci.

Acarnio nu reuşi să-şi înfrâneze zâmbetul. Tânăra

aceasta avea un farmec incontestabil. Era atât de sinceră, vorbea atât de bine. O privi cum stătea în fața lui, cu părul blond pieptănat la spate într-un stil mai degrabă auster și pedagogic, care nu-i putea ascunde trăsăturile atrăgătoare ci dimpotrivă, le scotea în evidență. Ceea ce spunea ea începea să aibă mai mult sens. Poate că Wanda Seldon avea dreptate... poate că privise problema dintr-un unghi greșit. Dacă s-ar pune problema *păstrării*, și nu cea a *distrugerii*...

— Domnule Bibliotecar Șef, începu Stettin Palver, această măreață Bibliotecă a rezistat timp de milenii. Ea, poate mai mult chiar decât Palatul Imperial, reprezintă imensa putere a Imperiului. Deoarece Palatul adăpostește doar conducătorul Imperiului, însă Biblioteca este deopotrivă căminul cunoașterii, culturii și istoriei Imperiale. Valoarea sa este incalculabilă. Nu ar fi rezonabil să pregătim un omagiu adus acestui uriaș rezervor de informații? Enciclopedia Galactica va fi chiar un astfel de omagiu... un sumar al întregii cunoaștere conținute între aceste ziduri. Gândiți-vă!

Dintr-o dată, totul fu foarte clar în mintea lui Acarnio. Cum permisesse Consiliului (și în special celui morocănos Gennaro Mummery) să anuleze privilegiile lui Seldon? Las Zenow, o persoană a cărei judecată era foarte stimată, susținuse din tot sufletul Enciclopedia lui Seldon.

Îi privi din nou pe cei trei din fața sa, care îi așteptau decizia. Consiliul cu greu ar putea avea ceva împotriva membrilor Proiectului – dacă tinerii care se aflau acum în biroul său erau reprezentativi pentru genul de persoane cu care lucra Seldon.

Acarnio se ridică și se plimbă în lungul camerei, cu fruntea plină de riduri, ca și cum își organiza gândurile. Ridică o mică sferă dintr-un cristal de culoarea laptelui și o cântări în palmă.

— Trantor, începu el gânditor, vârful de lance al Imperiului, centrul Galaxiei. De-a dreptul uimitor, dacă

stai să te gândești... Probabil ne-am pripit judecându-l pe Profesorul Seldon. Acum, după ce Proiectul dumneavoastră, această Enciclopedia Galactica, mi-a fost prezentat într-o astfel de lumină...

Făcu un gest scurt cu capul în direcția Wandei și a lui Palver:

— ... îmi dau seama cât de importantă este munca dumneavoastră aici. Și, desigur, am să permit accesul câtorva dintre colegii dumneavoastră.

Seldon zâmbi recunoscător și o strânse pe Wanda de mână.

— Și nu recomand acest lucru doar pentru gloria Imperiului, continuă Acarnio aparent înfierbântat de idee (și de auzul propriei sale voci). Sunteți faimos, Profesore Seldon. Fie că sunteți considerat șarlatan sau geniu, se pare că *toată* lumea are o părere despre dumneavoastră. Dacă un academician de talia dumneavoastră se aliază cu Biblioteca Galactică, asta nu poate duce decât la creșterea prestigiului nostru ca bastion al preocupărilor intelectuale la cel mai înalt nivel. Deci, prezența dumneavoastră poate fi folosită pentru a crește mult râvnitele fonduri menite să aducă la zi colecțiile noastre, să determine creșterea numerică a personalului și, desigur, ținerea deschisă a ușilor noastre pentru public... Perspectiva Enciclopediei Galactice – ce proiect monumental! Imaginați-vă reacția când publicul va afla că Biblioteca Galactică este implicată într-un astfel de proiect menit să scoată în evidență splendoarea civilizației – istoria noastră glorioasă, realizările noastre de marcă, culturile noastre mărețe. Și dacă te gândești că eu, Bibliotecarul Șef Tryma Acarnio, sunt responsabil de inițierea acestui mare Proiect...

Privi cu intensitate sfera de cristal, pierdut în vise.

— Da, Profesore Seldon, reveni el cu picioarele pe pământ. Dumneavoastră și colegilor vi se va permite accesul și vi se vor garanta privilegiile celor din

Biblioteca... împreună cu un număr de birouri în care să lucrați.

Puse sfera de cristal înapoi pe masă și se întoarse la birou.

— Desigur, s-ar putea să fie nevoie de ceva timp pentru a convinge Consiliul... dar am încredere că mă pot descurca. Lăsați că mă ocup eu.

Seldon, Wanda și Palver se priviră triumfători. Zâmbete discrete le jucau la colțurile gurilor. Tryma Acarnio le făcu semn că pot pleca și ei se conformară, lăsându-l pe Bibliotecarul Șef în fotoliu, visând la gloria și la onoarea pe care le va câștiga Biblioteca sub conducerea sa.

— Uimitor, spuse Seldon după ce se instalară comod în automobilul lor. Dacă l-ați fi văzut la ultima întâlnire... Spunea că „ameninț structura de bază a Imperiului nostru”, sau cam așa ceva. Iar astăzi, după câteva minute în compania voastră...

— N-a fost foarte greu, bunicule, spuse Wanda.

Apăsă un contact, introducând automobilul în trafic. Se dădu în spate, după ce pilotul automat preluă sarcinile; Wanda îi dăduse coordonatele destinației de la panoul de comandă.

— Este un om foarte egocentric. Nu a trebuit decât să pedalăm pe aspectele pozitive ale Enciclopediei, iar egoul lui a preluat totul din mers.

— Era câștigat pentru cauza noastră încă din momentul în care Wanda și cu mine am intrat înăuntru, spuse Palver. Concentrându-ne amândoi asupra lui, a fost o nimica toată.

Palver se aplecă înainte și o strânse afectuos pe Wanda de umăr. Ea îi zâmbi, se îndreptă și îl bătu pe mână.

— Trebuie să îi alertez pe Enciclopediști cât mai curând posibil, spuse Seldon. Deși nu au mai rămas decât treizeci și doi, sunt lucrători buni și devotați. Îi voi instala la Biblioteca, după care mă voi ocupa de

următorul obstacol: creditele. Probabil că alianța cu Biblioteca este exact ceea ce îmi trebuie pentru a convinge oamenii să ne finanțeze. Ia să vedem... îl voi suna din nou pe Terep Bindris și vă voi lua cu mine. Era destul de amabil, cel puțin la prima întâlnire. Cum ne va putea rezista acum?

Automobilul se opri la marginea Clădirii Psihoistoriei de la Streeling. Portierele laterale se deschiseră alunecând, dar Seldon nu se grăbi să coboare. Se întoarse pentru a o privi pe Wanda.

— Wanda, ai văzut ce ați fost în stare să faceți cu Acarnio; sunt sigur că împreună ați putea storce niște credite de la câțiva sponsori. Știu că nu îți place să părăsești mult iubitul Prim Radiant, dar aceste vizite vă vor da o șansă să practicați, să vă șlefuiți talentele, să vă dați seama de ce sunteți în stare.

— În regulă, bunicule, deși sunt sigură că acum, după ce ai sprijinul Bibliotecii, rezistența la pretențiile tale a mai scăzut.

— Mai există un motiv pentru care cred că voi doi ar fi bine să ieșiți împreună... Stettin, ai spus că în anumite ocazii ai „simțit” o altă minte ca a ta, dar nu ai fost capabil să o identifici.

— Da, răspunse Palver. Am sesizat niște fulgerări, dar de fiecare dată eram în mulțime. Și, în cei douăzeci și patru de ani ai mei, nu-mi aduc aminte decât de vreo patru sau cinci fulgerări.

— Dar Stettin, spuse Seldon cu o voce joasă și încordată, fiecare fulger era, potențial, mintea unei alte persoane ca tine și ca Wanda... un alt mentalist. Wanda nu a simțit niciodată aceste fulgerări pentru că, sincer să fiu, a fost toată viața ținută la adăpost. În cele câteva ocazii în care s-a aflat în mulțime probabil că nu avea vreun mentalist prin apropiere. Iată un motiv – probabil cel mai important – pentru ca voi doi să ieșiți afară... cu sau fără mine. Trebuie să descoperim alți mentaliști. Voi amândoi sunteți destul de puternici pentru a manevra o

persoană. Dacă ați fi mai mulți și v-ați uni eforturile, ați avea puterea de a mișca Imperiul!

Cu aceasta, Hari Seldon întinse picioarele afară și se ridică ieșind din mașină. Wanda și Palver îl priveau schiopătând, îndreptându-se spre Clădirea de Psihoistorie, pe alee. Își dădeau doar foarte vag seama de imensa responsabilitate pe care Seldon le-o pusese pe umeri.

33

Era pe la mijlocul amiezii și soarele Trantorului lucea pe stratul metalic care acoperea marea planetă. Hari Seldon stătea pe platforma observatorului de la Universitatea Streeling, și-și pusese mâna streășină la ochi, încercând să-i protejeze de strălucirea puternică. Trecuseră ani de când nu mai ieșise de sub cupolă, cu excepția vizitelor la Palat, dar acelea nu se puneau la socoteală; pe domeniile Imperiale te simțeai foarte *închis*.

Seldon nu își mai lua garda de corp cu el. În primul rând, Palver își petrecea majoritatea timpului cu Wanda fie lucrând la Primul Radiant, absorbiți în cercetarea mentală, fie căutând alții ca ei. Dar dacă ar fi dorit, Seldon ar fi putut găsi un alt tânăr – student la Universitate sau membru al Proiectului – pe post de gardă de corp.

Totuși, știa că acum nu mai avea nevoie de așa ceva. De la mult mediatizata audiere și de la restabilirea legăturilor cu Biblioteca Galactică, Comisia pentru Siguranța Publică se interesa îndeaproape de el. Știa că era urmărit; reușise să-și surprindă „umbra” de câteva ori în ultimele luni. De asemenea, nu avea nicio îndoială că locuința și biroul îi fuseseră împănate cu dispozitive de ascultare, însă el puna în acțiune un dispozitiv de bruieră atunci când trebuia să poarte o discuție

importantă.

Nu știa prea bine ce anume gândea Comisia despre el... probabil că nici ei nu știau deocamdată ce să creadă. Indiferent că-l credeau șarlatan sau profet, erau preocupați să știe tot timpul unde se află... iar asta însemna că, până când Comisia nu-și schimba atitudinea, nu trebuia să-și mai facă probleme.

O adiere ușoară îi agită mantaua pe care și-o înfășurase peste salopetă, și îi ciufuli cele câteva fire de păr alb rămase pe creștet. Se aplecă peste balustradă, privind în jos la pătura netedă de oțel. Sub acea pătură bâzâia mașinăria unei lumi imense și complicate. Dacă cupola ar fi fost transparentă, s-ar fi văzut automobile grăbindu-se pe șosele, gravitaxiuri intrând într-o complicată rețea de tunele interconectate, hipernave spațiale încărcând și descărcând grânele, chimicalele și produsele de preț pentru și dinspre fiecare lume a Imperiului.

Sub parura strălucitoare de metal, patruzeci de miliarde de persoane își duceau viața, cu durerile, bucuriile și dramele vieții umane. Era o imagine pe care o îndrăgea – această panoramă a realizărilor umane – și i se sfâșia inima știind că peste câteva secole tot ceea ce se întindea acum sub privirile lui se va prăbuși în ruine. Marea cupolă va fi spintecată și distrusă, deformată, pentru a dezvălui imaginea dezolantă a ceea ce odată era sediul unei civilizații înfloritoare. Scutură capul cu tristețe, deoarece știa că nu mai putea face nimic pentru a împiedica această tragedie. Dar, deși putea prevedea cupola ruinată, știa de asemenea că pământul pustiit de ultimele bătălii ale Imperiului va reînvia, iar Trantor se va reintegra ca membru vital în noul Imperiu. Planul avea grijă de acest lucru.

Se așeză pe una dintre bănci. Piciorul îi palpita dureros; această plimbare îl solicitase prea mult. Dar voia să mai arunce încă o privire Trantorului, să simtă aerul proaspăt în jurul lui, și să vadă imensul cer de

deasupra.

Se gândi cu nostalgie la Wanda. Acum, rareori își mai vedea nepoata și mereu era de față Stettin Palver. În cele trei luni de când se întâlniseră, Wanda și Stettin pâruseră de nedespărțit. Wanda îl asigurase că acest lucru era necesar pentru Proiect, dar Seldon bănuia că erau implicate și alte sentimente, nu doar devotamentul pentru muncă.

Își aminti de primele zile pe care le petrecuse împreună cu Dors, de discuțiile pe care le purtau. Același lucru se putea vedea și în felul în care cei doi tineri se priveau unul pe altul, cu o intensitate născută nu doar dintr-o stimulare intelectuală, ci și dintr-o motivație sentimentală.

Mai mult, prin chiar natura lor, Wanda și Palver păreau să se simtă mai bine împreună decât cu alți oameni. De fapt, Seldon descoperi că atunci când nimeni altcineva nu era prin preajmă, Wanda și Palver nici măcar *nu vorbeau* unul cu altul; capacitățile lor mentale erau suficient de bine dezvoltate încât să nu mai aibă nevoie de *cuvinte* pentru a comunica.

Ceilalți membri ai Proiectului nu știau de capacitățile deosebite ale Wande și ale lui Palver. Seldon apreciasse că era bine să țină secretă munca mentaliștilor, cel puțin până când rolul lor în cadrul Planului avea să fie definitiv hotărât. De fapt, Planul în sine era complet definit... dar numai în mintea sa. Mai avea nevoie de câteva piese care să intre la locul potrivit, apoi îi va putea pune la curent pe cei doi... poate și pe alții, dacă era necesar.

Se ridică încet, cu greu. Trebuia să se întoarcă înapoi la Streeling, peste o oră avea întâlnire cu Wanda și Palver. Îi lăsaseră vorbă că aveau să-i facă o mare surpriză. Încă o piesă pentru marele joc, spera Seldon. Privi pentru ultima oară Trantorul de deasupra și, înainte de a se întoarce la ascensorul gravitic, zâmbi și spuse încet: „Fundatia.”

Hari Seldon intră în biroul său pentru a descoperi că de fapt Wanda și Palver sosiseră deja și stăteau la masa de conferințe, în capătul îndepărtat al camerei. Așa cum se întâmpla de obicei când erau numai ei doi, camera era complet cufundată în tăcere.

Apoi se opri dintr-o dată, observând că împreună cu ei se afla încă un individ. Ce ciudat... din politețe, Wanda și Palver vorbeau normal atunci când se aflau în compania altor oameni. Dar nici unul dintre cei trei nu vorbea acum.

Seldon îl studie pe noul venit... un tip cu înfățișare ciudată, de aproximativ treizeci și cinci de ani, cu o privire mioapă, datorată probabil unor studii prea îndelungate. Dacă n-ar fi fost un anumit aspect al fălcilor, Seldon l-ar fi considerat poate un om slab de fire, dar evident că ar fi făcut o greșeală. Pe figura omului se puteau citi atât forță cât și bunătate. O fizionomie care inspiră încredere, aprecie Seldon.

— Bunicule, spuse Wanda ridicându-se cu grație din scaun.

Seldon simți cum îl doare inima privindu-și nepoata. Se schimbase atât de mult în ultimele luni, de la pierderea familiei. În trecut, zâmbea și râdea tot timpul; în ultima vreme, privirea ei senină era rareori luminată de un zâmbet. Dar – acum ca întotdeauna – era minunată și acea frumusețe nu era depășită decât de intelectul ei extraordinar.

— Wanda, Palver, spuse Seldon.

Apoi, întorcându-se spre străin:

— Bună. Mă numesc Hari Seldon.

— Sunt deosebit de onorat să fac cunoștință cu dumneavoastră, Professore, răspunse bărbatul. Mă numesc Bor Alurin.

Alurin îi strânse mâna.

— Bor este psiholog, Hari, spuse Palver, și un mare

admirator al muncii tale.

— Și, mult mai important, bunicule, spuse Wanda, Bor este unul de-al nostru.

— Unul de-al vostru?

Privi întrebător de la unul la altul:

— Vreți să spuneți...?

Ochii lui Seldon scânteiau.

— Da, bunicule. Ieri, Stettin și cu mine mergeam prin Sectorul Ery; ne învărtam, așa cum ne-ai sugerat tu, căutând alții ca noi. Și dintr-o dată – *vuam!* – iată-!!

— I-am recunoscut pe loc structura gândurilor și am început să căutăm primprejur încercând să stabilim o legătură, spuse Palver preluând povestea. Ne aflam într-o zonă comercială, aproape de cosmoport, așa că aleile erau înțesate de cumpărători, turiști și comercianți din Provincie. Părea că nu avem nicio șansă, dar Wanda s-a oprit pur și simplu și a trimis un semnal: *Vino aici*. Din mulțime a apărut Bor. A venit până la noi și a emis un *Da?*.

— Uimitor, spuse Seldon zâmbind spre nepoata sa. Și, Doctore – Doctor, nu? – Alurin, ce impresie vă fac toate acestea?

— Ei bine, începu gânditor psihologul, sunt mulțumit. Întotdeauna m-am simțit diferit, iar acum știu pentru ce. Și dacă vă pot fi de vreun ajutor, atunci...

Coborî privirea în jos, ca și cum simțise că fusese prea îndrăzneț:

— Wanda și cu Stettin mi-au spus că aș putea ajuta în vreun fel la Proiectul dumneavoastră de Psihoistorie. Profesore, nimic nu mi-ar face mai mare plăcere.

— Da, da. Este foarte adevărat, Dr. Alurin. De fapt, cred că ai putea avea o importantă contribuție la acest Proiect – dacă mi te alături. Desigur, va trebui să renunți la tot ce faci acum, chiar dacă predai sau ești practicant. Crezi că poți?

— Sigur că da, Profesore, sigur. Poate că aș avea

nevoie de puțin ajutor ca s-o conving pe nevastă-mea...

Chicoti ușor, privind timid spre ei:

— Dar se pare că în direcția *asta* mă pot descurca.

— Deci a rămas stabilit spuse vioi Seldon. Te vei alătura Proiectului de Psihoistorie. Îți promit, Dr. Alurin, ai luat o decizie pe care nu o vei regreta.

* * *

— Wanda, Stettin, spuse Seldon după plecarea lui Alurin. Acesta este un eveniment foarte promițător. Cât de repede credeți că puteți descoperi alți mentaliști?

— Bunicule, ne-a trebuit aproape o lună pentru a-l descoperi pe Bor... nu putem spune cu ce frecvență am putea descoperi alții. Ca să-ți spun adevărul, aceste „ieșiri” ne sustrag de la munca noastră cu Primul Radiant și ne deranjează. Acum că-l am pe Stettin cu care să „vorbesc”, comunicarea verbală este uneori prea aspră, prea *tare*.

Zâmbetul lui Seldon se topi. Se temea de asta. Pe măsură ce Wanda și Palver își perfecționaseră capacitățile mentale, toleranța lor pentru viața „obișnuită” se diminuase.

— Wanda, Stettin, cred că a venit timpul să vă spun mai multe despre ideea pe care a avut-o Yugo Amaryl cu câțiva ani în urmă, și despre Planul pe care l-am elaborat eu pe baza acelei idei. Până acum nu am fost în stare să-l elaborez, pentru că nu aveam toate piesele așezate la locul lor. După cum știți, Yugo a intuit că trebuie create două Fundații – fiecare să fie o alternativă în cazul eșecului celeilalte. A fost o idee strălucită și mi-aș fi dorit ca Yugo să trăiască să o vadă realizată.

Aici se opri, oftând cu regret.

— Dar să nu mă îndepărtez de la subiect... Acum șase ani, când am fost sigur că Wanda avea capacități mentale deosebite, mi-a venit ideea: nu numai că trebuie să existe *două* Fundații, dar natura lor trebuie să fie diferită. Una va fi alcătuită din oameni de știință

îndreptați spre științele fizicii – Enciclopediștii vor fi primii dintre ei, stabilindu-se pe Terminus. A doua va fi alcătuită din adevărați psihoistorici; mentaliști... *voi*. Iată de ce eram atât de nerăbdător să mai găsiți și alți oameni cu capacități asemănătoare vouă. Totuși, există o condiție: A Doua Fundație trebuie să rămână secretă. Puterea sa va sta în izolare, în omniprezența și omnipotența telepatică. Vedeți voi, acum câțiva ani, când a fost clar că aveam nevoie de o gardă de corp, mi-am dat seama că A Doua Fundație trebuie să fie garda de corp a primei Fundații, puternică, tăcută, secretă. Psihoistoria nu este infailibilă... însă predicțiile sale sunt foarte probabile. Fundația, mai ales în perioada sa de început, va avea mulți dușmani, așa cum am eu astăzi. Wanda, tu și cu Palver sunteți pionierii celei de-A Doua Fundații, gardienii Fundației de pe Terminus.

— Dar *tu*, bunicule? întrebă Wanda. Noi nu suntem decât doi... bine, trei, dacă-l punem la socoteală și pe Bor. Pentru a proteja întreaga Fundație, am avea nevoie de...

— Sute? Mii? Găsește câți ai nevoie, nepoato! O poți face. Știi cum. Mai devreme, când povestea despre cum l-ai descoperit pe Dr. Alurin, Stettin a spus că te-ai oprit și ai comunicat prezenței mentale pe care o simțeai să *iasă*, iar el a venit la tine. Nu vezi? Tot timpul v-am presat să ieșiți în mulțime. Dar este greu pentru voi, aproape dureros. Îmi dau acum seama că tu și cu Palver trebuie să vă izolați pentru a forma nucleul celei de-A Doua Fundații. De acolo veți arunca năvoadele voastre în oceanul omenirii.

— Bunicule, ce spui? șopti Wanda.

Se ridicase de pe scaunul ei și îngenunchease lângă scaunul lui Seldon:

— Vrei să plec?

— Nu, Wanda, replică Seldon cu vocea sugrumată de emoție. Nu vreau să pleci, dar altfel nu se poate. Tu și cu Stettin trebuie să vă izolați de materialismul brutal

de pe Trantor. Pe măsură ce capacitățile voastre mentale se vor amplifica, veți atrage spre voi alți mentaliști... tăcuta și secreta Fundație va crește. Vom lua legătura... din când în când, firește. Și fiecare dintre noi are un Prim Radiant. Ați sesizat, nu-i așa, adevărul – și absoluta necesitate – a celor ce v-am spus, nu-i așa?

— Da, bunicule, spuse Wanda. Și, mult mai important, *simt* măreția Planului. Poți fi liniștit; nu te vom dezamăgi.

— Știu că nu mă veți dezamăgi, spuse obosit Seldon.

Cum putea face una ca asta... cum o putea îndepărta pe iubita sa nepoată? Era ultima legătură cu zilele cele mai fericite, cu Dors, Yugo, și Raych. Ea era singurul Seldon din Galaxie, în afară de el.

— Îmi va fi teribil de dor de tine, Wanda, spuse Seldon.

Și o lacrimă își croi drum peste obrajii lui brăzdați de riduri fine.

— Dar, bunicule, spuse Wanda ridicându-se împreună cu Palver și pregătindu-se să plece. Unde vom merge? *Unde* este A Doua Fundație?

Seldon ridică privirea și spuse:

— Primul Radiant ți-a spus-o deja, Wanda.

Wanda îl privi nedumerită, căutând în memorie.

Seldon se întinse și-și prinse nepoata de mână:

— Atinge-mi mintea, Wanda. Este acolo.

Wanda deschise larg ochii după ce intră în mintea lui Seldon.

— Înțeleg, îi șopti ea.

Secțiunea 33A2D17: Sfârșitul Stelei.

Partea a cincea – Epilog

Sunt Hari Seldon. Fost Prim Ministru al Împăratului Cleon. Profesor Emerit de Psihoistorie la Universitatea Streeling, Trantor. Directorul Proiectului de Cercetare Psihoistorică. Editor Executiv al Enciclopediei Galactice. Creator al Fundației.

Știu, totul sună foarte impresionant. Am făcut destul de multe în cei optzeci și unu de ani ai mei și sunt obosit. Privind înapoi la viața mea, mă întreb dacă aș fi putut face – și dacă aș fi făcut – unele lucruri altfel. De exemplu: Am fost chiar atât de preocupat de marea mea realizare, psihoistoria, încât am neglijat oamenii și evenimentele cu care m-am întâlnit de-a lungul vieții?

Poate că am omis să fac unele ajustări minore aici sau acolo, care nu ar fi compromis absolut deloc viitorul omenirii, însă ar fi îmbunătățit simțitor viața unor persoane dragi mie. Yugo, Raych... Mă întreb și eu... Aș fi putut face ceva pentru a o salva pe iubita mea Dors?

Luna trecută am terminat de înregistrat hologramele Crizelor. Asistentul meu, Gaal Dornick, le-a dus pe Terminus pentru a supraveghea instalarea lor în Cripta Seldon. Va avea grijă ca Cripta să fie sigilată și va lăsa instrucțiuni precise pentru cazurile în care va trebui

deschisă, în timpul Crizelor.

Bineînțeles, atunci eu voi fi murit de mult.

Ce vor crede acei oameni din Fundație, când mă vor vedea (mai precis, când vor vedea holograma mea) în timpul Primei Crize, care va avea loc peste aproape cincizeci de ani? Vor discuta despre cât de bătrân arăt sau ce voce am sau cât de mărunț par, ghemuit în acest scaun cu roțile? Vor înțelege – aprecia – mesajul pe care l-am lăsat? Ei, dar ce rost are să fac speculații? După cum au spus strămoșii noștri, „Zarurile au fost aruncate”.

Am primit ieri vești de la Gaal. Pe Terminus, totul merge bine. Bor Alurin și membrii Proiectului „înfloresc” în exil. Nu e frumos, dar nu mă pot abține să nu râd când îmi amintesc de expresia de auto-mulțumire de pe fața acelui idiot pe nume Linge Chen, când a exilat Proiectul pe Terminus, cu doi ani în urmă. Deși în cele din urmă exilul a fost reformulat, numindu-se Sprijin Imperial („O instituție științifică sprijinită de stat și aparținând Augustei sale Maiestăți, Împăratul”... Comisarul Șef ne voia plecați de pe Trantor și din conștiința sa, dar nu suporta gândul să renunțe complet la control), am o mică satisfacție știind că Las Zenow și cu mine am ales Terminusul ca bază a Fundației.

Singurul meu regret în ceea ce îl privește pe Linge Chen este că nu l-am putut salva pe Împăratul Agis. Acest Împărat a fost un om bun și un conducător nobil, chiar dacă doar numele avea legătură cu descendența regală. Greșeala lui a fost că a crezut în titlul lui, iar Comisia de Siguranță Publică nu tolera manifestarea independenței Imperiale. Mă întreb adesea ce au făcut cu el... l-au exilat pe vreo lume îndepărtată din Provincie, sau a fost asasinat ca și Cleon?

Copilul care șade azi pe tron este Împăratul-marionetă perfect. Ascultă de orice cuvânt pe care Linge Chen i-l șoptește în ureche și își dă aere de persoană importantă. Palatul și obiceiurile vieții Imperiale nu sunt

pentru el decât niște jucării, într-un imens joc fantastic.

Ce voi face acum? Gaal a plecat definitiv să se alăture grupului de pe Terminus și am rămas singur-singurel. Mai primesc din când în când vești de la Wanda. Munca la Sfârșitul Stelei își urmează cursul; în ultima decadă, ea și cu Stettin au adunat zeci de mentaliști. Puterea lor crește mereu. Contingentul Sfârșitului Stelei – Fundația mea cea secretă – a fost cel care l-a determinat pe Linge Chen să trimită Enciclopediștii pe Terminus.

Mi-e dor de Wanda. Au trecut mulți ani de când nu am mai văzut-o, n-am mai stat împreună cu ea în liniște, ținându-ne de mâini. Când a plecat, deși chiar eu i-am cerut asta, am crezut că mi se va rupe inima și voi muri. Aceasta a fost probabil cea mai dificilă hotărâre pe care a trebuit s-o iau și, cu toate că nu i-am spus niciodată, eram gata-gata să cedez tentației. Dar pentru reușita Fundației, era necesar ca Wanda și Stettin să plece pe Sfârșitul Stelei. Așa a hotărât psihoistoria... deci probabil nu a fost de fapt decizia mea.

Vin în continuare zilnic aici, la biroul meu din Clădirea Psihoistoriei. Îmi aduc aminte de vremurile când era înțesată de oameni, zi și noapte. Uneori mi se pare că le aud vocile, cele ale familiei mele dispărute, ale studenților, colegilor... dar birourile sunt goale și mute. Coridoarele poartă ecoul zumzetului făcut de motorul scaunului cu roțile.

Poate că ar trebui să eliberez clădirea, să o returnez Universității, ca să fie cedată altui departament. Dar mi-e destul de greu să renunț la acest loc. Sunt atâtea amintiri...

Acum nu mi-a mai rămas decât Primul Radiant. Acesta este aparatul cu ajutorul căruia psihoistoria poate fi evaluată... toate acestea în uimitorul cub negru. Stau aici, ținându-l în mână și îmi doresc să i-l pot arăta lui R. Daneel Olivaw...

Dar sunt singur și nu trebuie decât să apăs pe un contact pentru a stinge luminile din birou. Mă las pe spate în scaunul meu cu roțile, Primul Radiant se activează și ecuațiile lui se împrăstie peste tot în jurul meu, într-o splendoare tridimensională. Pentru ochiul neexperimentat, aceste vârtejuri multicolore nu sunt decât amestecuri de forme și numere, dar pentru mine – și pentru Yugo, Wanda, Gaal – acestea reprezintă psihoistoria, care prinde viață.

Ceea ce văd eu în fața mea, în jurul meu, este viitorul omenirii. Treizeci de mii de ani de posibil haos, comprimați într-un singur mileniu...

Această porțiune, strălucind din ce în ce mai mult cu fiecare zi ce trece, este ecuația Terminusului. Iar acolo – deformat, imposibil de refăcut – sunt cifrele referitoare la Trantor... Dar acum văd... Da, radiind ușor, o ușoară licărire de speranță... Sfârșitul Stelei.

Asta – *asta* – este munca mea de-o viață. Trecutul meu... Viitorul omenirii. Fundația. Atât de frumoasă, de vie. Și nimic nu poate...

Dors!

SELDON, HARI – ... a murit la Universitatea Streeling, în anul 12.069 I.G. (1 E.F.). După toate aparențele, Seldon a muncit până în ultimele sale clipe la ecuațiile psihoistorice; a fost găsit prăbușit peste birou, ținând strâns în mână Primul Radiant...

Conform instrucțiunilor sale, instrumentul a fost înmănat lui Gaal Dornick, care cu puțin timp înainte emigrase pe Terminus...

Trupul lui Seldon a fost lansat în spațiu, respectându-i-se dorința. Slujba oficială ținută în memoria sa pe Trantor a fost simplă, deși oamenii au participat în număr mare. Vechiul prieten al lui Seldon, fostul Prim Ministru Eto Demerzel, a participat la ceremonie. Demerzel nu mai fusese văzut de la dispariția sa misterioasă, imediat după Conspirația Joranumită, în timpul domniei Împăratului Cleon I. Încercările Comisiei pentru Siguranța Publică de a-l descoperi pe Demerzel în zilele care au urmat ceremoniei s-au dovedit lipsite de succes...

Wanda Seldon, nepoata lui Hari Seldon, nu a participat la ceremonie. S-a zvonit că, sfâșiată de durere, a refuzat orice apariție în public. Începând cu această zi nu se mai știe unde a locuit...

S-a spus că Hari Seldon a părăsit această viață așa cum a trăit-o, pentru că a murit învăluit în viitorul pe care l-a creat...

ENCICLOPEDIA GALACTICA

[1] Toate citatele reproduse aici din Enciclopedia Galactica sunt extrase din Ediția cu nr. 116, publicată în 1020 Era Fundației de către Casa de Editură Enciclopedia Galactica, Terminus, cu acordul autorilor. (*n.aut.*)

[2] Twist (răsucire, îndoire – în lb. engleză) reprezintă, în cazul de față, o tehnică de autoapărare cu procedee asemănătoare celor din Aikido. Cunoscătorul și practicantul tehnicii Twist este numit Twister (*n.t.*)

[3] Blaster vine de la *to blast* (a face să explodeze – în lb. engleză) (*n.t.*)

[4] Layman – nespecialist (în lb. engleză). „Layman-aided death” (crimă executată cu ajutorul unor nespecialiști) și „Lemonade death” (moartea-limonadă) au o pronunție frapant de asemănătoare (*n.t.*)

[5] „Elar-Monay death” (moartea Elar-Monay) are o pronunție vag asemănătoare cu „lemonade death” (*n.t.*)